

**A Kúria
Nemzetközi Főosztályának
Hírlevele**

**2021. július 31.
XII. évfolyam 7. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK..... 3

BÜNTETŐ ÜGYSZAK..... 3

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 5

Általános közigazgatási jogterület..... 5

Pénzügyi jogterület..... 19

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 22

POLGÁRI ÜGYSZAK 22

GAZDASÁGI ÜGYSZAK 28

ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK..... 30

BÜNTETŐ ÜGYSZAK 30

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 31

Általános közigazgatási jogterület..... 31

Pénzügyi jogterület..... 34

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 38

POLGÁRI ÜGYSZAK 39

GAZDASÁGI ÜGYSZAK 40

EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT 43

A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI 44

BÜNTETŐ ÜGYSZAK 44

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 45

Általános közigazgatási jogterület..... 45

Pénzügyi jogterület..... 55

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 60

POLGÁRI ÜGYSZAK 61

GAZDASÁGI ÜGYSZAK..... 69

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 76

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI 76

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI 76

A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI 87

BÜNTETŐ ÜGYSZAK 87

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 90

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 95

POLGÁRI ÜGYSZAK 95

GAZDASÁGI ÜGYSZAK..... 99

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

14. A Tribunal Supremo (Spanyolország) által 2021. március 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-158/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Feljogosítja-e a 2002/584/IB kerethatározat a végrehajtó igazságügyi hatóságot arra, hogy megtagadja egy EEP útján körözött személy átadását a saját nemzeti jogában előírt olyan megtagadási okok alapján, amelyek mint ilyenek, nem szerepelnek a kerethatározatban?

2) Az előző kérdésre adott igenlő válasz esetén az EEP végrehajtásának biztosítása céljából, illetve a kerethatározat 15. cikkének (3) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való megfelelő hozzáférés érdekében:

A végrehajtó igazságügyi hatóságnak ellenőriznie és elemeznie kell-e a különböző államok jogát annak érdekében, hogy figyelembe vehesse az EEP-re vonatkozó olyan esetleges megtagadási okokat, amelyeket a 2002/584/IB kerethatározat nem ír elő?

3) Az előző kérdésekre adott válaszokra tekintettel, figyelembe véve, hogy a 2002/584/IB kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében a kibocsátó igazságügyi hatóságnak az EEP kibocsátására vonatkozó hatáskörét és/vagy illetékességét a kibocsátó állam joga alapján kell megállapítani:

Úgy kell-e értelmezni az említett rendelkezést, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság megkérdőjelezheti, hogy a kibocsátó igazságügyi hatóság hatáskörrel és/vagy illetékességgel rendelkezik ahhoz, hogy eljárjon egy konkrét büntetőügyben, és megtagadhatja az átadást, ha úgy véli, hogy ez utóbbi nem rendelkezik hatáskörrel és/vagy illetékességgel az EEP kibocsátására?

4) Annak esetleges lehetőségét illetően, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság ellenőrizheti, hogy a körözött személy alapvető jogait tiszteletben tartják-e a kibocsátó államban:

4.1. Lehetővé teszi-e a 2002/584/IB kerethatározat, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság megtagadja a körözött személy átadását, ha egy munkacsoporttól származó, a végrehajtó nemzeti hatósághoz e személy által benyújtott jelentés alapján úgy ítéli meg, hogy a kibocsátó tagállamban fennáll annak a kockázata, hogy megsértik e személy alapvető jogait?

4.2. Az előző kérdésre figyelemmel ez a jelentés olyan objektív, megbízható, pontos és kellően aktuális elemnek minősül-e, amely a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében igazolhatja a körözött személy átadásának e személy alapvető jogai megsértése komoly kockázata alapján történő megtagadását?

4.3. Az előző kérdésre adandó igenlő válasz esetén milyen tényezőket követel meg az uniós jog ahhoz, hogy valamely tagállam arra a következtetésre juthasson, hogy a kibocsátó tagállamban fennáll az alapvető jogok megsértésének a körözött személy által hivatkozott, és az EEP végrehajtásának megtagadását igazoló kockázata?

5) Függenek-e az előző kérdésre adandó válaszok attól a körülménytől, hogy annak a személynek akinek az átadását kérték, lehetősége volt arra, hogy a kibocsátó állam igazságügyi hatóságai előtt, a másodfokot is beleértve, a kibocsátó igazságügyi hatóság hatáskörének és/vagy illetékességének hiányára hivatkozzon, vitassa a vele szemben kibocsátott elfogatóparancsot, és alapvető jogai tiszteletben tartásának biztosítékát követelje?

6) Az előző kérdésekre adandó válaszok függenek-e attól a tényről, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság olyan okokból tagadja meg egy EEP végrehajtását, amelyek nem szerepelnek kifejezetten a

hivatkozott 2002/584/IB kerethatározatban, elsősorban pedig azon okból, mivel úgy ítéli meg, hogy a kibocsátó igazságügyi hatóság nem rendelkezik hatáskörrel és/vagy illetékességgel, illetve a kibocsátó államban az alapvető jogok megsértésének komoly kockázata áll fenn, és mindezt úgy teszi meg, hogy a kibocsátó igazságügyi hatóságtól nem kéri meg az e határozathoz szükséges egyedi kiegészítő információt?

7) Amennyiben az előző kérdésekre adott válaszokból az következik, hogy az ügy körülményei között a 2002/584/IB kerethatározattal ellentétes egy személy átadásának a fentebb kifejtett megtagadási okok alapján történő megtagadása:

Ellentétes-e a 2002/584/IB kerethatározattal az, hogy a kérdést előterjesztő bíróság új EEP-t bocsásson ki ugyanazon személlyel szemben, ugyanazon tagállamhoz címezve?

15. A Cour de cassation (Franciaország) által 2021. március 16-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-168/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2002/584 kerethatározat 2. cikkének (4) bekezdését és 4. cikkének (1) bekezdését, hogy a kettős büntethetőség feltétele teljesül egy olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, amelyben az átadást a köznyugalom megzavarására alkalmas olyan rongálási és fosztogatási cselekményekkel kapcsolatban kéri, amelyeket a kibocsátó államban rombolásnak és fosztogatásnak minősítettek, ha a végrehajtó államban a rongálással, megsemmisítéssel vagy használhatatlanná tétellel elkövetett lopás olyan bűncselekményi tényállása létezik, amelynek nem tényállási eleme a köznyugalom megzavarása?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: úgy kell-e értelmezni a 2002/584 kerethatározat 2. cikkének (4) bekezdését és 4. cikkének (1) bekezdését, hogy a végrehajtó állam bírósága megtagadhatja a büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, ha megállapítja, hogy az érintett személlyel szemben a kibocsátó állam igazságügyi hatóságai olyan egységes bűncselekmény elkövetése miatt szabták ki a büntetést, amelyre vonatkozóan a vád több rész-cselekményt tartalmaz, és e cselekményeknek csak egy része valósít meg a végrehajtó államban büntetendő bűncselekményt? Különbséget kell-e tenni aszerint, hogy a kibocsátó állam igazságügyi hatóságai e különböző cselekményeket egymástól elválaszthatónak tekintették-e, vagy sem?

3) Kötelezi-e az Alapjogi Charta 49. cikkének (3) bekezdése a végrehajtó tagállam igazságügyi hatóságát arra, hogy megtagadja az európai elfogatóparancs végrehajtását, ha azt egyrészt egy egységes bűncselekmény elkövetése miatt kiszabott egyetlen büntetés végrehajtása céljából bocsátották ki, másrészt pedig az átadás – tekintettel arra, hogy egyes rész-cselekmények, amelyek miatt e büntetést kiszabták, nem minősülnek bűncselekménynek a végrehajtó tagállam joga szerint – e cselekményeknek csupán egy része tekintetében lehetséges?

16. Az Okrazhen sad Burgas (Bulgária) által 2021. március 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-203/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2005/212/IB kerethatározat 4. és 5. cikkét, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 49. cikkét, hogy azok lehetővé teszik az olyan tagállami szabályozást, amely szerint a nemzeti bíróság az alapeljáráshoz hasonló eljárásban büntetést szabhat ki valamely jogi személlyel szemben olyan konkrét bűncselekmény miatt, amelynek elkövetése még nem nyert megállapítást, mert az egy jogerősen be nem fejezett párhuzamos büntetőeljárás tárgyát képezi?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2005/212/IB kerethatározat 4. és 5. cikkét, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 49. cikkét, hogy azok lehetővé teszik az olyan tagállami szabályozást, amely szerint a

nemzeti bíróság az alapeljáráshoz hasonló eljárásban büntetést szabhat ki valamely jogi személlyel szemben oly módon, hogy e büntetés mértékét egy olyan konkrét bűncselekményből származó jövedelem összegében határozza meg, amelynek elkövetése még nem nyert megállapítást, mert az egy jogerősen be nem fejezett párhuzamos büntetőeljárás tárgyát képezi?

17. A Spetsializiran nakazatelen sad (Bulgária) által 2021. március 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-205/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Hatékonyan ülteti-e át a 2016/680 irányelv 10. cikkét a 2016/679 rendelet 9. cikkében foglalt hasonló rendelkezésre való hivatkozás útján a nemzeti törvény (a Zakon za ministerstvo na vatreshnite raboti [a belügyminisztériumról szóló törvény] 25. cikkének (3) bekezdése és 25a. cikke)?

2) Teljesül-e az a 2016/680 irányelvnek a Charta 52. cikkével, valamint 3. és 8. cikkével összefüggésben értelmezett 10. cikkének a) pontjában előírt követelmény, hogy a személyi sérthetlenség és a személyes adatok védelme csak a törvény által korlátozható, ha a genetikai és biometrikus adatok rendőrségi nyilvántartásba vétel céljából végzett kezelésének lehetőségét illetően egymásnak ellentmondó nemzeti rendelkezések vannak hatályban?

3) Összeegyeztethető-e a 2016/680 irányelvnek a Charta 48. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikkének a) pontjával az olyan nemzeti törvény (a belügyminisztériumról szóló törvény 68. cikkének (4) bekezdése), amely személyes adatok kényszer alkalmazásával történő gyűjtésének (arcképmásrögzítés, ujjnyomatvétel és a DNS-profil meghatározásához szükséges mintavétel) elrendelésére kötelezi a bíróságot, ha egy közvérdra üldözendő szándékos bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személy megtagadja az önkéntes együttműködést e személyes adatok gyűjtése során, anélkül, hogy a bíróság értékelhetné, hogy alapos okkal feltételezhető-e, hogy a személy elkövette azt a bűncselekményt, amelynek elkövetésével gyanúsítják?

4) Összeegyeztethető-e a 2016/680 irányelv 10. cikkével, 4. cikke (1) bekezdésének a) és c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével az olyan nemzeti törvény (a belügyminisztériumról szóló törvény 68. cikkének (1)–(3) bekezdése), amely általános szabályként az arcképmás rögzítését, ujjnyomatvételt és a DNS-profil meghatározásához szükséges mintavételt ír elő minden, közvérdra üldözendő szándékos bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személy esetében?

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

104. A Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (Spanyolország) által 2021. január 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-50/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétesek-e az EUMSZ 49. cikkel és az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésével az olyan – törvényi és rendeleti – nemzeti rendelkezések, amelyek a VTC-engedélyek számát mindenfajta alapos indok nélkül legfeljebb harminc taxiengedélyenként egyre korlátozzák?

2) Ellentétes-e az EUMSZ 49. cikkel és az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésével az olyan nemzeti szabályozás, amely a városi szolgáltatások nyújtására szánt VTC-járművek tekintetében mindenfajta alapos indok nélkül egy második engedélyt, valamint további feltételeket ír elő?

105. A Krajowa Izba Odwoławcza (Lengyelország) által 2021. január 29-én benyújtott

előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-54/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A gazdasági szereplőkkel való egyenlő és megkülönböztetés-mentes bánásmódnak a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2014/24/EU irányelv) 18. cikkének (1) bekezdésében szereplő elve, valamint az átláthatóság elve lehetővé teszi-e a 2014/24/EU irányelv 21. cikke (1) bekezdésének és a nem nyilvános know-how és üzleti információk (üzleti titkok) jogosulatlan megszerzésével, hasznosításával és felfedésével szembeni védelemről szóló, 2016. június 8-i (EU) 2016/943 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2016/943 irányelv) 2. cikke 1. pontjának, különösen az e rendelkezésekben foglalt, „– mint egységes egész vagy mint elemeinek egy adott pontos konfigurációban összeállított összessége – általánosan nem ismert, illetve nem könnyen hozzáférhető” és „titkossága folytán kereskedelmi értékkel bír” meghatározások, valamint „az ajánlatkérő szerv nem hozhat nyilvánosságra [...] a gazdasági szereplők által [...] bizalmasnak minősített[...] [adatokat]” előírás olyan értelmezését, amelynek következtében a gazdasági szereplő üzleti titokként bármely információt visszatarthat azon az alapon, hogy ezt az információt nem akarja felfedni a versenytárs gazdasági szereplők előtt?

2) A gazdasági szereplőkkel való egyenlő és megkülönböztetés-mentes bánásmódnak a 2014/24/EU irányelv 18. cikkének (1) bekezdésében szereplő elve, valamint az átláthatóság elve lehetővé teszi-e a 2014/24/EU irányelv 21. cikke (1) bekezdésének és a 2016/943 irányelv 2. cikke 1. pontjának olyan értelmezését, amelynek következtében az ajánlattevő gazdasági szereplők a 2014/24/EU irányelv 59. és 60. cikkében, valamint XII. mellékletében foglalt dokumentumokat részben vagy egészben üzleti titokként visszatartják, különösen a megszerzett tapasztalatok, referenciák, a szerződés teljesítésére javasolt személyek jegyzéke, szakmai képzettsége és neve, valamint azon szervezetek kapacitása tekintetében, amelyeknek a kapacitására támaszkodnak, valamint az alvállalkozók kapacitása tekintetében, ha e dokumentumokat az eljárásban való részvétel feltételei teljesítésének igazolása céljából, vagy az ajánlatok értékelési szempontjai szerinti értékelés vagy annak megállapítása érdekében írják elő, hogy az ajánlat megfelel-e az ajánlatkérő szerv eljárás dokumentációjában (eljárást megindító hirdetményben, az ajánlattételhez szükséges dokumentációban) foglalt egyéb követelményeinek?

3) A gazdasági szereplőkkel való egyenlő és megkülönböztetés-mentes bánásmódnak a 2014/24/EU irányelv 18. cikkének (1) bekezdésében szereplő elve és az átláthatóság elve – a 2014/24/EU irányelv 58. cikkének (1) bekezdésével, 63. cikkének (1) bekezdésével és 67. cikke (2) bekezdésének b) pontjával összefüggésben értelmezve – lehetővé teszi-e azt, hogy az ajánlatkérő szerv egyszerre fogadja el a gazdasági szereplő azon nyilatkozatát, miszerint rendelkezik az ajánlatkérő szerv által megkövetelt és bejelentett önálló humán forrásokkal, szervezetekkel, amelyekre támaszkodni kíván, illetve alvállalkozókkal, amit az előírásoknak megfelelően az ajánlatkérő szerv számára bizonyítania kell, és azt a nyilatkozatot, miszerint az e személyekre vagy szervezetekre vonatkozó adatoknak (neveknek, cégneveknek, tapasztalatnak és képesítésnek) a versenytárs gazdasági szereplőkkel való pusztán közlése azt eredményezi, hogy e személyeket, illetve szervezeteket e gazdasági szereplők „átcsábítják”, ami miatt szükséges ezen információk üzleti titoknak való minősítése? Következésképpen a gazdasági szereplő és e személyek, illetve szervezetek között fennálló ilyen nem tartós kapcsolat tekinthető-e ezen erőforrással való rendelkezés igazolásának, és különösen az ajánlatok értékelési szempontjai alapján megítélhető-e többletpontok e gazdasági szereplő részére?

4) A gazdasági szereplőkkel való egyenlő és megkülönböztetés-mentes bánásmódnak a 2014/24/EU irányelv 18. cikkének (1) bekezdésében szereplő elve, valamint az átláthatóság elve lehetővé teszi-e a 2014/24/EU irányelv 21. cikke (1) bekezdésének és a 2016/943 irányelv 2. cikke 1. pontjának olyan értelmezését, amelynek következtében az ajánlattevő gazdasági szereplők üzleti titokként visszatartanak olyan dokumentumokat, amelyek az ajánlatok ajánlatkérő által kiadott, az ajánlattételhez szükséges dokumentációban (így a szerződés tárgyának leírásában) foglalt követelményeinek való megfelelésének vizsgálatához vagy ajánlatok értékelési szempontjai keretében történő értékeléséhez szükségesek, különösen ha e dokumentumok az ajánlatkérő szerv ajánlattételhez szükséges dokumentációban, jogszabályokban vagy nyilvánosság vagy az érdekeltek számára hozzáférhető más dokumentumokból

foglalt követelményeinek teljesítésére vonatkoznak, különösen ha ezen értékelésre nem objektíve összehasonlítható minták, valamint mérhető és matematikai, illetve fizikai alapon összehasonlítható mutatók, hanem az ajánlatkérő szerv egyéni értékelése alapján kerül sor? Következésképpen, értelmezhető-e a 2014/24/EU irányelv 21. cikkének (1) bekezdése és a 2016/943 irányelv 2. cikkének 1. pontja úgy, hogy adott gazdasági szereplő üzleti titkának tekinthető az ajánlat keretében általa benyújtott, arra vonatkozó nyilatkozat, hogy adott szerződés tárgyát az ajánlatkérő szerv által az ajánlattételhez szükséges dokumentációban foglalt azon utasításainak megfelelően hajtja végre, amelyeket az ajánlatkérő szerv e követelményeknek való megfelelés tekintetében ellenőriz és értékkel, még akkor is, ha az ajánlatkérő szerv által előírt hatás (a szerződés tárgya) elérését célzó módszerek kiválasztása a gazdasági szereplő feladata?

5) A gazdasági szereplőkkel való egyenlő és megkülönböztetés-mentes bánásmódnak a 2014/24/EU irányelv 18. cikkének (1) bekezdésében szereplő elve, valamint az átláthatóság elve – a 2014/24/EU irányelv 67. cikkének (4) bekezdésével összefüggésben értelmezve, amely előírja, hogy az odaítélési szempontok megválasztása nem eredményezheti azt, hogy az ajánlatkérő szerv korlátlan választási szabadsággal rendelkezzen, az említett szempontoknak biztosítaniuk kell a tényleges verseny lehetőségét, és azok lehetővé teszik az ajánlattevők által benyújtott információk tényleges ellenőrzését annak megállapítása érdekében, hogy az ajánlat mennyiben felel meg az odaítélési szempontoknak – lehetővé teszi-e az ajánlatkérő szerv számára az ajánlatok egy bizonyos értékelési szempontjának – nevezetesen az ajánlatkérő szerv egyéni értékelése alapján történő értékelés szempontjának – megállapítását, noha már ezen szempont megállapításának időpontjában nyilvánvaló, hogy a gazdasági szereplő ajánlatának e szempontot érintő részét üzleti titokká fogja nyilvánítani, amit az ajánlatkérő szerv nem fog kifogásolni, emiatt pedig a gazdasági szereplő versenytársai számára, mivel nem tudják a versenytársak ajánlatait ellenőrizni és saját ajánlatukkal összehasonlítani, úgy fog tűnni, hogy az ajánlatkérő szerv az ajánlatokat teljes mértékben önkényesen vizsgálja és értékeli?

6) A gazdasági szereplőkkel való egyenlő és megkülönböztetés-mentes bánásmódnak a 2014/24/EU irányelv 18. cikkének (1) bekezdésében szereplő elve, valamint az átláthatóság elve – a 2014/24/EU irányelv 67. cikkének (4) bekezdésével összefüggésben értelmezve, amely előírja, hogy az odaítélési szempontok megválasztása nem eredményezheti azt, hogy az ajánlatkérő szerv korlátlan választási szabadsággal rendelkezzen, az említett szempontoknak biztosítaniuk kell a tényleges verseny lehetőségét, és azok lehetővé teszik az ajánlattevők által benyújtott információk tényleges ellenőrzését annak megállapítása érdekében, hogy az ajánlat mennyiben felel meg az odaítélési szempontoknak – értelmezhető-e úgy, hogy lehetővé teszi az ajánlatkérő számára az ajánlatok olyan értékelési szempontjának megállapítását, mint a jelen eljárásban a „megvalósítási koncepció” és a „szerződés teljesítési módjának leírása”?

7) Úgy kell-e értelmezni a 89/665/EGK és a 92/13/EGK tanácsi irányelvnek a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó jogorvoslati eljárások hatékonyságának javítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: jogorvoslati irányelv) 1. cikkének (1) és (3) bekezdését, amely előírja a tagállamoknak, hogy biztosítsák a gazdasági szereplők számára, hogy az ajánlatkérő által hozott döntésekkel szemben jogorvoslat hatékonyan legyen igénybe vehető, valamint azt, hogy azon személyeknek álljon jogorvoslati eljárás a rendelkezésére, akiknek érdekükben áll vagy állt egy adott szerződés elnyerése, és akiknek az állítólagos jogsértés érdeksérelmet okozott vagy ennek kockázata fennáll, hogy a döntéshozó hatóság azon megállapítása, miszerint a gazdasági szereplők által az adott eljárásban visszatartott dokumentumok nem minősülnek üzleti titoknak, aminek következtében az ajánlatkérő e dokumentumok hozzáférhetővé tételét és versenytárs gazdasági szereplőkkel való közlését rendeli el, – amennyiben e következmény nem ered közvetlenül a jogszabályi rendelkezésekből – a döntéshozó hatóság számára azt eredményezi, hogy köteles olyan határozatot hozni, amely e gazdasági szereplő számára azon dokumentumok tartalmával kapcsolatban, amelyet korábban nem ismert, és ami miatt nem tudta a jogorvoslatot eredményesen igénybe venni, a jogorvoslat ismételt benyújtását teszi lehetővé, olyan cselekménnyel szemben, amely tekintetében fellebbezésre az annak benyújtására nyitva álló határidő lejártja miatt – például olyan ajánlatok vizsgálatának és értékelésének érvénytelenítése révén, amelyeket az üzleti titokként visszatartott dokumentumok érintenek – nem lenne lehetőség?

106. A Landgericht Ravensburg (Németország) által 2021. február 17-én és 2021. március 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-100/21. és C-178/21. sz. ügy)¹

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 2007/46/EK irányelvnek a 715/2007/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 18. cikke (1) bekezdésének, 26. cikke (1) bekezdésének és 46. cikkének az is célja-e, hogy a gépjárművek vevőinek érdekeit védje?

Amennyiben igen:

2) Az ilyen érdekek közé tartozik-e a jármű vevőjének ahhoz fűződő érdeke, hogy ne vásároljon olyan járművet, amely nem felel meg az uniós jogi előírásoknak, így különösen, hogy ne vásároljon olyan járművet, amely a 715/2007/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti tiltott hatástalanító berendezéssel rendelkezik?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

3) Összeegyeztethetetlen-e az uniós joggal, ha egy vevő, aki valamely gyártó által a 715/2007/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti tiltott hatástalanító berendezéssel forgalomba hozott járművet vásárolt, a jármű gyártójával szemben a kára megtérítésére irányuló, jogellenes károkozásokon alapuló polgári jogi követeléseket, így különösen a jármű átadása és átruházása ellenében a járműért fizetett vételár megtérítésére irányuló követelést is csak kivételesen, akkor érvényesíthet, ha a jármű gyártója szándékosan és a jóerkölcsbe ütköző módon járt el?

Amennyiben igen:

4) Megköveteli-e az uniós jog, hogy a jármű vevője a jármű gyártójának a 715/2007/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti tiltott hatástalanító berendezéssel ellátott jármű forgalomba hozatalával összefüggő bármely vétkes (gondatlan vagy szándékos) magatartása esetén jogellenes károkozásokon alapuló polgári jogi megtérítési követelést támaszthasson a jármű gyártójával szemben?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első négy kérdésre adott választól függetlenül:

5) Összeegyeztethetetlen-e az uniós joggal, ha a nemzeti jogban a jármű vevőjének túrnie kell a jármű tényleges használatából származó előnyök beszámítását, ha a gyártótól jogellenes károkozás miatti kártérítés útján a 715/2007/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti tiltott hatástalanító berendezéssel forgalomba hozott jármű átadása és átruházása ellenében a jármű vételárának megtérítését követeli?

Amennyiben nem[:]

6) Összeegyeztethetetlen-e az uniós joggal, ha a használatból származó ezen előny a teljes vételáron alapul, anélkül, hogy a járműnek a tiltott hatástalanító berendezéssel való ellátásból eredő értékcsökkenése miatt, és/vagy az uniós jognak nem megfelelő jármű vevő által nem kívánt használatára tekintettel levonást eszközölnének?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első hat kérdésre adott választól függetlenül:

7) Összeegyeztethetetlen-e a nemzeti bíróságoknak az EUMSZ 267. cikk második bekezdése szerinti, előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére való jogosultságával, és alkalmazhatatlan-e előzetes döntéshozatalra utaló végzések meghozatalára a Zivilprozessordnung (polgári perrendtartás) 348. §-ának (3) bekezdése annyiban, amennyiben e rendelkezés előzetes döntéshozatalra utaló végzéseknek az EUMSZ 267. cikk második bekezdése alapján történő meghozatalára is vonatkozik?

107. A Verwaltungsgericht, Autonome Sektion für die Provinz Bozen (Olaszország) által 2021. február 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-102/21. és C-

¹ A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

103/21. sz. ügyek)²

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Lejárt-e 2016. december 31-én az Európai Bizottság 2012. július 25-i SA.32113 (2010/N) határozatával engedélyezett, magas alpesi területen fekvő azon havasi és menedékházak részére megújuló energiaforrásokból saját használatra villamos energiát termelő kisvízerőművek építésére igénybe vehető 80 %-os mértékű támogatás, amelyek esetében az áramhálózathoz való csatlakozás arányos műszaki és pénzügyi ráfordítással nem valósítható meg?

2. Az előző kérdésre adott igenlő válasz esetén:

2.1. Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/1589 rendelet 20. cikkét, hogy visszaélészerűen felhasznált támogatás esetén a tagállami hatóság eljárását megelőzően a Bizottságnak visszatérítetési határozatot kell hoznia?

2.2. Az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethető-e az említett támogatás a belső piaccal, mivel egyes gazdasági területek fejlődésének előmozdítását célozza, vagy pedig alkalmas a verseny torzítására és a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolására?

108. Az Augstākā tiesa (Senāts) (Lettország) által 2021. március 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-152/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lett

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e tekinteni, hogy a közszolgáltatóval szemben előírt azon kötelezettség, hogy a villamosenergia-termeléshez megújuló energiaforrásokat felhasználó termelőktől a piaci árnál magasabb áron vásároljon villamos energiát – a végső fogyasztónak a megvalósult fogyasztása arányában fennálló fizetési kötelezettsége mellett –, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami beavatkozásnak vagy állami forrásoknak minősül?

2) Úgy kell-e értelmezni a „villamosenergia-piac liberalizációjának” fogalmát, hogy úgy kell tekinteni, hogy a liberalizáció már a szabad kereskedelem bizonyos elemeinek fennállása esetén bekövetkezett, mint például valamely közszolgáltató által más tagállambeli szolgáltatókkal kötött szerződések esetén? Tekintható-e úgy, hogy a villamosenergia-piac liberalizációja azon időpontban kezdődik, amelyben a jogszabály a villamosenergia-fogyasztók egy részének (például az átviteli hálózathoz csatlakoztatott villamosenergia-fogyasztóknak vagy az elosztóhálózathoz csatlakoztatott nem háztartási villamosenergia-fogyasztóknak) biztosítja a villamosenergia-szolgáltató-váltáshoz való jogot? A villamosenergia-piac lettországi szabályozásának fejlődése és különösen a 2007. év előtti helyzet milyen hatással van a villamosenergia-termelők számára nyújtott támogatásoknak az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése alapján történő értékelésére (az első kérdésre adandó válasz szempontjából)?

3) Abban az esetben, ha az első és a második kérdésre adandó válaszból az tűnik ki, hogy a villamosenergia-termelőknek nyújtott támogatás nem minősül az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak, az a tény, hogy a felperes jelenleg liberalizált villamosenergia-piacon működik, és a kártérítés megfizetése a jelen helyzetben előnyt biztosít számára az érintett piacon jelen lévő más gazdasági szereplőkkel szemben, maga után vonja-e, hogy a kártérítést az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak kell tekinteni?

4) Abban az esetben, ha az első és a második kérdésre adandó válaszból az tűnik ki, hogy a villamosenergia-termelőknek nyújtott támogatás az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül, úgy kell-e tekinteni az állami támogatásoknak az említett rendelkezés szerinti ellenőrzése kontextusában, hogy a felperesnek az

² A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

előállított villamos energia után járó emelt összegű kifizetéshez való, törvényben meghatározott jog hiányos teljesítéséből eredő kár megtérítése iránti kérelme új állami támogatás iránti kérelemnek, vagy inkább valamely állami támogatás korábban ki nem fizetett részének kifizetése iránti kérelemnek minősül?

5) Abban az esetben, ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a kártérítés iránti kérelmet a múltbeli körülmények kontextusában valamely állami támogatás korábban ki nem fizetett részének kifizetése iránti kérelemként kell értékelni, az következik-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdéséből, hogy a szóban forgó állami támogatás kifizetésével kapcsolatos ítélethozatalhoz jelenleg meg kell vizsgálni az aktuális piaci helyzetet, és figyelembe kell venni a hatályos szabályozást (ideértve a túlkompensáció megelőzése céljából jelenleg fennálló korlátozásokat)?

6) Jelentősége van-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (1) bekezdésének értelmezése szempontjából annak, hogy a szélerőművek – a vízerőművektől eltérően – a múltban teljes összegű támogatásban részesültek?

7) Jelentősége van-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (1) bekezdésének értelmezése szempontjából annak, hogy jelenleg a teljes összegű támogatásban nem részesülő vízerőműveknek csak bizonyos része kap kártérítést?

8) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet 3. cikkének (2) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését, hogy mivel a jelen ügyben vitatott támogatás összege nem haladja meg a csekély összegű támogatás küszöbértékét, meg kell állapítani, hogy a szóban forgó támogatás eleget tesz a csekély összegű támogatások tekintetében megállapított kritériumoknak? Úgy kell-e értelmezni az 1407/2013 rendelet 5. cikkének (2) bekezdését, hogy a jelen ügyben – a túlkompensáció megelőzésére irányadó, a Bizottság SA.43140 számú határozatában szereplő feltételekre tekintettel – azon tény, hogy az okozott kár megtérítésének kifizetését csekély összegű támogatásnak tekintik, elfogadhatatlan halmazódást eredményezhet?

9) Abban az esetben, ha a jelen ügyben úgy kell tekinteni, hogy állami támogatást ítélték oda/fizettek ki, úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2015. július 13-i 2015/1589/EU tanácsi rendelet 1. cikkének b) és c) pontját, hogy a jelen ügyben fennállóhoz hasonló körülmények új állami támogatásnak, és nem pedig létező állami támogatásnak felelnek meg?

10) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kilencedik kérdésre adandó igenlő válasz esetén, annak megítélése szempontjából, hogy a felperes helyzete összeegyeztethető-e a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának iv. alpontjában hivatkozott, létező támogatásnak tekintendő támogatásokkal, a 2015/1589 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése szerinti jogvesztő határidő kezdő időpontjaként kizárólag azon időpontot kell-e figyelembe venni, amikor a támogatás tényleges kifizetése megtörtént?

11) Abban az esetben, ha úgy kell tekinteni, hogy állami támogatást ítélték oda/fizettek ki, úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (3) bekezdését, valamint a 2015/1589 rendelet 2. cikkének (1) bekezdését és 3. cikkét, hogy az állami támogatás bejelentésére irányuló, a jelen ügyben szereplőhöz hasonló eljárást megfelelőnek kell tekinteni abban az esetben, ha a nemzeti bíróság azzal a feltétellel ad helyt az elszenvedett kár megtérítése iránti kérelemnek, hogy kézhez vette a Bizottság támogatást engedélyező határozatát, és arra kötelezi a gazdasági minisztériumot, hogy az ítélethozataltól számított két hónapon belül küldje meg a Bizottságnak a kereskedelmi tevékenységhez nyújtott támogatásra vonatkozó megfelelő nyilatkozatot?

12) Jelentősége van-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (1) bekezdésének értelmezése szempontjából annak a ténynek, hogy az elszenvedett kár megtérítését az állami szektor olyan szervétől (közszolgáltatási szabályozó bizottság) kéri, amelynek hagyományosan nem kellett ilyen költségeket viselnie, valamint azon ténynek, hogy az említett szerv költségvetését a szabályozott ágazatokba tartozó közszolgáltatók által fizetett olyan állami díjak képezik, amelyeket kizárólag a szabályozási tevékenységre lehet fordítani?

13) Összeegyeztethető-e a jelen ügyben vitatotthoz hasonló kártérítési rendszer az uniós jogban foglalt

és a szabályozott ágazatokra alkalmazott elvekkel, különösen a 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv által módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (engedélyezési irányelv) 12. cikkével és (30) preambulumbekzdésével?

109. A Corte dei conti – Sezione regionale di controllo per la Campania (Olaszország) által 2021. március 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-161/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e az EUSZ 2. cikkel (különösen a jogállam elvét illetően) és az EUSZ 19. cikkel, az Európai Unió Alapjogi Chartája 120. cikkének (1) bekezdésével, az EUMSZ 126. cikk (19) bekezdésével, a 2011/85/UE, (1) irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontjával és 12. cikkével, az (EU) 473/2013 (2) rendelet 5. cikkével, valamint az arányosságnak, a lojális együttműködésnek és a hatékony érvényesülésnek az EUSZ 4. és 5. cikkből eredő uniós jogi elveivel egy olyan veszélyhelyzeti nemzeti szabályozás értelmezése és alkalmazása, mint a 2020. október 13-i 126. sz. törvénnyel – módosításokkal – törvénnyé alakított, 2020. augusztus 14-i rendkívüli törvényerejű rendelet 53. cikkének (8) bekezdésében foglalt szabályozás, abban az értelemben, hogy ez a szabályozás, még ha ideiglenesen is (2020. augusztus 15-től 2021. június 30-ig, tehát jóval a veszélyhelyzetet követően) megakadályozza a költségvetési szabályok tiszteletben tartásának tényleges és hasznos időben történő bírósági ellenőrzését, amely az alkotmányos és a belső szabályozási keret értelmében egy olyan független, a számvitel területén szakosodott igazságügyi testület feladata, mint a Corte dei conti (számvevőszék), és e szabályozás elsősorban azon helyhatóságok tekintetében függeszti fel az igazságügyi ellenőrzési feladatok gyakorlását, amelyek olyan súlyos strukturális válsághelyzetben vannak, amely megrendülésükhöz vezethet, és amelyek hosszú távú szanalási folyamat részesei, és amelyek éppen ezen okból, illetve az egészségügyi válságból eredő okokból, sokkal inkább, mint más helyhatóságoknak, olyan független, hatékony és hasznos időben történő monitoringra lenne szükségük, amely által elkerülhető a pénzügyi válság súlyosbodása, valamint az, hogy a szanalási eljárástól való eltérés visszafordíthatatlanná váljon, és e helyhatóság megrendüléséhez vezessen?

2) Ellentétes-e az EUSZ 3. cikk (3) bekezdésével, az EUMSZ 3. cikk 81) bekezdésének b) pontjával, az EUMSZ 119. cikk (1) és (2) bekezdésével, és az EUMSZ 120. cikkel, a 2011/7/UE (3) irányelv 1. és 4. cikkével, valamint az [EUMSZ] belső piacról és versenyről szóló (27. sz.) jegyzőkönyvével egy olyan veszélyhelyzeti nemzeti szabályozás értelmezése és alkalmazása, mint a 2020. október 13-i 126. sz. törvénnyel – módosításokkal – törvénnyé alakított, 2020. augusztus 14-i rendkívüli törvényerejű rendelet 53. cikkének (9) bekezdésében foglalt szabályozás, abban az értelemben, hogy ez a szabályozás egy új, 2020. augusztus 15-től 2021. június 30-ig terjedő időszakra teszi lehetővé az azon helyhatóságokkal szemben a hitelezők által indított végrehajtási eljárások felfüggesztését, amelyeknek a pénzügyi stabilitásra irányuló terveiket elfogadták, és amely felfüggesztést kizárólag az egészségügyi válság indokol, és amely hozzáadódik azon felfüggesztéshez, amelyben e hatóságok már részesültek a Tuel 243bis cikkének (4) bekezdése és 243quater cikke (5) bekezdésének értelmében anélkül, hogy e felfüggesztés olyan kollektív eljáráshoz vezetne, amely a hitelezők igényeit helyettesítés útján kielégítené, és ez a végrehajtási eljárások ezen új és hosszú felfüggesztése azzal a következménnyel jár, hogy a közhatalmi szervek fizetési késedelme újfent súlyosabbá válik, és ennek következtében a hitelező vállalkozások versenyjogi védelme és versenyképessége is?

110. A Fővárosi Törvényszék (Magyarország) által 2021. március 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-159/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Eljárási Irányelv 11. cikkének (2) bekezdését, 12. cikke (1) bekezdésének d) pontját és (2) bekezdését, a 23. cikkének (1) bekezdését és annak b) pontját, a

45. cikkének (1), (3)–(5) bekezdését – az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. cikkére figyelemmel –, hogy azok megkövetelik, hogy az ugyanezen irányelv 23. cikkének (1) bekezdésében felsorolt, nemzetbiztonsági okkal összefüggő kivételek fennállása esetén a nemzetközi védelem tárgyában hozott, nemzetbiztonsággal összefüggő indokon alapuló elutasító vagy státusz-visszavonásról rendelkező határozatot hozó tagállami hatóságnak, a titkosítást megállapító szakhatóságnak gondoskodnia kell arról, hogy az érintett kérelmező/menekült/oltalmazott és jogi képviselője számára mindenképpen biztosított legyen az ilyen indokon alapuló határozat alapjául szolgáló titkosított/minősített adatok, információk legalább lényegének megismerése és a döntéssel kapcsolatos eljárásban való felhasználás joga, amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóság arra hivatkozik, hogy a közlés a nemzetbiztonsági okkal ellentétes lenne?

2) Igenlő válasz esetén, pontosan mit kell érteni az ilyen döntés alapjául szolgáló titkosított indokok „lényege” alatt az Eljárási Irányelv 23. cikke (1) bekezdésének és az (1) bekezdés b) pontjának a Charta 41. és 47. cikkére figyelemmel történő alkalmazásakor?

3) Úgy kell-e értelmezni a Kvalifikációs Irányelv 14. cikke (4) bekezdésének a) pontját, illetve 17. cikke (1) bekezdésének d) pontját, az Eljárási Irányelv 45. cikke (1) bekezdésének a) pontját és (3)–(4) bekezdését, és (49) preambulumbekendését, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely alapján a menekült vagy oltalmazott státusz visszavonására, illetve a státusból való kizárásra olyan indokolás nélküli határozat alapján kerül sor, amely kizárólag a nemzetbiztonság veszélyeztetését megállapító, ugyancsak indokolás nélküli, attól eltérést nem engedő kötelező erejű szakhatósági állásfoglalásra történő automatikus hivatkozáson alapul?

4) Úgy kell-e értelmezni az Eljárási Irányelv (20), (34) preambulumbekendését, 4. cikkét, 10. cikkének (2), (3) bekezdését, (3) bekezdésének d) pontját és a Kvalifikációs Irányelv 14. cikke (4) bekezdésének a) és 17. cikke (1) bekezdésének d) pontjait, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely alapján olyan szakhatóság folytatja le a kizáró okkal kapcsolatos vizsgálatot, és hoz érdemében döntést arról, amelynek eljárására nem vonatkoznak az Eljárási és a Kvalifikációs Irányelv anyagi jogi és eljárásjogi rendelkezései?

5) Úgy kell-e értelmezni a Kvalifikációs Irányelv 17. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy azzal ellentétes az olyan körülményre/bűncselekményre hivatkozó kizárás, amely már a menekültkénti elismerést kimondó jogerős ítélet/határozat meghozatala előtt is ismert volt, de nem alapozta meg a kizáró okot sem a menekültkénti elismerés, sem a kiegészítő védelem kapcsán?

111. A Conseil d'État (Belgium) által 2021. március 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-162/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 53. cikkét, hogy az lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy bizonyos feltételek mellett engedélyt adjanak a növényvédő szerrel kezelt vetőmagok kezelésére, értékesítésére vagy vetésére?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: alkalmazható-e a hivatkozott 53. cikk, bizonyos feltételek mellett, azokra a növényvédő szerekre, amelyek olyan hatóanyagokat tartalmaznak, amelyek forgalomba hozatala vagy felhasználása az Európai Unió területén korlátozott vagy tilos?

3) A fent hivatkozott rendelet 53. cikke által megkövetelt „különleges körülmények” közé tartoznak-e az olyan helyzetek, amelyekben a veszély bekövetkezése nem biztos, hanem csak valószínű?

4) A fent hivatkozott rendelet 53. cikke által megkövetelt „különleges körülmények” közé tartoznak-e az olyan helyzetek, amelyekben a veszély bekövetkezése előrelátható, szokásos, sőt ciklikus jellegű?

5) Úgy kell-e értelmezni a rendelet 53. cikkében használt „más észszerű eszközzel nem hárítható el” kifejezést, hogy az, a rendelet (8) preambulumbekzdésére tekintettel, egyenlő jelentőséget tulajdonít egyrészt az emberi és állati egészség és a környezet magas szintű védelme biztosításának, másrészt a közösségi mezőgazdaság versenyképessége megőrzésének?

112. Az Obvodní soud pro Prahu 1 (Cseh Köztársaság) által 2021. március 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-222/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Megfelel-e a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (a polgári perrendtartásról szóló 99/1963. sz. törvény, a továbbiakban: o.s.ř.) ötödik részében foglalthoz hasonló nemzeti szabályozás az igazgatási szervezet határozatainak az egységes európai vasúti térség létrehozásáról szóló, 2012. november 21-i 2012/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2012/34 irányelv) 56. cikkének (10) bekezdése szerinti bírósági felülvizsgálatával szemben támasztott követelményeknek?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén összeegyeztethető-e az a 2012/34 irányelv 56. cikkének (6) bekezdésével, hogy az igazgatási szervezetnek az infrastruktúra-használati díj összegére vonatkozó határozatait a kérelmezők és pályahálózat-működtetők részvételével folytatott eljárásokban különböző rendes bíróságok által az igazgatási szervezet közreműködése nélkül hozott érdemi ítéletek váltják fel?

3) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén lehetővé teszik-e az egy, a vasúti ágazatra vonatkozó nemzeti igazgatási szervezet létrehozásának a 2012/34 irányelv 55. cikkének (1) bekezdésében, az igazgatási szervezet feladatainak a 2012/34 irányelv 56. cikkének (2), (11) és (12) bekezdésében, valamint az igazgatási szervezetek közötti együttműködésnek a 2012/34 irányelv 57. cikkének (2) bekezdésében foglalt követelményei, hogy az igazgatási szervezet ügy érdemében hozott határozatainak helyébe különböző rendes bíróságok olyan határozatai lépjenek, amelyeket nem köt az igazgatási szervezet által megállapított tényállás?

113. A College van Beroep voor het bedrijfsleven (Hollandia) által 2021. március 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-189/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet II. mellékletében említett, 10. jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményt (SMR), amely a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 55. cikkének első és második mondatára hivatkozik, hogy e jogszabályban foglalt követelmény arra a helyzetre is vonatkozik, amelyben az érintett tagállamban utóbbi rendelet alapján nem engedélyezett növényvédő szert használtak fel?

114. A Rayonen sad Lukovit (Bulgária) által 2021. március 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-195/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2014/24/EU irányelv 58. cikkének (4) bekezdését, hogy azok a

követelmények, amelyeket a gazdasági szereplők személyzetének szakmai alkalmasságával szemben egy szakmai jellegű építőipari szerződés tekintetében a kiválasztási szempontokkal támasztanak, szigorúbbak lehetnek, mint a képzettséggel és a szakmai képesítéssel szemben a különös nemzeti törvény (a ZUT 163a. cikkének (4) bekezdése) által támasztott követelmények, anélkül hogy e követelmények eleve versenykorlátozóak lennének, konkrétan pedig: a részvételhez megállapított követelményeknek a szerződés tárgya tekintetében fennálló „arányosságára” vonatkozóan előírt feltétel megköveteli-e a) a nemzeti bíróságtól az arányosságnak az összegyűjtött bizonyítékok és a szerződés konkrét jellemzői alapján történő értékelését, még azokban az esetekben is, amelyekben a nemzeti törvény számos olyan szakemberről rendelkezik, akik alapvetően rendelkeznek a szerződés keretében végzett tevékenységekre vonatkozó képesítéssel, vagy b) lehetővé teszi-e a bíróság számára, hogy a bírósági felülvizsgálatot csupán annak vizsgálatára korlátozza, hogy a részvételi feltételek a különös nemzeti törvényben főszabály szerint előírtakhoz képest túlzottan szigorúak-e?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2988/95 rendelet „Közigazgatási intézkedések és szankciók” című II. cikkének rendelkezéseit, hogy a 2014/24/EU irányelvet átültető Zakon za obshtestvenite porachki (a közbeszerzésről szóló törvény) ugyanazon megsértése (beleértve a kiválasztási szempontok meghatározása során elkövetett jogsértést, amelyért a felperest megbüntették) eltérő jogkövetkezményekkel járhat attól függően, hogy a jogsértést vétkesség nélkül, szándékosan vagy gondatlanságból követték el?

3) A 2988/95 rendelet 8. cikke (3) bekezdésének céljára és az 1303/2013 rendelet (43) és (122) preambulumbekzdésére tekintettel a jogbiztonság és a tényleges érvényesülés elve lehetővé teszi-e, hogy az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelmére hivatott nemzeti hatóságok eltérően értékeljék a közbeszerzési eljárásban fennálló ugyanazon tényeket, konkrétan: azt, hogy az operatív program közigazgatási hatósága nem állapít meg a kiválasztási szempontok meghatározása során elkövetett jogsértést, miközben a számvevőszék az ezt követő ellenőrzés során – anélkül, hogy különös vagy új körülmények állnának fenn – megállapítja, hogy e szempontok versenykorlátozóak, és ezért közigazgatási szankciót szab ki az ajánlatkérővel szemben?

4) Ellentétes-e az arányosság elvével az olyan nemzeti rendelkezés, mint a közbeszerzésről szóló törvény 247. cikkének (1) bekezdése, amely előírja, hogy az ajánlatkérő, amely formálisan megsérti az e törvény 2. cikkének (2) bekezdésében foglalt tilalmat, a szerződés héát tartalmazó értéke 2 %-ának megfelelő, legfeljebb azonban 10 000 leva (BGN) összegű bírsággal sújtható, anélkül hogy meg kellene állapítani a jogsértés súlyosságát, valamint annak az Unió érdekeire gyakorolt tényleges vagy lehetséges hatásait?

115. Az Obvodní soud pro Prahu 1 (Cseh Köztársaság) által 2021. március 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-221/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Megfelel-e a módosított zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (a polgári perrendtartásról szóló 99/1963. sz. törvény, a továbbiakban: o.s.ř.) ötödik részében foglalthoz hasonló nemzeti szabályozás az igazgatási szervezet határozatának az egységes európai vasúti térség létrehozásáról szóló, 2012. november 21-i 2012/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2012/34 irányelv) 56. cikkének (10) bekezdése szerinti bírósági felülvizsgálatával szemben támasztott követelményeknek?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén, értelmezhető-e úgy a 2012/34 irányelv 56. cikkének (10) bekezdése, hogy az igazgatási szervezet határozatának bírósági felülvizsgálata az o.s.ř. 99. § -ának megfelelően perbeli egyezséggel is zárulhat?

3) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén lehetővé teszik-e az egy, a vasúti ágazatra vonatkozó nemzeti igazgatási szervezet létrehozásának a 2012/34 irányelv 55. cikkének (1) bekezdésében, az igazgatási szervezet feladatainak a 2012/34 irányelv 56. cikkének (2), (6), (11) és (12) bekezdésében, valamint az igazgatási szervezetek közötti együttműködésnek a 2012/34 irányelv 57. cikkének (2) bekezdésében foglalt követelményei, hogy az igazgatási szervezet ügy érdemében hozott határozatainak

helyébe különböző rendes bíróságok olyan határozatai lépjenek, amelyeket nem köt az igazgatási szervezet által megállapított tényállás?

116. A Bundesfinanzgericht (Ausztria) által 2021. március 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-199/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Első kérdés, amely a második kérdéssel együtt merül fel:

Úgy kell-e értelmezni a 465/2012 rendelettel módosított 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 67. cikkének második mondatában szereplő „a [nyugdíj] tekintetében illetékes tagállam” kifejezést, hogy ez azt a tagállamot jelenti, amely korábban a foglalkoztatás helye szerinti államként volt illetékes a családi ellátások tekintetében, és jelenleg az öregségi nyugdíj folyósítására köteles, amely nyugdíjra való jogosultság a munkavállalók szabad mozgásának ezen állam területén korábban történő gyakorlásán alapul?

Második kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 883/2004 rendelet 68. cikke (1) bekezdése b) pontjának ii. alpontjában szereplő „nyugdíjfolyósítás alapján megnyílt jogosultságok” kifejezést, hogy a családi ellátásra való jogosultság akkor tekinthető nyugdíjfolyósítás alapján megnyílt jogosultságnak, ha először is az uniós jogi VAGY a tagállami jogszabályok a családi ellátásra való jogosultság tekintetében előírják a nyugdíjfolyósítást mint tényállási elemet, másodszor pedig ezenkívül a nyugdíjfolyósítás tényállási eleme a tényállásban ténylegesen megvalósul, így az „egyszerű nyugdíjfolyósítás” nem tartozik a 883/2004 rendelet 68. cikke (1) bekezdése b) pontja ii. alpontjának hatálya alá, és az érintett tagállam uniós jogi szempontból nem minősül „nyugdíjat folyósító államnak”?

Harmadik kérdés, amely az első és második kérdéshez képest vagylagos, amennyiben a nyugdíjat folyósító állam fogalmának értelmezéséhez elegendő az egyszerű nyugdíjfolyósítás:

Olyan öregségi nyugdíjban való részesülés esetén, amely nyugdíjra való jogosultság a migráns munkavállalókról szóló rendeletek hatálya alatt, valamint korábban munkavállalói tevékenység valamely tagállamban olyan időszakban történő folytatásán alapul, amikor vagy a lakóhely szerinti állam, vagy egyik állam sem volt még az Európai Unió vagy az Európai Gazdasági Térség tagja, az Európai Unió Bíróságának 1980. június 12-i Laterza ítéletére (C-733/79) figyelemmel úgy kell-e értelmezni a 883/2004 rendelet 68. cikke (2) bekezdése második mondatának második tagmondatában szereplő „szükség esetén különbözőzeti kiegészítést nyújtanak az ezt meghaladó összegre” kifejezést, hogy az uniós jog nyugdíjfolyósítás esetén is biztosítja a lehető legmagasabb összegű családi ellátást?

Negyedik kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 987/2009 rendelet 60. cikke (1) bekezdésének harmadik mondatát, hogy azzal ellentétben az 1967. évi FLAG (Familienausgleichsgesetz; a családi kiadások támogatások útján történő fedezéséről szóló törvény) 2. § -ának (5) bekezdése, amely szerint házasság felbontása esetén a családi támogatásra és a gyermekek után járó adójóváírásra való jogosultság mindaddig a háztartást fenntartó szülőt illeti meg, amíg a nagykorú és tanulmányokat folytató gyermek vele egy háztartásban él, amely szülő azonban sem a lakóhely szerinti államban, sem a nyugdíjat folyósító államban nem nyújtott be kérelmet, így a nyugdíjasként Ausztriában élő másik szülő, aki ténylegesen viseli a gyermek tartásának költségeit, a családi támogatásra és a gyermekek után járó adójóváírásra való jogosultságot azon tagállam illetékes intézményénél, amelynek a jogszabályait az elsőbbség alapján alkalmazni kell, közvetlenül a 987/2009 rendelet 60. cikke (1) bekezdésének harmadik mondatára alapozhatja?

Az ötödik kérdés, amely a negyedik kérdéssel együtt merül fel:

Úgy kell-e értelmezni a 987/2009 rendelet 60. cikke (1) bekezdésének harmadik mondatát, hogy ahhoz, hogy az uniós munkavállaló a tagállami családi ellátásokra vonatkozó eljárásban félnek minősüljön, az is szükséges, hogy a 883/2004 rendelet 1. cikke i) pontjának 3. alpontja értelmében a tartást nagyrészt e munkavállaló nyújtsa?

Hatodik kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 987/2009 rendelet 60. cikke szerinti, párbeszédre alapuló eljárásra vonatkozó rendelkezéseket, hogy az érintett tagállamok intézményeinek nem csak családi ellátások folyósítása esetén, hanem családi ellátások visszatérítése esetén is le kell folytatniuk ilyen eljárást?

117. Az Administrativen sad Veliko Tarnovo (Bulgária) által 2021. április 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-217/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) A kifizetési kérelem nyomán indult eljárás lezárását jelenti-e a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról szóló, 2013. december 17-i 1306/2013 európai parlamenti és tanácsi rendelet 75. cikkének (1) bekezdésében használt „kifizetés” fogalma?
- 2) Az a körülmény, hogy a mezőgazdasági termelő ténylegesen megkapta az általa igényelt összeget, egyenértékű-e a kifizető ügynökségnek a támogatási jogosultságok aktiválása iránti kérelemnek helyt adó határozatával, illetve az igényelt támogatási jogosultságok megtagadásának minősül-e, ha a mezőgazdasági termelő nem kapja meg a pénzeszegeket az adott intézkedéssel kapcsolatos kifizetések közzétételekor, amennyiben az adott személyt nem értesítették az eljárás új ellenőrzéseket magában foglaló folytatásáról?
- 3) Arra kötelezi-e a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról szóló, 2013. december 17-i 1306/2013 európai parlamenti és tanácsi rendelet 75. cikkének (1) bekezdésében meghatározott határidő a tagállamokat, hogy e határidő lejárta előtt elvégezzék a jogosultsági feltételek teljesítésének ellenőrzését, és csak kivételesen folytatható-e ez az ellenőrzés?
- 4) A támogatási kifizetés hallgatólagos megtagadásának minősül-e a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról szóló, 2013. december 17-i 1306/2013 európai parlamenti és tanácsi rendelet 75. cikkének (1) bekezdésében meghatározott határidő betartásának elmulasztása, ha a mezőgazdasági termelőt nem értesítették kiegészítő ellenőrzések elvégzéséről, és erről nem áll rendelkezésre írásbeli dokumentum?

118. A Corte suprema di cassazione (Olaszország) által 2021. április 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-228/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Úgy kell-e értelmezni a [604/2013/EU] rendelet 4. cikkét, hogy a valamely tagállam által a 26. cikkében foglalt mechanizmus alapján és az ugyanezen rendelet 18. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt visszavételi kötelezettséggel összhangban hozott, átadásra vonatkozó határozattal szemben e rendelet 27. cikke alapján benyújtott keresetben hivatkozni lehet önmagában arra, hogy az átadásra vonatkozó határozatot elfogadó tagállam elmulasztotta a tájékoztató füzetnek a rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében szabályozott átadását?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a rendelet (18) preambulumbekkezdésével, (19) preambulumbekkezdésével és 4. cikkével összefüggésben annak 27. cikkét, hogy a 4. cikkben előírt kötelezettségek megsértésének megállapítása esetén a hatékony jogorvoslat az átadásra vonatkozó határozatot megsemmisítő határozat meghozatalára kötelezi az eljáró bíróságot?
- 3) A 2) kérdésre adott nemleges válasz esetén úgy kell-e értelmezni a rendelet (18) preambulumbekkezdésével, (19) preambulumbekkezdésével és 4. cikkével összefüggésben annak 27. cikkét, hogy a 4. cikkben előírt kötelezettségek megsértésének megállapítása esetén a hatékony jogorvoslat arra kötelezi az eljáró bíróságot, hogy a felperes által hivatkozott körülmények fényében vizsgálja meg e jogsértés relevanciáját, és lehetővé teszi, hogy az eljáró bíróság minden olyan esetben helyben hagyja az átadásra vonatkozó határozatot, amikor nem merülnek fel arra vonatkozó indokok,

hogy eltérő tartalmú, átadásra vonatkozó határozatot kell hozni?

119. A cour d'appel de Bruxelles (Belgium) által 2021. április 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-229/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Amennyiben valamely, a törzshálózathoz tartozó belvízi kikötő már a közúti és a vasúti hálózathoz kapcsolódik, a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó uniós iránymutatásokról és a 661/2010/EU határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1315/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 15. cikke – önmagában vagy e rendelet más rendelkezéseivel összefüggésben értelmezve – e két kapcsolat fenntartásának és megőrzésének kötelezettségét, vagy pedig azoknak – akár a karbantartás mellőzésével történő – megszüntetésétől való tartózkodás kötelezettségét írja-e elő?

120. A Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) által 2021. április 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-231/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 29. cikke (2) bekezdésének második mondata szerinti szabadságvesztésbe bele kell-e érteni az érintett személy bíróság által jogszerűnek nyilvánított, valamely kórház pszichiátriai részlegén az akarata ellenére, vagy beleegyezése nélkül (a jelen ügyben a pszichés megbetegedéséből adódóan önmagát és másokat fenyegető veszély miatt) történő elhelyezését is?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

a) A fent hivatkozott rendelet 29. cikke (2) bekezdésének első mondatában előírt határidő a megkereső tagállam által alkalmazott szabadságvesztés esetén minden esetben meghosszabbítható-e – az érintett személyre kötelező módon – egy évre?

b) Ha nem, akkor milyen időtartammal történő meghosszabbítás megengedett, például

aa) a szabadságvesztés tényleges időtartamával, vagy

bb) azzal az időtartammal, ameddig a szabadságvesztés a 1560/2003/EK bizottsági rendelet 9. cikkének (2) bekezdése alapján a felelős tagállammal közlendő értesítés időpontjában előreláthatólag összesen tartani fog, esetleg mindig hozzászámítva ezekhez az átadás újbóli megszervezéséhez szükséges, arányos időtartamot?

121. A Landesverwaltungsgericht Steiermark (Ausztria) által 2021. április 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-238/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e a 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével az olyan nemzeti szabályozás, amely alapján a hulladékstátusz csak akkor szűnik meg, amikor a hulladékot vagy maradékot vagy az azokból kinyert anyagokat közvetlenül nyersanyagok vagy elsődleges nyersanyagokból származó termékek helyettesítésére felhasználják, vagy ha újrahasználatra előkészítik?

Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

2) Ellentétes-e a 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének

(1) bekezdésével az olyan nemzeti szabályozás, amely alapján a kitermelt föld hulladékstátusza legkorábban nyersanyagok vagy elsődleges nyersanyagokból származó termékek helyettesítésével szűnhet meg?

Az első és/vagy a második kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

3) Ellentétes-e a 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy a kitermelt föld hulladékstátusza nem szűnhet meg, ha a végrehajtott intézkedésre környezeti szempontból semmilyen releváns hatással nem bíró formai követelményeket (különösen nyilvántartási és dokumentációs kötelezettségeket) nem vagy nem maradéktalanul tartanak be, noha a kitermelt föld igazolhatóan nem éri el a tervezett konkrét felhasználási célra vonatkozó határértékeket (minőségi osztály)?

122. A Riigikohus (Észtország) által 2021. április 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-241/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: észt

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a 2008/115/EK irányelv 15. cikke (1) bekezdésének első mondatát, hogy a tagállamok őrizetben tarthatják azt a harmadik országbeli állampolgárt, akinek esetében fennáll annak valós veszélye, hogy mialatt szabadlábon van, a kitoloncolás előtt bűncselekményt követ el, amelynek felderítése és büntetése jelentősen megnehezítheti a kitoloncolás végrehajtását?

123. Az Augstākā tiesa (Senāts) (Lettország) által 2021. április 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-251/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lett

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 30. cikke (6) bekezdésének hatálya alá tartoznak-e a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv célkitűzéseinek megvalósításaként az erdős területeken létrehozott természetvédelmi mikroövezetekre vonatkozó kifizetések?

2) Azon korlátozások hatálya alá tartozik-e a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv célkitűzéseinek megvalósításaként az erdős területeken létrehozott természetvédelmi mikroövezeteknek nyújtott kompenzáció, amelyeket az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2014. június 25-i 702/2014/EU bizottsági rendelet ír elő a nehéz helyzetben lévő vállalkozások számára történő kifizetések tekintetében?

124. A Budapest Környéki Törvényszék (Magyarország) által 2021. április 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-273/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az 1307/2013/EU rendelet 32. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az ingatlan-nyilvántartás szerint kivett repülőtér minősítésű ingatlan, amennyiben rajta semmiféle repülőtérrel kapcsolatos tevékenység nem zajlik, elsősorban mezőgazdasági célra használt területnek minősül akkor, ha azon állattartási mezőgazdasági tevékenységet végeznek?

50. A Curtea de Apel București (Románia) által 2021. március 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-146/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az alapeljárásban szereplőhöz hasonló körülmények között ellentétes-e a 2006/112/EK irányelvvel és a semlegesség elvével az olyan nemzeti szabályozás vagy adózási gyakorlat, amelynek értelmében a – lábon álló fa értékesítése esetére kötelezően előírt – fordított adózási mechanizmus (egyszerűsítési intézkedések) nem alkalmazható arra az adóellenőrzés alá vont adóalanyra, akit ezen ellenőrzést követően héányilvántartásba vettek, mivel az ellenőrzés alá vont adóalany az ügyletek teljesítését megelőzően vagy a felső értékhatár túllépésének napján nem kérte, hogy vegyék héányilvántartásba, és nem is vették őt héányilvántartásba?

51. A Kúria (Magyarország) által 2021. március 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-187/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a Közösségi Vámcodekx létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet 30. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontját, hogy vámértékként kizárólag a tagállami vámhatóság saját vámkezeléseire alapuló adatbázisban szereplő értéket lehet és kell figyelembe venni?

2) Ha az első kérdésre a válasz nemleges, akkor a 30. cikk (2) bekezdésének a) és b) pontja szerinti vámérték meghatározásakor meg kell-e keresni más tagállami vámhatóságot az adatbázisukban szereplő hasonló áruk vámértékének beszerzése céljából, és/vagy szükséges-e bármilyen közösségi adatbázis felkutatása, és az abban szereplő vámértékek beszerzése?

3) Úgy lehet-e érteni a 2913/92/EGK tanácsi rendelet 30. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontját, hogy a vámérték meghatározásakor nem vehetők figyelembe a vámkezelést kérő saját ügyleteihez kapcsolódó, de sem nemzeti, sem más tagállami vámhatóság által nem kifogásolt ügyleti értékek?

4) Úgy kell-e értelmezni a 2913/92/EGK tanácsi rendelet 30. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott azzal azonos vagy közel azonos időpontra vonatkozó követelményt, hogy az a vámkezelés előtti és utáni +/- 45 napban korlátozható?

52. A Kúria (Magyarország) által 2021. március 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-188/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A héa-semlegesség elvét, illetve a Héa-irányelv (1) (30) preambulumbekzdését, 63., 167–168., 178–180., 182., 273. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 2015. január 1-től 2017. december 31-ig hatályos (Áfa tv.) 137. § -a (3) bekezdésének utolsó mondata, mely szerint „Elenyészik az

adóalany adólevonási joga az adószám törlését elrendelő határozat jogerőre emelkedésének napjával abban az esetben is, ha az adóhatóság az adóalany adószámát annak felfüggesztése nélkül törli.”, valamint a 2018. január 1-től 2020. november 26-ig hatályos 137. § -a, mely szerint „Ha az állami adó- és vámhatóság az adóalany adószámát törli, az adóalany adólevonási joga az adószám törlését elrendelő határozat véglegessé válásának napjával elenyészik.”?

2) A Héa-irányelv 273. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az adólevonási jog elenyészése, mint kötelezően alkalmazandó jogkövetkezmény túllép az adó behajtása és az adócsalás elleni küzdelem, mint cél megvalósításához szükséges mértéken (aránytalan)?

53. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2021. március 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-194/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2006. évi héairányelv 184. és 185. cikkét, hogy az az adóalany, aki valamely termék vagy szolgáltatás beszerzésekor elmulasztotta elvégezni az adólevonást (eredeti adólevonás) az alkalmazandó nemzeti jogvesztő határidőn belül a tervezett adóköteles felhasználásnak megfelelően, – az adott termék vagy szolgáltatás későbbi első használatbavételekor, illetve igénybevételekor – korrekció keretében elvégezheti az adólevonást, ha az e korrekció időpontjában fennálló tényleges felhasználás megegyezik a tervezett felhasználással?

2) Jelentőséggel bír-e az első kérdésre adandó válasz szempontjából, hogy az eredeti adólevonás elvégzésének elmulasztása nem függ össze adócsalással vagy joggal való visszaéléssel, és az állami költségvetés sérelme sem bizonyítható?

54. A Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (Portugália) által 2021. március 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-224/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 63. cikket az EUMSZ 65. cikk (1) bekezdésének összefüggésében, hogy azzal ellentétes egy tagállam olyan adózási rendszere, amely a természetes személyek jövedelmét terhelő közvetlen adózásán belül, amelynek keretében a külföldi illetőségű adóalanyok és az ebben a tagállamban található ingatlanok értékesítéséből származó tőkenyereség tekintetében két jogi rendszer létezik, amelyek közül az egyik i) a teljes tőkenyereségre (tax base) 28 %-os rögzített, egyedi és arányos adókulcsot alkalmaz, amelyet az ilyen nyereségek meghatározására (számszerűsítésére, quantum) vonatkozó általános szabályok szerint számítanak ki, míg a másik ii) a belföldi illetőségű személyekre vonatkozó rendszert alkalmazza, amelynek értelmében, miután ugyanazon általános szabályok szerint kiszámították a tőkenyereséget, e nyereségnek csak a felét (50 %-át) veszik figyelembe (tax base), és ezt a nyereséget (a tőkenyereség 50 %-át) – kötelező jelleggel – összevonják (a növekmény, összeg alapján) az adóalany által az adott évben bárhol a világon szerzett egyéb jövedelmekkel, hogy ezután meghatározzák az összes ilyen jövedelemre alkalmazandó adókulcsot a belföldi illetőségű személyekre alkalmazandó általános adótábla szerint (14,5 %-tól 48 %-ig terjedő sávosan progresszív adókulcsok, amelyek legfeljebb 5 %-os adókulccsal növelhetők, ha a jövedelem teljes összege meghalad bizonyos küszöbértékeket), amely adókulcsot a külföldi illetőségű személyek esetében kizárólag az említett jövedelmekre, azaz az ingatlanból származó tőkenyereségre kell alkalmazni, amely tőkenyereségnek 50 %-a kerül figyelembevételre (míg a belföldi illetőségűek esetében az így kiszámított adókulcsot az ilyen jövedelmekre és az adott évben szerzett minden más jövedelemre is alkalmazni kell)?

Hangsúlyozni kell, hogy a külföldi illetőségű adóalanyoknak a tagállamban (Portugáliában) minden esetben kötelezően benyújtandó jövedelemadó-bevallásában a lehetséges adózási rendszerek egyikét kell választania, akár a külföldi illetőségű személyekre vonatkozó (a fenti i) pontban meghatározott)

általános, akár a belföldi illetőségű személyekre vonatkozó (a fenti ii) pontban meghatározott) adózási rendszer szerint kíván adózni, amely bevallásban meg kell jelölnie e két lehetőség egyikét. Meg kell jegyezni, hogy a külföldi illetőségű személyek adóbevallási kötelezettsége (a 3. jövedelemadó-bevallási nyomtatvány benyújtására vonatkozó kötelezettség) már azon jogszabály-módosítás elfogadása előtt is létezett, amely a hivatalos adóbevallási nyomtatványt kiegészítette a belföldi illetőségű személyekre vonatkozó adózási rendszer választásának lehetőségével.

Meg kell említeni, hogy ha a külföldi illetőségű személy a belföldi illetőségűekre alkalmazandó adózási rendszer szerinti adózást választja, akkor (ugyanabban a bevallásban) fel kell tüntetnie az év során bárhol a világon szerzett valamennyi jövedelmének teljes összegét.

2) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 63. cikket az EUMSZ 65. cikk (1) bekezdésének összefüggésében, hogy azzal ellentétes egy tagállamnak a természetes személyek jövedelmét terhelő közvetlen adóval kapcsolatos szabályozása, amelynek értelmében, amíg a) a belföldi illetőségűek esetében a tőkenyereségből származó, 50 %-kal csökkentett nyereséget (tax base) kötelezően összevonják az adóalany által ugyanazon évben bárhol a világon szerzett egyéb jövedelmekkel (az opting-out lehetősége nélkül), és így határozzák meg a belföldi illetőségű személy teljes éves jövedelmét, amelyre az általános adótábla szerinti sávosan progresszív adókulcsokat alkalmazzák (a személyi kedvezmények és levonások után), b) a külföldi illetőségű személyek esetében a tőkenyereségből származó teljes nyereségre (tax base) rögzített, egyedi adókulcsot alkalmaznak (miután az említett nyereségek értékét a belföldi illetőségű személyekre vonatkozó szabályokkal megegyező szabályok alapján meghatározták)?

Meg kell jegyezni, hogy az a) esetben a progresszív adókulcsok 14,5 % és 48 % között vannak, és a legnagyobb marginális adókulcs legfeljebb 5 %-kal növekedhet, ha a jövedelem teljes összege meghalad egy bizonyos küszöbértéket, míg a b) esetben az egyedi adókulcs 28 %-kal egyenlő.

55. A Supremo Tribunal Administrativo (Portugália) által 2021. április 1-jén benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-218/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Összeegyeztethető-e az Európai Unió jogával, és különösen a [hatodik] héairányelv IV. mellékletével a Código do IVA-hoz (héatörvénykönyv) csatolt I. jegyzék 2.27. pontjának olyan értelemben történő alkalmazása, hogy az megáiban foglalja felvonóknak az azon vállalkozás általi javítását és karbantartását, amelyre a fent említett tények vonatkoznak, és csökkentett héamérték alkalmazását teszi lehetővé?

2) Összeegyeztethető-e a közösségi joggal, és különösen a [hatodik] héairányelv IV. mellékletével a Código do IVA említett rendelkezésének olyan alkalmazása, amely a nemzeti jog más olyan rendelkezéseit is figyelembe veszi, mint a Código Civil 1207. cikke, 204. cikke 1 bekezdésének e) pontja és 3. bekezdése, valamint 1421. cikke 2 bekezdésének b) pontja (az építési szerződés és az ingatlan fogalmára, valamint arra a vélelemre vonatkozó rendelkezések, hogy a felvonó a társasházak közös tulajdonába tartozik)?

56. A Lietuvos vyriausysis administracinis teismas (Litvánia) által 2021. április 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-227/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: litván

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni az adósemlegesség elvével összefüggésben a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvet, hogy az tiltja/nem tiltja a nemzeti hatóságok olyan gyakorlatát, amelynek alapján megtagadják az adóalanytól az előzetesen felszámított hea levonásához való jogot, ha ingatlanok vásárlásakor tudomása volt, vagy tudomással kellett volna lennie arról, hogy az eladó – fizetésképtelensége miatt – nem fizeti be (vagy nem képes befizetni) az áthárított héát az állami költségvetésbe?

57. A Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Szlovénia) által 2021. április 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-235/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovén

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az írásbeli szerződés csak akkor tekinthető-e számlának a héairányelv 203. cikke alapján, ha az tartalmazza a héairányelv 3. fejezete („Számlázás”) által a számla tekintetében előírt valamennyi adatot?

Vagy nemleges válasz esetén:

2) Melyek azok az adatok vagy körülmények, amelyek alapján az írásbeli szerződés (is) minden esetben a héairányelv 203. cikke értelmében vett, héafizetési kötelezettséget megállapító számlának tekinthető?

Vagy konkrétabban,

3) A két héaalany által kötött azon írásbeli szerződés, amelynek tárgya termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás, a héairányelv 203. cikke alapján számlának tekinthető-e, ha abból kitűnik az eladó vagy a szolgáltató mint szerződő fél arra irányuló kifejezett és objektív módon felismerhető szándéka, hogy az adott ügyletre vonatkozóan számlát kívánt kiállítani, amelynek alapján a vevő észszerűen feltételezheti, hogy ez alapján az előzetesen felszámított héát levonhatja?

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú kérelmet.

Polgári ügyszak

48. A Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (Lengyelország) által 2021. február 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-80/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését, hogy azokkal ellentétes a nemzeti szabályozás olyan bírósági értelmezése, amely szerint a bíróság nem a teljes szerződési feltételt nyilvánítja tisztességtelenné, hanem csak azt a részét, amely a feltételt tisztességtelenné teszi, aminek következtében a feltétel részben érvényes marad?

2) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését, hogy azokkal ellentétes a nemzeti szabályozás olyan bírósági értelmezése, amely szerint a bíróság egy olyan szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megállapítását követően, amely nélkül a szerződés nem maradhatna fenn, a felek akaratnyilatkozatának értelmezésével a fogyasztóra számára előnyös szerződés érvénytelenségének megakadályozása érdekében módosíthatja a szerződés fennmaradó részét?

49. A Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (Lengyelország) által 2021. február 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-81/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését, hogy azokkal ellentétes a nemzeti szabályozás olyan bírósági értelmezése, amely szerint a bíróság a szerződéses feltétel tisztességtelen, de a szerződés érvénytelenségét nem eredményező jellegének megállapítását követően a szerződés szövegét kiegészítheti a nemzeti jog diszpozitív

rendelkezésével?

2) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését, hogy azokkal ellentétes a nemzeti szabályozás olyan bírósági értelmezése, amely szerint a bíróság valamely szerződési feltétel szerződés érvénytelenségét eredményező tisztességtelen jellegének megállapítását követően a szerződés érvénytelenségének megelőzése érdekében annak ellenére kiegészítheti a szerződés szövegét a nemzeti jog diszpozitív rendelkezésével, hogy a fogyasztó elfogadja a szerződés érvénytelenségét?

50. A Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (Lengyelország) által 2021. február 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-82/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését, valamint az egyenértékűség, a tényleges érvényesülés és a jogbiztonság elvét, hogy azokkal ellentétes a nemzeti szabályozás olyan bírósági értelmezése, amely szerint a fogyasztónak az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő tisztességtelen feltétel alapján, jogalap nélkül kifizetett összegek visszatérítése iránti igénye abban az esetben is a fogyasztó egyes teljesítéseinek időpontjától kezdődő tíz év lejártát követően évül el, ha a fogyasztónak nem volt tudomása e feltétel tisztességtelen jellegéről?

51. Az Oberster Gerichtshof (Ausztria) által 2021. március 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-154/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2016/679 rendelet 15. cikke (1) bekezdésének c) pontját, hogy a címzettek kategóriáihoz való hozzáférési jog korlátozott, ha a tervezett közlések konkrét címzettjei még nem állapíthatók meg, a hozzáférési jognak azonban kötelezően ki kell terjednie e közlések címzettjeire is, amennyiben az adatokat már közzölték?

52. A Sąd Okręgowy w Warszawie (Lengyelország) által 2021. március 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-175/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 36. cikk második mondatát az európai uniós védjegyről szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet 15. cikkének (1) bekezdésével, valamint az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikke (1) bekezdésének második mondatával összefüggésben, hogy azokkal ellentétes a tagállami bíróságok azon gyakorlata, amely szerint a bíróságok

- a védjegyjogosult arra irányuló követelésének eleget téve, hogy tiltsák meg az európai uniós védjeggyel ellátott áruk behozatalát, forgalomba hozatalát, eladásra való felkínálását, importálását, reklámozását, valamint rendeljék el ezen áruk piacról történő kivonását vagy megsemmisítését,
- az európai uniós védjeggyel jelölt áruk lefoglalására irányuló biztosítási intézkedés iránti eljárásban való határozathozatal során;

a határozatok szövegében „olyan árukra” hivatkoznak, „amelyeket nem a védjegyjogosult hozott vagy nem az ő kifejezett hozzájárulásával hoztak forgalomba az Európai Gazdasági Térségben”, ebből

következtében annak megállapítása, hogy mely európai uniós védjeggyel ellátott tárgyakra vonatkoznak az előírt kötelezések és tilalmak (vagyis annak megállapítása, hogy mely tárgyakat nem a védjegyjogosult hozott vagy nem az ő kifejezett hozzájárulásával hoztak forgalomba az Európai Gazdasági Térségben), a határozat általános megfogalmazására tekintettel a végrehajtó hatóságra van bízva, e hatóság az említett megállapításokat a védjegyjogosult nyilatkozataira, vagy az általa előterjesztett eszközökre (köztük informatikai eszközökre és adatbázisokra) alapozva teszi meg, a végrehajtó hatóság fenti megállapításai bíróság előtti, érdemi eljárásban való megtámadásának lehetősége pedig az alperest az biztosítási intézkedés iránti eljárásban, valamint a végrehajtási eljárásban megillető jogi eszközök jellegére tekintettel kizárt vagy korlátozott?

53. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2021. március 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-179/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) A gyártói jótállás pusztán megléte önmagában elegendő-e a 2011/83/EU irányelv 6. cikke (1) bekezdésének m) pontjában előírt tájékoztatási kötelezettség megalapozásához?
- 2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: A 2011/83/EU irányelv 6. cikke (1) bekezdésének m) pontjában előírt tájékoztatási kötelezettséget megalapozza-e pusztán a gyártói jótállásnak az eladó vagy szolgáltató ajánlatában való említése, vagy e kötelezettség akkor áll fenn, ha az említés a fogyasztó számára azonnal megállapítható? Akkor is fennáll-e a tájékoztatási kötelezettség, ha a fogyasztó számára azonnal megállapítható, hogy az eladó vagy szolgáltató csak a gyártó által a jótállással kapcsolatban szolgáltatott információkat teszi hozzáférhetővé?
- 3) A 2011/83/EU irányelv 6. cikke (1) bekezdésének m) pontja szerint szükséges, a gyártói jótállás meglétére és feltételeire vonatkozó tájékoztatásnak ugyanazon információkat kell-e tartalmaznia, mint a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól szóló, 1999. május 25-i 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének (2) bekezdése szerinti jótállásnak, vagy kevesebb információ is elegendő?

54. A Landgericht Düsseldorf (Németország) által 2021. március 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-182/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- A. Fennáll-e elsőbbségi hasznosítási engedély adására vonatkozó kötelezettség a beszállítók tekintetében?
1. A valamely szabványosító szervezet által kidolgozott szabványhoz nélkülözhetetlen szabadalom (a továbbiakban: SZNSZ) olyan jogosultja által abbahagyásra kötelezés iránt indított szabadalombitorlási keresettel szemben, amely jogosult visszavonhatatlan kötelezettséget vállalt e szervezettel szemben arra, hogy FRAND-feltételek mellett valamennyi harmadik személy részére hasznosítási engedélyt ad, hivatkozhat-e a gazdasági folyamat későbbi szintjén elhelyezkedő vállalkozás az EUMSZ 102. cikk szerinti erőfölénnyel való visszaélésre vonatkozó kifogásra, amennyiben a szabványt, amelyhez a kereset tárgyát képező szabadalom nélkülözhetetlen, illetve annak részeit már a szabadalombitorlási per alperese által beszerzett alkatrészben alkalmazzák, amelynek a licencbe vételre hajlandó beszállítójától a szabadalom jogosultja megtagadja a szabványt alkalmazó termékekre vonatkozó saját korlátlan hasznosítási engedélynek a szabadalmi jog alapján releváns valamennyi hasznosítási mód tekintetében, FRAND-feltételek mellett történő megadását?
 - a) Különösen így van-e ez akkor, ha a végtermékek forgalmazójának érintett ágazatában az alkatrész által használt szabadalmak oltalmára vonatkozó jogi helyzet a beszállítók általi licencbe vétel révén összhangban áll a szokásokkal?

b) A szállítói lánc bármely szintjén elhelyezkedő beszállítókkal szemben fennáll-e a hasznosítási engedély megadásának elsőbbsége, vagy kizárólag azon beszállítóval szemben, amely az ellátási lánc végén közvetlenül megelőzi a végtermék forgalmazóját? E tekintetben is a kereskedelmi gyakorlat a döntő?

2. Megköveteli-e a visszaélészerű magatartás kartelljogi tilalma, hogy a beszállító részére FRAND-feltételek mellett a szabványt alkalmazó termékekre vonatkozó saját korlátlan hasznosítási engedélyt adjanak a szabadalmi jog alapján releváns valamennyi hasznosítási mód tekintetében abban az értelemben, hogy a végső forgalmazók (és adott esetben az ellátási lánc előző szintjén elhelyezkedő vevők) számára nem szükséges az SZNSZ jogosultjától származó saját, külön hasznosítási engedély annak érdekében, hogy az érintett alkatrész rendeltetészerű használata esetén elkerüljék a szabadalombitorlást?

3. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: Az EUMSZ 102. cikk előír-e különös minőségi, mennyiségi és/vagy egyéb követelményeket azon kritériumokat illetően, amelyek alapján a szabványhoz nélkülözhetetlen szabadalom jogosultja meghatározza, hogy az ugyanazon gyártási és ellátási lánc különböző szintjein elhelyezkedő potenciális szabadalombitorlók közül melyekkel szemben indít abbahagyásra kötelezés iránti szabadalombitorlási keresetet?

B. A Bíróság Huawei kontra ZTE (C-170/13. sz.) ügyben hozott 2015. július 16-i ítéletéből eredő követelmények konkretizálása:

1. Annak ellenére, hogy az SZNSZ jogosultja és az SZNSZ hasznosítója által kölcsönösen teljesítendő cselekvési kötelezettségeket (a szabadalombitorlásra való figyelmeztetés; licenciakérés; FRAND-feltételek mellett tett licenciaajánlat; az elsőbbségi hasznosítási engedélyben részesítendő beszállító részére adandó licenciaajánlat) a bírósági eljárást megelőzően kell teljesíteni, fennáll-e annak lehetősége, hogy a bírósági eljárást megelőzően elmulasztott magatartási kötelezettségeket a jogok fenntartása mellett bírósági eljárás során utólag teljesítsék?

2. Csak akkor lehet-e a szabadalom hasznosítójának figyelembe vehető licenciakéréséből kiindulni, ha valamennyi körülmény átfogó értékelése alapján világosan és egyértelműen megállapítható az SZNSZ hasznosítójának azon szándéka és hajlandósága, hogy az SZNSZ jogosultjával FRAND-feltételek mellett licenciaszerződést kössön, függetlenül attól, hogy adott esetben milyenek e (az ezen időpontban megfogalmazott licenciaajánlat hiányában előre még egyáltalán nem látható) FRAND-feltételek?

a) Azon szabadalombitorló, aki több hónapon keresztül nem válaszol a szabadalombitorlással kapcsolatos figyelmeztetésre, ezzel általában azt jelzi, hogy számára a licencre vétel nem bírt jelentőséggel, így – a szóban megfogalmazott licenciakérés ellenére – hiányzik a licenciakérés, ami azzal a következménnyel jár, hogy az SZNSZ jogosultjának abbahagyásra kötelezés iránti keresetének helyt kell adni?

b) A hasznosítási engedélynek az SZNSZ hasznosítója által ellenajánlattal beemelt feltételeiből lehet-e a licenciakérés hiányára következtetni, ami azzal a következménnyel jár, hogy ennek alapján helyt adnak az SZNSZ jogosultjának abbahagyásra kötelezés iránti keresetének annak előzetes vizsgálata nélkül, hogy az SZNSZ jogosultjának saját licenciaajánlata (amely megelőzte az SZNSZ hasznosítójának ellenajánlatát) megfelel-e egyáltalán a FRAND-feltételeknek?

c) Kizárt-e ez a következtetés legalábbis abban az esetben, ha az ellenajánlatban szereplő azon engedélyezési feltételek, amelyekből licenciakérés hiányára kell következtetni, olyan feltételek, amelyek tekintetében nem nyilvánvaló és legfelsőbb bírósági szinten sem tisztázott, hogy nem egyeztethetők össze a FRAND-feltételekkel?

55. A Landgerichts Saarbrücken (Németország) által 2021. március 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-183/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot, különösen a védjegyirányelv(ek)et, azaz a 2008/95/EK irányelvet,

különösen annak 12. cikkét, illetve az (EU) 2015/2436 irányelvet, (2) különösen annak 16., 17. és 19. cikkét, hogy e rendelkezések hatékony érvényesülése kizárja a nemzeti eljárásjog olyan értelmezését,

1) amely a lajstromozott nemzeti védjegynek a védjegyoltalom használat elmaradása miatti megszűnése miatt történő törlésére irányuló polgári eljárásban a bizonyítási tehertől eltérő állítási terhet ró a felperesre, és

2) amely az állítási teher keretében arra kötelezi a felperest, hogy

a) ilyen eljárás során lehetőségeihez mérten tényekkel alátámasztva ismertesse a védjegyhasználat alperes általi elmulasztását, és

b) ennek érdekében a törlési kérelemhez és az érintett védjegy egyéni jellegéhez igazodó, saját piackutatást végezzen?

56. A Tribunal de l'entreprise francophone de Bruxelles (Belgium) által 2021. március 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-184/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az európai uniós védjegyről szóló, 2017. június 14-i 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet 9. cikkének (2) bekezdését, hogy a védjeggyel azonos megjelölésnek egy online értékesítési oldalon megjelenített hirdetésben történő használata főszabály szerint az üzemeltetőnek tudható be, ha a szokásosan tájékozott és észszerűen figyelmes internethasználó felfogásában az üzemeltető aktív szerepet játszott ezen reklám elkészítésében, vagy ez utóbbi az ilyen felhasználó által ezen üzemeltető saját kereskedelmi kommunikációjának részeként érzékelhető?

E felfogást befolyásolja-e:

— az a körülmény, hogy ez az üzemeltető olyan hírnévvel rendelkezik, hogy nála a legszélesebb az áruválaszték, köztük a hirdetésben szereplő áruk kategóriája tekintetében is;

— vagy az a körülmény, hogy az így megjelenített hirdetésben olyan fejléc szerepel, amelyben ezen üzemeltető szolgáltatási védjegyét tüntették fel, és ez a védjegy forgalmazói védjegyként jóhírnévvel rendelkezik;

— vagy akár az a körülmény, hogy ez az üzemeltető e hirdetés megjelenítésével egyidejűleg az abban megjelenített termékkel azonos kategóriába tartozó áruk forgalmazói által hagyományosan kínált szolgáltatásokat is kínál?

2) Úgy kell-e értelmezni az európai uniós védjegyről szóló 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet 9. cikkének (2) bekezdését, hogy a védjeggyel azonos megjelöléssel ellátott áru végső fogyasztó részére – gazdasági tevékenység körében és a védjegyjogosult hozzájárulása nélkül – történő feladása csak akkor minősül a feladónak betudható használatnak, ha ez utóbbinak ténylegesen tudomása van arról, hogy a megjelölést az árun feltüntették?

A szóban forgó megjelölés használójának minősül-e az ilyen feladó, ha ő maga úgy tájékoztatta a végső fogyasztót, hogy ő maga vagy a hozzá gazdaságilag kapcsolódó jogalany gondoskodik az áru feladásáról, miután az árut e célból raktározta?

A szóban forgó megjelölés használójának minősül-e az ilyen feladó, ha ő maga vagy a hozzá gazdaságilag kapcsolódó jogalany előzetesen aktívan hozzájárult az e megjelöléssel ellátott áru reklámjának gazdasági tevékenység körében történő megjelenítéséhez, vagy a reklámra tekintettel rögzítette a végső fogyasztó megrendelését?

57. A Korkein oikeus (Finnország) által 2021. március 29-én benyújtott előzetes

döntéshozatal iránti kérelem (C-197/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: finn

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Akkor is alkalmazni kell-e a Bíróság ítélkezési gyakorlatában a párhuzamos importtal kapcsolatos ügyekben az átsomagolással és újracímkézéssel kapcsolatban kialakított ún. Bristol-Myers Squibb kritériumokat és különösen az ún. szükségességi feltételt, ha a védjegyjogosult által vagy az ő hozzájárulásával valamely tagállamban forgalomba hozott áruknak az ugyanazon tagállamban történő újraértékesítést szolgáló átsomagolásáról vagy újracímkézéséről van szó?

2. Ha a védjegyjogosult a szén-dioxidot tartalmazó palackot annak forgalomba hozatalakor ellátta a palack címkéjén elhelyezett és a palack nyakára gravírozott védjegyével, akkor is alkalmazni kell-e a fent említett Bristol-Myers Squibb kritériumokat és különösen az ún. szükségességi feltételt, ha harmadik személy újraértékesítés céljából újratölti a palackot szén-dioxiddal, eltávolítja arról az eredeti címkét, és azt a saját megjelölésével ellátott címkére cseréli le, miközben a palack nyakán lévő gravírozáson továbbra is látható a palackot forgalomba hozó vállalkozás védjegye?

3. Képviselhető-e az az álláspont a fent ismertetett helyzetben, hogy a védjegyet tartalmazó címke eltávolítása és lecserélése főszabály szerint veszélyezteti a védjegynek a palack származását jelző funkcióját, vagy az átsomagolás és az újracímkézés feltételeinek alkalmazhatósága szempontjából jelentősége van annak a körülménynek, hogy

— abból kell kiindulni, hogy a célcsoport arra a következtetésre jut, hogy a címke kizárólag a szén-dioxid származására (és ezáltal a palackot feltöltő vállalkozásra) utal; vagy

— abból kell kiindulni, hogy a célcsoport arra a következtetésre jut, hogy a címke legalábbis részben a palack származására is utal?

4. A CO₂-palackok címkéjének eltávolítását és lecserélését a szükségesség feltétele alapján értékelve olyan körülménynek minősülhet a védjegyjogosult által forgalomba hozott palackokon elhelyezett címkék véletlenszerű megsérülése vagy leválása, illetve azoknak egy korábbi palacktöltő vállalkozás általi eltávolítása és lecserélése, amely alapján a címkéknek a palacktöltő vállalkozás címkéjére történő rendszeres lecserélését szükségesnek kell tekinteni az újratöltött palackok forgalomba hozatalához?

58. A Korkein oikeus (Finnország) által 2021. április 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem – A kontra B (C-262/21. PPU. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: finn

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: „Brüsszel II a” rendelet) 2. cikkének a gyermek jogellenes elvitelére vonatkozó 11. pontját, hogy e minősítésnek megfelel az a helyzet, amelyben az egyik szülő a gyermeket a másik szülő beleegyezése nélkül a tartózkodási helye szerinti államból a valamely hatóság által a 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: „Dublín III” rendelet) alkalmazásában hozott átadási határozat értelmében felelős másik tagállamba viszi?

2) Amennyiben az első kérdésre adott válasz nemleges, úgy kell-e értelmezni a „Brüsszel II a” rendelet 2. cikkének a jogellenes visszatartásról szóló 11. pontját, hogy megfelel e minősítésnek az a helyzet, amikor a gyermek tartózkodási helye szerinti állam bírósága megsemmisítette az ügy vizsgálatát átadó hatóság által hozott határozatot, azonban az a gyermek, akinek visszavitelét elrendelték, már nem rendelkezik érvényes tartózkodási engedéllyel a tartózkodási helye szerinti államban, és nem jogosult a szóban forgó államba történő beutazásra vagy ott tartózkodásra?

3) Ha az első vagy a második kérdésre adott válasza tekintettel úgy kell értelmezni a „Brüsszel II a” rendeletet, hogy a gyermek jogellenes elviteléről vagy visszatartásáról van szó, és következésképpen a

gyermeket vissza kell küldeni a tartózkodási helye szerinti államba, úgy kell-e értelmezni az 1980. évi Hágai Egyezmény 13. cikke első bekezdésének b) pontját, hogy az akadályát képezi a gyermek visszavitelének

- i. amiatt, hogy e rendelkezés értelmében egy csecsemőnek, akit anyja személyesen gondozott, az egyedül történő visszavitele testi vagy lelki károsodásnak tenné ki őt, vagy bármilyen más módon elviselhetetlen helyzetet teremtene számára; vagy
- ii. amiatt, hogy a gyermeket a tartózkodási helye szerinti államban gondozásba vennék, és egyedül, vagy az anyjával anyaotthonban helyeznék el, ami arra utal, hogy e rendelkezés értelmében a gyermeket visszavitele testi vagy lelki károsodásnak tenné ki, vagy bármilyen más módon elviselhetetlen helyzetet teremtene számára; vagy még inkább
- iii. amiatt, hogy a gyermek érvényes tartózkodási engedély nélkül az e rendelkezés értelmében vett elviselhetetlen helyzetbe kerülne?

4) Amennyiben a harmadik kérdésre adott válasza tekintettel az 1980. évi Hágai Egyezmény 13. cikke első bekezdésének b) pontja szerinti kizáró okokat úgy lehet értelmezni, hogy a gyermeket visszavitele testi vagy lelki károsodásnak tenné ki, vagy bármilyen más módon elviselhetetlen helyzetet teremtene számára, a gyermek mindenek felett álló érdekének az Európai Unió Alapjogi Chartája 24. cikkében és a „Brüsszel II a” rendeletben foglalt fogalmával összefüggésben úgy kell-e értelmezni e rendelet 11. cikkének (4) bekezdését, hogy egy olyan helyzetben, amikor sem a gyermek, sem az anyja nem rendelkezik a gyermek tartózkodási helye szerinti tagállamban érvényes tartózkodási engedéllyel, és nem jogosultak az ezen országba való beutazásra és ott tartózkodásra sem, a tartózkodási hely szerinti államnak megfelelő intézkedéseket kell hoznia annak érdekében, hogy biztosítsa a gyermeknek és az anyjának a szóban forgó tagállamban való tartózkodását? Amennyiben a gyermek tartózkodási helye szerinti államot ilyen kötelezettség terheli, úgy kell-e értelmezni a tagállamok közötti kölcsönös bizalom elvét, hogy a gyermeket átadó állam ezen elvvel összhangban vélelmezheti, hogy a gyermek tartózkodási helye szerinti állam eleget fog tenni ezeknek a kötelezettségeknek, vagy a gyermek érdeke megköveteli, hogy a tartózkodási hely szerinti állam hatóságaitól felvilágosítást kérjen az ezen érdek védelme céljából meghozott vagy meghozandó konkrét intézkedésekkel kapcsolatban annak érdekében, hogy a gyermeket átadó tagállam értékelhesse többek között, hogy ezen intézkedések a gyermek érdekei tekintetében megfelelőek-e?

5) Amennyiben a gyermek tartózkodási hely szerinti állam nem köteles az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdésben említett megfelelő intézkedéseket hozni, úgy az Alapjogi Charta 24. cikkének fényében az 1980. évi Hágai Egyezmény 20. cikkét az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdés i.–iii. pontjában említett esetekben úgy kell-e értelmezni, hogy az akadályát jelenti a gyermek visszavitelének, mivel úgy tekinthető, hogy a gyermek visszavitele e rendelkezés értelmében ellentétes lehet az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelmével kapcsolatos alapelvekkel?

59. A Högsta domstolen (Svédország) által 2021. április 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-268/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: svéd

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének (3) és (4) bekezdése a hozzáférhetővé tételi kötelezettségre vonatkozó nemzeti eljárásjogi jogszabályok tekintetében is ír-e elő követelményeket?
- 2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén: azt foglalja-e magában az általános adatvédelmi rendelet, hogy az adatkezeléssel érintettek érdekeit is figyelembe kell venni, amikor olyan hozzáférhetővé tétel tárgyában kell határozatot hozni, amely személyes adatok kezelését érinti? Ilyen körülmények között az uniós jog az e határozat elfogadásának módjára vonatkozó részletes követelményeket is megállapít-e?

Gazdasági ügyszak

42. A Juzgado Mercantil no 7 de Barcelona (Spanyolország) által 2021. március 11-én

benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-163/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A tagállamok és az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról szóló, 2014. november 26-i 2014/104/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a releváns bizonyítékok feltárása kizárólag az alperes vagy valamely harmadik személy ellenőrzése alatt álló, olyan dokumentumokra vonatkozik, amelyek már léteznek, vagy ellenkezőleg, az 5. cikk (1) bekezdése kiterjed olyan dokumentumok feltárásának a lehetőségére is, amelyeket annak a félnek, akivel szemben az információra vonatkozó kérelmet előterjesztik, ex novo kell elkészítenie a birtokában lévő információk, ismeretek vagy adatok kigyűjtése vagy csoportosítása útján?

43. A Landgericht Köln (Németország) által 2021. március 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-172/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 261/2004/EK rendelet 3. cikke (3) bekezdésének első mondata értelmében a nyilvánosság számára közvetlenül vagy közvetetten nem elérhető csökkentett viteldíjnak minősül-e a légi fuvarozó és egy másik társaság között létrejött keretmegállapodáson alapuló, csak az érintett társaság munkavállalói számára üzleti útra foglalható, az általános viteldíjhoz képest kedvezményes vállalati viteldíj (a jelen esetben 169,00 euró helyett 152,00 euró)?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén: Az ilyen vállalati viteldíj a 261/2004/EK rendelet 3. cikke (3) bekezdésének második mondata értelmében valamely légifuvarozó vagy utazásszervező törzsutasprogramjának vagy más kereskedelmi programjának sem minősül?

44. Az Okrazhen sad Vidin (Bulgária) által 2021. április 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-260/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a tőke szabad mozgását és a fizetési műveletek szabadságát szabályozó EUMSZ 63. cikket, hogy az kiterjed a valamely bankkal szemben végrehajtott beszámításra, ha a bank adósának minősülő kereskedelmi társaság a kötelezettségeit az összegüket tekintve meghatározott, számszerűsített és esedékessé vált, ugyanezen bankkal szemben fennálló kölcsönös követelések beszámítása útján teljesíti?

2) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 63. cikket, hogy a valamely kereskedelmi társaság és egy bank közötti viszonyban jogszerűen végrehajtott beszámítás érvényességére vonatkozó feltételek olyan módosítása, amely a végrehajtott beszámítást a már végrehajtott beszámítás tekintetében visszamenőleges hatályú, új feltételek alapján érvénytelennek nyilvánítja, az EUMSZ 63. cikk (1) bekezdése értelmében vett korlátozásnak minősül, ha e módosítás a más olyan társaságokkal szembeni kötelezettségek teljesítésére vonatkozó lehetőség korlátozását eredményezi, amelyek tőkéjében az Európai Unió más tagállamaiból származó személyek részvényekkel vagy részesedésekkel rendelkeznek, vagy amelyek kötvényeivel ilyen személyek rendelkeznek?

3) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 63. cikket, hogy az lehetővé teszi az olyan nemzeti szabályozást, amely visszamenőleges hatállyal módosítja a valamely kereskedelmi társaság és egy bank közötti viszonyban jogszerűen végrehajtott beszámítás érvényességének feltételeit, és amely a már végrehajtott beszámításra visszamenőleges hatállyal alkalmazott új feltételek alapján a végrehajtott beszámítást érvénytelennek nyilvánítja?

4) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió belső piacát szabályozó EUMSZ 4. cikk (2) bekezdésének a)

pontját, valamint az EUMSZ 26., EUMSZ 27., EUMSZ 114. és EUMSZ 115. cikket, hogy e rendelkezések – még azokban az esetekben is, amelyekben csak ugyanazon nemzetiségű jogalanyok között állnak fenn jogviszonyok, és ezáltal azok az Európai Unió belső piacával fennálló közvetlen határokon átnyúló vonatkozás nélküli nemzeti jogviszonyoknak minősíthetők – lehetővé teszik az olyan nemzeti szabályozást, amely a valamely kereskedelmi társaság és egy tagállami bank közötti viszonyban jogszerűen végrehajtott beszámítás érvényességének feltételeit visszamenőleges hatállyal módosítja azáltal, hogy a már végrehajtott beszámításra visszamenőleges hatállyal alkalmazott új feltételek alapján a végrehajtott beszámítást érvénytelennek nyilvánítja?

5) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésével, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett EUSZ 2. cikket, hogy e rendelkezések lehetővé teszik az olyan nemzeti szabályozást, amely úgy módosítja a bankkal szemben érvényesen végrehajtott beszámítás feltételeit, hogy az új feltételeknek kifejezetten visszamenőleges hatályt biztosít, és a korábbi időszakban jogszerűen végrehajtott beszámítást érvénytelennek nyilvánítja, miközben az érintett tagállamban fizetéseképtelenségi eljárás indult a bank ellen, és olyan bírósági eljárások vannak folyamatban, amelyekben a bankkal szemben végrehajtott olyan beszámítások érvénytelennek nyilvánítását kérik, amelyekre végrehajtásuk időpontjában más jogi feltételek vonatkoztak?

6) Úgy kell-e értelmezni a jogbiztonság elvét mint az uniós jog általános elvét, hogy az lehetővé teszi az olyan nemzeti szabályozást, amely úgy módosítja a valamely bankkal szemben érvényesen végrehajtott beszámítás feltételeit, hogy az új feltételeknek kifejezetten visszamenőleges hatályt biztosít, és a korábbi időszakban jogszerűen végrehajtott beszámítást érvénytelennek nyilvánítja, miközben az érintett tagállamban fizetéseképtelenségi eljárás indult a bank ellen, és olyan bírósági eljárások vannak folyamatban, amelyekben a bankkal szemben végrehajtott olyan beszámítások érvénytelennek nyilvánítását kérik, amelyekre végrehajtásuk időpontjában más jogi feltételek vonatkoztak?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

15. A Bíróság (negyedik tanács) 2021. április 15-i ítélete (a Sąd Okręgowy w Gdańsku [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – AV (C-221/19. sz. ügy)³

1) A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, a kölcsönös elismerés elvének büntetőügyekben hozott, szabadságvesztés-büntetéseket kiszabó vagy szabadságelvonással járó intézkedéseket alkalmazó ítéleteknek az Európai Unióban való végrehajtása céljából történő alkalmazásáról szóló, 2008. november 27-i 2008/909/IB tanácsi kerethatározat 8. cikke (2)–(4) bekezdésének, 17. cikke (1) bekezdése első mondatának, valamint 19. cikkének rendelkezéseit együttesen úgy kell értelmezni, hogy azok lehetővé teszik olyan összbüntetési ítélet meghozatalát, amely nem csupán az összbüntetési ítéletet hozó tagállamban az érintettel szemben korábban kiszabott büntetést vagy büntetéseket foglalja magában, hanem a vele szemben valamely másik tagállamban kiszabott és az első tagállam által e kerethatározat értelmében végrehajtott büntetést vagy büntetéseket is. Az ilyen összbüntetési ítélet ugyanakkor nem vezethet ez utóbbi büntetések időtartamának vagy jellegének olyan megváltoztatásához, amely meghaladná az e kerethatározat 8. cikkének (2)–(4) bekezdésében előírt szigorú korlátokat, e kerethatározat 17. cikkének (2) bekezdésében előírt azon kötelezettség megsértéséhez, mely szerint a letöltendőbüntetést vagy büntetéseket foglalja magában, hanem a vele szemben valamely másik tagállamban kiszabott és az első tagállam által a 2009/299 kerethatározattal módosított 2008/909 kerethatározat értelmében végrehajtott büntetést vagy büntetéseket is, amennyiben az említett összbüntetési ítélet tiszteletben tartja ez utóbbi büntetések tekintetében a módosított 2008/909 kerethatározat 8. cikkének (2)–(4) bekezdéséből, 17. cikkének (1) bekezdéséből és 19. cikkének (2) bekezdéséből következő feltételeket és korlátokat.

³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Büntető ügyszak, 20. sz. alatt.

75. A Bíróság (tizedik tanács) 2021. március 3-i végzése (a Győri Törvényszék [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Koppány 2007 Kft. kontra Vas Megyei Kormányhivatal (C-523/20. sz. ügy)⁴

A 883/2004/EK rendelet és a 987/2009/EK rendelet harmadik országok e rendeletek által csupán állampolgárságuk miatt nem érintett állampolgáira való kiterjesztéséről szóló, 2010. november 24-i 1231/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a harmadik országok olyan állampolgárai, akik az adott tagállamban tartózkodási engedéllyel ideiglenesen tartózkodnak és az idegenrendészeti hatóság által záradékolt szálláshely-bejelentő lappal rendelkeznek, továbbá különböző tagállamokban végeznek munkát valamely, ebben a tagállamban székhellyel rendelkező munkáltató javára, amennyiben jogszerű lakóhellyel rendelkeznek és jogszerűen végeznek munkát a tagállamok területén, hivatkozhatnak a 2012. május 22-i 465/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben és a 883/2004 rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben előírt koordinációs szabályokra annak meghatározása érdekében, hogy mely szociális biztonsági jogszabályok hatálya alá tartoznak.

76. A Bíróság (ötödik tanács) 2021. március 26-i végzése (a tribunal du travail de Liège (Belgium) által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem) – EV kontra Agence fédérale pour l'Accueil des demandeurs d'asile (Fedasil) (C-134/21. sz. ügy)

Az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 27. cikkét akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy valamely tagállam egy olyan kérelmezővel szemben, aki jogorvoslati kérelmet nyújtott be egy e rendelet 26. cikkének (1) bekezdése szerinti, másik tagállamba történő átadásra vonatkozó határozattal szemben, ezen átadást előkészítő intézkedéseket hozzon, például helyet jelöljön ki a számára egy olyan speciális befogadó intézményben, amelyben az elszállásolt személyek segítségben részesülnek átadásuk előkészítése céljából.

77. A Bíróság (ötödik tanács) 2021. április 15-i ítélete (a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Federazione nazionale delle imprese elettrotecniche ed elettroniche (Anie) és társai (C-798/18. sz. ügy), Athesia Energy Srl és társai (C-799/18. sz. ügy) kontra Ministero dello Sviluppo Economico, Gestore dei servizi energetici (GSE) SpA⁵

A kérdést előterjesztő bíróság által az összes releváns tényező figyelembevételével elvégzendő vizsgálat sérelme nélkül a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. április 23-i 2009/28/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (3) bekezdésének a) pontját, és az

⁴ A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 30. sz. alatt.

⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak, 68. sz. alatt.

Európai Unió Alapjogi Chartájának a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvével összefüggésben értelmezett 16. és 17. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az olyan nemzeti szabályozás, amely a fotovoltaiikus napenergiát hasznosító létesítmények által termelt energiára vonatkozó, korábban közigazgatási határozatokban biztosított, valamint az említett létesítmények üzemeltetői és egy állami tulajdonban lévő társaság között kötött ad hoc megállapodásokban megerősített ösztönzők csökkentését, vagy azok kifizetésének az elhalasztását írja elő, nem ellentétes az említett rendelkezésekkel, amennyiben e szabályozás már előírt, de még nem esedékes ösztönzőket érint.

78. A Bíróság (Nagytanács) 2021. április 15-i ítélete (a Conseil d'État [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – H. A. kontra État belge (C-194/19. sz. ügy)⁶

Az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 27. cikkének (1) bekezdését e rendelet (19) preambulumbekzdésének fényében, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkét akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes egy olyan nemzeti szabályozás, amely akként rendelkezik, hogy az a bíróság, amelyhez egy átadásra vonatkozó határozattal szemben megsemmisítés iránti keresetet nyújtottak be, e kereset elbírálása keretében nem veheti figyelembe az e határozat meghozatalát követően felmerült, e rendelet helyes alkalmazása szempontjából meghatározó körülményeket, kivéve ha e szabályozás rendelkezik olyan különös jogorvoslatról, amely magában foglalja az érintett személy helyzetének ex nunc vizsgálatát, amely vizsgálat eredményei kötik az illetékes hatóságokat, amely jogorvoslat gyakorolható az ilyen körülmények felmerülését követően, és amely nincs többek között ahhoz a feltételhez kötve, hogy e személy meg van fosztva szabadságától, sem ahhoz a körülményhez, hogy az említett határozat végrehajtása haladéktalanul esedékes.

79. A Bíróság (első tanács) 2021. április 15-i ítélete (a High Court [Írország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Friends of the Irish Environment Ltd kontra Commissioner for Environmental Information (C-470/19. sz. ügy)⁷

A környezeti információkhoz való nyilvános hozzáféréstől és a 90/313/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. január 28-i 2003/4/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 2. pontját úgy kell értelmezni, hogy az nem szabályozza a bírósági ügyiratokban szereplő környezeti információkhoz való hozzáférést, mivel sem a bíróságok, sem a felügyeletük alatt álló és azokkal szoros kapcsolatban álló szervek vagy intézmények nem minősülnek az e rendelkezés értelmében vett „hatóságoknak”, és így nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá.

80. A Bíróság (második tanács) 2021. április 15-i ítélete (a Conseil d'État [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Eutelsat SA kontra Autorité de régulation des communications électroniques et des postes, Inmárciusat Ventures SE, korábban Inmárciusat Ventures Ltd (C-515/19. sz. ügy)⁸

1) A mobil műholdas szolgáltatásokat nyújtó rendszerek (MSS) kiválasztásáról és engedélyezéséről szóló, 2008. június 30-i 626/2008/EK európai parlamenti és tanácsi határozat 8. cikkének (1) és (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 2. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontját úgy kell értelmezni, hogy egy mobil műholdas rendszernek nem kell az adatátviteli kapacitás tekintetében elsődlegesen e rendszer műholdas elemén alapulnia, és hogy a mobil műholdas rendszerek kiegészítő földfelszíni elemei elhelyezhetők oly módon, hogy az Európai Unió egész területét lefedjék, azzal az indokkal, hogy e műholdas elem e terület egyetlen pontján sem teszi lehetővé a fenti határozat 2. cikke (2) bekezdésének

⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, 121. sz. alatt.

⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 199. sz. alatt.

⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, 220. sz. alatt.

b) pontja értelmében vett „szükséges minőségű” kommunikációt, amely az említett rendszer üzemeltetője által kínált szolgáltatás nyújtásához szükséges minőségi szintnek tekinthető, feltéve hogy ezáltal a verseny nem torzul, és hogy az említett műholdas elem valós és konkrét hasznossággal bír abban az értelemben, hogy az ilyen elemnek szükségesnek kell lennie a mobil műholdas rendszer működéséhez, kivéve a műholdas elem meghibásodásának esetén a kiegészítő földfelszíni elemek független működését, amelynek időtartama nem haladhatja meg a tizennyolc hónapot.

2) A 626/2008 határozat 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett „földfelszíni mobil állomás” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy ahhoz, hogy az ilyen állomás e fogalom alá tartozzon, nem szükséges, hogy az ilyen állomás képes legyen arra, hogy mind egy kiegészítő földfelszíni elemmel, mind pedig egy műhoddal külön berendezés nélkül kommunikáljon.

3) A 626/2008 határozat 8. cikkének (1) bekezdését a 7. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy amennyiben bizonyítást nyer, hogy az e határozat II. címének megfelelően kiválasztott és a rádiófrekvenciás spektrum használatára e határozat 7. cikke szerint jogosult üzemeltető nem nyújtott az 626/2008 határozat 4. cikke (1) bekezdése c) pontjának ii. alpontjában előírt határidőig mobil műholdas rendszer útján mobil műholdas szolgáltatásokat, az illetékes tagállami hatóságok nem jogosultak arra, hogy megtagadják a mobil műholdas rendszerek kiegészítő földfelszíni elemeinek szolgáltatásához szükséges engedélyek ezen üzemeltető részére történő megadását azzal az indokkal, hogy az utóbbi nem teljesítette a pályázatában tett kötelezettségvállalást.

81. A Bíróság (hatodik tanács) 2021. április 15-i ítélete (az Augstākā tiesa [Senāts] [Lettország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „ZS Plaukti” (C-736/19. sz. ügy)⁹

1) A vidékfejlesztési támogatási intézkedésekre vonatkozó ellenőrzési eljárások, valamint a kölcsönös megfeleltetés végrehajtása tekintetében az 1698/2005/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2011. január 27-i 65/2011/EU bizottsági rendelet 16. cikke (5) bekezdésének harmadik albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazható abban az esetben, ha a támogatás kérelmezője nem teljesítette a kaszálási feltételekre vonatkozó agrár környezetvédelmi kötelezettségvállalásokat, és az érintett terménycsoportban semmilyen változást nem állapítottak meg.

2) A közös agrárpolitika keretébe tartozó, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszerek létrehozásáról, az 1290/2005/EK, a 247/2006/EK és a 378/2007/EK rendelet módosításáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. január 19-i 73/2009/EK tanácsi rendelet 4. és 6. cikkének és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló, 2005. szeptember 20-i 1698/2005/EK tanácsi rendelet 39. cikke (3) bekezdésének együttesen értelmezett rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint ugyanazon követelmény a jó mezőgazdasági és környezeti állapotra vonatkozó minimumkövetelménynek és az e minimumkövetelményen túlmutató követelménynek, vagyis az agrár környezetvédelmi kifizetésekre vonatkozó odaitélési feltételnek is minősülhet.

82. A Bíróság (hetedik tanács) 2021. május 6-i végzése (a Juge d'instruction du tribunal de grande instance de Paris (Franciaország) által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem) – X elleni büntetőeljárás (C-690/18. sz. ügy), Y elleni büntetőeljárás (C-691/18. sz. ügy), Z elleni büntetőeljárás (C-692/18. sz. ügy)¹⁰

1) A könnyű személygépjárművek és haszongépjárművek (Euro 5 és Euro 6) kibocsátás tekintetében történő típusjóváhagyásáról és a járműjavítási és -karbantartási információk elérhetőségéről szóló,

⁹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 10. sz. alatt.

¹⁰ A megjelölt ügyekben hozott határozatok rendelkező részei szó szerint megegyeznek.

2007. június 20-i 715/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (1) 3. cikkének 10. pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében „tervezési elemnek” minősül a motorvezérlő számítógépbe beépített vagy arra kiható szoftver, amennyiben hatással van a kibocsátást szabályozó rendszer működésére, és csökkenti annak hatásfokát.

2) A 715/2007 rendelet 3. cikkének 10. pontját úgy kell értelmezni, hogy egyaránt az e rendelkezés értelmében vett „kibocsátást szabályozó rendszer” fogalma alá tartozik a „kipufogógáz utólagos kezeléséből” álló, a kibocsátást utólagosan, azaz a keletkezését követően csökkentő technológia és stratégia, valamint a kibocsátást a kipufogógáz-visszavezető rendszerhez hasonlóan előre, azaz a keletkezése során csökkentő a technológia és stratégia.

3) A 715/2007 rendelet 3. cikkének 10. pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan berendezés, amely érzékeli a rendelet által előírt jóváhagyási eljárások lefolytatásához kapcsolódó valamennyi paramétert annak érdekében, hogy a jóváhagyási eljárások során javuljon a kibocsátást szabályozó rendszer teljesítménye, és így a jármű megkapja a jóváhagyást, még abban az esetben is az e rendelkezés értelmében vett „hatástalanító berendezésnek” minősül, ha ilyen teljesítményjavulás a jármű rendes üzemeltetési feltételei között is pontosan megfigyelhető.

4) A 715/2007 rendelet 5. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan hatástalanító berendezés, mint amelyről az alapügyben szó van, amely a jóváhagyási eljárások folyamán a rendes üzemeltetési feltételek során megállapíthatóhoz képest szisztematikusan javítja a járművek kibocsátást szabályozó rendszerének teljesítményét, abban az esetben sem tartozhat az ilyen berendezésekre vonatkozó tilalom alóli, a motor károsodás vagy baleset elleni védelmére és a jármű biztonságos üzemeltetésére vonatkozóan e rendelkezésben megfogalmazott kivétel hatálya alá, ha ez a berendezés segít megakadályozni a motor kopását, illetve szennyeződését.

83. A Bíróság (kilencedik tanács) 2021. május 6-i végzése (a Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n.o 17 de Barcelona (Spanyolország) által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem) – Administración General del Estado kontra Ayuntamiento de Les Cabanyes (C-679/20. sz. ügy)

A Bíróság megállapította, hogy nyilvánvalóan nem rendelkezik hatáskörrel a Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n.o 17 de Barcelona által a 2020. december 11-i határozattal előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására.

Pénzügyi jogterület

52. A Bíróság (hatodik tanács) 2021. március 3-i végzése (a Pécsi Törvényszék [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – FGSZ Földgázszállító Zrt. kontra Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (C-507/20. sz. ügy)¹¹

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 90. cikkét az adósemlegesség és a tényleges érvényesülés elvével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam olyan elévülési időt határoz meg, amelynek elteltével a véglegesen behajthatatlanná vált követeléssel rendelkező adóalany már nem érvényesítheti az adóalap csökkentéséhez való jogát, e határidőt nem a fizetési kötelezettség eredetileg előírt esedékességének időpontjától, hanem azon időponttól kell számítani, amikor a követelés véglegesen behajthatatlanná vált.

53. A Bíróság (ötödik tanács) 2021. április 15-i ítélete (a Bundesfinanzgericht, Außenstelle Graz [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – SK Telecom Co. Ltd. kontra

¹¹ A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 10. sz. alatt.

Finanzamt Graz-Stadt (C-593/19. sz. ügy)¹²

A 2008. február 12-i 2008/8/EK tanácsi irányelvvel módosított, a közös hozzáadottértékadó rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 59a. cikke első bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy valamely harmadik országban letelepedett mobiltelefon szolgáltató által a szintén e harmadik országban letelepedett, illetve ott lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkező ügyfelei részére nyújtott olyan barangolási szolgáltatásokat, amelyek lehetővé teszik ezen ügyfelek számára a nemzeti mobilhírközlési hálózat igénybevételét azon tagállamban, amelyben ideiglenesen tartózkodnak, úgy kell tekinteni, mint amelyek az e rendelkezés értelmében vett „tényleges használat [és hasznosítás]” tárgyát képezik e tagállam területén, ily módon az említett tagállam e szolgáltatások teljesítési helyét úgy tekintheti, mintha az a területére esne, amennyiben – tekintet nélkül az említett harmadik ország belső adójoga alapján e szolgáltatások tekintetében alkalmazott adójogi bánásmódra – az ilyen lehetőség igénybevétele az Unión belüli adóztatás elmaradásának elkerülését szolgálja.

54. A Bíróság (első tanács) 2021. április 22-i ítélete (a Naczelný Sąd Administracyjny [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – J. K. kontra Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Katowicach (C-703/19. sz. ügy)¹³

A héairányelvnek a hozzáadottérték-adó kedvezményes mértéke tekintetében történő módosításáról szóló, 2009. május 5-i 2009/47/EK tanácsi irányelvvel módosított, a közös hozzáadottértékadó rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvnek az ezen irányelv III. melléklete 12a. pontjával és a 2006/112 irányelv végrehajtási intézkedéseinek megállapításáról szóló, 2011. március 15-i 282/2011/EU végrehajtási rendelet 6. cikkével összefüggésben értelmezett 98. cikke (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan ételértékesítés, amelyet az ezen ételek végső fogyasztó által való azonnali elfogyasztását lehetővé tevő megfelelő kiegészítő szolgáltatások kísérnek – aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata –, az „éttermi és vendéglátó ipari szolgáltatások” fogalma alá tartozik. Amennyiben a végső ügyfél úgy dönt, hogy nem veszi igénybe az adóalany által az értékesített ételek elfogyasztásának biztosítása érdekében rendelkezésére bocsátott tárgyi és emberi erőforrásokat, úgy kell tekinteni, hogy ezen ételek értékesítése semmilyen kapcsolódó szolgáltatással nem jár együtt.

55. A Bíróság (harmadik tanács) 2021. április 15-i ítélete (a Finanzgericht Köln [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – The North of England P & I Association Ltd., a Marine Shipping Mutual Insurance Company jogutódja kontra Bundeszentralamt für Steuern (C-786/19. sz. ügy)¹⁴

Az életbiztosítás körén kívül eső közvetlen biztosításra vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról és a 73/239/EGK irányelv, valamint a 88/357/EGK irányelv módosításáról szóló, 1992. június 18-i 92/49/EGK tanácsi irányelv (harmadik nem életbiztosítási irányelv) 46. cikke (2) bekezdésének első albekezdését az életbiztosítás körén kívül eső közvetlen biztosításokra vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról és a szolgáltatásnyújtás szabadságának tényleges gyakorlását elősegítő rendelkezések megállapításáról, valamint a 73/239/EGK irányelv módosításáról szóló, 1988. június 22-i 88/357/EGK második tanácsi irányelv 2. cikke d) pontjának második francia bekezdésével együttes olvasatban akként kell értelmezni, hogy amennyiben egyes biztosítási szerződések olyan tengerjáró hajók üzemeltetésével összefüggő különböző kockázatok fedezetére vonatkoznak, amelyeket valamely tagállam által vezetett hajóajstromba jegyeztek be, viszont amelyek a lobogó ideiglenes elhagyására vonatkozó engedély alapján valamely más tagállam vagy valamely harmadik állam lobogója alatt közlekednek, akkor az e rendelkezések értelmében vett, az érintett hajó „nyilvántartásba vételének helye szerinti tagállam”,

¹² A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 13. sz. alatt.

¹³ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, Adó- és vámügyek, 12. sz. alatt.

¹⁴ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 15. sz. alatt.

következésképpen pedig a „kockázatviselés helye szerinti tagállam” alatt, amely kizárólagos joghatósággal rendelkezik az említett biztosítási szerződések alapján megfizetett díjak adóztatására, azt a tagállamot kell érteni, amely azt a hajórajstromot vezeti, amelybe ezt a hajót elsősorban annak érdekében jegyezték be, hogy igazolják az említett hajó feletti tulajdonjogot.

56. A Bíróság (harmadik tanács) 2021. április 15-i ítélete (a Tribunal d’arrondissement [Luxemburg] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – EQ kontra Administration de l’Enregistrement, des Domaines et de la TVA (C-846/19. sz. ügy)¹⁵

1) A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett gazdasági tevékenységnek minősülnek az olyan, cselekvőképtelen nagykorú személyek részére nyújtott szolgáltatások, amelyek célja, hogy ez utóbbiaknak védelmet nyújtsanak a polgári jogi ügyletek kapcsán, és amelyeknek a teljesítését a törvény értelmében valamely igazságügyi hatóság bízta a szolgáltatóra, továbbá amelyek díját ugyanezen hatóság esetenként mérlegelve, általánjjelleggel állapítja meg, figyelembe véve különösen a cselekvőképtelen személy pénzügyi helyzetét, és az utóbbi rászorultsága esetén e díj az államot terhelheti, amennyiben e szolgáltatásokat ellenérték fejében nyújtják, a szolgáltató abból állandó jellegű bevételekre tesz szert, és összességében e tevékenység díjazásának szintje olyan feltételek mentén kerül meghatározásra, amelyek az e szolgáltató részéről felmerült működési költségek fedezésének biztosítására irányulnak.

2) A 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének g) pontját úgy kell értelmezni, hogy egyrészt „szociális gondozással és szociális biztonsággal szorosan összefüggő szolgáltatásoknak” minősülnek az olyan, cselekvőképtelen nagykorú személyek részére nyújtott szolgáltatások, amelyek célja, hogy ez utóbbiaknak védelmet nyújtsanak a polgári jogi ügyletek kapcsán, és másrészt nem kizárt, hogy az ilyen szolgáltatásokat nyújtó ügyvéd az általa működtetett vállalkozás keretében és a szóban forgó szolgáltatásokra korlátozva a héairányelv értelmében vett szociális jellegű intézménynek legyen minősíthető, amely elismerést csak akkor kell kötelezően valamely igazságügyi hatóság közbenjárásával megadni, ha az érintett tagállam ezen elismerés megtagadásával túllépett azon a mérlegelési jogkörön, amellyel ebben a tekintetben rendelkezik.

3) A bizalomvédelem elvével nem ellentétes az, hogy az adóhatóság bizonyos, múltbeli időszakokra vonatkozó ügyleteket hozzáadottérték-adó (héta) alá vessen olyan helyzetben, amikor ezen adóhatóság több éven keresztül elfogadta az adóalany héabevallásait, amelyekben nem szerepeltek az ugyanilyen jellegű ügyletek az adóköteles ügyletek között, és amikor az adóalany számára lehetetlen a megfizetendő héát beszédni azoktól, akik ezen ügyletek díját fizették, mivel a már kifizetett díjakat úgy kell tekinteni, mint amelyek már tartalmazzák a héát.

57. A Bíróság (hetedik tanács) 2021. április 15-i ítélete (a Finanzgericht Berlin-Brandenburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – M-GmbH kontra Finanzamt für Körperschaften (C-686/19. sz. ügy)¹⁶

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvnek a jogbiztonság, az arányosság és az adósemlegesség elvére tekintettel értelmezett 11. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely valamely személyegyesítő társaság számára azt a lehetőséget, hogy az anyavállalat vállalkozásával együtt olyan személyegyesítő társaságot alkossanak, amelyeket a hozzáadottérték-adó szempontjából egyetlen adóalanynak lehet tekinteni, ahhoz a feltételhez köti, hogy a személyegyesítő társaság tagjai az anyavállalat mellett kizárólag e vállalkozásba pénzügyi szempontból betagolódo személyek legyenek.

¹⁵ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 24. sz. alatt.

¹⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 3. sz. alatt.

58. A Bíróság (kilencedik tanács) 2021. április 15-i ítélete (a Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Grupa Warzywna Sp. z o.o. kontra Dyrektor Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu (C-935/19. sz. ügy)¹⁷

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 273. cikkét és az arányosság elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a valamely hozzáadottérték-adó (héta) alól mentes ügyletet tévesen héaköteles ügyletnek minősítő adóalannyal szemben olyan szankciót ír elő, amely a héa-visszatérítési összeg túlértékelésének jogalap nélkül követelt összege 20 %-ának felel meg, amennyiben e szankció különbségtétel nélkül alkalmazandó az olyan helyzetre, amelyben a szabálytalanság az ügyletben részt vevő felek által ezen ügylet adóköteles jellegét illetően elkövetett olyan értékelési hibából ered, amelyet az adócsalásra utaló valószínűsítő körülmény hiánya, és az jellemez, hogy az államkincstárat nem érte adóbevétel-kiesés, valamint az olyan helyzetre, amelyben ilyen különleges körülmények nem állnak fenn.

59. A Bíróság (tizedik tanács) 2021. április 15-i ítélete (a Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Vogel Import Export NV kontra Belgische Staat (C-62/20. sz. ügy)¹⁸

A 2016. október 6-i (EU) 2016/1821 bizottsági végrehajtási rendeletből eredő változat szerinti, a vám- és statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletében szereplő Kombinált Nomenklatúrát úgy kell értelmezni, hogy az olyan gyalult fadeszkákat, amelyeknek a négy éle a teljes hosszában enyhén le van kerekítve, nem lehet összefüggő (folytatolagos) összeillesztésre előkészítettnek tekinteni, és azok annak 4407 vámtarifaszáma alá tartozhatnak.

60. A Bíróság (első tanács) 2021. április 22-i ítélete (a Naczelny Sąd Administracyjny [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – J. K. kontra Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Katowicach (C-703/19. sz. ügy)¹⁹

A héairányelvnek a hozzáadottérték-adó kedvezményes mértéke tekintetében történő módosításáról szóló, 2009. május 5-i 2009/47/EK tanácsi irányelvvel módosított, a közös hozzáadottértékadó rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvnek az ezen irányelv III. melléklete 12a. pontjával és a 2006/112 irányelv végrehajtási intézkedéseinek megállapításáról szóló, 2011. március 15-i 282/2011/EU végrehajtási rendelet 6. cikkével összefüggésben értelmezett 98. cikke (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan ételértékesítés, amelyet az ezen ételek végső fogyasztó által való azonnali elfogyasztását lehetővé tevő megfelelő kiegészítő szolgáltatások kísérnek – aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata –, az „éttermi és vendéglátó ipari szolgáltatások” fogalma alá tartozik. Amennyiben a végső ügyfél úgy dönt, hogy nem veszi igénybe az adóalany által az értékesített ételek elfogyasztásának biztosítása érdekében rendelkezésére bocsátott tárgyi és emberi erőforrásokat, úgy kell tekinteni, hogy ezen ételek értékesítése semmilyen kapcsolódó szolgáltatással nem jár együtt.

61. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2021. április 22-i ítélete (a Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas [Litvánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „Lifosa” UAB kontra Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (C-75/20).

¹⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 46. sz. alatt.

¹⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 52. sz. alatt.

¹⁹ 2020. január

sz. ügy)²⁰

A Közösségi Vám kódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 29. cikkének (1) bekezdését és 32. cikke (1) bekezdése e) pontjának i. alpontját, valamint az Unió Vám kódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 70. cikkének (1) bekezdését és 71. cikke (1) bekezdése e) pontjának i. alpontját úgy kell értelmezni, hogy a behozott áruk vámértékének meghatározása céljából azok ügyleti értékéhez nem kell hozzáadni a gyártó által az ezen áruk Európai Unió vámterületére való belépésének helyéig való szállításáért ténylegesen viselt költségeket, ha a megállapodás szerinti feltételeknek megfelelően e költségek viselésének kötelezettsége a gyártót terheli, még akkor is, ha az említett költségek meghaladják az importőr által ténylegesen fizetett árat, amennyiben ezen ár megfelel az említett áruk valós értékének, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

Munkaügyi ügyszak

19. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2021. március 3-i végzése (a Juzgado de lo Social no 41 de Madrid [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – JL kontra Fondo de Garantía Salarial (Fogasa) (C-841/19. sz. ügy)²¹

A férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló, 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének (1) bekezdését és 4. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a munkavállalóknak a munkáltatójuk fizetéseképtelensége miatt meg nem fizetett munkabéreknek és végkielégítésnek a felelős nemzeti intézmény általi megfizetését illetően meghatározza e kifizetések felső határát a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalók tekintetében, és e felső határt a részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállalók tekintetében az e munkavállalók által teljesített munkaidő és a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalók által teljesített munkaidő arányában csökkenti.

20. A Bíróság (harmadik tanács) 2021. április 15-i ítélete (az Areios Pagos [Görögország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – AB kontra Olympiako Athlitiko Kentro Athinon – Spyros Louis (C-511/19. sz. ügy)²²

A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 2. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében azon középszférában foglalkoztatottakat, akik valamely meghatározott időszak során teljesítik a teljes összegű nyugellátásra való jogosultság feltételeit, a munkaszerződésük megszüntetéséig munkaerő-tartalékba helyezik, ami a díjazásuk csökkenését, esetleges előmenetelük elvesztését, valamint azon végkielégítés csökkenését vagy akár elvesztését is eredményezi, amelyre munkaviszonyuk megszűnésekor igényt tarthattak volna, amennyiben e szabályozás jogszerű foglalkoztatáspolitikai célt követ és e cél elérésének eszközei megfelelőek és szükségesek.

21. A Bíróság (nagytanács) 2021. április 20-i ítélete (a Prim'Awla tal-Qorti Ċivili – Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali [Málta] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Repubblika kontra Il-Prim Ministru (C-896/19. sz. ügy)²³

1) Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alkalmazható olyan ügyben, amelyben a nemzeti bírósághoz a nemzeti jog szerinti olyan keresettel fordulnak, amely

²⁰ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 40. sz. alatt.

²¹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 3. szám, Munkaügyi ügyszak, 11. sz. alatt.

²² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Munkaügyi ügyszak, 55. sz. alatt.

²³ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 35. sz. alatt.

arra irányul, hogy e bíróság határozzon az említett bíróság tagállama bíráinak kinevezésére irányuló eljárást szabályozó nemzeti rendelkezések uniós joggal való összeegyeztethetőségéről. E rendelkezés értelmezéséhez az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkét megfelelő módon figyelembe kell venni.

2) Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétesek az olyan nemzeti rendelkezések, amelyek az érintett tagállam miniszterelnökét döntési jogkörrel ruházzák fel a bírák kinevezésére irányuló eljárásban, előírva ugyanakkor egy olyan független szerv ezen eljárásban való részvételét, amelynek feladata többek között a bírói álláshelyre pályázók értékelése és vélemény adása e miniszterelnöknek.

Polgári ügyszak

28. A Bíróság (nagytanács) 2021. április 15-i ítélete (a Högsta domstolen [Svédország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Diskrimineringsombudsmannen kontra Braathens Regional Aviation AB (C-30/19. sz. ügy)²⁴

A személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelvnek az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben értelmezett 7. és 15. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely megakadályozza, hogy az ezen irányelv által tiltott hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó állításon alapuló kártérítési keresetet elbíróló bíróság megvizsgálja az e hátrányos megkülönböztetés fennállásának megállapítására irányuló kérelmet, amennyiben az alperes vállalja a kért kártérítés megfizetését anélkül azonban, hogy elismerné az említett hátrányos megkülönböztetés fennállását. A magánszemélyek közötti jogvitában eljáró nemzeti bíróság feladata, hogy hatáskörén belül biztosítsa a jogalanyok számára az Alapjogi Charta 47. cikkéből eredő jogvédelmet, szükség esetén mellőzve a nemzeti jog valamennyi, azzal ellentétes rendelkezésének alkalmazását.

29. A Bíróság (harmadik tanács) 2021. április 15-i ítélete (a Court of Appeal in Northern Ireland [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – TKF kontra Department of Justice for Northern Ireland (C-729/19. sz. ügy)²⁵

1) A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet 75. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az csak a nemzeti bíróságok által olyan államokban hozott határozatokra alkalmazandó, amelyek e határozatok meghozatalának időpontjában már az Európai Unió tagállamai voltak.

2) A 4/2009 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy e rendelet egyetlen rendelkezése sem teszi lehetővé, hogy a valamely államban ezen állam európai uniós csatlakozását megelőzően és az említett rendelet alkalmazásának megkezdése előtt hozott, tartási kötelezettséggel kapcsolatos határozatokat ezen állam uniós csatlakozását követően egy másik tagállamban elismerjék és végrehajtsák.

30. A Bíróság (negyedik tanács) 2021. április 15-i ítélete (a Bundesgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Hengstenberg GmbH & Co. KG kontra Spreewaldverein eV (C-53/20. sz. ügy)²⁶

A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló, 2012. november 21-i 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 53. cikke (2) bekezdésének első albekezdésével

²⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Polgári ügyszak, 27. sz. alatt.

²⁵ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Polgári ügyszak, 3/B. sz. alatt.

²⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 63. sz. alatt.

összefüggésben értelmezett 49. cikke (3) bekezdésének első albekezdését és (4) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott termék termékleírásának nem kisebb jelentőségű módosítása iránti kérelmekre alkalmazandó eljárás keretében bármely természetes vagy jogi személynek a kért módosítások általi tényleges vagy esetleges, valószínűtlennek nem tekinthető gazdasági érintettsége igazolhatja az ahhoz megkövetelt „jogos érdeket”, hogy a benyújtott módosítási kérelemmel szemben felszólalást tegyen vagy az e kérelemnek helyt adó határozattal szemben keresetet indítson, amennyiben e személy érdekeinek veszélyeztetése nem pusztán valószínűtlen vagy hipotetikus, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

Gazdasági ügyszak

34. A Bíróság elnökének 2021. február 26-i végzése (a Landgericht Düsseldorf [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-606/20. sz. ügy)²⁷

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

35. A Bíróság (hetedik tanács) 2021. március 3-i végzése (az Audiencia Provincial de Zaragoza [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Ibercaja Banco, SA kontra TJ, UK (C-13/19. sz. ügy)²⁸

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha egy eladó vagy szolgáltató és egy fogyasztó által kötött szerződés valamely feltétele, amelynek tisztességtelen jellegét bírósági eljárásban megállapíthatják, olyan, ezen eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött módosító szerződés tárgyát képezze, amelyben a fogyasztó lemond azokról a joghatásokról, amelyekkel e feltétel tisztességtelen jellegének megállapítása járna, amennyiben e lemondás a fogyasztó szabad és tájékozott beleegyezésén alapul, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata. Az olyan feltétel viszont, amellyel ugyanezen fogyasztó lemond a jövőbeli jogvitákat illetően az olyan keresetindításról, amely azokon a jogokon alapul, amelyek őt a 93/13 irányelv alapján illetik meg, nem köti e fogyasztót.

2) A 93/13 irányelv 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy egy eladó vagy szolgáltató és egy fogyasztó által kötött jelzáloghitel-szerződés olyan feltétele, amely a köztük létrejött korábbi szerződés valamely esetlegesen tisztességtelen feltételének a módosítására vonatkozik vagy úgy rendelkezik, hogy e fogyasztó lemond minden, ezen eladóval vagy szolgáltatóval szembeni kereset indításáról, olyannak tekinthető, mint amely nem képezte egyedi megtárgyalás tárgyát, amennyiben ugyanezen fogyasztó nem tudta befolyásolni az új feltétel tartalmát, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

3) A 93/13 irányelv 3–5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezések értelmében az eladóra vagy szolgáltatóra irányadó átláthatósági követelmény azt jelenti, hogy a szerződés olyan módosítása esetén, amely egyrészt egy korábban kötött szerződés valamely esetlegesen tisztességtelen feltételének a módosítására irányul, másrészt úgy rendelkezik, hogy a fogyasztó lemond minden, az eladóval vagy szolgáltatóval szembeni kereset indításáról, e fogyasztót úgy kell tájékoztatni, hogy megértse az ezen módosító szerződés megkötéséből eredő és rá nézve meghatározó jelentőségű összes jogi és gazdasági következményt.

4) Az Audiencia Provincial de Zaragoza (zaragozai tartományi bíróság, Spanyolország) által előterjesztett tizedik és tizenharmadik kérdés nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

36. A Bíróság második tanácsa elnökének 2021. március 4-i végzése (a Bundesgerichtshof

²⁷ A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 3. szám, Gazdasági ügyszak, 19. sz. alatt.

²⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 5. szám, Gazdasági ügyszak, 23. sz. alatt.

[Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-469/19. sz. ügy)²⁹

A második tanács elnöke elrendelte az ügy törlését.

37. A Bíróság (hatodik tanács) 2021. április 14-i végzése (Okrazhen sad Razgrad (Bulgária) által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem) – BNP Paribas Personal Finance S. A., Bulgaria Branch kontra T. G. M. (C-535/20. sz. ügy)

A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikkének (2) bekezdését és 22. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy a fogyasztói hitelmegállapodás valamennyi elemét azonos betűtípussal, azonos betűformátummal és azonos betűméretben, azaz legalább 12-es betűméretben kell megjeleníteni.

38. A Bíróság (első tanács) 2021. április 22-i ítélete (a Krajský súd v Prešove [Szlovákia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – LH kontra Profi Credit Slovakia s.r.o. (C-485/19. sz. ügy)³⁰

1) A tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy a valamely hitelszerződés teljesítése során a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv értelmében vett tisztességtelen feltételek, vagy a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv követelményeivel ellentétes feltételek alapján indokolatlanul megfizetett összegek visszatérítése iránt a fogyasztók által indított keresetekre hároméves elévülési idő vonatkozik, amely azon a napon kezdődik, amikor az indokolatlan gazdagodás bekövetkezett.

2) A 2008/48 irányelvnek a 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítélettel (C 42/15, EU:C:2016:842) értelmezett 10. cikkének (2) bekezdése és 22. cikkének (1) bekezdése alkalmazandó az olyan hitelmegállapodásra, amelyet ezen ítélet kihirdetése előtt, illetve a nemzeti szabályozásnak az említett ítéletnek való megfelelés érdekében történő módosítása előtt kötöttek meg.

39. A Bíróság (kilencedik tanács) 2021. április 22-i végzése (a Landgericht Düsseldorf (Németország) által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem) – NT, RV, BS, ER kontra British Airways plc (C-592/20. sz. ügy)

A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (1) 2. cikkének b) pontját és 7. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a két repülési szakaszból álló egységesen foglalt, átszállást magában foglaló repülőút keretében a végső célállomáson a második repülési szakaszon – amelyet az utas szállítási szerződése szerintitől eltérő légi fuvarozónak kellett volna teljesítenie – közlekedő járat törlése következtében háromórás vagy hosszabb késéssel rendelkező utas, e rendelet 7. cikkének (1) bekezdése értelmében ezen első légi fuvarozóval szemben kártalanítás iránti keresetet indíthat, és kérheti tőle az ebben a rendelkezésben előírt kártalanítást, amely megállapítására az átszállást magában foglaló repülőút első repülési szakaszának indulási helye és a második repülési szakasz érkezési állomása közötti távolság alapján kerül sor.

40. A Bíróság (negyedik tanács) 2021. április 22-i ítélete (a Landesgericht Korneuburg [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – WZ kontra Austrian Airlines AG (C-

²⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Gazdasági ügyszak, 57. sz. alatt.

³⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Gazdasági ügyszak, 58. sz. alatt.

826/19. sz. ügy)³¹

1) A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a járatot az eredetileg tervezett repülőtér által kiszolgálttal azonos várost kiszolgáló repülőtérre irányítják át, az utasok két repülőtér közötti szállítása költségeinek az e rendelkezésben előírt vállalása nem kötött azon feltételhez, hogy az előbbi repülőtér ugyanazon város vagy régió területén legyen, mint az utóbbi.

2) A 261/2004 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének c) pontját, 7. cikkének (1) bekezdését és 8. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az eredetileg tervezett repülőtértől eltérő, de ugyanazon várost vagy régiót kiszolgáló repülőtéren leszálló átirányított járat esetén az utas nem rendelkezhet kártalanításhoz való joggal a járat törlése címén. Ugyanakkor az eredetileg tervezett repülőtérről azonos várost vagy régiót kiszolgáló alternatív repülőtérré átirányított járat utasa e rendelet értelmében főszabály szerint kártalanításhoz való joggal rendelkezik, amennyiben a végső célállomását az üzemeltető légi fuvarozó által eredetileg tervezett érkezési időponthoz képest háromórás vagy azt meghaladó késéssel éri el.

3) A 261/2004 rendelet 5. és 7. cikkét, valamint 8. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az eredetileg tervezett repülőtértől eltérő, de ugyanazon várost vagy régiót kiszolgáló repülőtérré átirányított járat utasa által az érkezéskor elszenvedett késés nagyságának meghatározásakor azon időpontot kell alapul venni, amikor az utas az átszállítását követően ténylegesen megérkezik az eredetileg tervezett repülőtérré vagy adott esetben az üzemeltető légi fuvarozóval történt megállapodás alapján egy másik közeli célállomásra.

4) A 261/2004 rendelet 5. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a járat jelentős késéssel való érkezése esetén az üzemeltető légi fuvarozó az utasok kártalanítására vonatkozó kötelezettsége alóli mentesülés érdekében hivatkozhat olyan rendkívüli körülményre, amely nem az említett, késéssel érintett járatot, hanem a fuvarozó által ugyanazon légi járművel üzemeltetett korábbi járatot érintett a légi járműnek az utolsó járatától visszafelé számított harmadik járata keretében, feltéve, hogy közvetlen okozati összefüggés áll fenn e körülmény felmerülése és a későbbi járat jelentős késéssel való érkezése között, aminek az értékelése a kérdést előterjesztő bíróság feladata, figyelembe véve különösen a szóban forgó légi járműnek az érintett üzemeltető légi fuvarozó általi üzemeltetésének módját.

5) A 261/2004 rendelet 8. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben az átirányított járat az eredetileg tervezett repülőtértől eltérő, de ugyanazon várost vagy régiót kiszolgáló repülőtéren száll le, az üzemeltető légi fuvarozó köteles önként felajánlani az utasnak az eredetileg tervezett célállomás repülőterére vagy adott esetben az utassal történt megállapodás alapján egy másik közeli célállomásra való átszállítás költségeinek vállalását.

6) A 261/2004 rendelet 8. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az utasnak az érkezési repülőtérről az eredetileg tervezett repülőtérré vagy az utassal történt megállapodás alapján egy másik közeli célállomásra való átszállítása költségeinek vállalására vonatkozó kötelezettség üzemeltető légi fuvarozó általi megsértése nem biztosít az utas számára átalánykártalanításhoz való jogot e rendelet 7. cikkének (1) bekezdése címén. Ezzel szemben e kötelezettség megsértése biztosítja az említett utas számára az általa kiadott azon összegek megtérítéséhez való jogot, amelyek az adott ügy sajátos körülményeire tekintettel szükségesnek, megfelelőnek és észszerűnek bizonyulnak annak érdekében, hogy pótolják a fuvarozó mulasztását.

41. A Bíróság (első tanács) 2021. április 22-i ítélete (a Bundesgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – ZM, az Oeltrans Befrachtungsgesellschaft mbH

³¹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Gazdasági ügyszak, 17. sz. alatt.

felszámolója kontra E. A. Frerichs (C-73/20. sz. ügy)³²

A fizetésképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet 13. cikkét és a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról („Róma I”) szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 12. cikke (1) bekezdésének b) pontját akként kell értelmezni, hogy a szerződésre az utóbbi rendelet alapján alkalmazandó jog a harmadik személy által valamely szerződő fél szerződéses fizetési kötelezettségének teljesítéseként eszközölt kifizetésre is irányadó, ha e kifizetést fizetésképtelenségi eljárás keretében, az összes hitelező számára hátrányos jogügyletként vitatják.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

XX. A Törvényszék 2021. március 24-i ítélete – Creaton South-East Europe kontra EUIPO – Henkel (CREATHERM) (T-168/20. sz. ügy)³³

- 1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.
- 2) A Törvényszék a Creaton South-East Europe Kft.-t kötelezi a költségek viselésére.

XXI. A Törvényszék elnökének 2021. április 13-i végzése – PJ kontra EIT (T-12/21. R. sz. ügy)

- 1) A Törvényszék elnöke felfüggeszti az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) igazgatójának 2020. december 17-i, PJ-nek a származási országból történő távmunka végzése iránti kérelmét elutasító határozatát.
- 2) A Törvényszék elnöke annak engedélyezésére kötelezi az EIT-t, hogy PJ a gyermekei lakóhelyéről végezzen távmunkát, amennyiben azt a COVID-19 pandémia igazolja, PJ azon kötelezettségének sérelme nélkül, hogy a szolgálat érdekéhez kapcsolódó okokból alkalmazási helyére utazzon.
- 3) A Törvényszék elnöke a költségekről jelenleg nem határoz.

XXII. A Bíróság (kilencedik tanács) 2021. április 15-i ítélete – Italmobiliare SpA, Sirap-Gema SpA, Sirap France SAS, Petruzalek GmbH, Petruzalek s.r.o., Petruzalek s.r.o., Petruzalek kft. kontra Európai Bizottság (C-694/19. P. sz. ügy)

- 1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.
- 2) Az Italmobiliare SpA, a Sirap-Gema SpA, a Sirap France SAS, a Petruzalek GmbH, a Petruzalek s.r.o., a Petruzalek s.r.o. és a Petruzalek kft. viseli a saját költségein felül az Európai Bizottság részéről felmerült költségeket.

XXIII. A Törvényszék 2021. április 21-i ítélete – Hell Energy Magyarország kontra EUIPO (HELL) (T-323/20. sz. ügy)³⁴

- 1) A Törvényszék az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO) második fellebbezési tanácsának 2020. március 25-i határozatát (R 1712/2019-2. sz. ügy) hatályon kívül helyezi.
- 2) A felek maguk viselik saját költségeiket.

³² A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Gazdasági ügyszak, 37. sz. alatt.

³³ A fellebbezést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai bíróság előtt, XXI. sz. alatt.

³⁴ A keresetet l.: Hírlevél XI. évfolyam 8. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai bíróság előtt, XXIV. sz. alatt.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Bfv.I.1397/2020/3.

A törvényszék a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével törvénysértően nem alkalmazott foglalkozástól eltiltást a fiatalkorú terhelttel szemben a Btk. 52. § (3) bekezdése alapján, ezért a Kúria az ítéletet megváltoztatta, a terheltet végleges hatállyal eltiltotta bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll. Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartotta.

A jogerős ügydöntő határozatban a bíróság a fiatalkorú terhelttel szemben szexuális erőszak büntette [Btk. 197. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont, (2) bekezdés, (4) bekezdés a) pont aa), ab) pont, (4a) bekezdés] miatt szabott ki büntetést. E bűncselekményt a jogalkotó a Btk. XIX. Fejezetében a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények között szabályozza.

A Btk. 52. § (3) bekezdése szerint a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény elkövetőjét, ha a bűncselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére követte el, végleges hatállyal el kell tiltani bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll.

E törvényi szabályozást a 2017. évi CXLIX. törvény az egyes törvényeknek a gyermekek fokozottabb védelme érdekében szükséges módosításáról állapította meg, és 2017. december 31. napján lépett hatályba. Így mind az eljárás tárgyát képező bűncselekmények elkövetésekor, mind az elbírálásakor hatályban volt. A Btk. 52. § (3) bekezdésének hatályos szövege az Európai Parlament és Tanács 2011/92/EU. irányelvén alapul. A 2017. évi CXLIX. törvény Miniszteri indokolása értelmében „A foglalkozástól való végleges eltiltás erősíti az elrettentésre vonatkozó szándékot, valamint a kiszolgáltatott, illetve védekezésre képtelen gyermekek védelmét is. A törvény kizárja annak a lehetőségét is, hogy azok az elkövetők, akik ilyen súlyú bűncselekményt követnek el kiskorúak sérelmére, később a foglalkozásukból kifolyólag ismételten közvetlen kapcsolatba kerülhessenek gyermekekkel. Ezeknél a különösen visszataszító, gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekményeknél mind az elrettentés, mind pedig a fokozott védelem a társadalom egészének egyetértésével találkozik.”.

Bfv.I.7/2021/6.

A törvényszék a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével törvénysértően nem alkalmazott foglalkozástól eltiltást a terhelttel szemben a Btk. 52. § (3) bekezdése alapján, ezért a Kúria az ítéletet megváltoztatta, a terheltet végleges hatállyal eltiltotta bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll. Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartotta.

A Btk. 52. § (3) bekezdése szerint a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény elkövetőjét, ha a bűncselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére követte el, végleges hatállyal el kell tiltani bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll.

E törvényi szabályozást a 2017. évi CXLIX. törvény az egyes törvényeknek a gyermekek fokozottabb védelme érdekében szükséges módosításáról állapította meg, és 2017. december 31. napján lépett hatályba. Így mind az eljárás tárgyát képező bűncselekmények elkövetésekor, mind az elbírálásakor hatályban volt. A Btk. 52. § (3) bekezdésének hatályos szövege az Európai Parlament és Tanács 2011/92/EU. irányelvén alapul. A 2017. évi CXLIX. törvény Miniszteri indokolása értelmében „A

foglalkozástól való végleges eltiltás erősíti az elrettentésre vonatkozó szándékot, valamint a kiszolgáltatott, illetve védekezésre képtelen gyermekek védelmét is. A törvény kizárja annak a lehetőségét is, hogy azok az elkövetők, akik ilyen súlyú bűncselekményt követnek el kiskorúak sérelmére, később a foglalkozásukból kifolyólag ismételten közvetlen kapcsolatba kerülhessenek gyermekekkel. Ezeknél a különösen visszataszító, gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekményeknél mind az elrettentés, mind pedig a fokozott védelem a társadalom egészének egyetértésével találkozhat.”.

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

Kfv.II.37.814/2020/12.

I. A bíróság új eljárásra utasító ítéletének meghozatalát követően megalkotott és a megismételt eljárásban alkalmazott új bírságközlemény sérti a Ket. 109. § (4) bekezdését, a hatékony jogorvoslathoz való jogot és a tisztességes eljárás követelményét.

II. A hatékony jogorvoslathoz való jog nem kizárólag a jogorvoslati fórumok igénybe vételének lehetőségét jelenti, az magában foglalja a jogerős ítélet végrehajtását, és azt is, hogy a bíróságok a megismételt eljárásra előírtak megvalósulását érdemben ellenőrzik.

III. A felperesek jogos várokozása, hogy az alperes a megismételt eljárásban a korábbi bírósági ítéletben előírtaknak megfelelően fog eljárni (bizalmi elv). Súlyosítási tilalom a közigazgatási eljárásban nincs.

IV. A Ket. 109. § (4) bekezdésének rendelkezéséből következően, azon határozati megállapítások, amelyeket a felperesek a korábbi peres eljárásban nem vitattak, és így, amelyekben a bíróság nem foglalt állást, a megismételt eljárásban tényként rögzülnek, azokhoz az alperes a megismételt eljárásban kötve van.

V. Versenykorlátozó magatartás miatt kiszabott bírság elleni keresetek elbírálásakor a felperesek nem kötelezhetők egyetemlegesen a perköltség megfizetésére

A jogerős ítélet tévesen értelmezte az Európai Unió Bírósága Dansk Rørindustri A/S (C-189/02. P. számú) ügyben és az Archer Daniels Midland (C-397/03. P. számú) ügyben idézett gyakorlatát, abban ugyanis a felek nem egy megismételt eljárásban kifogásolták – sikertelenül – az új jogalkalmazási gyakorlatot, hanem egy korábbi ügyre figyelemmel várták el későbbi ügyük enyhébb megítélését. Az Európai Unió Bírósága gyakorlata tehát nem jelen ügyre vonatkozott.

Kfv.III.37.306/2021/5.

Az adatvédelmi hatóság eljárására az Infotv. százhusz napos ügyintézési határidőt biztosít, amennyiben ezt a hatóság több mint kétszeresen túllépi, akkor bírság szankciót nem alkalmazhat.

A 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 2. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a hatóság a hatásköre gyakorlása során a jogszabályban meghatározott határidőn belül, észszerű időben jár el. A 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 60/A. § (1) bekezdése – az Ákr. 50. § (3) bekezdésében írt felhatalmazással élve – kimondja, az adatvédelmi hatósági eljárásban az ügyintézési határidő százhusz nap. Az Ákr. 50. § (1) bekezdése szerint, ha a törvény eltérően nem rendelkezik, az ügyintézési határidő az eljárás megindulásának napján kezdődik.

A fenti rendelkezésekből egyértelmű, hogy az adatvédelmi hatósági eljárás során az adatvédelmi hatóság számára rendelkezésre álló ügyintézési határidő az eljárás megindulásának napjától számított százhusz nap.

Az Ákr. 103. § (4) bekezdése alapján, ha a hatóság a hivatalbóli eljárásban az ügyintézési határidő kétszeresét túllépi, a jogsértés tényének megállapításán és a jogellenes magatartás megszüntetésére, vagy a jogszerű állapot helyreállítására kötelezésen túl egyéb jogkövetkezményt nem alkalmazhat. Ez esetben ugyanazon ügyféllel szemben, ugyanazon ténybeli és jogi alapon nem indítható új eljárás.

A perbeli adatvédelmi hatósági eljárás 2018. november 19-én indult, az alperes határozatát 2020. július 15-én hozta meg, vagyis az Infotv. 60/A. § (1) bekezdésében meghatározott ügyintézési határidőt az alperes jóval több mint kétszeresen túllépte, így az Ákr. 103. § (4) bekezdésének megfelelően adatvédelmi bírság szankciót nem alkalmazhatott volna.

A 2016/679. európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: GDPR) 129. preambulumbekzdés negyedik mondata kimondja, a felügyeleti hatóságok hatásköreiket az uniós és a tagállami jogban foglalt megfelelő eljárási garanciáknak megfelelően, pártatlanul, tisztességesen és észszerű határidőn belül gyakorolják. A 148. preambulumbekzdés utolsó mondata szerint a szankciók – ideértve a közigazgatási bírságot – kiszabására az uniós jog és a Charta általános elveivel összhangban megfelelő eljárási garanciákat – ideértve a hatékony jogvédelmet és a tisztességes eljáráshoz való jogot – kell alkalmazni.

A GDPR 51. § (1) bekezdése alapján a természetes személyek alapvető jogainak és szabadságainak a személyes adataik kezelésének tekintetében történő védelme, valamint a személyes adatok Unión belüli szabad áramlásának megkönnyítése érdekében minden tagállam előírja, hogy elrendelt alkalmazásának ellenőrzéséért egy vagy több független közhatalmi szerv (felügyeleti hatóság) felel. Az 51. cikk (2) bekezdése értelmében minden felügyeleti hatóság elősegíti e rendeletnek az Unió egész területén történő egységes alkalmazását. A felügyeleti hatóságok e célból együttműködnek egymással és a Bizottsággal a VII. fejezettel összhangban. Az 58. cikk (1) bekezdés i) pontja rögzíti, a felügyeleti hatóság vizsgálati hatáskörében eljárva a 83. cikknek megfelelően közigazgatási bírságot szab ki, az adott eset körülményeitől függően az e bekezdésben említett intézkedéseken túlmenően vagy azok helyett. Az 58. cikk (4) bekezdése szerint az e cikk alapján a felügyeleti hatóságra ruházott hatáskörök gyakorlására megfelelő garanciák mellett kerülhet sor, ideértve az uniós és a Chartával összhangban meghatározott hatékony bírósági jogorvoslatot és tisztességes eljárást is.

A közigazgatási bírságok kiszabására vonatkozó általános feltételekkel a GDPR 83. cikke tartalmazza. A 83. cikk (2) bekezdése mondja ki, hogy mely szempontokat szükséges figyelembe venni a közigazgatási bírság kiszabásakor és annak összege megállapításakor. A 83. cikk (8) bekezdése alapján a felügyeleti hatóság e cikk szerinti hatásköreit megfelelő, az uniós és a tagállami joggal összhangban álló eljárási garanciák – ideértve a hatékony jogorvoslat lehetőségét és a tisztességes eljárást – biztosításával gyakorolja.

A GDPR elsődlegesen anyagi jogi rendelkezéseket tartalmaz. Ezek mellett az adatvédelmi hatóság felépítésére, kiválasztására és hatásköreire vonatkozó szabályokat határoz meg, ugyanakkor az adatvédelmi hatóság eljárására irányadó speciális eljárási rendelkezéseket nem rögzít.

A GDPR az adatvédelmi hatósági eljárás ügyintézési határidejére nem tartalmaz konkrét szabályt. A Kúria megítélése szerint ez a tény azonban nem jelenti azt, hogy az adatvédelmi hatóság eljárása időben parttalan lehet, ugyanis egyfelől az Infotv. hivatkozott 60/A. §-a pontosan rögzíti a magyar adatvédelmi hatóságnak a százhusz napos ügyintézési határidőt. Másfelől a GDPR hivatkozott 129. preambulumbekzdés negyedik mondata, 148. preambulumbekzdés utolsó mondata, 58. cikk (4) bekezdése és 83. cikk (8) bekezdése egyértelműen előírják az egyes nemzeti felügyeleti hatóságok számára az uniós és tagállami jogban megjelölt eljárási garanciák betartását, így az észszerű határidőn belüli eljárás befejezést, valamint a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesítését is.

A felülvizsgálati bíróság véleménye szerint a közigazgatási bírság kiszabására és annak összegének megállapítására vonatkozó GDPR 83. cikk (2) bekezdése az ügyintézési határidő körében – az alperes okfejtésével szemben – nem releváns. Az ügyintézési határidő túllépésének szankcionálása nem kapcsolódik a bírság kiszabásához és annak összegének megállapításához. Ezért az a tény, hogy a GDPR 83. cikk (2) bekezdése nem tartalmazza mérlegelési szempontként a határidő túllépését az ügy jogi megítélését nem befolyásolja.

Az ügyintézési határidő vonatkozásában a fentiekre figyelemmel az Infotv-ben és az Ákr-ben megtestesülő magyar nemzeti szabályozás megfelel a GDPR-nak, az ezzel ellentétes felperesi álláspont nem foghat helyt.

A Kúria nem adott helyt az alperes előzetes döntéshozatal kezdeményezésére irányuló kérelmének, mert a GDPR helyes alkalmazása olyan nyilvánvaló, hogy az az alperes által felvetett kérdés megoldásának módját illetően minden észszerű kétséget kizár, vagyis az eldöntendő kérdés megoldása „tisztá”.

Kfv.IV.37.351/2021/9.

A bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítását legkésőbb az ítéletében köteles megindokolni. Ennek elmaradása az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés.

A nemzeti bíróság az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezheti. Ennek keretében az Európai Unió Bírósága előzetes döntést hoz az uniós jog értelmezésére vagy az uniós intézmények által elfogadott jogi aktusok érvényességére vonatkozó kérdésekről az Európai Unióról szóló szerződés (a továbbiakban: EUSz) 19. cikk (3) bek. b) pont alapján. Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel és a nemzeti bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a jogértelmezési kérdés eldöntésére, akkor az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikke szerint kérheti az Európai Unió Bíróságának döntését.

A felperes a bírósági tárgyaláson indítványozta az Európai Unió Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását, amit a bíróság elutasított. Határozatát sem a végzésében, sem az ítéletében, nem indokolta. Ezzel azonban az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés valósult meg, mivel a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 130. § (3) bekezdése szerint a bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítását legkésőbb az ítéletében köteles megindokolni.

A Kúria ezzel összefüggésben utalt az Alkotmánybíróság 26/2015. (VII. 21.) AB és 26/2020. (XII. 2.) AB határozataira, amelyek a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog két részjogosítványként fogalmazza meg (előbbi az [53] –[60] pontjaiban, utóbbi a [15] pontjában) az indokolt bírói döntéshez és a törvényes bíróhoz való jog összefüggését, ami az Európai Unió Bírósága döntéshozatalára is alkalmazandó. A 26/2015. (VII. 21.) AB határozat [60] pontja értelmében – a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadóan – az eljáró bíróságnak függetlenül attól, hogy helyt ad-e a kezdeményezésre irányuló kérelemnek, avagy sem, alakszerű döntést kell hoznia a kezdeményezésről, és azt legkésőbb az ügydöntő határozatban meg kell indokolnia. Az indítványozó peres fél ugyanis joggal számíthat arra, hogy az ügye kapcsán felmerült és annak eldöntése szempontjából releváns uniós jogi probléma a Bíróság elé kerül. Ennek elmaradása érdemi kihatással lehet a jogvita végeredményére, ezért a bíróság köteles megindokolni az indítvány elutasítását, mivel egyrészt ez garantálja, hogy megalapozott döntést hozott a kezdeményezés tárgyában, másrészt a peres fél innen ismerheti meg a döntés okát. Jelen esetben ezen az értelmezésen alapulónak tekintendő a Pp. 130. § (3) bekezdésében foglalt követelmény, aminek a bíróság eljárása meg kell, hogy feleljen.

Az Európai Unió Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlata szerint kizárólag a tagállami bíróságok feladata, hogy az egyes ügyek sajátosságaira tekintettel meghatározzák mind az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés szükségességét, mind annak relevanciáját (C-300/01. sz. Salzman ügyben hozott ítélet, 30. pont; C-448/98 Guimont ügyben hozott ítélet, 23. pont). A tagállami bíróságok ebben a tekintetben a legszélesebb mérlegelési jogkörrel rendelkeznek (C-210/06. sz. Cartesio ügyben hozott ítélet, 88. pont 166/73. sz. Rheinmühlen Düsseldorf ügyben hozott ítélet, 4. pont). Mint ahogyan a tagállami jogrendszerekben a fellebbviteli bíróságok előtti jogorvoslati lehetőség nem korlátozhatja az alsóbb fokú bíróságot abban sem, hogy az EUMSZ 267. cikke szerint előzetes döntést kérjenek (C-210/06. sz. Cartesio ügyben hozott ítélet, 93. pont), a fellebbviteli bíróság ugyanígy nem pótolhatja az alsóbb fokú bíróság arra vonatkozó döntésének indokolását, hogy miért kért vagy miért nem kért előzetes döntést, hiszen ez ellentétes volna a tagállami bíróságok számára az idézett Európai Unió Bírósága döntésekben megállapított széles diszkrecionális jogkörrel. Jelen ügyben az előzetes döntéshozatal kezdeményezésének kérdésben való érdemi állásfoglalás nem egy mellékszál, hanem az ügy lényegéhez tartozó kérdés, hiszen az ügyben rejlő probléma eldöntése szempontjából megkerülhetetlen az európai uniós jog, nevezetesen a 2016/679. európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: GDPR) vonatkozó rendelkezéseinek értelmezése. A Pp. 130. § (2) bekezdése szerint a bíróság az Európai Unió Bírósága kezdeményezéssel kapcsolatos döntését maga is megváltoztathatja.

Minderre tekintettel szükséges, hogy jelen ügyben az eljáró bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó felperesi indítványról indokolt döntést hozzon.

Amennyiben az elsőfokú bíróság fenntartja a kezdeményezést elutasító döntését, azt köteles megindokolni. Ebben az esetben az eljáró bíróság maga értelmezi és alkalmazza a GDPR rendelkezéseit.

Ennek keretében határozottan állás kell foglalni az adatkezelés jogalapja tekintetében. Amennyiben a bíróság úgy ítéli meg, hogy az adatkezelés jogalapja a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja – úgy a kereseti kérelemről való döntés szempontjából – az ítéletnek indokolást kell tartalmazni arra vonatkozóan, hogy a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontjába foglalt közérdekűség az ügyben miért nem áll fenn. A jogerős ítélet indokolásának [36] bekezdése tartalmaz ugyan ezt érintő indokolást, azonban az összemosza a közérdekű és a közhatalmi jogosítvány gyakorláshoz szükséges adatkezelést. A GDPR 6. cikk (1) bekezdése egyértelműen külön veszi a „közérdekű” jogcímet („vagy” szóval választja el a közhatalmi jogosítvány gyakorláshoz szükséges adatkezeléstől), a GDPR preambulumbekendése, illetve egyes cikkei – tárgyakhoz rendelve ugyan és nem teljes körűen de – tartalmaznak rendelkezéseket a közérdekűség értelmezését illetően. Az ügyben tehát az adatkezelés jogalapjának kérdését vagy az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásnak kezdeményezése útján, vagy pedig a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) és f) pontjának üggyre vonatkoztatott értelmezése útján egyértelműen meg kell határozni.

Kfv.IV.37.361/2021/10.

Ha az ügy tárgyai (a vitatott jogsérelmek) elkülöníthetők, a felmerülő jogkérdések vitatása külön eljárásban nem jogszerűtlen, vagyis ettől az anyagi jogerőhatás sérelme nem következik be. Az adatvédelmi szabályozás körében az eset körülményeinek függvényében adatvédelmi incidensnek minősül a kifejezetten az adott fél személyéhez kötötten, az ő azonos tárgyú ügyeinek a közigazgatási határozatban ügyszám szerint történő felsorolása, ha azok a más eljárások az ügyben fennálló vagy vitatott jogviszonyokhoz egyébként nem kapcsolódtak.

A 2016/679/EU rendelet (a továbbiakban: GDPR vagy általános adatvédelmi rendelet) 4. cikk (1) bekezdés alapján személyes adatokról van szó az ügyben, figyelemmel arra, hogy az adatokból levonható következtetések is az adatvédelem körébe tartoznak.

A GDPR 4. cikk 12. pontja szerint „adatvédelmi incidens” a biztonság olyan sérülése, amely a továbbított, tárolt vagy más módon kezelt személyes adatok véletlen vagy jogellenes megsemmisítését, elvesztését, megváltoztatását, jogosulatlan közzétételét vagy az azokhoz való jogosulatlan hozzáférést eredményezi.

A GDPR 5. cikk (1) bekezdése értelmében a személyes adatok:

- a) kezelését jogszerűen és tisztességesen, valamint az érintett számára átlátható módon kell végezni („jogszerűség, tisztességes eljárás és átláthatóság”);
- b) gyűjtése csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból történjen, és azokat ne kezeljék ezekkel a célokkal össze nem egyeztethető módon ... („célhoz kötöttség”);
- c) az adatkezelés céljai szempontjából megfelelőek és relevánsak kell, hogy legyenek, és a szükségesre kell korlátozódniuk („adattakarékosság”); ...
- f) kezelését oly módon kell végezni, hogy megfelelő technikai vagy szervezési intézkedések alkalmazásával biztosítva legyen a személyes adatok megfelelő biztonsága, az adatok jogosulatlan vagy jogellenes kezelésével, véletlen elvesztésével, megsemmisítésével vagy károsodásával szembeni védelmet is ideértve („integritás és bizalmas jelleg”).

A GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontja szerint a személyes adatok kezelése jogszerű, amennyiben az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges.

A 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Info tv.) 71. § (1) bekezdése kimondja, hogy a Hatóság eljárása során – az annak lefolytatásához szükséges mértékben és ideig – kezelheti mindazon személyes adatokat, valamint törvény által védett titoknak és hivatás gyakorlásához kötött titoknak minősülő adatokat, amelyek az eljárással összefüggnek, illetve amelyek kezelése az eljárás eredményes lefolytatása érdekében szükséges. A (2) bekezdés szerint a Hatóság az eljárásai során jogszerűen megszerzett iratot, adatot vagy egyéb bizonyítási eszközt más eljárásban felhasználhatja.

Az 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 85. § (1) bekezdése szerint a határozatot a hatóság

közli az ügyféllel, azzal, akire nézve az rendelkezést tartalmaz, az ügyben eljáró szakhatósággal.

Az Info tv. 71. § (2) bekezdése alapján az alperes az előtte folyamatban lévő, illetve volt más eljárások során jogszerűen megszerzett iratot, adatot vagy egyéb bizonyítási eszközt a NAIH/2019/5630. számú eljárásában jogszerűen felhasználhatta. Sérült a GDPR 5. cikk (1) bekezdése szerinti célhoz kötöttség, az arányosság elvét e szabályozási területen kifejező (l. az Európai Unió Bírósága C-708/18. sz. Asociația de Proprietari bloc M5A - ScaraA ítéletének, 48. pontját és C-439/19. sz. Latviyas Republikas Saeima ítéletének 98. pontját) adattakarékosság elve és a bizalmas jelleg követelménye. Kiegészítve a bíróság indoklásában [51] szereplő megállapítást, az érdekelt más eljárásban való adatfelhasználásának a lehetősége is megvalósítja a jogellenességet. Jelen eljárásban tehát nem az érdekelt ezzel kapcsolatos tevékenységének megítéléséről van szó. Nem releváns tehát az alperesi hivatkozás, hogy erre neki jelen eljárásban nem volt ráhatása.

Az ügyszámok a Kúria megítélése szerint annyiban minősülnek személyes adatnak, hogy lekereshetőek és az ellenérdekű félnek a felperes ismeretében lehetősége van az ő személyének az anonimizált döntések tartalmával való összekötésére, olyan esetekben is, amikor az anonimizált döntés az érdekeltre kiható rendelkezést nem tartalmaz. Tehát a határozat III.1.1. pontjában a felperesnek C. Zrt.-vel szembeni, az E. Nyrt.-vel szembeni, a K. Zrt.-vel szembeni és az Y. Kft.-vel szembeni adatvédelmi vizsgálati eljárásokra utaló ügyszámok megjelenítése sérti az adattakarékosság és a célhoz kötöttség elveit. Ez eljárási szempontból [Ákr. 85. § (1) bekezdés] nem indokolt, adatkezelési szempontból pedig emiatt, az előbbieket szerint, jogsértő. Az alperes által felülvizsgálati kérelmében megkérdőjelezett okozati összefüggés az ügyszámok közzlése és a felperesi jogsérelem között tehát ilyenképpen fennáll. A személyes adatok jogosulatlan közzlése eszerint megvalósult.

A Kúria megítélése szerint nem megalapozott az az alperesi érvelés, hogy a vitatott adatvédelmi vizsgálati eljárások felsorolása az Ákr. 81. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettség teljesítéséhez kell. Maga a határozat III.1. pontja is úgy fogalmaz, hogy „a részletes indokolást megelőzően szükséges” ezen adatok kiemelése. A Kúria szerint e határozat ezen ügyek felsorolása nélkül is teljesítette volna az Ákr. 81. § (1) bekezdésében foglalt követelményeket.

Kfv.IV.37.390/2021/4.

Ha egy másik tagállami hatóság a külföldi állampolgárságú felperes vezetői engedélyét visszavonta, a magyar hatóság részéről az új vezetői engedély iránti kérelem kiadása a 2006/126/EK irányelv 11. cikk (4) bekezdése alapján kizárólag a visszavonás tényére hivatkozással nem tagadható meg. Figyelembe kell venni a vezetési tilalmi idő lejártának időpontját is. A tilalmi idő leteltét követően az új vezetői engedély kiállításához a másik tagállami állampolgárságú fél esetében az alkalmassági feltételeknek való megfelelés a vonatkozó hazai szabályozás szerint vizsgálendő.

A 2006/126/EK parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: EK Irányelv) 11. cikke a vezetői engedélyek cseréjére, visszavonására, pótlására és elismerésére vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza. Ennek (4) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „(4) A tagállam megtagadja a vezetői engedély kiállítását azon kérelmezőnek, akinek a vezetői engedélyt egy másik tagállamban korlátozták, felfüggesztették vagy visszavonták. A tagállam megtagadja egy másik tagállam által olyan személy részére kiállított vezetői engedély érvényességének elismerését, akinek a vezetői engedélyt az előbbi állam területén korlátozták, felfüggesztették vagy visszavonták. A tagállam szintén megtagadhatja a vezetői engedély kiállítását olyan kérelmező részére, akinek a vezetői engedélyt egy másik tagállamban érvénytelenítették.”

A 326/2011. (XII.28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet), annak 121. § d) pontja értelmében az EK irányelvnek való megfelelést szolgálja. A Korm. rend. 19. § (7) bekezdése szerint a közlekedési igazgatási hatóság megtagadja a vezetői engedély kiállítását azon kérelmezőnek, akinek a vezetői engedélyt egy másik tagállamban korlátozták, érvénytelenítették, visszavonták vagy a vezetési jogosultságát felfüggesztették.

A Korm. rendelet 19. § (6) bekezdése alapján a közlekedési igazgatási hatóság a közúti közlekedési nyilvántartó szerv útján megkeresi a más EGT-állam hatóságát, ha a magyar vezetői engedély

kiállítására, cseréjére, pótlására irányuló eljárás során kétség merül fel a benyújtott vezetői engedély valódiságával vagy az ügyfél vezetési jogosultságával kapcsolatban.

Az EK irányelv 7. cikk (1) bekezdésének e) pontja értelmében vezetői engedély kizárólag azon kérelmezőknek állítható ki, a) akik jártassági és magatartási, valamint elméleti vizsgát tettek, valamint megfeleltek az egészségügyi követelményeknek a II. és III. melléklet rendelkezéseivel összhangban; [...] e) akiknek szokásos tartózkodási helye annak a tagállamnak a területén található, amelyik a vezetői engedélyt kiállítja.

Az elsőfokú hatóság, az alperes, valamint az elsőfokú bíróság az EK irányelv és a Korm. rend. fenti rendelkezési nyelvtani értelmezése alapján helytállóan vonta le azt a – főszabályként érvényesülő – következtetést, hogy a felperes vezetői engedélyének visszavonása Németországban kizárja azt, hogy a felperes Magyarországon eredményesen újabb vezetői engedély kibocsátását kérje. E rendelkezések jelentéstartamának meghatározása érdekében azonban figyelembe kell venni az EK irányelv alapvető céljait, illetve az irányelvnek az európai uniós alapszabadságokhoz és alapelvekhez való viszonya alapján az európai uniós jogrend egészében elfoglalt szerepét, alapvető rendeltetését is. Ennek alapján pedig megállapítható, hogy a vezetői engedély egyik tagállamban való visszavonása különböző eseteinek – a körülményektől függően – eltérő joghatásai lehetnek az EK irányelv 11. cikk (4) bekezdését átültető tagállami jogi rendelkezések – így jelen esetben a Korm. rend. 19. § (7) bekezdése – alkalmazása szempontjából. Ezen eltérő esetköröket és joghatásokat az Európai Unió Bírósága kimerítően vizsgálta korábbi döntéseiben; minden tagállami bíróság számára kötelező érvényű értelmezési iránymutatást adva.

Az Európai Unió Bírósága ítélezési gyakorlata alapján, az EK irányelv 11. cikk (4) bekezdésének értelmezése szempontjából különösen fontos a következő szempont. Jelesül az, hogy egy másik tagállamban új vezetői engedély kiadásának igénylésére, az eredeti tagállamban (a vezetői engedély visszavonásáról szóló döntésben az új vezetői engedély kiállítására) meghatározott, ún. tilalmi időszak alatt, avagy azt követően kerül-e sor (l. többek között C-476/01. sz. Kapper ügyben hozott ítélet, C-343/06. sz. Wiedemann és Funk egyesített ügyekben hozott ítélet, C-321/07. sz. Schwarz ügyben hozott ítélet, Hofmann ítélet). Ez abszolút tilalmi időszakknak tekinthető, amely leteltéig az, akinek a vezetői engedélyt visszavonták, semmilyen esetben sem szerezhethet vezetői engedélyt. Ennek leteltét követően viszont a visszavonásról szóló döntésben meghatározott feltételek teljesítése esetén lehetséges új vezetői engedély kiállítása, illetve a korábbi megújítása.

Jelen perben a bíróság a közigazgatási szervvel egyezően megállapította, hogy a német hatóságok egy évre vonták vissza a felperes német vezetői engedélyét ittas járművezetés miatt, amely egy éves tilalmi idő 2019. június 20-án eltelt. A német vezetői engedély megszerzéséhez azt a feltételt is fűzték, hogy a felperes orvosi-pszichológiai alkalmassági tesztet teljesítsen, ami ugyanakkor nem történt meg.

A felperes által is hivatkozott Hofmann-ügyben az Európai Unió Bíróságának azt a kérdést kellett vizsgálni, hogy egy tagállam (Németország) egy másik tagállam (Csehország) által kiállított vezetői engedély elismerését megtagadhatja-e azért, mert az első tagállam területén a vezetői engedély jogosultja az ezen állam által kiállított vezetői engedély visszavonására vonatkozó intézkedés hatálya alatt áll, amikor az ezen intézkedéssel együttesen elrendelt, a vezetői engedély e tagállamban történő újbóli kiállítását korlátozó tilalmi idő letelt, mielőtt a vezetői engedélyt a másik tagállam kiállította. Az Európai Unió Bírósága megállapítása szerint az EK irányelv 11. cikk (4) bekezdésének második albekezdése alapján a német hatóságok nem jogosultak az ily módon kiállított engedély érvényességének elismerését megtagadni (Hofmann ítélet, 89. pont). Az Európai Unió Bírósága ugyanígy értelmezte a korábban hatályos 91/439/EGK tanácsi irányelv – EK irányelv 11. cikk (4) bekezdésének tartalmilag lényegében megfelelő – 8. cikkének (4) bekezdését is korábbi ítélezési gyakorlatában (C-476/01. sz. Kapper-ügyben hozott ítélet, C-227/05. sz. Halbritter-ügyben hozott végzés, C-340/05. sz. Kremer-ügyben hozott végzés, C-343/06. sz. Wiedemann és Funk egyesített ügyekben hozott ítélet, C-321/07. sz. Schwarz-ügyben hozott ítélet).

Az Európai Unió Bírósága a Hofmann ítéletében egy általánosabb, az EK irányelv 11. cikk (4) bekezdésének első – azaz jelen ügyben releváns – albekezdésére is vonatkozó megállapítást is tett: „paradox lenne tehát úgy értelmezni [az EK irányelv] 11. cikke (4) bekezdésének második albekezdését, hogy egy vezetői engedély valamely tagállam általi korlátozása, felfüggesztése vagy visszavonása

esetén a szóban forgó irányelv 11. cikke (4) bekezdése első albekezdésének értelmében az engedély jogosultja nem szerezhethet többé vezetői engedélyt valamely más tagállamban, míg ez a lehetőség továbbra is fennáll az engedély érvénytelenítése [azaz a 11. cikke (4) bekezdése harmadik albekezdésében szabályozott, a visszavonásnál szigorúbb esetkör] esetén.” (Hofmann-ítélet, 88. pont). Az ítélet külön is hangsúlyozza egy olyanfajta értelmezés elkerülésének szükségességét, amelynek eredményeképpen az uniós polgárok csak abban a tagállamban juthatnának vezetői engedélyhez, amelyben ezt korlátozták, felfüggesztették vagy visszavonták, e korlátozás időbeli korlátozása nélkül (Hofmann ítélet, 53. pont). „Az [EK irányelv] 11. cikkének (4) bekezdését úgy értelmezni, hogy egy ilyen személy soha nem szerezhethet vezetői engedélyt az új tartózkodási helye szerinti tagállamban, még az új engedély kérelmezésének tilalmi időszaka lejártát követően sem, [...] akadályozná a tagállamok területén való szabad mozgás jogát, amelyet az [Európai Unió Működéséről szóló Szerződés] 21. cikke biztosít az uniós polgároknak, amely jog gyakorlásának megkönnyítésére irányul [az EK irányelv].” (Hofmann-ítélet, 77. pont).

A Hofmann-ítélet fenti pontjainak együttes értelmezése alapján az a következtetés fogalmazható meg, hogy mivel az egyik tagállamban visszavont vezetői engedély esetében a tilalmi idő lejártá után egy másik tagállamban szerzett vezetői engedély elismerését az illetékes hatóságok nem tagadhatják meg, ebből okszerűen következik, hogy e másik tagállamban a vezetői engedély megszerzése is jogszerű kell, hogy legyen az EK irányelv 11. cikke (4) bekezdése első albekezdés értelmében – hiszen ha nem így volna, akkor érvényesként elismerni sem lehetne ugyanezen rendelkezés második albekezdése szerint.

Mindebből jelen ügyre vonatkozóan az következik, hogy a felperes esetében kérelmének elbírálása során vizsgálni szükséges azt is, hogy a német vezetői engedélye visszavonásáról szóló döntésben meghatározott vezetési tilalmi idő letelt-e a magyar vezetési engedély igénylésekor. A magyar hatóságnak tehát nem csupán önmagában a tényt kellett figyelembe vennie, hogy a felperes korábbi vezetői engedélyét visszavonták-e. A korlátozásnak ugyanis érvényben kell lennie akkor, amikor az új vezetői engedélyt kérelmezik.

A felperes esetében az utolsó korlátozó intézkedés időbeli hatálya 2019. június 20. napján véget ért. A hatóságnak tehát a visszavonás ténye mellett figyelembe kellett volna vennie a vezetési tilalmi idő lejártának időpontját.

A közigazgatási szerv ugyanakkor a fentiekre tekintettel sem teljesen eszköztelen azt a körülményt illetően, hogy a német hatóságok a német vezetői engedély megszerzéséhez azt a feltételt is fűzték, hogy a felperes orvosi-pszichológiai alkalmassági tesztet teljesítsen. Figyelemmel a hazai szabályozás vonatkozásában a Korm. rendelet idézett 19. § (7) bekezdésére, valamint 13. §-ára, miszerint „járművezetésre jogosító okmányt az kaphat, aki az egészségügyi, pályaalkalmassági, képzési és vizsgáztatási előírásoknak (...) megfelel”, az alkalmassági feltétel a hazai szabályoknak megfelelően, ugyanakkor az ügyben a tényállás figyelembevételével is, vizsgálható.

A peres eljárásban mindezek miatt a Kúria, a Kp. 121. § (1) bekezdés b) pontja alapján, az EK irányelv 11. cikk (4) bekezdésének, valamint a Korm. rendelet 19. § (7) bekezdésének sérelme okán, a bíróság ítéletét megváltoztatta akként, hogy az alperes határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

A Kúria csak az alperes határozatát semmisítette meg, ebből következően az elsőfokú hatóságnak a vezetői engedély kiadására irányuló kérelem visszavonásáról szóló döntése hatályban marad. Ugyanakkor a Kúria új eljárást rendelt el. Az alperesnek a megismételt eljárás során tekintetbe kell vennie a vezetési tilalmi idő lejártát, de azt is, hogy a vezetői engedély megadásának magyarországi jogszabályok szerinti feltételeinek teljesülése fennállt-e. A magyarországi egészségügyi és pályaalkalmasság követelmények teljesülése nélkül a vezetői engedély nem adható ki.

Kf.V.39.691/2021/9.

Idegenrendészeti hatóság eljárása során benyújtott kifogás tartalom szerinti értékelése.

A tiltott keresetkiterjesztésnek minősülő új jogszabályi, jogi hivatkozásokról nem foglalhatott állást, ideértve az idegenrendészeti hatóság esetleges mulasztására vonatkozó jogi okfejtést is. Ez a

megállapítás nem jelenti az Európai Unió Bírósága által az eljárás felfüggesztése alatt meghozott ítéletekből fakadó, kötelezően alkalmazandó jogértelmezés jogsértő elutasítását, ugyanis az elsőfokú ítélet indokolásából egyértelműen kitűnik, hogy a 2019. március 27. napján tett felperesi nyilatkozatot és annak jogi képviselő általi 2019. március 28. napján történt kiegészítését az elsőfokú bíróság milyen indokok alapján nem minősítette új menedékkérelemnek. Az elsőfokú bíróság a 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) 32/D. §-ában és a 301/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Metvhr.) 62. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján is vizsgálta a vitatott nyilatkozatot, és nem az Európai Unió Bírósága ítéleteiből fakadó kötelező jogértelmezés mellőzése folytán, hanem a beadvány szövegezése alapján ítélte úgy, hogy kérelem hiányában ahhoz kapcsolódó mulasztás sem állhat fenn. Az Európai Unió Bírósága ítéleteiből nem következik olyan kötelező jogértelmezés, amely a más irányú kérelmet, illetve meghozott döntés elleni kifogást tartalmazó nyilatkozat új menedékkérelemként történő elbírálását írná elő. Az elsőfokú bíróság következtetése ezáltal nem az Európai Unió Bírósága ítéleteiből fakadó kötelező jogértelmezés mellőzését, hanem a vitatott nyilatkozat tartalmi minősítését jelenti.

Tény, hogy a felperesek eredeti keresetükben az alperes menekültügyi hatóságának mulasztását kétféle jogalapon állították: az eljárás hivatalbóli megindításának/érdemi lefolytatásának az elmulasztását [Met. 32/E. §, 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Eljárási Irányelv) 38. cikk (4) bekezdés], illetve az újabb kérelem alapján az eljárás megindításának/érdemi lefolytatásának az elmulasztását [Met. 32/D. §, 35. § (1) bekezdés b) pontja, Met. 47. § (1) bekezdés, Eljárási Irányelv 6. cikk], továbbá hangsúlyozták, hogy a kérelemre történő eljárás folytán sérelmezett mulasztás független a hivatalbóli eljárás kapcsán sérelmezett mulasztástól, azonban ezek az állítások sem támasztják alá az elsőfokú ítélet esetleges jogszabálysértését. Az elsőfokú peres eljárás időtartama alatt az Európai Unió Bírósága több ítéletet is hozott, azonban azok alapján sem értelmezhető a Met. 51/A. §-ára hivatkozva előadott kérelem új elismerés iránti kérelemnek. Az elsőfokú bíróság az Európai Unió Bírósága ítélet értelmezése körében vette át a Fővárosi Törvényszék másik tanácsának a 2020. május 26. napján kelt ítélete indokolásának egy részét. Az a körülmény, hogy a hivatkozott ügy tényállása jelen perbeli ügy tényállásától részben eltér, nem hat ki az Európai Unió Bírósága ítélet átvett értelmezésének helytálló voltára, nem állt fenn olyan tényállásbeli eltérés, amely az Európai Unió Bírósága ítélet eltérő értelmezését szükségessé tette volna. Az Európai Unió Bírósága ítélete kapcsán a felperesek a hivatalbóli eljárásra vonatkozó kereseti kérelmüket nem tartották fenn, így az elsőfokú bíróságnak csak a kérelemre vonatkozó érveket kellett vizsgálnia.

A kérelem megítélése körében a kötelező uniós joggal való ellentét sem állt fenn. A hivatkozott európai uniós bírósági ítéletek (így pl. a C-36/20. számú VL ügyben (a továbbiakban: VL ügy) is hozott ítélet) kapcsán a menedékkérelem körében kialakult és kötelező gyakorlat szerint bármilyen hatósághoz eljuttatott szándéknyilatkozat, amely a nemzetközi védelem biztosításának igényére utal, menedékkérelemként bírálható el, ez azonban nem értelmezhető akként, hogy tartalma szerint konkrétan egy adott eljárás továbbfolytatására irányuló kérelem is új menedékkérelemként minősítendő lenne. E tekintetben ki kell emelni, hogy az eljárás folytatására irányuló kérelem és az új kérelem alapján való eljárásra eltérő szabályok vonatkoznak, a Met. 51/A. §-a alapján az alperesnek nem kellett eljárni - következően a felperesek által is hivatkozott és az ítéletben is értelmezett Európai Unió Bírósága ítéletből -, új kérelem alapján pedig - amelynek benyújtására 2019. május 16. napján került sor - az eljárást az alperes lefolytatta.

Az I-III. rendű felperesek által hivatkozott európai uniós bírósági ítéletekből, így a VL ügyben kifejtettekből is kétségtelenül az következik, hogy a nemzetközi védelmet vagy kiegészítő védelmet kérelmező jogállást valamely személy akkor szerzi meg, amikor nemzetközi védelem iránti kérelmet terjeszt elő, vagyis attól kezdve, hogy egy hatáskörrel rendelkező hatóság vagy az Eljárási Irányelv 6. cikke értelmében vett egyéb hatóság előtt kinyilvánítja, hogy nemzetközi védelmet kíván kérelmezni. Az I-III. rendű felperesek által a fellebbezési tárgyaláson hivatkozott C-808/18. számú ügyben hozott ítélet is rögzítette, hogy az uniós jogalkotó szélesen határozta meg azon hatóságok fogalmát, amelyekhez, anélkül, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmek nyilvántartásba vételére hatáskörrel rendelkeznenek, feltehetően ilyen kérelmek érkeznek. Az uniós jog értelmezése sem jelenti azonban azt, hogy egy idegenrendészeti eljárás során, az adott ügy tényállásához szorosan kapcsolódva előterjesztett kifogást, amely a célországot módosító közigazgatási döntésben előírt új célország vizsgálatát hiányolja,

a tényleges tartalmától eltérően új menedékkérelemnek kellene tekinteni. A menekültügyi hatóság a kifogást megismerte, annak kapcsán az álláspontjáról írásban - az idegenrendészeti hatóság útján - tájékoztatást adott [kinyilvánította, hogy azért nincs helye a Met. 51/A. § szerinti döntés visszavonására és az eljárás folytatására, mivel a hivatkozott jogszabályi rendelkezés a Met. 51. § (2) bekezdés f) pontja vonatkozásában nem alkalmazható, annak alkalmazására a Met. 51. § (2) bekezdés e) pontja szerinti elfogadhatatlansági ok megállapítása esetén kerülhet sor], a 2020. május 16. napján benyújtott új menedékkérelemre pedig eljárt, a menedékkérelem végleges, érdemi elbírálása megtörtént, mindez alátámasztja, hogy a beadványok, nyilatkozatok tárgyában sem hallgatása, sem mulasztása nem áll fenn. Az I-III. rendű felperesek tehát a fellebbezésben sem igazoltak olyan alperesi mulasztást, amely a kereseti kérelmet, ezáltal - a keresetet elutasító ítéletre figyelemmel - a fellebbezést megalapozta volna, mindezek folytán pedig az Eljárási Irányelv, az Európai Unió Alapjogi Chartája, az Alaptörvény, a Met és a Metvhr. fellebbezésben megjelölt rendelkezéseinek a megsértése sem áll fenn.

Kpkf.VI.40.257/2021/2.

I. A felszámolás veszélyével fenyegetettség és az a feltételezés, hogy a felszámoló nem fog a megfelelő szintű, hatékony jogorvoslatról gondoskodni, önmagában azonnali jogvédelem alapja nem lehet, mert nem vonható a pénzügyi marasztalást tartalmazó közigazgatási cselekményből fakadó közvetlen joghátrány körébe.

II. Az azonnali jogvédelem indokoltsága körében az ügy érdemére tartozó kérdések semmilyen módon nem vizsgálhatók, előzetes döntéshozatali eljárás sem kezdeményezhető.

A 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 50. § (1) bekezdése az azonnali jogvédelmet kizárólag a támadott közigazgatási tevékenységgel közvetlen összefüggésben önmagában a támadott közigazgatási tevékenység által közvetlenül okozott hátrány ideiglenes elhárítása, orvoslása céljából biztosítja, ekként a határozatban rögzített fizetési kötelezettség és az azzal közvetlenül okozott hátrány szolgálhat azonnali jogvédelem alapjául. Az esetlegesen bekövetkező felszámolási eljárás azonban már közvetett és nem közvetlen joghátrány, ahhoz az alperes perben támadott közigazgatási cselekményén túl további cselekmény is szükséges (felszámolási eljárás elrendelése). A felperes felszámolása és esetlegesen, végső soron jogutód nélküli megszűnése nem a határozatból közvetlenül fakadó jogkövetkezmény, miként a felperes is utalt rá, a Törvényszék a felszámolási eljárást a közigazgatási jogvita jogerős befejezéséig felfüggesztette, a felszámolási eljárás lefolytatására tehát a per befejezéséig nem kerülhet sor. Mindez megerősíti, hogy a felszámolás a pénzügyi marasztalást tartalmazó határozatnak csupán közvetett (esetleges) joghatását képezi.

Az uniós jog sérelmével kapcsolatban az elsőfokú bíróság részletes és okszerű indokolást adott és helytállóan állapította meg, hogy a felperesnek a védekezéshez való joga és a tisztességes eljáráshoz való joga sérelmére vonatkozó érvelése alaptalan. Helytállóan utalt arra a bíróság – és ezt a Kúria is osztja –, hogy a C-500/10. számú ügy és a HÉA beszédéhez fűződő közérdeknek, illetve az ésszerű eljárási időhöz való jognak az ütköztetéséről szóló döntésnek a vizsgálata nem tartozik az azonnali jogvédelem körében figyelembe veendő szempontok közé, miként az azonnali jogvédelem körében a peres eljárás időtartamának elhúzódása, illetve az, hogy a bíróság az eljárást az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatalára irányuló eljárásának (C-596/20.) befejezéséig felfüggesztette, az azonnali jogvédelem körén kívül esik, mely ugyanakkor a jogvita érdemi megítélhetősége szempontjából releváns, azonban semmilyen módon nem befolyásolhatja az azonnali jogvédelem iránti kérelem elbírálását.

Felperes a fellebbezésében tévesen érvelt azzal, hogy a hatékony perorvoslatihoz való jog, mint az Alapjogi Charta 47. cikkében foglalt alapjog olyan jognak tekinthető, amely a HÉA beszédéhez fűződő közérdekkel összemérhető és ezáltal a Kp. 51. § (3) bekezdése szerinti mérlegelés körébe lenne vonható. Az azonnali jogvédelem tárgyában való döntéskor nincs lehetőség a kereset érdemi megítélhetőségének figyelembevételére. Azonnali jogvédelemnél a Kp.-ban meghatározott szempontrendszer szerint kell a mérlegelést elvégezni, e jogintézmény keretében hozott bírósági döntések egyik legfontosabb sajátossága, hogy függetlenek a bíróság érdemi döntésétől, az azonnali jogvédelem körében kifejezetten tilos a kereset alaposságát és általában az ügy érdemére tartozó kérdéseket értékelni, nincs arra

lehetőség, hogy a bíróság a per várható eredményére tekintettel rendeljen el azonnali jogvédelmet.

A felperes fellebbezésében előterjesztett előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítványa kapcsán a Kúria azt tartotta fontosnak hangsúlyozni, hogy nincs arról szó, hogy a bíróság azért utasította volna el felperes azonnali jogvédelem iránti kérelmét, mert a HÉA beszédéhez fűződő közérdeket abszolút jellegűnek tekintette volna, ezzel szemben a bíróság a Kp. 51. § (3) bekezdése szerint az érdekek összemérését végezte el. Mindazonáltal az EUMSZ 267. cikke szerint az ügy érdemét érintő, az ítélet meghozatalához szükséges kérdés képezheti előzetes döntéshozatal tárgyát, az azonnali jogvédelem iránti kérelem elbírálásának kontextusában ugyanakkor az ügy érdemére tartozó kérdések semmilyen módon nem vizsgálhatók. Ezért előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére azonnali jogvédelem kapcsán jogszerű lehetőség nincs, az pedig fogalmilag kizárt, hogy az azonnali jogvédelem indokoltsága körében indítványozott előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése esetén a Kúria a döntés meghozataláig függő jogi helyzetben az Európai Unió Bírósága azonnali jogvédelem indokoltsága körében kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásának befejezéséig rendeljen el jogvédelmet.

Kpkf.VI.40.375/2021/3.

Az azonnali jogvédelem intézménye a közigazgatási cselekmény által kiváltott joghatás beálltát időlegesen hivatott meggátolni, vagyis az olyan joghatás is figyelembevételre kerülhet, amelynek kiindulópontja a perbeli közigazgatási cselekmény és amely más eljárásra is kihatóan negatív hatásokkal jár.

A Kúria nem tartotta megalapozottnak az alperesnek az uniós versenyjog hatékony érvényesülésére és az egyenértékűség elvére vonatkozó hivatkozásait a halasztó hatály körében. Nem vitatott, hogy az az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) tartalmaz előírásokat, amelyek a belső piaci verseny korlátozását és torzulását hivatottak megakadályozni azáltal, hogy tiltják a vállalkozások közötti versenyellenes megállapodásokat és az erőfölényben lévő vállalkozások piaci erőfölénnyel való visszaélését, amelyek hátrányosan érinthetik a tagállamok közötti kereskedelmet. Ezeknek az ún. versenyszabályoknak az alapvető célja a belső piac megfelelő működésének biztosítása. Az uniós versenyszabályok szigorú és hatékony érvényesítése elengedhetetlen a versenypolitikai célkitűzések megvalósításának biztosításához, melyért egyrészt a Bizottság felelős, ugyanakkor 2004. május 1. óta a tagállamok versenyhatóságai is versenyjogi végrehajtási feladatokat látnak el. Ennek alapján került sor jelen eljárásban is a felperes esetében jogsérelem megállapítására és bírság kiszabására.

Ugyanakkor a felperest, mint gazdasági szereplőt megilleti a jogorvoslathoz való jog, továbbá kizáró jogszabályi rendelkezés hiányában a 2017. évi I. törvény 50. §-a szerint azonnali jogvédelem keretében halasztó hatály elrendelése iránti kérelmet is előterjeszthet. Ez pedig önmagában nem jelentheti az uniós versenyjog hatékony érvényesülésének, a belső piac működése biztosításának a megakadályozását. Erre történő általános hivatkozás elfogadása esetén az azonnali jogvédelem jogintézménye kiüresedne. A jogalkotó erre irányuló szándéka esetén kizárta volna az azonnali jogvédelem kérelmezésének/biztosításának lehetőségét. Mivel az azonnali jogvédelem a joghatások beálltát kizárólag időlegesen hivatott meggátolni, így az nem eliminálja az uniós versenyjog érvényesülését.

Az eljárásjogi szabályok alapján az ügy egyedi jellemzőinek figyelembevétele mellett, az arányosság elve alapján, a közérdek és valamennyi fél szempontjából azt kell mérlegelni, hogy az azonnali jogvédelem elmaradása nem okoz-e súlyosabb hátrányt, mint amilyen az azonnali jogvédelem biztosítása járna. Ezt pedig az elsőfokú bíróság végzésében helytállóan értékelte. Akinek tehát jogát, jogos érdekét a közigazgatási tevékenység, vagy az azzal előidézett helyzet fenntartása sérti, azonnali jogvédelmet kérhet.

Az egyenértékűség uniós alapelvére hivatkozással az alperes előadta, hogy ezen elv követelménye szerint az uniós jog érvényesülése kapcsán a nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételek nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint azok, amelyek a hasonló jellegű, nemzeti jogon alapuló igényekre vonatkoznak. Márpedig, ha eltérően a többi kizáró ok esetén alkalmazandó mentesüléstől az uniós jogra alapított versenyhatósági döntésekkel kapcsolatos kizáró ok esetén az „öntisztázás” igénybevétele

nélkül mentesülhet a felperes a hátrányos jogkövetkezmények alól, az sérti a fenti elvet. Ezen alperesi hivatkozás kapcsán a Kúria ismételten utalt az elsőfokú bíróságnak az „öntisztázás” kapcsán kifejtett indoklására, hangsúlyozva, hogy az azonnali jogvédelem eltérő jogintézmény, nem az „öntisztázás”, mint külön eljárás kiváltására szolgál, és az nem kizárólag a 2015. évi CXLI. törvény 62. § (1) bekezdés n) pontjára hivatkozással kérhető.

Pénzügyi jogterület

Kfv.I.35.473/2020/6.

Nem alkalmas érdemi felülvizsgálatra a jogerős ítélet, amennyiben nem rögzít bíróság által megállapított tényállást és nem értékeli a visszaélésszerű joggyakorlás megítéléséhez szükséges szempontokat.

Az elsőfokú bíróság nem összefüggéseikben, hanem csupán egyenként, és nem a rendeltetésszerű joggyakorlás megítélésére kidolgozott teszt szempontjai szerint értékelte az egyes körülményeket, így döntése nem felel meg a kialakult joggyakorlatnak. A visszaélésszerű joggyakorlás a konkrét eset releváns tényállási elemeinek értékelése alapján határozható meg. Az Európai Unió Bírósága elsőként a C-255/02 (Halifax) és a C-425/06. (Part-Service) ügyekben rögzítette, hogy a visszaélésszerű magatartás akkor valósul meg, ha az Európai Unió közös hozzáadottértékadó irányelve és az azt átültető nemzeti jogszabályok rendelkezéseiben előírt feltételek formális fennállása ellenére az érintett ügyletek eredménye olyan adóelőny megszerzése, amely ellentétes a fenti rendelkezések célkitűzéseivel, továbbá az objektív körülmények összességéből ki kell tűnnie, hogy a szóban forgó ügyletek elsődleges célja valamely adóelőny megszerzése volt. A Kúria számos döntésében [pl. Kfv. I. 35.184/2017/6., Kfv.I.35.529/2006/9., Kfv.VI.35.575/2012/8., Kfv.I.35.312/2017/10., Kfv.I.35.162/2018/6., Kfv.I. 35.630/2018/5., Kfv.I.35.404/2019/5., Kfv. I. 35.352/2019/12., Kfv.I.35.070/2020/4.] iránymutatást adott a visszaélésszerű joggyakorlás megítélésére, azonban az elsőfokú bíróság az adott ügylet, illetve láncolat megfelelő szempontú értékelését elmulasztotta.

Az elsőfokú bíróság döntésének ezen alapvető hiányosságai folytán a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem alkalmas érdemi felülvizsgálatra, ezért azt a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

Az elsőfokú bíróság az új eljárásban köteles az adóhatósági és a bírósági eljárásban beszerzett bizonyítékok alapján a kereset elbírálásához szükséges tények ítéletében való rögzítésére, majd azok alapján annak elbírálására, hogy az adóhatóság a tényállás-tisztázási kötelezettségét teljesítette-e, van-e a felperes javára nem értékelt bizonyíték, tény. Ezt követően kell az Európai Unió Bírósága és a Kúria joggyakorlata alapján arról állást foglalni, hogy a megvalósult eszközbeszerzéshez kapcsolódó áfa-levonási jogot a felperes visszaélésszerűen kívánta-e gyakorolni. A rendeltésellenes joggyakorlás csak a láncügylet valamennyi szereplője tevékenységének bemutatásával, valamennyi tény, körülmény összevetésével állapítható meg, és az áfa-levonási jog gyakorlása jogszerűségének megítélésékor az Art. 1 -2. §-ban írtakat kell vizsgálni az Európai Unió Bírósága tesztje alapján.

Kfv.I.35.511/2020/8.

Érvénytelen szerződésnek vagy más jogügyletnek az adózás szempontjából annyiban van jelentősége, amennyiben annak gazdasági eredménye kimutatható. Amennyiben a számlakibocsátó éveken keresztül írásbeli szerződés megkötése nélkül túri a műszaki berendezéseinek használatát, a használóval a használat mértékéről a számlázás alapjául szolgáló mérési jegyzőkönyveket készítene, majd azok alapján kibocsátja a számláit, az adóköteles ügylet tényállásszerűen megvalósul, a számlák utólagos érvénytelenítésének nemteljesítés jogcímén nincs helye.

Az adósemlegesség, a tényleges érvényesülés és az arányosság elve megköveteli, hogy a jóhiszemű adóalany számára biztosított legyen, hogy a hea-t jogalap nélkül feltüntetett számláit helyesbíthesse.

Az Európai Unió Bírósága kialakított ítélkezési gyakorlata értelmében minden gazdasági tevékenység

adóköteles. A 2006/112/EK Irányelv (a továbbiakban: Héa-irányelv) 2. cikke (1) bekezdése c) pontja szerinti „ellenérték fejében teljesített ügyletként” való minősítés feltétele, hogy a termékértékesítés vagy a szolgáltatásnyújtás és az adóalany által ténylegesen kapott ellenszolgáltatás közötti közvetlen kapcsolat fennálljon. Az ilyen közvetlen kapcsolat akkor áll fenn, ha a szolgáltatásnyújtó és a szolgáltatást igénybe vevő között olyan jogviszony van, amelynek keretében szolgáltatások kölcsönös nyújtása történik úgy, hogy a szolgáltatásnyújtó által kapott juttatás képezi a szolgáltatást igénybe vevő számára nyújtott szolgáltatás tényleges ellenértékét [C-432/15. (Pavlína Bařtová) 28., C-846/19. (EQ) 36. pont, C-16/93. (Tolsma) 13. és 14. pont, C-174/14. (Saudařor) 32. pont]. A juttatás bizonytalan jellegének pusztán fennállása megtörheti a szolgáltatás igénybe vevőjének nyújtott szolgáltatás és az adott esetben kapott juttatás közötti közvetlen kapcsolatot [C-432/15. (Pavlína Bařtová) 29. pont, C-16/93. (Tolsma) 19. pont, C-16/00. (Cibo Participations) 43. pont], a nemzeti bíróság feladata az adott tevékenységeknek az Európai Unió Bírósága által meghatározott kritériumok alapján történő megítélése [C-432/15. (Pavlína Bařtová) 31. pont, C-16/93. (Tolsma) 13. és 14. pont, C-174/14. (Saudařor) 33. pont].

A 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 1. § (7) bekezdése és az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (új Art.) 3. §-a alapelveként az ügylet gazdasági eredmény szerinti minősítésének követelményét rögzíti azáltal, hogy kimondja, hogy az érvénytelen szerződésnek vagy más jogügyletnek az adózás szempontjából annyiban van jelentősége, amennyiben annak gazdasági eredménye kimutatható.

A Kúria rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság alperesi határozatban foglaltakkal egyező megállapítása szerint a X. szolgáltatásnyújtása – írásbeli szerződéskötés hiányában is - megvalósult. Az 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 2. § a) pontja alapján e törvény alapján adót kell fizetni az adóalany által ilyen minőségében belföldön és ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtása után. Az 55. § (1) bekezdés értelmében az adófizetési kötelezettséget annak a ténynek a bekövetkezése keletkezteti, amellyel az adóztatandó ügylet tényállásszerűen megvalósul (teljesítés).

A Kft1 a X. gazdasági tevékenysége keretében működtetett víziközmű rendszerre csatlakozott, ezáltal a X. szolgáltatásait igénybe vette, tehát az ügylet gazdasági tartalma az volt, hogy a Kft1 a X. műszaki berendezéseit tartósan, éveken keresztül használta. A szolgáltatás fejében a X. számlákat bocsátott ki, a Kft1 az általa igénybe vett szolgáltatás ellenértékét - habár nem a kibocsátott számlákon szereplő összegben – rendszeresen fizette.

Az igénybe vett szolgáltatás és a fizetett összegek között közvetlen oksági kapcsolat áll fenn, ennek folytán a megfizetett összegek - az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben – az Áfa tv. 259. § 6. pontja szerinti ellenértéknek minősülnek. Ezen rendelkezés értelmében ugyanis – a kártérítést kivéve - bármilyen vagyoni előny, ideértve a meglévő követelés mérséklésére elismert vagyoni értéket is, az áfa rendszerében ellenértéknek tekintendő. A Kft1 által megfizetett összegek adójogi (Áfa tv. szerinti) minősítését nem érinti, hogy a Ptk. szerint a jogalap nélküli gazdagodásra - az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) által önállóan nem szabályozott körben - a kártérítésre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, mert az Áfa tv. nem tekinti az ellenérték fogalma alól kivételnek a jogalap nélküli gazdagodást.

Az ügylet adójogi minősítésekor nem a polgári jog, hanem az adójogszabályok rendelkezései irányadók, így az, hogy a polgári perben a bíróság a felek között a szerződés létrehozása iránt a Kft1 által előterjesztett keresetet elutasította, illetve hogy jogalap nélküli gazdagodás jogcímén vizsgálta, hogy a X. felé a Kft1-nek fennáll-e további fizetési kötelezettsége, a vizsgált ügylet adójogi minősítését nem akadályozza.

Tévesen hivatkozott a felperes arra, hogy a Kft1 által fizetett összegek azért nem tekinthetők ellenértéknek, mivel az ilyenekénti minősítésük feltétele mindenképpen a felek közti megállapodás megkötése, illetve az ellenérték előzetes, megszabott feltételek szerinti pontos meghatározása lenne. Az e körben megjelölt Európai Unió Bírósága döntésekben [C-154/80. (C. Aardappelenbewaarpplaats), C-102/86 (Apple and Pear), C-305/01. (MKG), C-174/14. (Saudařor), C-16/93. (Tolsma)] levezett érvelésből ez nem következik: az Európai Unió Bírósága ítéleteiben hangsúlyozza, hogy minden esetben az egyedi ügy körülményeit kell mérlegelni, és ezt követően állapítható meg, hogy az adott ügylet a héa hatálya alá tartozik-e. A jelen eset sajátossága, hogy a törvényi előírás ellenére a felek között írásban

nem történt megállapodás, ez azonban – az új Art. 3. § (1) bekezdése folytán - nem meghatározó a gazdasági esemény áfa hatálya alá tartozó voltának megítélésékor.

A Kúria az ellenérték meghatározottsága körében irányadónak tekintette a C-846/19. (EQ) ítélet 44. pontjában kifejtetteket, mely szerint „(...) a díjazás (...) megállapítása, amelyre annak mentén kerül sor, hogy a szóban forgó szolgáltató miként végzi tevékenységét (...), egyáltalán nem akadályozza annak, hogy az így meghatározott összeget a jelen ítélet előző pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően előre meghatározott szempontok alapján rögzítettnek tekintsék, amennyiben e meghatározás módja előre látható, és olyan jellegű, hogy biztosítja, hogy e szolgáltató főszabály szerint ellenszolgáltatást kap e szolgáltatásokért.” A jelen esetben a felek nem kötöttek írásbeli szerződést, azonban tartósan megvalósult a X. műszaki berendezéseinek használata, és a felek az ellenérték kiszámítása végett rendszeresen rögzítették a szolgáltatás mennyiségi jellemzőit a mérőórák együttes leolvasásával, ezt a felek az ellenérték számlázása alapjának tekintették, tehát a felek viszonyában meghatározottnak tekintendő a mennyiség alapján történő elszámolás. A lényegi tartalmi elemek alapján tehát megvalósult a gazdasági tevékenységbe illeszkedő ügylet ellenérték fejében történő, X. általi teljesítése, így az arról kiállított számlák érvénytelenítésének - nemteljesítés jogcímén - nem volt helye.

Kfv.I.35.069/2021/9.

Az apportált követelések tekintetében az apportáló társaság anyagi jogi jogutódja az azt megszerző társaság, így eltérő adójogi rendelkezés hiányában - mint jogutód adóalanyt megilletik, illetve terhelik a követelés mögötti ügylettel kapcsolatos adózói jogok és kötelezettségek, ezért a behajthatatlansághoz kapcsolódó adó-visszatérítési igényt is ő terjesztheti elő.

A Kúria megállapította, hogy az adóhatóság és az elsőfokú bíróság téves jogértelmezéssel helyezkedett arra az álláspontra, hogy a felperest azért nem illeti meg az apportált követelések után megfizetett áfa visszatérítésének joga, mert a felperes adózóként nem tekinthető az apportáló társaságok jogutódjának.

A 2006/112/EK Irányelv (a továbbiakban: Héa-irányelv) 19. cikk kimondja, hogy „A vállalkozás vagyonának egészben vagy részben történő átruházását – akár ellenérték fejében, akár ingyenesen, akár apportként történő bevittel – a tagállamok úgy tekinthetik, mintha nem történt volna termékértékesítés, és az átruházás kedvezményezettjét az átruházó jogutódjának tekintik.” Ezen felhatalmazással élve az 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 18. § (1) bekezdés a)-c) pontjai tartalmazzák azokat a feltételeket, amelyek teljesülése esetén úgy kell tekinteni, hogy az apportálással nem áll be a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához fűződő joghatás, vagyis ezen feltételekkel az átruházás nem áfa-köteles ügylet. Az Áfa tv. 18. § (3) bekezdése egyértelműen rögzíti is, hogy ha az (1)-(2) bekezdésben meghatározott, az azok közül értelemszerűen alkalmazandó feltételek bármelyike nem teljesül, az apportra a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához fűződő joghatás haladéktalanul beáll.

Ezen rendelkezések a Kúria megállapítása szerint a jogvita szempontjából nem relevánsak, mert az apport, mint ügylet adózására, és nem az apportálás tárgyát képező, átruházott követelések mögötti ügyletek adózására vonatkoznak. A felperesi visszatérítési igény pedig utóbbihoz kapcsolódik.

A visszatérítési igény alapjául szolgáló, apportált követelésekkel érintett ügyletekhez kapcsolódó adózói jogokkal kapcsolatban a Kúria rögzítette, hogy az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 2. §-ában rögzített valóságos klauzula szerint az adóhatóság eljárásában a szerződést, ügyletet és más hasonló cselekményt valódi tartalma szerint köteles minősíteni.

A 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:10. § (2) bekezdése alapján az alapító vagy a tag nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként dolog tulajdonjogát vagy vagyoni értékű jogot ruházhat át a jogi személyre. A 3:99: § (1) bekezdése szerint nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként követelés is szolgáltatható, ha azt az adós elismerte, vagy az jogerős bírósági határozaton alapul. Ezen rendelkezés értelmében a követelések átruházása folytán a felperes nyilvánvalóan nem egyetemes jogutódja az apportáló társaságoknak, azonban a társasági szerződéssel a követeléseiket rá ruházó tagjai helyébe lépett a követelés alapjául szolgáló polgári jogi jogviszonyokban, így a követelésekkel kapcsolatos minden jog és kötelezettség átszállt rá, tehát a perbeli követelések tekintetében polgári jogilag általános

jogutódlás történt. Ebből következően a követelések behajthatatlanságának felperes által a kérelmében megjelölt időpontjában, illetve azt követően is, a behajthatatlansághoz fűződő jogok is őt illetik meg.

A felperes az Art. 196. §-ára alapította adóvisszatérítés iránti kérelmét, mely rendelkezés (1) bekezdése értelmében az „adózó” élhet visszatérítési igénnyel az Alkotmánybíróság, a Kúria, illetve az Európai Unió Bírósága döntésére hivatkozással.

Az Áfa tv. 5. § (1) bekezdés szerint „Adóalany: az a jogképes személy vagy szervezet, aki (amely) saját neve alatt gazdasági tevékenységet folytat, tekintet nélkül annak helyére, céljára és eredményére (...)”, míg az Air. 11. § (1) bekezdés szerint „adózó” az a személy, akinek vagy amelynek adókötelezettségét adót, költségvetési támogatást megállapító törvény, e törvény, az Art. vagy önkormányzati rendelet előírja.

Az Áfa tv. szerinti „adóalanyiság” anyagi jogi, míg az Air. szerinti „adózó” eljárásjogi fogalom. Az áfa alanya, vagyis az „adóalany” jogait az adóigazgatási rendtartásról szóló törvény (Air.) alapján „adózóként” érvényesítheti.

A 2017. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Air.) alperes és elsőfokú bíróság által hivatkozott 12. §-a az adóigazgatási eljárási, azaz adózási - ügyféli jogutódlásról rendelkezik. Ennek értelmében - törvény eltérő rendelkezése hiányában - az adózó polgári jog szabályai szerinti jogutódját megilletik mindazon jogok, amelyek a jogelődöt megillették, továbbá terhelik a jogelőd által nem teljesített kötelezettségek a jogutódlással szerzett vagyonnal arányosan. Az adóhatóság a jogutódnál a jogutódlást megelőző időszakra vonatkozó törvényi feltételek fennállásának vizsgálatát a jogelőd adózási előéletére is kiterjedően, a jogelőd magatartását is értékelve végzi.

Az apportálással a követelések tekintetében a számlakibocsátó-apportáló társaságok anyagi jogi jogutódja, így – eltérő adójogi rendelkezés hiányában - az áfa alanya is a felperes lett, őt, mint jogutód adóalanyt illetik meg a követelés mögötti ügylettel kapcsolatos adózási jogok és terhelik a kötelezettségek. Mivel a kérelme 2020. április 21-i benyújtásakor, azaz az adóigazgatási eljárás megindulásakor már a felperes volt az áfa alanya, eljárásjogi értelemben ekkor már ő volt adózonak tekintendő.

Mindezek alapján tévesen helyezkedett az adóhatóság és az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a felperest az apportált követelésekhez kapcsolódó adózási jogok hiányában az adó visszaigénylésének joga nem illeti meg, így jogszabálysértően mellőzte az igény érvényesítése további feltételeinek vizsgálatát.

Kfv.I.35.222/2021/7.

A peres eljárás folyamán meghozott európai uniós bírósága döntésre és tagállami jogszabály változtatásra figyelemmel előterjesztett kereseti kérelem módosítás alaposságáról a bíróság elsőként nem dönthet, mert ezzel a hatóság hatáskörét vonja el. A hatóság új eljárás keretében vizsgálhatja a megváltozott jogszabályi előírások figyelembevételével felperesi kérelem alaposságát.

Helytállóan ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy az Európai Unió Bírósága C-13/18. és a C-126/18. számú egyesített ügyekben hozott ítélete (a továbbiakban: Egyesített döntés) és a 2003. évi XCII. tv. (a továbbiakban: régi Art.) módosítása következtében előállt új jogszabályi környezet kihatott a kereseti kérelem elbírálására. Az Egyesített döntésben az Európai Unió Bírósága a nemzeti bíróságok feladtává annak vizsgálatát tette, hogy azok a részletes eljárási szabályok, amelyek célja, hogy a belső jogban biztosítsák a jogalanyok uniós jogból eredő jogainak védelmét, megfelelnek-e az Egyesített döntésben említett elvnek, és e bíróságoknak kell megvizsgálniuk az állítólagosan hasonló belső jogi igények tárgyát és lényeges elemeit. Az Európai Unió Bírósága nem tette a nemzeti bíróságok feladatává, hogy a nemzeti jogban ők határozzák meg első alkalommal a sem a Tanács közös hozzáadottértékadó-rendszeréről szóló 2006/112/EK irányelvében, sem az 2007. évi CXXVII. törvényben (a továbbiakban: Áfa tv.), sem a régi-, sem az új Art.-ben nem ismert monetáris értékvesztés fogalmát. Az elsőfokú bíróság elvégezte a felperesi igény tárgyának és lényeges elemeinek feltárását, és ennek eredményeként helytállóan állapította meg, hogy a monetáris értékvesztés fogalmának/tartalmának az Egyesített döntésben foglaltak közvetlen alkalmazásával való, bíróság általi meghatározása végső soron

jogbizonytalanságot idézne elő.

Ebből következően azonban tévedett akkor, amikor mégis elvégezte az új Art. 274/G.§ és az Egyesített döntés együttes értelmezését, és azt állapította meg, hogy a jegybanki alapkamat két százalékponttal növelt mértéke, mint kamatkorrekció megfelel az Európai Unió Bírósága által adott iránymutatásnak. A Kúria erre tekintettel mellőzte a jogerős ítéletből a jegybanki alapkamat két százalékponttal növelt mértéke, mint megfelelő kamatkorrekcióra vonatkozó megállapítást.

Kfv.I. 35.253/2021/5.

Az Európai Unió Bíróságának a peres eljárás folyamán meghozott döntésre és tagállami jogszabály változtatásra figyelemmel előterjesztett kereseti kérelem módosítás alaposságáról a bíróság elsőként nem dönthet, mert ezzel a hatóság hatáskörét vonja el. A hatóság új eljárás keretében vizsgálhatja a megváltozott jogszabályi előírások figyelembevételével felperesi kérelem alaposságát.

Az adóhatóság áfa kamat kapcsán esetlegesen fennálló hivatalbóli eljárási kötelezettségének kérdését a Kúria már több ítéletében érintette, így pl. a Kfv.I.35.118/2021/6. számú ítélet [22]-[28] pontjaiban. Az ott írtakkal a Kúria jelen tanácsa továbbra is egyetértett, attól eltérni nem kívánt. Így megállapította, hogy az Európai Unió Bírósága C-13/18. és a C- 126/18. számú egyesített ügyekben hozott ítéletének (a továbbiakban: Egyesített döntés) 66) pontja magának a hea-túlfizetés visszatérítéséhez való jog gyakorlásának kapcsán is „kérelemre” utal. Sem a Kúria, sem az Alkotmánybíróság a 3040/2021.(II.19.) AB határozatában, sem az Európai Unió Bírósága nem kérdőjelezte meg, hogy a hea-túlfizetéshez kapcsolódó visszatérítési jog gyakorlása csak kérelem alapján lehetséges. Az Európai Unió Bírósága a tényleges érvényesülés elve alapján rögzítette – a magyar kormány tájékoztatása alapján -, hogy az adóalany az ilyen kérelem benyújtásával tájékoztatja az adóhatóságot a követeléséről, és ez a kérelem teszi lehetővé az adóhatóság számára, hogy megbizonyosodjon az érintett követelés összegéről és jogalapjáról. A 2011. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 1.§ kizárólag a pénzügyileg nem rendezett beszerzésekre jutó adóként szerepeltetett összeg miatt adott lehetőséget arra, hogy az adózó a rá vonatkozó szabályok szerint bevallásában elszámolhassa az érintett összeget a fizetendő áfa-t csökkentő tételként, vagy pedig jogvesztő határidőn belül, a célra rendszeresített nyomtatványon benyújtott önálló – egyébként szintén bevallásnak minősülő – kérelemben kérje a korábban göngyöltett áfa visszatérítését. Áfa adónemben benyújtott alapos visszatérítési kérelem esetén beáll az adóhatóság 124/D.§ (3) bekezdése - más adónemekben a 124/C.§ (6) bekezdése - szerinti egyszeres kamat fizetési kötelezettsége, azaz végső soron az egyszeres áfa kamat is csak erre irányuló kérelemben alapulhat. A kamatos kamat esetében pedig az Európai Unió Bírósága és az Alkotmánybíróság ténylegesen kimondta magára a kamatra vonatkozó kérelemnek a szükségességét. Az uniós jog megsértésen alapuló visszatérítési kérelemhez kapcsolódó kamatot érintő eljárás tehát nem az adóigazgatási eljárás általános szabályai szerint folyik, a kamat kérelem függő, az adóhatóságnak egyik kamat típus esetében sincs hivatalból eljárási kötelezettsége.

A felülvizsgálati kérelemnek a Kfv.I.35.472/216/5. számú ítéletre történő hivatkozása kapcsán a Kúria vizsgálta indokolásának [46] pontját. Eszerint „a kamatfelszámítás első időszakában minden olyan napra jogosult az adózó a 2003. évi XCII. tv. (a továbbiakban: Art.) 124/D. § (3) bekezdése szerinti egyszeres jegybanki alapkamattal azonos kamatra, amely le volt fedve olyan bevallással, amely tartalmazta a visszatartott áfát. E kamat igényléséhez való jog a Módtv. hatálybalépésének a napján nyílt meg. Felperes innentől számolva az elévülési időn belül mindazt a kamatot jogosult követelni, amely a rendkívüli kérelemben vagy a később benyújtott bevallásban kiutalni kért visszatartott áfára jut azzal, hogy e kamatfelszámítás időszaka a bevallással lefedett napokra vonatkozik.” Az „igényléshez való jog”, „jogosult követelni” fordulatokból egyértelmű, hogy a Kúria már ezen ítéletében is a kérelemhez kötöttség elvének alkalmazását tekintette irányadónak. Az elsőfokú bíróság helytállóan tekintette megalapozatlannak a felperes ezen irányú kereseti kérelmét.

Helytállóan ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy az Egyesített döntés és az Art. módosítása következtében előállt új jogszabályi környezet kihatott a kereseti kérelem elbírálására. Az Egyesített döntésben az Európai Unió Bírósága a nemzeti bíróságok feladtává annak vizsgálatát tette, hogy azok a részletes eljárási szabályok, amelyek célja, hogy a belső jogban biztosítsák a jogalanyok uniós jogból

eredő jogainak védelmét, megfelelnek-e az Egyesített döntésben említett elvnek, és e bíróságoknak kell megvizsgálniuk az állítólagosan hasonló belső jogi igények tárgyát és lényeges elemeit. Az Európai Unió Bírósága nem tette a nemzeti bíróságok feladatává, hogy a nemzeti jogban ők határozzák meg első alkalommal a sem a Tanács közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelvében, sem a 2007. évi CXXVII. törvényben (a továbbiakban: Áfa tv.), sem a régi-, sem az új Art-ben nem ismert monetáris értékvesztés fogalmát. Az elsőfokú bíróság elvégezte a felperesi igény tárgyának és lényeges elemeinek feltárását, és ennek eredményeként helytállóan állapította meg, hogy a monetáris értékvesztés fogalmának/tartalmának az Egyesített döntésben foglaltak közvetlen alkalmazásával való, bíróság általi meghatározása végső soron jogbizonytalanságot idézne elő.

Ebből következően azonban tévedett akkor, amikor mégis elvégezte az 2017. évi CL. tv. (új Art.) 274/G.§ és az Egyesített döntés együttes értelmezését, és azt állapította meg, hogy a jegybanki alapkamat két százalékponttal növelt mértéke, mint kamatkorrekció megfelel az Európai Unió Bírósága által adott iránymutatásnak. A Kúria erre tekintettel mellőzte a jogerős ítéletből a jegybanki alapkamat két százalékponttal növelt mértéke, mint megfelelő kamatkorrekcióra vonatkozó megállapítást.

Mindezekre figyelemmel a Kúria az 1952. évi III. törvény (rPp.) 275. § (3) bekezdésében írtak alapján az elsőfokú jogerős ítéletet, az indokolás fentiek szerinti pontosításával, hatályában fenntartotta. Az új eljárásban az adóhatóság az Egyesített döntésben írtak alapján köteles állást foglalni abban a kérdésben, hogy a 2011. március-április hónapok kivételével, a 2009. október – 2011. augusztusi időszakra felperes a milyen mértékű kamat megfizetésére tarthat igényt, és a kamatigényen felül érvényesíthet-e többlet igényt-, ha igen milyen mértékben, monetáris értékvesztés címen. A monetáris értékvesztés fogalmát, mértékét, a számítás alapjául szolgáló időszakot, az adóhatóság minden jogszerűen rendelkezésére álló értelmezési eszközzel, indokolt módon, meghatározhatja.

Munkaügyi ügyszak

Mfv.X.10.019/2021/3.

Ha a munkavállaló állandó, tartós külföldi munkavégzésben állapodik meg a munkáltatóval a Róma I. rendelet alapján a felek szerződésére azon állam joga az irányadó, ahol a munkavállaló a munkafeladatait teljesíti.

Az eljáró bíróságoknak a perben elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a peres felek a munkaszerződésben kiküldetésben történő munkavégzésre, avagy állandó németországi, azaz külföldi munkavégzésre kötöttek-e megállapodást.

Az Európai Parlament és a Tanács a munkavállalók szolgáltatások nyújtása kertében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelvnek (a továbbiakban: kiküldetési irányelv) a fogalom meghatározásokat tartalmazó 2. cikk (1) bekezdésében kimondja, hogy ennek az irányelvnek az alkalmazásában „kiküldetésben lévő munkavállaló” az a munkavállaló, aki munkáját korlátozott ideig egy, a szokásos munkavégzése szerinti tagállamon kívüli tagállam területén végzi.

Az eljáró bíróságok a fenti szabályozásra figyelemmel helytállóan vonták értékelési körükbe a munkaszerződés 19. pontjában foglaltakat, valamint annak tényét, hogy a felperes az alperes alkalmazásában sem a korábbi, sem a perbeli munkaviszonyában nem végzett munkát Magyarországon és a felek nyilatkozatából sem volt levonható következtetés arra, hogy erre a jövőben sor került volna. A felek szándéka egyértelműen és kizárólagosan németországi munkavégzésre irányult, ezért az adott esetben a felperes a kiküldetési irányelv alapján nem tekinthető kiküldött munkavállalónak, hanem olyan munkavállalónak, aki a szerződése szerint tartósan külföldön végez munkát.

Az 593/2008/EK rendelet (a továbbiakban: Róma I. rendelet) egyéni munkaszerződéseket szabályozó 8. cikke – az általános rendelkezésekkel összhangban – a szerződéses szabadság elvére tekintettel elsődlegesen a felek megállapodására bízta az alkalmazandó jog megválasztását. Az eljáró bíróságok a munkaszerződés 19. pontjának rendelkezése alapján alappal vontak le következtetést arra, hogy a felek annak rögzítésével, hogy a németországi munkavégzés időtartamára a „német törvények és munkaügyi előírások” alkalmazásában állapodtak meg, éltek e jogválasztás lehetőségével. Az ítéletábra ugyanakkor azt is helytállóan állapította meg, hogy az alkalmazandó jog kikötésének hiánya sem eredményezné a magyar jogszabályok alkalmazhatóságát, mivel a Róma I. rendelet 8. cikk (2) bekezdése szerint

jogválasztás hiányában a felek szerződésére azon állam joga az irányadó, ahol – vagy ennek hiányában – ahonnan a munkavállaló a szerződés teljesítéseként rendszerint a munkáját végzi. Minthogy a felperes az alperes alkalmazásában Magyarországon nem végzett munkát, a magyar jogszabályok alkalmazását pedig a felek nem kötötték ki, így a felek jogviszonyára a német jogszabályok alkalmazásának volt helye.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul hivatkozott arra, hogy esetében az A1 nyomtatvány kiállítása és foglalkoztatásának a magyar társadalombiztosítási szervek felé történő bejelentése alapján a munkáltató kártérítési felelősségére is a magyar munkajogi rendelkezések alkalmazhatóak. A 883/2004/EK rendelet (15) preambulum bekezdése szerint szükséges, hogy a Közösségen belül mozgó személyek csak egyetlen tagállam szociális biztonsági rendszere alá tartozzanak, az alkalmazandó nemzeti jogszabályok halmozódása és az ebből eredő bonyodalmak elkerülése érdekében. Evvel összhangban a 12. cikk - abban az esetben, ha a munkavállaló külföldön történő munkavégzése nem haladja meg a 24 hónapot - lehetőséget biztosít arra, hogy a felek a társadalombiztosítási ellátásokra – így a táppénz igénybevételére is – a nemzeti, vagyis a perbeli esetben a magyar jogszabályok alkalmazását kössék ki. Ugyanakkor a felperes foglalkoztatásának magyar jogszabályok szerinti bejelentése és ennek alapján a társadalombiztosítási ellátások igénybevétele független a felek közötti munkaviszonyban a fent kifejtettek szerint alkalmazandó jog meghatározásától és nem eredményezhette az Mt. szabályainak alkalmazhatóságát.

Polgári ügyszak

Pfv.I.21.000/2020/8.

A pénzügyi intézménytől az árfolyamkockázatot illetően kapott nem megfelelő tájékoztatás, vagy a tájékoztatás elmaradása esetében az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelen, amelynek következtében a szerződés teljesen érvénytelen.

I. Az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 205.§-ának (3) bekezdése értelmében a felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek és tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről. Ezt az általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő, devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: 1996-os Hpt.) 203.§-a akként konkretizálja, hogy a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásul vételét az ügyfél aláírásával igazolja.

Az Európai Unió Bíróságának az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggésben felállított követelményrendszere szerint a tájékoztatásnak ki kell térnie a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészetekre gyakorolt hatására, annak a mechanizmusnak a konkrét működésére, amelyre az érintett feltétel utal, továbbá arra, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó megértse, hogy az árfolyamkockázatot ő viseli, végül arra is, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, az korlátlan. Nem elegendő annak lehetőségéről tájékoztatni a fogyasztót, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték emelkedhet, vagy csökkenhet, hanem értékelni kell tudnia az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.

A perbeli esetben az árfolyamkockázati tájékoztatásból hiányzik a jelentős árfolyamromlásra utaló figyelemfelhívás, az arra irányuló figyelmeztetés, hogy a fogyasztót illetően ennek esetlegesen súlyos gazdasági következményei lehetnek.

Az Európai Unió Bírósága több határozatban is megfogalmazott iránymutatása szerint nem meghatározott kifejezéseknek kell szerepelniük az árfolyamkockázati tájékoztatásban, hanem a tájékoztatás egészének kell alkalmasnak lennie arra, hogy a fogyasztó felismerje annak a veszélyét: az árfolyamromlás valós, a kölcsön futamideje alatt bekövetkezhet, akár jelentős is lehet, így a gazdasági helyzetét súlyosan érintheti.

Korábban a Kúria gyakorlata sem volt egységes tekintetben, hogy egy adott árfolyamkockázati tájékoztatás a 6/2013. és 2/2014. PJE jogegységi határozatokban, továbbá az Európai Unió Bírósága

döntéseiben megfogalmazott követelményrendszer alapján tisztességesnek, vagy tisztességtelennek minősül-e, azonban a Kúria 2021. január 28-án öttagú tanácsban meghozott Gfv.VII.30.090/2020/9. számú határozatában a konkrét szerződéses rendelkezéseket értelmezve minősítette – egyébként tisztességtelennek – az árfolyamkockázati tájékoztatót. Ez az értékelés az Európai Unió Bírósága következetes gyakorlatán, előzetes döntéshozatali eljárásokban meghozott határozataiban foglaltakon is alapul. Mindezek a körülmények a jelen felülvizsgálati eljárásban sem maradhettek figyelmen kívül és az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggő döntés alapjául szolgáltak.

A perbeli árfolyamkockázati tájékoztatás alapján nem volt egyértelműen felismerhető a kockázatvállalás jelentősége, az abból eredő – esetleg – súlyos gazdasági következmények felmérésére nem szolgáltatott kellő adatot. Az adott tájékoztatás nem felel meg a tisztességes árfolyamkockázati tájékoztatással szemben támasztott követelményrendszernek, ezért az I. rendű felperes nem megfelelő tájékoztatása, illetve készfizető kezes II. rendű felperes árfolyamkockázati tájékoztatásának elmaradása következtében az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelen, melynek következtében a 2010. február 8-án megkötött szerződés teljes egészében érvénytelen, ezért közvetlen végrehajtás alapjául nem szolgálhat, a felperesek ellen indult végrehajtások megszüntetése indokolt.

II. Az Európai Unió Bírósága a C-511/17. számú ügyben a 93/13/EGK irányelvnek (a továbbiakban: irányelv) 21. preambulumbekzdésére utalt, amely szerint: „Mivel a tagállamok kötelesek gondoskodni arról, hogy ne alkalmazzanak tisztességtelen feltételeket az eladó vagy a szolgáltató fogyasztóval kötött szerződéseiben, de ha a szerződés mégis tartalmaz ilyen feltételeket, akkor azok ne legyenek kötelező érvényűek a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is kötelezi a feleket.”. Azaz az Európai Unió Bírósága az irányelv alapján azt a követelményt fogalmazta meg a tagállami bíróságok számára, hogy azokat a feltételeket kötelesek megvizsgálni, amelyek kapcsolódnak a jogvitának a felek által meghatározott tárgyához, de nem kötelesek hivatalból és egyenként megvizsgálni az összes többi olyan szerződési feltételt, amelyeket a fogyasztó keresettel nem támadott, annak vizsgálata érdekében, hogy e feltételek tisztességtelennek minősülnek-e. A nemzeti bíróságok feladata, hogy a szerződésen belül küszöböljék ki a nyilvánvalóan tisztességtelen kikötéseket, ezek kihagyásával legyen teljesíthető a szerződés. A „kapcsolódás” a jelen esetben nem állapítható meg, mert a vizsgált szerződéses kikötés tisztességtelenségén kívül eső kérdés a szerződés felmondása jogszerűségének vizsgálata. Egyebekben az Európai Unió Bírósága is utalt arra, hogy nem hagyhatók figyelmen kívül a nemzeti eljárásjogi rendelkezések, nem lehet túlterjeszkedni a jogvita tárgyának keretein.

A 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény) 3.§ (2) bekezdése megállapította az árfolyamrész alkalmazásának tisztességtelenségét, a jogalkotó rendezte is az érvénytelenség jogkövetkezményét a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyama alkalmazásának előírásával. Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló Szerződés 288. cikke értelmében az unió hatásköreinek gyakorlása érdekében az intézmények rendeleteket, irányelveket, határozatokat, ajánlásokat és véleményeket fogadnak el. Az irányelv az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja. Az irányelv tehát az uniós országoknak címzett jogi aktus, amelyet az uniós országoknak át kell ültetniük a saját nemzeti jogukba. Egy uniós norma közvetlen hatálya azt jelenti, hogy a normában foglaltak a jogalkalmazó szervek előtt kikényszeríthetők, alanyi jogok és kötelezettségek forrása lehet. A közvetlen hatálynak két formája különböztethető meg: a vertikális közvetlen hatály és a horizontális közvetlen hatály. A vertikális közvetlen hatály következtében az uniós norma rendelkezésére a magánfél az állammal, állami szervvel, állami ellenőrzés alatt álló szervvel, hatósággal, önkormányzattal szemben igényt alapíthat. A horizontális közvetlen hatály pedig azt jelenti, hogy az uniós norma rendelkezésére a magánfél egy másik magánféllel (természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság) szemben alapíthat igényt. Az irányelvek közvetlen hatályának vertikális kapcsolatban való elismerésével ellentétben a magánfelek közötti (horizontális) jogviszonyokban az Európai Unió Bírósága elutasítja az irányelvek közvetlen hatályát, hiszen egy irányelvi rendelkezés önmagában közvetlenül nem róhat kötelezettséget magánfélre. Egy irányelv rendelkezése a magánfél számára nem teremt a nemzeti jogban addig nem létező új jogot és kötelezettséget. Irányelvi rendelkezés és nemzeti jogszabályi rendelkezés ütközése esetében az irányelv rendelkezésébe ütköző nemzeti jogszabályi rendelkezés nem alkalmazható, annak helyébe azonban nem az irányelvi rendelkezés, hanem a nemzeti

jog másik szabálya lép.

A perbeli horizontális jogviszonyban az irányelv közvetlenül nem alkalmazható, ezzel szemben alkalmazandó a hatályos DH1 törvény 3.§ (2) bekezdése. Mindezek szerint nem jogszabálysértő az, hogy a másodfokú bíróság nem foglalkozott érdemben a felmondás és az árfolyamrész kérdéskörével.

III. A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a THM-et illetően hivatkoztak a Kúria Pfv.VI.20.967/2015/7. számú ítéletében foglaltakra., azonban az időközben (2021. április 12. napján) meghozott 6/2021. PJE jogegységi határozat értelmében az említett számú határozat „nem hivatkozható” kötelező erejű határozatként: a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés az 1996-os Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) pontja alapján akkor semmis, ha az éves, százalékosan kifejezett teljes hiteldíj mutatót egyáltalán nem tartalmazza. Önmagában az, hogy a THM-nek a kölcsönszerződésben feltüntetett mértéke téves, a szerződésnek az 1996-os Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti semmisségét nem eredményezi. A valósnál alacsonyabb mértékű THM megjelölése lehet ugyan megtévesztő, de ez nem okozza a szerződés semmisségét.

A C-448/17. számú ügyben hozott határozat értelmében a THM meghatározásának elmulasztását jelenti, ha csupán a kiszámításához használt matematikai képletet adják meg a THM kiszámításához szükséges tájékoztatás és adatok nélkül. A jelen esetben a THM kiszámításához szükséges adatokat a perbeli jelzálogkölcsön-szerződés tartalmazza.

Pfv.I.21.094/2020/5.

Nem látható el végrehajtási tanúsítvánnyal az a külföldi választottbírósági ítélet, amely olyan eljárási keretek között született, amely választottbírósági eljárásra vonatkozó rendelkezések ellentétesek az uniós Szerződésekkel. A végrehajtható okirat kiállítását megtagadó másodfokon jogerőre emelkedett végzés ellen felülvizsgálati kérelemnek nincs helye, hanem csak a másodfokon jogerőre emelkedett olyan végzés ellen, amellyel a bíróság külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásáról illetőleg végrehajtásának elrendeléséről döntött.

A külföldi határozatok elismerésének és végrehajtásának szabályai arra adnak választ, hogy ha egy külföldi fórum határozatának belföldön kell érvényt szerezni, akkor azt milyen feltételekkel lehet megtenni. Az elismerés és végrehajtás kérdése mint nemzetközi magánjogi kérdés önállóan csak akkor merül fel, ha a fórum határozatát nem a joghatósággal rendelkező országban kell elismerni, vagy végrehajtani; így az elismerés és végrehajtás nem szükségszerű következménye egy nemzetközi magánjogi tényállásnak. Az elismerés és végrehajtás kérdéskörében dönteni kell arról, hogy milyen eljárásban és milyen szabályok szerint fűzhető az elismerés vagy végrehajtás fogalmi körébe eső joghatás külföldi fórum határozatához, valamint arról is, hogy milyen feltételekkel lehet megtagadni azt.

Az 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 205-206. és 208-209.§-aiban foglaltak értelmében a külföldi bíróság és a külföldi választottbíróság határozatát törvény, nemzetközi egyezmény, vagy viszonyosság alapján lehet végrehajtani. A külföldi bíróság határozata akkor hajtható végre, ha a határozat – jellegénél fogva – megfelel a Vht. 15.§-ában foglaltaknak. Ha a külföldi határozat a Vht. 205.§-a szerint végrehajtható, a Vht. 16.§ c), illetőleg d) pontjában említett bíróság a végzésével a külföldi határozatra végrehajtási tanúsítványt vezet, amelyben azt tanúsítja, hogy a határozat a magyar jog szerint a belföldi bíróság (választottbíróság) határozatával azonos módon végrehajtható. A Vht. 208.§-a szerint hozott végzés ellen, a kérelmet visszautasító és a kérelmet elutasító végzés ellen fellebbezésnek van helye; a végzés jogerőre emelkedése után a bíróság a végrehajtási tanúsítvánnyal ellátott külföldi határozat alapján végrehajtási lapot, illetve vele egy tekintet alá eső végrehajtható okiratot állít ki.

Abban az esetben, ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a külföldi határozat végrehajtható, a külföldi határozatra végrehajtási tanúsítványt vezet, amely igazolja: a bíróság megállapította a külföldi határozatról annak a magyar jog szerinti, a belföldi bíróság határozatával azonos módon való végrehajthatóságát. A végrehajtási tanúsítvány pusztán azt a célt szolgálja, hogy ennek birtokában a végrehajtás utóbb elrendelhető legyen végrehajtható okirat kiállításával. A végrehajtási tanúsítvány kiállítását megelőzően – továbbiak mellett – azt vizsgálja a bíróság, hogy milyen határozatot kívánnak végrehajtani, arra mutatkozik-e egyáltalán jogi lehetőség, belföldön elismerhető-e a határozat.

A végrehajtási tanúsítvány kiállítása esetén a külföldi bíróság határozata – az irányadó nemzetközi normákra, valamint a marasztalás jellegére figyelemmel – a belföldi bíróság határozatával azonos módon, tehát a Vht. szerint végrehajthatóvá válik. Ennek megállapításához szükséges, de egyben elegendő is a Vht. 205-207.§-aiban, valamint a Vht. 15.§-ában előírt feltételek vizsgálata. Ha ezek fennállnak, akkor a Vht. 208.§-a szerinti végrehajtási tanúsítvány kibocsátása nem tagadható meg. A kért végrehajtás elrendeléséhez (végrehajtási lap, egyéb végrehajtható okirat kiállításához) azonban a külföldi határozat esetén is szükséges a Vht. 13.§-ában előírt további feltételek fennállása. Ez utóbbiak azonban már nem a végrehajtási tanúsítvány kibocsátása keretében vizsgálандók.

A külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal ellátása és végrehajtásának elrendelése között szoros kapcsolat van, ez azonban nem jelenti azt, hogy ugyanazon határozatban kellene elbírálni a két – a szoros kapcsolat ellenére is – eltérő tartalmú kérelmet.

A külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásának akadályát képezi, ha annak a magyar jog, vagy az irányadó nemzetközi norma szerint a belföldi bíróság határozatával azonos módon való végrehajthatóságára nincs jogi lehetőség. Az ügyben eljáró bíróságok megalapozottan jutottak arra a következtetésükre, hogy az adott külföldi választottbírósági határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátása az C-284/16. számú, Achmea-ügyben hozott ítélete folytán az uniós jogba ütközne.

Az Európai Unió Bírósága az általános elvek rögzítésétől kezdve az egyes szabályok értelmezéséig számos területen megnyilvánul. Ezzel a gyakorlattal az Európai Unió Bírósága döntései az uniós jogforrások szintjére emelkedtek. Ebből következően a tagállami bíróságok és más jogalkalmazó szervek kötelesek követni az Európai Unió Bírósága döntéseiben megmutatkozó elveket, szabályokat annak ellenére, hogy az Európai Unió Bírósága ilyen általános kötelezettséget kifejezetten nem állapított meg, joggyakorlata azonban közvetve nem hagyott kétséget efelől, hiszen az uniós jog megfelelő működése szempontjából elengedhetetlen, hogy az Európai Unió Bírósága döntéseit a tagállami szervek kövessék. Az Európai Unió Bírósága ítélete mint bírósági döntés alkalmas arra, hogy normatív ereje, objektív jellege legyen. Vítathatatlan, hogy az egyes döntések egyedi ügyekben születnek, azoknak alapja azonban rendszerint túlmutat a döntés egyediségén. A döntések alapját képezhetik elvek, szabályok, meghatározások, normaértelmezések, és a határozat ilyen értelemben lehet szabályképző, általánosító. A joghatás lehet az egyedi határozat követésének kötelezettsége (ami már önmagában sem „kevés”), ugyanakkor a közösségi jog teljes hatályú érvényesülésének követelményéből fakad a nemzeti bíróságok által alkalmazott közösségi jog eltérő értelmezése elkerülésének kötelezettsége is. Alapvető követelmény – a jogbiztonsággal összefüggésben – az uniós jog egységes tagállami alkalmazása. Egy értelmező határozat – mint az uniós jog egységét biztosító eszköz – csak úgy töltheti be ezt a funkcióját, ha más ügyben eljáró bíróságok is követik.

Az Európai Unió Bírósága közösségi jogszabályról adott értelmezése szükség esetén tisztázza és meghatározza ezen szabály jelentését és hatályát, ahogy hatálybalépésétől kezdve kell, vagy kellett volna érteni és alkalmazni. Ebből következik, hogy az így értelmezett szabályt a bíróságoknak azon jogviszonyokra is alkalmazni kell, amelyek az értelmezésre irányuló kérelemről szóló ítélet előtt keletkeztek, vagy amelyeket ez előtt alapítottak. Az Európai Unió Bírósága által a közösségi jog szabályáról adott értelmezés, ahol szükséges, meghatározza és tisztázza e szabály jelentését és hatáskörét, ahogy kell és kellett volna azt érteni és alkalmazni hatálybalépésétől kezdve. Ebből következik, hogy az így értelmezett szabályt a bíróságoknak lehet és kell alkalmazni még azon jogviszonyokra is, amelyek az értelmezés iránti kérelemre vonatkozó ítélet előtt keletkeztek, vagy hozták létre azokat. A közösségi jog általános és egységes alkalmazásának alapvető igényéből következik, hogy egyedül az Európai Unió Bírósága dönthet az általa adott értelmezésre alkalmazandó időbeli korlátozásokról.

Az adott esetben az Európai Unió Bírósága az Achmea-ügyben hozott ítéletében ilyen, időbeni korlátozásról nem rendelkezett, egyértelműen arra a következtetésre jutott határozatában [32. pont], hogy állandó ítélkezési gyakorlata szerint a nemzetközi megállapodások nem sérthetik a Szerződések által meghatározott hatásköri rendet, valamint ebből következően az uniós jogrendszer autonómiáját, amelynek tiszteletben tartását az Európai Unió Bírósága biztosítja. Ez az elv többek között az EUMSZ 344. cikkében szerepel, amely szerint a tagállamok vállalják, hogy a Szerződések értelmezésére, vagy alkalmazására vonatkozó vitákat kizárólag a Szerződésekben előírt eljárások útján rendezik. Az

Achmea-ügyben hozott ítélet [60. pontja] pedig akként szól, hogy az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. és 344. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes a tagállamok között létrejött nemzetközi megállapodásban szereplő olyan rendelkezés, amelynek értelmében e tagállamok egyikének beruházója a másik tagállamban létesített beruházásokra vonatkozó vita esetén ezen utóbbi tagállammal szemben választottbírótság előtt indíthat eljárást, amely bíróság hatáskörét e tagállam köteles elfogadni.

Az Achmea-ügyben hozott ítélet normatív ereje következtében a választottbíróági eljárásra vonatkozó rendelkezések ellentétesek az uniós Szerződésekkel, ezért nem alkalmazhatók. Ez a körülmény akadályt képezte annak, hogy az ügyben eljáró bíróságok végrehajtási tanúsítvánnyal lássák el a külföldi választottbíróági határozatot. Ezen a körülményen az sem változtat, hogy a végrehajtást kérő érvelése szerint a 14/2013. (VII.17.) AB határozatban az szerepel, hogy „van egy fennálló, az Egyezmény alkalmazásával összefüggő ma is hatályos állami akaratnyilatkozat”, továbbá „a beruházás-védelmi megállapodások megkötésével az államok [...] lehetővé tették a választottbíráskodás mint jogvita-rendezési mód jövőbeni választásának lehetőségét, ezt belső jogi aktussal nem zárhatják ki”. Ezzel összefüggésben arra a körülményre utalt a Kúria, hogy az alkotmánybírótság adott határozatát az Achmea-ügyben született ítéletet megelőzően majdnem öt évvel korábban hozta, ebből következik az, hogy az Alkotmánybíróóság adott döntése meghozatalakor nem ismerhette az Achmea-ügyben hozott ítéletet, ezért az arra való hivatkozás sem fogadható el annak alátámasztására, hogy miért nem kellene alkalmazni, illetve figyelembe venni az Achmea-ügyben hozott ítéletben foglaltakat, mely döntést egy tagállami bíróság köteles követni.

A végrehajtást kérő érvelése értelmében kérelmének elutasítása nem alapulhatott az Európai Unió tagállamai közötti kétoldalú beruházási megállapodások megszűnéséről szóló Megállapodáson (a továbbiakban: Megállapodás), illetve az Európai Unió tagállamai közötti kétoldalú beruházási megállapodások megszűnéséről szóló Megállapodás kihirdetéséről rendelkező 2020. évi LXI. törvényen (a továbbiakban: Megállapodást kihirdető törvény). Amennyiben a Kúriának nem ez lenne az álláspontja, kérte, hogy a Kúria kezdeményezze az Alkotmánybíróóság eljárását a Megállapodást kihirdető törvény alaptörvény-ellenességének megállapítása érdekében.

Ezt illetően hangsúlyozza a Kúria, hogy döntése jellemzően azon alapul, hogy a tagállami bíróságok kötelesek követni az Európai Unió Bírósága döntéseiben megmutatkozó elveket, szabályokat. Az uniós jog egységes tagállami alkalmazásának kötelezettsége a Kúriára is vonatkozik, nem hozhat olyan határozatot, ami ellentétes lenne az Európai Unió Bírósága döntéseivel, így az adott esetben az Achmea-ügyben hozott ítéletben foglaltakkal. A Kúria döntése tehát nem a Megállapodást kihirdető törvényen alapult.

Pfv.I.21.234/2020/8.

A pénzügyi szolgáltatótól az árfolyamkockázatot illetően kapott nem megfelelő tájékoztatás esetében az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelen, amelynek következtében a szerződés teljesen érvénytelen.

Az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 205.§-ának (3) bekezdése értelmében a felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek és tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről. Ezt az általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: 1996-os Hpt.) 203.§-a akként konkretizálja, hogy a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásul vételét az ügyfél aláírásával igazolja.

Az Európai Unió Bíróságának az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggésben felállított követelményrendszere szerint a tájékoztatásnak ki kell térnie a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészetekre gyakorolt hatására, azon mechanizmus konkrét működésére, amelyre az érintett feltétel utal. A tájékoztatásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó megértse: az árfolyamkockázatot ő viseli, az

árfolyamváltásnak nincs felső határa, az korlátlan. Nem elegendő annak a lehetőségéről tájékoztatni a fogyasztót, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni kell tudnia az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.

A perbeli esetben az I. rendű alperes által adott írásbeli árfolyamkockázati tájékoztatásban szerepel az, hogy az árfolyamkockázatot kizárólag a felperes viseli, viszont hiányzik a jelentős árfolyamromlásra utaló figyelmeztetés, hiányzik az arra vonatkozó figyelemfelhívás, hogy ennek esetlegesen súlyos gazdasági következményei lehetnek a fogyasztót, jelen esetben a felperest illetően.

Az Európai Unió Bírósága több határozatban is megfogalmazott iránymutatása szerint nem meghatározott kifejezéseknek kell szerepelnie az árfolyamkockázati tájékoztatásban, hanem a tájékoztatás egészének kell alkalmasnak lennie arra, hogy a fogyasztó felismerje annak veszélyét: az árfolyamromlás valós, a kölcsön futamideje alatt bekövetkezhet, jelentős lehet, gazdasági helyzetét súlyosan érintheti.

S. tanúvallomásában előadta: „Nem volt felső határa a változásnak, mint ahogy alsó határa sem [...]. Arra, hogy az árfolyamkockázat hatására a törlesztőrészlet 50.000 forintról 500.000 forintra is nőhet például nem adtam tájékoztatást, ez extrém mértékű változást jelentett volna” (P.31. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal második bekezdés). A tanú az általa kirívó mértékűnek minősített törlesztőrészlet-változás lehetőségéről nem tájékoztatta a felperest, azonban a rendelkezésre álló adatok alapján az a következtetés is levonható, hogy a felperes szóban sem kapott tájékoztatást arról, hogy az árfolyamváltásnak súlyos gazdasági következményei lehetnek, amelyek őt fogják terhelni.

A Kúria gyakorlata sem volt egységes tekintetben, hogy egy adott árfolyamkockázati tájékoztatás a 6/2013. és a 2/2014. PJE jogegységi határozatokban, továbbá az Európai Unió Bírósága döntéseiben megfogalmazott követelményrendszer alapján tisztességesnek vagy tisztességtelennek minősül-e, azonban a Kúria öttagú tanácsban 2021. január 28-án meghozott Gfv.VII.30.090/2020/9. számú határozatában a konkrét szerződéses rendelkezéseket értelmezve minősítette – egyébként tisztességtelennek – az árfolyamkockázati tájékoztatót. Ez az értékelés az Európai Unió Bírósága következetes gyakorlatán, előzetes döntéshozatali eljárásokban meghozott határozataiban foglaltakon is alapul. Mindezek a körülmények a jelen felülvizsgálati eljárásban sem maradhettek figyelmen kívül és az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggő döntés alapjául szolgáltak. Jelen határozatában kifejtett szempontokat mérlegelve tért el a Kúria az I. rendű alperes által felülvizsgálati ellenkérelmében hivatkozott döntésekben megjelölt mérlegeléstől.

Az I. rendű alperes árfolyamkockázati tájékoztatásában szerepel, hogy a felperes a futamidő alatt egy alkalommal egyoldalú nyilatkozattal kérhette az I. rendű alperestől az euróban nyilvántartott kölcsön forint alapú kölcsönre átalakítását. A „konvertálás” arra lehetőséget ad a fogyasztónak, hogy az árfolyamváltás – rá hárított, kizárólag őt terhelő és korlátlan mértékű – hatását a jövőre nézve elhárítsa. A pénzügyi szolgáltatótól kapott „tisztességes tartalmú” árfolyamkockázati tájékoztatás esetén is előfordulhat, hogy a fogyasztó a vállalása ellenére sem képes megfizetni az árfolyamváltás következtében megemelkedett törlesztőrészleteket, amely esetben a deviza forintra váltása megakadályozza, hogy a fogyasztónak az árfolyamváltásból eredő terhei tovább növekedjenek, emiatt anyagi helyzete tovább súlyosbodjon. A konvertálás lehetősége azonban azt nem orvosolja, hogy a fogyasztó a szerződés megkötésekor a hiányos árfolyamkockázati tájékoztatás miatt nem tudta reálisan felmérni a deviza alapú szerződés megkötésének várható gazdasági hatásait.

A perbeli árfolyamkockázati tájékoztatás alapján nem volt egyértelműen felismerhető a kockázatvállalás jelentősége, mert az abból eredő – esetlegesen – súlyos gazdasági következmények felmérésére nem adott lehetőséget, nem tartalmazott figyelmeztetést. A tájékoztatás nem felel meg a tisztességes árfolyamkockázati tájékoztatással szemben támasztott követelményrendszernek, ezért az I. rendű alperestől kapott nem megfelelő tájékoztatás következtében az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelen, ami miatt a szerződés teljesen érvénytelen, ebből következően a közvetlen végrehajtás alapjául nem szolgálhat, ezért a felperes elleni végrehajtás megszüntetése indokolt.

Pfv.III.20.212/2021/6.

Termékfelelősségi jogalapon a termék forgalmazója nem felel a termék esetleges hibájáért, ha a gyártót a törvényi határidőben megnevezte. Termékfelelősséget vonhat maga után a termék biztonságos működésére vonatkozó tájékoztatás elmulasztása, ha annak biztosítása a termékfelelősség alanyának kötelezettsége.

Miután – az Európai Unió Bírósága ítéleteiből is kitűnően (pl.: C-52/00., C-183/00.) az Európai Gazdasági Közösség Tanácsa a hibás termékért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló 85/374/EGK irányelvében (a továbbiakban: Termékfelelősségi irányelv) elrendelte a tagállamok termékfelelősségi szabályainak teljes, maximum harmonizációját, ami az irányelvtől való eltérést nem teszi lehetővé, a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) termékfelelősségi szabályait a törvényhozó ehhez igazodva alkotta meg.

A termékfelelősségi tényállások körében nincs lehetőség más felelősségi szabály alkalmazására a termékfelelősséggel érintett kötelezett, azaz a gyártó esetében. Annak azonban nincs akadálya, hogy a károsult egyidejűleg más személyekkel szemben eltérő – a rájuk irányadó felelősségi rendszer szerinti – jogalapon igényt érvényesítsen.

Jelen perben a felperesek mindkét alperes elleni követelésüket a Ptk. termékfelelősségi szabályára, a 6:550. §-ára alapították, amely a termékfelelősség alanyává alapvetően a gyártót teszi, helyesen vizsgálta ezért a jogerős ítélet annak személyét, tekintettel arra is, hogy az I. rendű alperes a gyártót a Ptk. 6:553. § (3) és (4) bekezdése szerint határidőben megnevezte. A felülvizsgálati szakban már nem volt vitatott, hogy a perbeli pébé gázpalack gyártójának a II. rendű alperes minősül, miután ő annak töltője, ekként a forgalmazásra kerülő végtermék előállítója. Ez azzal a következménnyel jár, hogy a termék esetleges hibájáért csak a termékfelelősségre irányadó szigorú szabályok [Ptk. 6:555. § (1) bekezdés a)-e) pont] szerint mentesülhet.

A Ptk. 6:554. § (1) bekezdése értelmében a termék akkor hibás, ha nem nyújtja azt a biztonságot, amely általában elvárható, figyelemmel különösen a termék rendeltetésére, észszerűen várható használatára, a termékkel kapcsolatos tájékoztatásra, a termék forgalomba hozatalának időpontjára, a tudomány és a technika állására. A rendelkezés a termékhiba típusának nem tulajdonít meghatározó jelentőséget: az eredet annak tervezéséből, konstrukciójából, gyártásából, vagy akár a használatára vonatkozó tájékoztatás hiányos voltából is. Mindazon hibákból, hiányosságokból tehát, amelyek a biztonságos használatra kihatással lehetnek. Mivel ezek skálája igen széles, sokszor csak egyedileg eldönthető a szerepük, fontosságuk, a törvény csupán példálózó felsorolást ad. A perbeli esetben speciális jogszabály, a 94/2003. (XII. 18.) GKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) szól azokról a feltételekről, amelyeknek a forgalomba hozott gázpalack meg kell feleljen, egyben meghatározza a forgalomba hozatal folyamata egyes szereplőinek a kárfelelősségére is kiható kötelezettségeit. Ez a lehetséges termékfelelősségi tényállásokat és a felelősség alanyait is alapvetően behatárolja.

A Rendelet gázforgalmazót és gázkiskereskedőt nevesít, meghatározva ezek fogalmát, tevékenységük tartalmát.

A Rendelet 2. § a) pontja szerint pébégáz forgalmazás: a pébégáz beszerzése, tárolása, töltése, tartályban vagy palackban kereskedelmi forgalomba hozatala, viszonteladónak vagy fogyasztónak történő eladása, továbbá gázkiskereskedőnek – értékesítés céljából – bizományba adása. A b) pont értelmében gázforgalmazó: az a jogi személyiségű gazdasági társaság, amelyik a pébégáz forgalmazására a külön jogszabály rendelkezései alapján jogosult és megfelel a 4. §-ban előírt feltételeknek is. Gázkiskereskedelem alatt a Rendelet a gázforgalmazótól megvett vagy bizományba átvett pébégáz értékesítését tekinti a fogyasztók részére palackban vagy üzemanyagtöltő állomáson és az ehhez kapcsolódó kereskedelmi szolgáltatások nyújtását, továbbá a pébé gázpalackból turista használatú palackba történő átfajtását, értékesítését (2. § c) pont) tekinti. Ehhez a tartalomhoz igazítja a gázkiskereskedő fogalmát (2. § d) pont), ami bizonyos forgalmazói feladatokat is takar, ugyanakkor a gyártói feladatokat a forgalmazó ügkörébe utalja. Mindezek alapján megállapítható, hogy az I. rendű alperes a Rendelet fogalomhasználatában gázkiskereskedőnek minősül, míg a II. rendű alperes a gyártónál tágabb, azt is magában foglaló tevékenységi kört felölelő forgalmazónak. Ebből következően az I. rendű alperes a pébégáz értékesítési tevékenységével összefüggésben termékfelelősség alanya nem

lehet, mert gyártónak nem tekinthető, és a Ptk. 6:553. § (3) bekezdése alapján sem áll fenn a felelőssége, mert a (4) bekezdés szerinti nyilatkozatot határidőben megtette. A II. rendű alperes viszont a Rendelet szerinti, valójában gyártói tevékenységéhez kötődő, a termék hibáját okozó magatartásaiért, mulasztásaiért – függetlenül a Rendelet szóhasználatától – gyártóként, termékfelelősségi jogalapon tartozhat felelősséggel.

A felperesek a II. rendű alperes termékfelelősségét megalapozó termékhibaként egyfelől a perbeli gázpalack hibás működését, a felfagyást előidéző szelephibát, az elavult konstrukciót, másfelől a termék biztonságos működésére vonatkozó tájékoztatás elmulasztását, azaz a megfelelő használati útmutató hiányát jelölték meg. A Ptk. 6:554. § (1) bekezdése alapján bármelyik megjelölt hiba maga után vonhatja a gyártó II. rendű alperes termékfelelősségét.

A gázpalack minőségi megfelelése kapcsán az eljáró bíróságok megalapozottan állapították meg az egybehangzó szakértői vélemények alapján, hogy a termék műszaki, technikai hibája nem nyert bizonyítást, a káresemény okaként a szabálytalan bekötést állapították meg. A károsultak bizonyítása tehát e tekintetben nem vezetett eredményre. A Ptk. 6:554. § (2) bekezdése alapján egyértelmű az is, hogy a terméket nem teszi hibássá önmagában az a tény, hogy később nagyobb biztonságot nyújtó termék kerül a forgalomba, így a jogerős döntés emiatt sem tekinthető jogszabálysértőnek.

Pfv.IV.20.336/2021/4.

A perindítást megelőző ideiglenes intézkedés elrendelése jogintézményének rendeltetése a felek helyzetének átmeneti rendezése a kérelmező méltányolható és azonnali jogvédelmi igényének teljesítésére. A megindítandó per érdemére tartozik annak eldöntése, hogy az ütköző alapjogok (véleménynyilvánításhoz való jog, illetve személyes adatok védelméhez való jog) közül melyik élvez elsőbbséget.

Az I. és IV. rendű kérelmezők ideiglenes intézkedéssel érintett személyes adatai az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 3. § 4. pontja értelmében bünygyi személyes adatnak minősülnek, amelyek a következetes ítélkezési gyakorlat szerint a személyes adatok körén belül is érzékeny adatok. Helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy ezeknek az adatoknak a nyilvánosságra kerülése a nem közszereplő kérelmezők esetében jelentős hátránynak tekinthető.

A kérelmezett hátrányként nem konkrét vagyoni hátrányt, hanem a szabad vélemény-nyilvánításhoz való jog érvényesülését jelölte meg. Azzal érvelt, hogy az ideiglenes intézkedés elrendelése a cikk megjelenésének ellehetetlenüléséhez vezet, ezért a sajtószerv nem tudja betölteni a sajtó alkotmányos rendeltetését; több alkotmánybírószági határozat is kifejtette a szabad vélemény-nyilvánításhoz, a szólás szabadságához fűződő jogok kiemelkedő jogok alkotmányos szerepét, amelynek kiteljesítésében a sajtónak kiemelt szerepe van [3/2015. (II.2.) AB határozat; 7/2014. (III.7.) AB határozat; 34/2017. (XII.11.) AB határozat].

Nem találta megalapozottnak a Kúria a kérelmezett azon érvelését, hogy az ideiglenes intézkedés ellehetetlenítené az oknyomozó, tényfeltáró újságírást, a sajtó társadalmi rendeltetésének betöltését, a közpénzek sorsának nyomon követését. A közpénzek elköltésének módja nem vitásan közügynek tekinthető, annak kutatását az elrendelt ideiglenes intézkedés nem teszi lehetetlenné, az adott gazdasági csoport magatartása, gazdasági cselekvései a sajtószervek által bemutatható, elemezhető. Az ideiglenes intézkedés kizárólag az I. és IV. rendű kérelmező bünygyi személyes adataira vonatkozik, ezért nem lehet olyan aránytalanul súlyos korlátozásnak tekinteni, amely a sajtó tevékenységét érdemben ellehetetlenítené.

A kérelmezett kiemelt jelentőséget tulajdonított annak, hogy nem lett volna mellőzhető az alapjogi vizsgálat, amelynek során a bíróságoknak össze kellett volna vetniük az ütköző alapjogokat és el kellett volna végezniük a szükségesség-arányosság tesztjét. A kérelmezett által e körben hivatkozott 2016/679/EK rendelet (továbbiakban: GDPR) 6. cikk (1) bekezdésének f) pontja úgy rendelkezik, hogy a személyes adatok kezelése akkor és annyiban jogszerű, amennyiben az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben

elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei, vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

A Kúria nem kívánt eltérni a korábban hasonló tárgyban hozott, Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett Pfv.IV.20.395/2020/4. számú végzésében már kifejtett álláspontjától, mely szerint a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének f) pontja alapján annak megítélése, hogy a kérelmezett sajtó- és véleményszabadsághoz, illetve tájékoztatáshoz fűződő joga vagy a kérelmezők magánszférához, ezen belül személyes adataik védelméhez fűződő joga élvez-e elsőbbséget, a per érdemében való állásfoglalást jelent. Az érdekösszemérés eredményeként lehet ugyanis eldönteni a kérelmezett kifogásolt adatkezelésének jogszerűségét, amely azonban a 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 109. § (1) bekezdése alapján a megindítandó per érdemi elbírálására tartozik. A Kúria a hivatkozott határozatában megállapította, hogy a keresetlevél előterjesztése előtt benyújtott ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelem tárgyában a nemperes eljárásban eljáró bíróság hatáskörét meghaladja a perben előterjeszhető kereset felől való érdemi döntés. Miután tehát a per érdemére tartozik az érdekösszemérés eredményeként annak megállapítása, hogy az adott esetben melyik alapjog, a véleménynyilvánításhoz, a sajtószabadsághoz való jog, illetve a kérelmezők személyes adatok védelméhez való joga elsőbbségének biztosítása indokolt, a keresetlevél előterjesztését megelőzően benyújtott ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálása során az alapjogok ütközése a szükségesség-arányosság teszt alkalmazásával a Pp. 104. § (2) bekezdése alapján nem vizsgálható.

A kérelmezett által hivatkozott a Debreceni Ítéltábla BDT2019.4070 számon közzétett eseti döntése, amely lehetővé teszi az alapjogi érdekösszemérést az ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálása során, azon túlmenően, hogy ez az álláspont nem elfogadható, a Kúria ítélkező tevékenységére nem irányadó. A kérelmezett által hivatkozott Kúria Pfv.IV.21.051/2016/5. számú, személyiségi jog megsértése iránti indult perben hozott ítélete, amely a perbeli jogvitát érdemben döntötte el, ugyancsak nem irányadó, mert a fent kifejtettek szerint a jelen nemperes eljárásban a jogvita érdemi eldöntésére nincs lehetőség.

Gazdasági ügyszak

Gfv.VII.30.411/2020/6.

Deviza alapú kölcsönszerződésben a tájékoztatásból a körütekintően eljáró, átlagos fogyasztó számára egyértelműnek kell lennie, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terheli, a kedvezőtlen árfolyamváltozással reálisan kell számolni és az a fizetési kötelezettségeit jelentősen megnövelheti.

I. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikk (2) bekezdése alapján előzetes döntéshozatali eljárást a jogvita eldöntéséhez szükséges uniós jogkérdés vonatkozásában lehet indítványozni. Az alperesek által megjelölt jogkérdést – az árfolyamkockázatról adott tájékoztatásnak arra is ki kell terjednie, hogy a fogyasztó a pénznem leértékelődése esetén nem feltétlenül lesz képes eleget tenni pénzügyi kötelezettségeinek – az Európai Unió Bírósága már számos – az alperesek által is hivatkozott – határozatában értelmezte. A jelen perben sem a tényállás, sem a vizsgált jogkérdés körében nem merült fel olyan sajátosság, ami alapján alappal feltételezhető lenne, hogy az Európai Unió Bírósága a már általa kifejtett szempontokhoz képest eltérő iránymutatást adna. A Kúria mindezek alapján az alperesek indítványát az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 155/A. § (2) bekezdése alapján elutasította.

II. Az alperesek szerint a szerződéskötési célt a felperes nem tudta az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 277. §-ának megfelelően teljesíteni, mivel a szerződés az árfolyamkockázatra tekintettel a futamidő során nem maradt a forintkölcsönhöz képest kedvezőbb a fogyasztó számára. A Kúria utal arra, a 6/2014. PJE határozat általános jelleggel rögzítette a deviza alapú kölcsönszerződések jellegadó sajátosságát, azt, hogy az árfolyamkockázatot a fogyasztók viselik a kedvező deviza kamat ellenében. A hivatkozott jogegységi határozatból nem következik, hogy az árfolyamkockázat korlátozott lenne, azaz egy kedvezőtlen módosulás esetén nem válhatna az a forint alapú kölcsönhöz képest a fogyasztók számára kedvezőtlenebbé. A kockázat korlátlan jellege éppen ezt eredményezheti. A 2/2014. PJE határozott úgy rendelkezik, hogy a bíróságok azt kötelesek vizsgálni, hogy ezt a kockázatot az átlagos fogyasztó megértette-e a neki nyújtott tájékoztatásból, ha az világos és egyértelmű akkor a konstrukció lényegadó sajátossága, az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselése nem minősül tisztességtelennek.

A Kúria az adott ügyben a szerződéskötés előtt pár nappal készült kockázatfeltáró nyilatkozatban és a szerződés záró rendelkezéseiben ezzel kapcsolatban írtakat együttesen értékelte és a tájékoztatást a perben eljáró bíróságok jogi álláspontjával egyezően világosnak és érthetőnek találta. A tájékoztatásból a körültekintően eljáró átlagos fogyasztó számára egyértelműnek kellett lenni, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terheli, a fogyasztóra nézve kedvezőtlen árfolyamváltozással reálisan kell számolni, az jelentős is lehet, ami a fogyasztó fizetési kötelezettségeit jelentősen megnövelheti.

A Kúria nem értett egyet az alperesekkel abban, hogy a pénzügyi intézménynek a fogyasztó egyedi körülményeinek mérlegelésével kellene a fogyasztót az árfolyamkockázatokról tájékoztatni, erre a nagyszámú kölcsönügylet mellett nincs is lehetőség. A fogyasztó egy törvényi, absztrakt fogalom, amely minden személyt magában foglal, eltérő pénzügyi, jogi ismereteiktől függetlenül. Az rPtk. 685. § d) pontja nem a konkrét személyt, hanem a konkrét helyzetben eljáró (gazdasági vagy szakmai tevékenysége körén kívül eső célból szerződést kötő) személyt részesíti védelemben. Hasonlóan más törvényi absztrakt szabályokhoz nincs jogszabályi lehetőség az adott fogalom személyi hatályába tartozók közötti akár igazoltan meglévő különbség figyelembe vételére. Az Európai Unió Bírósága ítéleteiben hivatkozott „általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó” (melynek további konkretizálását az Európai Unió Bírósága sem találta eddig szükségesnek) egy általános zsinórmérték, amelynek tükrében kell vizsgálni, hogy a tájékoztatás megfelelt-e a világos és érthető tájékoztatással szembeni elvárásoknak. Nincs jelentősége, hogy a konkrét ügyben szereplő fogyasztó az átlagos fogyasztóhoz képest alul vagy felül tájékozott-e, hiszen a korábban írtaknak megfelelően a tájékoztatás egyediesítése nem elvárás, ilyen követelmény sem az ügyben irányadó magyar, illetve uniós szabályozásból, sem a Kúria, illetve az Európai Unió Bírósága joggyakorlatából nem vonható le.

Gfv.VII.30.018/2021/4.

Nem eredményezi az indokolási kötelezettség megsértését, ha az ügyben másodfokon eljáró bíróság nem ismétli meg az elsőfokú ítélet általa helyesnek tartott indokait, azokra csak utal.

Az árfolyamkockázat mibenlétéről és viseléséről adott tájékoztatás kérdését illetően elsőként azt rögzítette a Kúria, hogy a felülvizsgálati kérelem a vonatkozó részében – a korábban részletezettek szerint, a szövegesen körülírt jogszabálysértésnek megfelelő jogszabályhely megjelölésének elmaradása miatt – tartalmilag hiányosnak minősül, ami kizárta az érdemi elbírálását ebben a részében. Az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó tájékoztatás hibája ugyanis az árfolyamkockázat korlátlan viselését előíró szerződéses rendelkezés érvénytelenségét a tisztességtelensége miatt eredményezheti, amiből következően az alperes nem az általa megjelölt, a hazai jogba már átültetett fogyasztói irányelvre, illetve az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 203. § (6) és (7) bekezdéseire hivatkozással, hanem az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) vonatkozó szabályai megjelölésével támadhatta volna a jogerős ítéletet a vonatkozó részében.

Megjegyezte ugyanakkor a Kúria, hogy egyetértett az ügyben eljáró bíróságok álláspontjával: a felek közti kölcsönszerződés ismertetett kikötései, valamint a szerződéskötés előtt aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat együttesen meghatározott tartalma alapján az alperes – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjén keresztül – nemcsak azt vehette számításba, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, de fel kellett ismerje annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésének nincs felső határa, az korlátlan. A korlátlan árfolyamkockázat viselésére vonatkozóan a felperes jogelődje részéről nyújtott tájékoztatás teljesítette a világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság követelményét, ebből következően nem volt megállapítható a keresettel támadott főszoolgáltatást megállapító szerződéses kikötés tisztességtelensége [rPtk. 209. §]. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltétel nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthető a fogyasztó számára, ahogy azt az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítéletében is megfogalmazta. A kockázatfeltáró nyilatkozat már ismertetett tartalma alapján az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó – az alperes álláspontjától eltérően – nem csupán azt képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön

nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, illetve, hogy az átváltási árfolyam változhat, de biztosítja annak felismerését és értékelését is, hogy a korlátlan árfolyamkockázat – az adós pénzügyi kötelezettségein keresztül, a teljes futamidő alatt – a fogyasztót terheli. Annak ellenére, hogy a perbeli kockázatfeltáró nyilatkozat a kamat- és az árfolyamváltozások hatásaként a havi törlesztőrészletek alakulására koncentrált, a tőke összegére külön nem tért ki, a kockázatfeltáró nyilatkozat és az ÁSZF, kiemelten annak III.9. pontja, illetve a Fizetési Ütemezésnek nevezett törlesztési terv együttes tartalma alapján világos kellett legyen a fogyasztó számára az is, hogy az egyes törlesztőrészletek ismert – a fennálló tőke után számított ügyleti kamatot és tőkelemet egyaránt takaró – tartalma mellett az árfolyamkockázat bemutatott mechanizmusa nem egyedül a fogyasztót a teljes futamidő alatt terhelő havi törlesztési kötelezettséget érinti, hanem értelemszerűen kihat a fogyasztó fennálló – a havi törlesztőrészletek szerint, a törlesztőrészletek teljesítésével csökkenő – tőketartozására is. Mindezzel teljesült – az Európai Unió Bírósága által a C-776/19. és C-782/19. számú egyesített ügyekben, illetve a C-609/19. számú ügyben hozott ítéleteiben megadott szempontok szerint, a szóban forgó pénzügyi mechanizmus konkrét működésére kiterjedően is – az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését előíró szerződéses feltétel átláthatóságának követelménye.

Gfv.VII.30.027/2021/5.

Fogyasztóval kötött kölcsönszerződésben a közjegyzői ténytanúsítványra vonatkozó kikötés nem érinti, nem teszi hátrányossá a fogyasztó helyzetét, az igényérvényesítési és bizonyítási lehetőségeit, illetve kötelezettségeit.

A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a perbeli szerződéses feltétel tisztességtelenségét az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) és a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) vonatkozó szabályainak alkalmazása során a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) céljainak megfelelően kell értelmezni. Amellett, hogy az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozatai nem rendelkeznek erga omnes hatállyal (66/80. sz. International Chemical Corporation-ügy, 18.pont) – ami a magyar nemzeti eljárásjogban ismert jogegységi határozat jelleget önmagában kizárja –, a tagállami bíróságoknak az uniós jog értelmezése és alkalmazása során az Európai Unió Bírósága joggyakorlatát követniük kell (28/62. sz. Da Costa-ügyben kifejtett indokok miatt). Mindebből következően helyesen vizsgálta az ügyben másodfokon eljáró bíróság a ténytanúsítvány tisztességtelensége vizsgálata körében az Európai Unió Bíróságának a perbeli tényálláshoz hasonló ügyben hozott C-34/18. számú ítéletében megfogalmazott szempontokat.

A 6/2013. PJE jogegységi határozat III.2. pontjából kitűnő iránymutatásnak megfelelően a per tárgyát képező szerződéses kikötéssel kapcsolatban azt kellett vizsgálni, hogy a szerződés megkötésének idején hatályos jogszabályi rendelkezésekre tekintettel tisztességtelen, ezáltal érvénytelen szerződési feltételnek minősül-e – amely jogértelmezés egyebekben megjelenik az Európai Unió Bírósága joggyakorlatában is {Európai Unió Bírósága C-229/19. és C-289/19. számú egyesített ügyek [52] pont}.

A Kúria a keresettel támadott szerződési feltétellel tartalmilag, a lényegét tekintve megegyező szerződéses kikötés tisztességtelensége megítélésének kérdésében az EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában, illetve a BH2018. 146. számú határozatában már állást foglalt, amely döntések a Kúria következetes – jelen perben is irányadónak tekintendő – joggyakorlatát tükrözik. Az ott kifejtettektől a Kúria jogegységi eljárás kezdeményezése és eltérő tartalmú jogegységi határozat nélkül nem is térhet el. A Kúria a hivatkozott határozatokban és azt követően hozott határozataiban kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. A fenti ügyekben akként foglalt állást, hogy az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntéseinek jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az rPtk. 242. §-ában, az 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. §-ában, az 1991. évi XLI. tv. (a továbbiakban: Közjegyzői tv.) 111. § (1) bekezdésében, a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés i) és j) pontjaiban írtakra. A vizsgált szerződéses

kikötés nem értékelhető az adós részéről joglemondásként sem, és nem tartalmaz a felek szerződésében olyan vélelmet sem, amelynek értelmében a hitelező az igénye alapjául szolgáló, valamely egyébként bizonyítást igénylő tényt egy attól különböző, másik tény bekövetkezésével és igazolásával bizonyíthatná, és így képes lenne elhárítani bizonyítási kötelezettségét a bizonyítást igénylő, döntő tényre nézve. Az rPtk. 207. § (4) bekezdése értelmében az igényérvényesítésről vagy a vitatásról való lemondásnak egyebekben félreérthetetlennek és határozottnak kell lennie, nincs helye a nyilatkozat kiterjesztő tartalmú értelmezésének (BH1993. 673.). A Kúria a BH2018. 146. számon közzétett határozatában az előzőeken túl rámutatott arra is, hogy polgári peres eljárásban a felek eljárási jogaira és kötelezettségeire – idetartozik a tényállítási és bizonyítási kötelezettségük – az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) közjogi jellegű szabályai az irányadók; az rPp. kógens szabályait a felek szerződéses autonómiája nem törheti át. Mindebből következően téves a másodfokú bíróság jogi álláspontja, nemcsak a perbeli kikötésnek a bizonyítási eljárás mikénti lefolytatását érintő hatása megállapításában, de abban a körben is, hogy a vizsgált szerződéses kikötéssel a szerződő felek megállapodtak „a bizonyítási terhet meghatározó szabályokat felülírásában”.

Rögzítette a Kúria – miként tette azt korábban, többek között a Gfv.VII.30.351/2020/9. számú határozatában is –, hogy a magyar jogban a bizonyítási teher eljárásjogi fogalom: a bíróság érdemi döntésében kifejezésre jutó hátrányra – valamely anyagi jogi igény polgári perben történő érvényesítése esetén a jogvita érdemi eldöntése szempontjából releváns tény bizonyítatlanságának következményére – utal [rPp. 3. § (3) bekezdés]. Alkalmazása akkor és úgy merül fel, ha a bizonyításra köteles fél nem tesz eleget e kötelezettségének. Az rPp. 164. § (1) bekezdés alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy a bíróság azokat valóban fogadja el. Eszerint a főbizonyítás a kereset vagy a keresettel szembeni védekezés alapjául szolgáló tények fennállására, valóságára, míg az ellenbizonyítás – a főbizonyító fél perbeli ellenfelének a cselekményeként – ugyanezen tények fenn nem állására, valótlanságára vonatkozik. A bizonyítási teher átfordulása azt jelenti, hogy a fő- és az ellenbizonyításra köteles fél személye felcserélődik. Ez alapulhat törvényi vélelmen, eljárásjogi rendelkezésen (pl. sajtó-helyreigazítási per) vagy anyagi jogi szabályon [pl. az rPtk. 242. § (1)-(2) bekezdésben szabályozott tartozáselismerés]. A perbeli kikötés esetén egyik eset sem áll fenn, a szerződési kikötés a bizonyítás kötelezettségét és terhet nem változtatja meg.

Az rPp. 195. § (1) bekezdése értelmében a közokirat teljesen bizonyítja az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát. Ez az adott ügyben a támadott kikötéssel együtt is csupán azt jelenti, hogy az I. rendű alperes kérelmére kiállított közjegyzői okirat azt tanúsítja, hogy az I. rendű alperes könyvei, nyilvántartásai szerint az adós felperesnek aktuálisan milyen összegű tartozása áll fenn. A ténytanúsítvány tehát a jogerős ítéletben kifejtett téves állásponttal szemben, nem az adós fennálló tartozásának – vagy annak helyességének - közokirati bizonyítéka. A tartozás összegének fogyasztó általi vitatására ezért nem az rPp. 195. § (6) bekezdése szerinti ellenbizonyítás szabályai az irányadók. A kölcsönszerződés felmondása esetén pedig annak jogszerűségével kapcsolatos polgári perben az rPp. általános rendelkezései vonatkoznak.

A Kúria az előző pontokban már hivatkozott BH2018. 146. számon közzétett határozatában azt is kifejtette, amennyiben a kölcsönszerződés vizsgált kikötésének tartalma mégsem volna egyértelműen megállapítható, az rPtk. 207. § (2) bekezdésében foglalt értelmezési szabály alkalmazása válna szükségessé, amely szerint a vitás tartalmú általános szerződési feltétel – vagy fogyasztói szerződés – tartalmát a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezés szerint kell megállapítani. A vizsgált szerződéses feltétel értelmében a közjegyzői tanúsítvány pusztán az I. rendű alperes egyoldalú – a felperes teljesítésével összefüggésben nyilvántartott adatokra vonatkozó – nyilatkozatához kapcsolódik. A per tárgyává tett kikötésnek tehát az rPtk. 207. § (2) bekezdésére figyelemmel sem tulajdonítható olyan tartalom, amely kihatna a felek igényérvényesítési és bizonyítási lehetőségeire, kötelezettségeire. A perbeli szerződéses kikötés tehát a felperes jogi helyzetét nem érinti, azt nem teszi hátrányosabbá.

A Kúria nem értett egyet a másodfokú bíróság azon álláspontjával sem, hogy a végrehajtási záradék kibocsátásához megkövetelt jogszabályi előírások nem teljesülnének a perben támadott szerződési feltétel nélkül. Ezzel szemben változatlanul fenntartja az előző pontokban már hivatkozott közzétett határozataiban kifejtett azon álláspontját, hogy a perben támadott kikötés nem befolyásolja a kölcsönszerződésből eredő követelés kapcsán a végrehajtási záradék kiállításának a feltételeit, nem érinti a szerződő felek igényérvényesítési, illetve védekezési lehetőségeit, és nem hat ki a végrehajtási

záradék alapján indult végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perekben a bizonyítási kötelezettség alakulására sem.

Az adós szerződésszegésének, illetve a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a Közjegyzői tv. 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak. A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő a perbeli szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné.

A Közjegyzői tv. 111. § (1) bekezdésének és 136. § (1) bekezdésének g) pontjának rendelkezései alapján az I. rendű alperesnek tehát a kölcsönszerződés támadott kikötése hiányában is lehetősége van arra, hogy közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását kérje a nyilvántartásai szerinti felperesi tartozás összegéről, továbbá arról a tényről, hogy a kölcsönszerződést magánokirati úton felmondta. A jogerős ítéletnek ezzel ellentétes jogi következtetései ellentétben állnak a Kúriának a Vht. 23/C. §-a alkalmazásának egyes kérdéseiről szóló 3/2020. Polgári jogegységi határozatában kifejtettekkel: idetartozik egyrészt, hogy a végrehajtási záradék kiállítása során a közjegyző nem vizsgálhatja a tartozás összegét, nem foglalhat állást arról, hogy a tartozás fennáll-e és milyen összegű, másrészt a Közjegyzői tv. 144. § (1) bekezdésében foglaltak sem képezik akadályát annak, hogy a közjegyző a Közjegyzői tv. 136. § (1) bekezdés g) pontja alapján a jogosult nyilatkozatáról – egyéb jogi jelentőségű tényként – tanúsítványt állítson ki. A Közjegyzői tv. 136. § (1) bekezdés g) pontja és 144. §-a szerinti eljárás keretében a közjegyző az általa észlelt tényeket tanúsíthatja jegyzőkönyvi formában. Ellenkező kikötés hiányában a felmondásra jogosultnak lehetősége van arra, hogy felmondását magánokiratba foglalja, azt közölje a másik féllel, és mindezek megtörténtének tényéről kérje a közjegyzőtől a Közjegyzői tv. 136. § (1) bekezdés g) pontjának megfelelő tanúsítvány kiállítását. Ez esetben a felmondást és annak közlését nem a közjegyző fogatosítja, a közjegyző nem azt tanúsítja, hogy a felmondás és annak közlése az eljárása során megtörtént, hanem az előtte előadott tényeket foglalja jegyzőkönyvbe. Az így kiállított jegyzőkönyv azt tanúsítja, hogy a jogosult (a későbbi végrehajtást kérő) felmutatta a felmondását tartalmazó magánokiratot, a közjegyző előtt megerősítette a felmondási szándékát, továbbá felmutatta a felmondás közlését dokumentáló okiratot is, amely kellő alapot ad a végrehajtási záradék kiállításához, figyelembe véve azt is, hogy annak vizsgálata, hogy jogszabály vagy szerződés alapján lehetősége volt-e a felmondásra a jogosultnak, meghaladja a közjegyző eljárásának kereteit.

Ha a végrehajtási záradék kiállítására sor kerül, az adós a tartozását az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. Ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A peres felek között létrejött kölcsönszerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot az I. rendű alperes részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperes terhére, mint amelyek az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletnék, illetőleg terhelnék. A bizonyítási kötelezettség és teher pedig az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is az rPp. 164. § (1) bekezdésének, 3. § (3) bekezdésének megfelelően alakul. Az igényérvényesítés lehetőségei, a bizonyítási teher alakulása körében tehát a kölcsönszerződés vizsgált pontjában foglaltak a felperes jogi helyzetét nem érintik, semmilyen módon nem teszik hátrányosabbá.

A Kúria nem értett egyet a jogerős ítélet jogi álláspontjával abban a részében sem, ami azon alapult, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés i) pontjába ütközően tisztességtelen, mivel lehetővé teszi a hitelező számára a jogvita egyoldalú lezárását.

A szerződés megkötésekor hatályos szabályozási környezetben – amellyel ellentétes megállapítást a jogerős ítélet sem tartalmaz – nem tette lehetővé jogszabályi rendelkezés az I. rendű alperes részére a jogvita egyoldalú lezárását, hiszen a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátása esetén az adós az rPp. 369. § szerinti végrehajtás korlátozása, illetve megszüntetési iránti, valamint érvénytelenségi pert is indíthatott, a végrehajtási per megindítása esetén pedig kérhette az rPp. 370. § alapján a végrehajtás felfüggesztését is. Ezt támasztja alá egyebekben az Európai Unió Bírósága C-

34/18. számú ítéletének indokolása {annak [53]-[59] pontjai} is.

Az előzőekben kifejtettek szerint a jogvita érdemi elbírálására nem hathat ki a szerződés megkötését követően tíz évvel később hatályba lépett, a korábbihoz képest megváltozott eljárásjogi szabályozás, amely a végrehajtási perekre vonatkozó rendelkezéseket jelentősen módosította. Ettől függetlenül a Kúria rámutat arra, hogy a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) megváltozott szabályaira tekintettel sem lehet alappal arra a következtetésre jutni, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés i) pontja alapján tisztességtelen.

Az rPp. rendelkezéseivel szemben a Pp. 528. § (2) bekezdése a végrehajtási per keretei között valóban nem teszi lehetővé a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal és a vele egy tekintet alá eső okirattal elrendelt végrehajtás megszüntetését és korlátozását a követelés létre nem jöttére történő hivatkozással. Ugyanakkor az új szabályozás ezzel nem vesz el jogot az adóstól, nem zárja el attól, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényes létrejöttét perben vitássá tegye, illetve hogy ennek megállapítása iránt önálló pert kezdeményezzen. Azokban az esetekben ugyanis, amikor a végrehajtás elrendelését nem előzte meg a követelés érvényes fennállásának érdemi elbírálása, az adós az általános szabályok szerint megindított, a követelés érvényes létre nem jöttére alapított perben kérheti a sérelmezett jogviszony anyagi jog szabályai szerinti rendezését. Ebben a perben pedig a Pp. 129. §-a alapján ugyanolyan feltételek mellett kérhető a perbíróságtól a folyamatban lévő végrehajtás felfüggesztése, mint azt az rPp. 370. §-a lehetővé tette. Ebből következően a megváltozott jogszabályi környezetre tekintettel sem lehet alappal olyan jogkövetkeztetésre jutni, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés elzárja a fogyasztót az igényérvényesítéstől, vagy ezt érdemben korlátozná.

A kifejtettek alapján alapvetően téves a jogerős ítéletnek „a jogvita végleges lezárása körében” kifejtett azon álláspontja, hogy a perbeli feltétel tisztességtelenségének megállapítása iránti keresetet jogerősen elutasító ítélethez fűződő anyagi jogerőhatás azt jelentené, hogy a felperes nem vitathatja a tartozás összegét, vagy nem indíthat pert a fizetési kötelezettségét érintő feltétel tisztességtelensége, illetve az egész szerződés érvénytelensége iránt. Éppen ellenkezőleg, ettől az adós nincs elzárva, tekintettel arra, hogy a hitelező nyilatkozata nem az adós fennálló tartozásának közokirati bizonyítéka, illetve mivel nem a perben támadott szerződési feltétel teszi lehetővé a ténytanúsítvány kiállítását.

A szerződéses kikötés tisztességtelensége megállapításának az rPtk. 209. § (1) bekezdésében írt feltétele mindezekre figyelemmel nem valósult meg: az I. rendű alperes a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit nem határozta meg a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára. A vizsgált kikötés az irányadó törvényi szabályozáshoz képest nem biztosított kedvezőtlenebb jogi helyzetet a fogyasztó felperes számára, a kikötés nem fosztja meg, nem is korlátozza a felperest a jogszabály alapján őt megillető vitatás, igényérvényesítés lehetőségétől sem. amelytől eltérően, az rPtk. 209. § (1) bekezdésének, illetve a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés i) és j) pontjának téves alkalmazásával állapította meg a jogerős ítélet, hogy a perbeli kölcsönszerződés támadott rendelkezése tisztességtelen.

Gfv.VII.30.076/2021/2.

A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjára alapított engedélyezés iránti kérelem esetén a Kúria nem vizsgálja azt, hogy a jogerős ítélet ellentétes-e valamely Európai Unió Bírósága határozattal.

A Kúria a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (2) bekezdés a) pontjának első fordulata szerinti engedélyezési okot a PK véleményben értelmezve megállapította, hogy az akkor teszi lehetővé a felülvizsgálat engedélyezését, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatában, kollégiumi véleményében, az elvi irányítás még hatályos korábbi eszközeiben (irányelv, elvi döntés, kollégiumi állásfoglalás), illetve az általa közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés vonatkozásában a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. Az adott esetben az engedélyezési kérelemben is írtak szerint a Kúria a felmerülő elvi jelentőségű jogkérdésben, az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás tisztességtelensége tárgyában már állást foglalt a 6/2013. és 2/2014. PJE határozataiban és több eseti döntésében is, ez önmagában kizárja az a) pont első fordulatára

való megalapozott hivatkozást.

A felperesek a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja körében hivatkoztak arra is, hogy a jogerős ítélet ellentétes az Európai Unió Bírósága C-186/16, C-15/17, és a C-227/18. számú határozataiban kifejtett jogi álláspontjával is. Az idézett 1/2017. PK vélemény 1. pontja alapján ugyanakkor a joggyakorlat egységességének biztosítására alapított felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben [Pp. 409. § (2) bekezdés a) pont] csak másodfokon jogerőre emelkedett vagy kúriai döntésekre lehet hivatkozni. Az Európai Unió Bírósága határozatai nem tartoznak ebbe a körbe, ezért a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjára alapított kérelem esetén a Kúria nem vizsgálja azt, hogy a jogerős ítélet ellentétes-e valamelyik európai uniós bírósági határozattal.

Emberi jogi közlemények

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

Az adott időszakban nem vált ilyen határozat véglegessé.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. Denis és Irvine Belgium elleni ügye (62.819/17. és 63.921/17. sz. ügy)³⁵

A kérelmezők ebben az ügyben azt a tényt sérelmezik, hogy továbbra is kényszergyógykezelésben tartják őket, noha álláspontjuk szerint ennek az intézkedésnek nincs jogalapja a kényszergyógykezelésről szóló 2014. május 5-ei törvény hatálybalépése óta.

A 2016. május 5-én hatályba lépett, 2014. május 5-ei törvény előírja, hogy a kényszergyógykezelést csak olyan bűncselekmények vagy súlyos bűncselekmények után lehet kiszabni, amelyek más személynek fizikai sérülést vagy pszichikai sérülést okoznak, vagy azzal fenyegetnek. A kérelmezők, akiket az 1930. április 9-i társadalomvédelemről szóló törvény értelmében lopásnak minősített cselekmények (első kérelmező 2007-ben) és betöréses lopás minősített kísérlete (a második kérelmező 2002-ben) miatt helyeztek kényszergyógykezelésbe, a belga bíróságoktól kérték szabadlábra helyezésüket az új jogszabályok alapján, de nem jártak sikerrel.

A kérelmezők – az Egyezmény 5. cikkének 1. bekezdésére hivatkozással – azt állították, hogy a 2014. évi kényszergyógykezelésről szóló törvény hatálybalépését követően már nincs jogalap a velük szemben alkalmazott fogva tartási intézkedések fenntartására, továbbá – az Egyezmény 13. cikkére hivatkozással – sérelmezték, hogy a törvények értelmében lehetetlen számukra biztosítani az azonnali és feltétel nélküli szabadlábra helyezést.

A Bíróság kiemelte, hogy a kérelmezőket nem ítélték el. A hazai bíróságok, miután úgy találták, hogy a kérelmezők fizikailag elkövettek azokat a cselekményeket, amelyekkel vádolták őket, úgy ítélték, hogy olyan mentális állapotban szenvednek, amely kizárta vagy súlyosan korlátozta a belátási képességüket. Ennek megfelelően elrendelték a kérelmezők kényszergyógykezelésbe helyezését, amely a hazai jog szerint „megelőző intézkedés”, és nem büntetés. Szabadságuk elvonása tehát a „elmebeteg személyek” fogva tartásához kapcsolódott, és az Egyezmény 5. cikke 1. bekezdésének e) pontja hatálya alá tartozott.

A kérelmezők kényszergyógykezelésbe helyezéséről szóló első döntések meghozatalakor hatályos jogszabályok értelmében (1930. évi társadalomvédelmi törvény) a bűncselekménynek minősített cselekmények elkövetésének ténye az érintett személy kényszergyógykezelését eredményezhette, függetlenül az elkövetett cselekmények súlyosságától.

A kényszergyógykezelésről szóló törvény hatálybalépése óta a kérelmezők által elkövetett lopás és betöréses minősített esetének kísérlete már nem képezheti indokát annak, hogy az egyén mentális egészségi állapotától függően az új jogszabály értelmében kényszergyógykezelésbe kerüljön. Ezenkívül, bár az új törvény elvileg minden folyamatban lévő ügyre vonatkozott, nem határozott meg konkrét átmeneti intézkedést azokra a személyekre, akiket az 1930. évi társadalomvédelmi törvény alapján kerültek kényszergyógykezelésbe, és akik nem követtek el olyan cselekményeket, amelyek elérik a törvény 9. §-a által előírt új küszöbértéket.

A jelen ügyben felmerült kérdés tehát az volt, hogy a kérelmezők szabadságának elvonását a fenti törvény hatálybalépése óta továbbra is jogszerűnek lehet-e tekinteni, tekintettel arra, hogy ez az új jogszabály már nem biztosította a személy kényszergyógykezelésének lehetőségét a kérelmezők által elkövetett cselekményekért, amelyek fogvatartásuk alapját képezték.

³⁵ Az ítéletet a Nagykamara hozta 2021. június 1-jén hozta; az ítélet végleges.

Amikor a kérelmezők arra kérték, hogy döntsön arról, hogy a szóban forgó jogszabálmódosítás befolyásolja-e kényszerbezárásuk jogszerűségét, a hazai bíróság úgy ítélte meg, hogy nem ez a helyzet. A Semmítőszék különösen azt állapította meg, hogy a kérelmezők ügyében 2007-ben, illetve 2002-ben hozott határozatok ítélt dolognak minősülnek, és az ellenük kiadott kényszergyógykezelésről szóló határozatok jogerősek. Azt is megállapította, hogy az Egyezmény 5. cikkének 1. bekezdése nem akadályozza meg, hogy a kényszergyógykezelésről szóló végzés később kerüljön végrehajtási szakaszba, amelyre nem ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint a végzés elrendelésekor. Így a Semmítőszék elkülönítette a kényszergyógykezelésről két egymást követő szakaszt, amelyeket különböző rendelkezések és kritériumok szabályoznak.

Az első szakasz: a kényszergyógykezelés belga rendszere egyrészt olyan bírósági eljárást tervezett, amelynek eredményeként a személyt kényszergyógykezelésbe helyezik. A nyomozó hatóságok vagy az elsőfokú bíróság határozata, amely e rendelkezéseknek megfelelően kényszergyógykezelést rendelt el, mindaddig érvényben maradt az érintett személy kényszergyógykezelése alatt, amíg nem születik jogerős ítélet a végleges mentesítésről. Ami a kérelmezőket illeti, a kényszergyógykezelésbe helyezésüket elrendelő határozatokat 2007-ben, illetve 2002-ben hozták meg, a társadalomvédelemről szóló törvény 7. §-a alapján.

A második szakasz: miután az intézkedést elrendelték, megkezdődött a kényszergyógykezelés második szakasza, amely során a büntetésvégrehajtási bíróságok társadalomvédelmi osztályai, amelyek szakosodott bíróságok, rendszeres időközönként áttekintették az elzárásban lévő személyek helyzetét. Az értékelés során a fogvatartottak kérhették a kényszergyógykezelésük gyakorlati szabályainak megváltoztatását, vagy a mentesítést. Ekkor eltérő szabályok alkalmazandók, különösen a kényszergyógykezelésben lévő személy végleges elbocsátásának feltételei tekintetében, amely jelen esetben a kérelmezők fő kérése volt. A végleges mentesítésről korábban a társadalomvédelemről szóló törvény 18. §-a rendelkezett, most pedig a kényszergyógykezelésről szóló törvény 66. §-a.

A kényszergyógykezelésről szóló törvény 66. §-a értelmében az érintett személy által elkövetett büntetendő cselekmények jellegét, amelyek miatt kényszergyógykezelésben volt, nem vették figyelembe a fogvatartás időszakos felülvizsgálata során. Mindazonáltal ez a rendelkezés megkövetelte, hogy a büntetésvégrehajtási bíróság értékelje, hogy a kényszergyógykezelésben tartózkodó személy mentális zavara megfelelően stabilizálódott-e, és fennáll-e annak a veszélye, hogy a szóban forgó büntetendő cselekményeket ismét elkövetik. Ebben az esetben a büntetésvégrehajtási bíróságnak számos kockázati tényezőt kellett figyelembe vennie, ideértve adott esetben azokat a cselekményeket is, amelyek miatt az egyént eredetileg kényszergyógykezelésbe helyezték.

Röviden, tekintettel a hazai jogra, amelyet a Semmítőszék a jelen ügyben értelmezett, és tekintettel arra, hogy a kérelmezők nem kaptak végleges mentesítést, szabadságuk elvonása továbbra is érvényes jogalapon alapult, azaz a 2007-ben, illetve 2002-ben elrendelt kényszergyógykezelésről szóló végzéseken.

A Bíróság kiemelte, hogy a jelen ügyben a hazai bíróságok által elfogadott értelmezés megfelelt a jogalkotó azon szándékának, amelyet a 2014. évi törvény módosításáról szóló, 2016. május 4-i törvény elfogadását megelőző a parlamenti eljárás során nyilvánított ki. Ez azt mutatta, hogy a kényszergyógykezelésről szóló törvénynek nem volt célja, hogy befolyásolja a mentális zavarokban szenvedő személyekkel kapcsolatos döntéseket, akik olyan büntetendő cselekményeket követtek el, amelyek az 1930. évi társadalomvédelmi törvény alapján kényszergyógykezelést eredményezhetnek, de amelyek esetében a kényszergyógykezelés többé nem lesz lehetséges az új jogszabályok szerint.

A jogalkotó tehát úgy döntött, hogy megtartja a törvény alapján előírt kényszergyógykezelési határozatok kötelező erejét. Ebből következett, hogy a 2016. október 1-je előtt jogerőre emelkedett határozat alapján kényszergyógykezelésbe helyezett személyek vonatkozásában a kényszergyógykezelésről szóló törvény hatásai a kényszergyógykezelés meghosszabbításáról szóló határozatokra, végrehajtásának gyakorlati intézkedéseire és e személyek esetleges mentesítésére korlátozódtak.

A Bíróság, emlékeztetve, hogy nem feladata a jogalkotó által választott módszerek megfelelőségével kapcsolatos álláspont kifejezése, úgy ítélte, hogy a hazai bíróságok által a jelen ügyben alkalmazott megközelítés nem önkényes és nem nyilvánvalóan észszerűtlen.

Az Egyezmény 5. cikke 1. bekezdésének e) pontja nem határozta meg azokat a lehetséges, büntetőjogilag büntetendő cselekményeket, amelyek miatt az egyént „elmebeteg személyként” őrizetbe vehetik. Ez a rendelkezés nem követeli meg a korábbi bűncselekmény elkövetését a fogvatartás előfeltételeként. Csupán annyit követel meg, hogy megbízhatóan megállapítható legyen, hogy az egyén elmebeteg (első feltétel), hogy a mentális zavar olyan jellegű vagy fokú, amely miatt a kényszergyógykezelés megengedi (második feltétel), és hogy a mentális zavar az elzárás teljes időtartama alatt fennáll (harmadik feltétel). Így az Egyezmény nem követelte meg a hatóságoktól, hogy a mentális zavarok fennmaradásának értékelésekor vegyék figyelembe azon cselekmények jellegét, amelyek az egyén kötelező elzárását eredményezték.

Jelen esetben az első két feltétel teljesült. A harmadik feltétellel, nevezetesen a mentális zavar fennmaradásával kapcsolatban, amely nélkül az elzárás nem folytatható, a kérelmezők kifejezetten kijelentették, hogy nem vitatják, hogy ez a feltétel teljesül, és mentális zavaraiak továbbra is fennállnak.

A Bíróság mindazonáltal emlékeztetett arra, hogy az egyén jelenlegi mentális egészségi állapot az, amit figyelembe kell venni. E tekintetben e harmadik feltétel megítélésében a hazai bíróságok értékelése szükségszerűen megváltoztatható volt, mivel figyelembe kellett vennie a fogvatartott mentális állapotában bekövetkezett bármilyen, a kényszergyógykezelés elrendelését követő változást.

A harmadik feltételt egy automatikus időszakos felülvizsgálat bevezetésével építették be a belga jogba, amelynek során a kényszergyógykezelésben lévő személyek többek között azzal érvelhettek, hogy a mentális egészségi állapotuk stabilizálódott, és többé nem jelentenek veszélyt a társadalomra, és különböző gyakorlati intézkedéseket kérhet az elzárási végzés végrehajtásában, beleértve, mint a kérelmezők esetében, a végző mentesítést is.

A kényszergyógykezelésről szóló törvény 66. §-a értelmében a végleges mentesítést csak hároméves próbaidő letelte után lehetett megadni, feltéve, hogy a szóban forgó mentális zavar eléggé stabilizálódott ahhoz, hogy már ne legyen észszerű ok attól tartani, hogy mentális zavara folytán, esetleg más kockázati tényezőkkel együtt, az érintett személy további büntetendő cselekményeket követne el. Így csak a kényszergyógykezelésbe helyezett személy jelenlegi mentális egészségi állapota és a bűnismétlés jelenlegi kockázata volt az, amit a felülvizsgálat időpontjában figyelembe vettek annak eldöntésében, hogy az érintett személy szabadon engedhető-e, vagy a kényszergyógykezelésben tartása indokolt-e.

E megfontolások fényében vizsgálta meg a büntetésvégrehajtási bíróság a kérelmezők végleges mentesítési kérelmeit. Így nem vették figyelembe a kérelmezők által elkövetett büntetendő cselekmények jellegét, amelyek a kényszergyógykezelés elrendelését eredményezték. Ezzel szemben felmérték, hogy a kérelmezők mentális zavarai kellő mértékben stabilizálódtak-e, és arra a következtetésre jutottak, hogy nem ez a helyzet.

Így a büntetésvégrehajtási bíróság megvizsgálta, hogy a mentális zavarok továbbra is fennálltak-e, amint azt az Egyezmény 5. cikke 1. bekezdésének e) pontja előírja. Ezzel kapcsolatban a Bíróság kiemelte: a büntetésvégrehajtási bíróság legutóbbi időszakos felülvizsgálata során a kérelmezők helyzetét úgy ítélték meg, hogy továbbra is fennáll annak a veszélye, hogy további erőszakos bűncselekményeket követnek el.

Következésképpen a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmezők fogvatartása továbbra is érvényes jogalappal rendelkezik, és szabadságtól való megfosztásuk törvényes volt. Az Egyezmény 5. cikkének 1. bekezdését nem sértették meg.

A Bíróság kiemelte, hogy a kérelmezők csak azt sérelmezték, hogy a törvények értelmében nem lehet biztosítani azonnali és végleges mentesítést a kényszergyógykezelésről szóló törvény 66. §-ában előírt hároméves próbaidő miatt. Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy a 66. § két együttes feltételt határoz meg a kényszergyógykezelés alatt álló személy végleges elbocsátásához. Először egy hároméves próbaidő letelte volt szükséges, másodsorban pedig az, hogy a mentális zavar eléggé stabilizálódott ahhoz, hogy már ne legyen észszerű ok arra a félelemre, hogy mentális zavarától függetlenül, esetleg más kockázati tényezővel együtt kényszergyógykezelésben lévő személy további olyan bűncselekményeket követne el, amelyek más személy testi vagy lelki épségét sértik vagy veszélyeztetik.

A jelen ügyben a Bíróság észlelte, hogy a hazai bíróságok a kérelmezők végleges mentesítés iránti kérelmét, azzal az indokkal utasították el, hogy a törvény 66. §-ában foglalt két feltétel egyike sem

teljesült: mentális egészségi állapotuk nem javultak kellőképpen, és nem töltötték le a hároméves próbaidőt. A kérelmezők nem vitatták, hogy mentális zavaraik továbbra is fennállnak; és azt sem állították, hogy ezek a zavarok kellően stabilizálódtak ahhoz, hogy ne jelenthessenek további veszélyt a társadalomra. A hároméves próbaidő leteltének feltétele tehát nem volt döntő, mivel ez csak az egyik oka volt annak, hogy a büntetésvégrehajtási bíróság megtagadta az azonnali és végleges mentesítést.

A Bíróság üdvözölte azt a tényt, hogy időközben a Semmitőszék az Egyezmény 5. cikke 1. és 4. bekezdésének fényében értelmezte a vitatott rendelkezést, úgy ítélve hogy a kényszergyógykezelésben lévő személyt, aki már nem elmebeteg és nem többé nem veszélyes, végleges mentesítésben kellett részesíteni akkor is, ha a hároméves próbaidő még nem járt le. Ebből következett, hogy az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdését nem sértették meg.

2. Kurt Ausztria elleni ügye (62.903/15. sz. ügy)³⁶

A kérelmező 2003-ban feleségül ment E.-hez; két gyermekük született: 2004 -ben A. és 2005-ben B.

A kérelmező 2010. július 10-én felhívta a rendőrséget, és bejelentette, hogy férje megverte. A biztonsági rendészetről szóló törvény 38a. §-a értelmében a rendőrség átadta a kérelmezőnek a szórólapot, amely többek között tájékoztatja arról, hogy férje ellen ideiglenes távoltartási végzést kérhet.

A biztonsági rendészetről szóló törvény 38a. §-aa szerinti távoltartási és védelmi határozatot adtak ki E. ellen. Ez a végzés arra kötelezte őt, hogy tizennégy napig maradjon távol a családi otthonától, valamint a kérelmező szüleinek lakásától, és mindkettőt körülvevő területektől. A rendőrség feljelentést tett az ügyészségen, amely 2010. december 20-án büntetőeljárást indított E. ellen. A Grazi Regionális Büntetőbíróság 2011. január 10-én elítélte E.-t testi sértés és veszélyes fenyegetés elkövetéséért, és három hónap, három év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte.

A kérelmező 2012. május 22-én a Védelmi Központ az Erőszak Ellen tanácsadója kíséretében a St. Pölteni Kerületi Bírósághoz fordult, és bontókeresetet nyújtott be. Ugyanezen a napon, 13.05-kor a kérelmező feljelentette férjét a rendőrségen nemi erőszak és veszélyes fenyegetés miatt. Miután a kérelmező feljelentést tett a rendőrségen, két rendőr (egy férfi és egy nő) elvitte a családi házba, ahol E. és a gyermekek voltak jelen. E. önként elkísérte a rendőröket a rendőrkapitányságra, ahol kihallgatták. A rendőrök távoltartási és védelmi végzést adtak ki E. ellen, amely arra kötelezte, hogy hagyja el a családi házat, és két hétre megtiltották, hogy visszatérjen oda vagy a környező területekre. Ez is kizárta őt a kérelmező szülei lakásából és a környező területekről. A családi ház kulcsait elvették tőle.

A rendőrség 2012. május 22 -én este 18.10 órakor hivatalból, telefonon tájékoztatta az ügyeletes ügyészt a helyzetről. 18:50-től 19:25-ig a gyermekeket a rendőrség nagyszülei otthonában részletesen kihallgatta az apjuk által elkövetett erőszakról. 23:20 -kor az illetékes rendőr e-mailben jelentést küldött a nyomozás a kérelmező férjére vonatkozó megállapításairól az ügyésznek, a kérelmező, gyermekei és E. kihallgatásának átirataival együtt. A St. Pölteni Szövetségi Rendőrkapitányság 2012. május 23-án értékelte az E. elleni távoltartási és védelmi határozat jogszerűségét. Megállapította, hogy a bizonyítékok „koherensen és meggyőzően” azt mutatják, hogy E. erőszakot alkalmazott a családjá ellen, és hogy a távoltartási és védelmi végzés ezért törvényes.

E. 2012. május 24-én 9 órakor önszántából a rendőrségre ment, hogy megkérdezze, lehetséges -e, hogy kapcsolatba lépjen gyermekeivel. A rendőrség megragadta az alkalmat, és kihallgatta. A fent említett kihallgatást követően további vádak emeltek E. ellen a Btk. 92. cikke értelmében kiskorúak, fiatalok és védtelen személyek kínzása vagy elhanyagolása miatt.

E. 2012. május 25-én elment A. és B. iskolájába. Megkérdezte A. tanárát, hogy beszélhet -e röviden négyszemközt a fiával, mert pénzt akar adni neki. A tanárnő, aki később kijelentette, hogy nem tájékoztatták a család problémáiról, beleegyezett. Amikor A. nem tért vissza az órára, elkezdte keresni. Az iskola alagsorában találta meg; fejbe lötték. Húga, B., aki szemtanúja volt a jelenetnek, nem sérült meg. E. elment. Azonnal elfogatóparancsot adtak ki E. ellen, A. intenzív osztályra került. A kérelmező tanácsadója a Védelmi Központtól kijelentette, hogy soha nem gondolta, hogy E. ilyen bűncselekményt

³⁶ Az ítéletet a Nagykamara hozta 2021. június 15-én hozta; az ítélet végleges.

követ el. A tanára elmondta, hogy soha nem vett észre sérüléseket a fiún, vagy más jelét annak, hogy a családon belüli erőszak áldozata lehetett. Ugyanezen a napon, 10:15-kor E.-t holtan találták autójában, öngyilkosságot követett el, főbelötte magát. 2012. május 27 -én A. belehalt sérüléseibe és meghalt.

A kérelmező 2014. február 11-én közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti pert indított. Azzal érvelt, hogy az ügyészségnek kérnie kellett volna E. előzetes letartóztatását 2012. május 22-én, miután feljelentette őt a rendőrségen, azzal: valós és azonnali veszély fenyeget, hogy újra bűncselekményt követ el a családjá ellen. Véleménye szerint egyértelműnek kellett volna lennie a hatóságok számára, hogy a távollattartási és védelmi határozat nem nyújt megfelelő védelmet. A St. Pölteni Tartományi Bíróság 2014. november 14 -én elutasította a kérelmező keresetét. aKérelmező fellebbezett, megismételve azt az állítását, miszerint az ügyészségnek tisztában kellett volna lennie azzal, hogy a bontókeresetének benyújtását követően megnövekedett E. további erőszakos cselekményeinek kockázata. A Bécsi Fellebbviteli Bíróság 2015. január 30-án elutasította fellebbezését. Úgy találta, hogy a St. Pölteni Tartományi Bíróság által már kifejtett okok miatt nem volt kellőképpen konkrét indok arra, hogy feltételezzék egy ilyen kockázat fennállását, különösen egy közterületen. 2015. április 23-án a Legfelsőbb Bíróság elutasította a kérelmező felülvizsgálati kérelmét.

A kérelmező – az Egyezmény 2. cikkére, 3. cikkére és a 8. cikkére hivatkozással – sérelmezte, hogy az osztrák hatóságok elmulasztották megvédeni őt és gyermekeit erőszakos férjétől. Azt állította, hogy kifejezetten arról tájékoztatta a rendőrséget, hogy félti gyermekei életéért.

A Bíróság kiemelte, hogy a családon belüli erőszak kérdése - amely különféle formákat ölthet, a testi sértéstől a szexuális, gazdasági, érzelmi vagy verbális bántalmazásig - túlmutat az egyedi eset körülményein. Ez egy általános probléma, amely különböző mértékben érint minden tagállamot, és amely nem mindig kerül a nyilvánosság elé, mivel gyakran személyes kapcsolatokban vagy zárt körökben zajlik, és különböző családtagokat érint, bár az áldozatok döntő többségét a nők alkotják. A családon belüli erőszak áldozataul esett gyermekek különösen veszélyeztetett személyek, és jogosultak az Állam védelmére, hatékony elrettentés formájában a személyi integritás ilyen súlyos megsértése ellen, különösen az államoknak az Egyezmény 2. cikke szerinti pozitív kötelezettségei következtében.

A Bíróság kiindulásként emlékeztetett, hogy a hatóságoknak azonnali választ kell adniuk a családon belüli erőszakkal kapcsolatos állításokra, és különleges gondosságot követel tőlük az ilyen esetek kezelése. Ahol úgy találta, hogy a hatóságok nem cselekedtek azonnal a családon belüli erőszakra vonatkozó panasz beérkezése után, a Bíróság úgy ítélte, hogy ez a mulasztás megfosztja a panaszt a hatékonyságtól, és büntetlenség helyzetét teremt meg, amely elősegíti az erőszakos cselekmények megismétlődését. Annak érdekében, hogy megtudhassák, valós és közvetlen veszély fenyeget-e a családon belüli erőszak áldozata életét, a hatóságok kötelesek olyan halálozási kockázatértékelést végezni, amely önálló, proaktív és átfogó. A valós és azonnali életveszély meglétét fel kellett mérni, figyelembe véve a családon belüli erőszak sajátos összefüggéseit. Ilyen helyzetben mindenekelőtt arról van szó, hogy figyelembe kell venni a családon belüli erőszakos epizódok ismétlődését. A Bíróság észlelte, hogy a családon belüli erőszakot elkövető személyek jelentős kockázatot jelentenek a további, esetenként halálos erőszakhoz. Úgy ítélte, hogy a specifikus kockázati tényezőket jelző szabványos ellenőrző listák használata hozzájárulhat a hatóságok kockázatértékelésének átfogó jellegéhez. A Bíróság elismerte: fontos, hogy a családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó hatóságok rendszeres képzésben és figyelemfelkeltésben részesüljenek, hogy megértsék a családon belüli erőszak dinamikáját, ezáltal lehetővé téve számukra a meglévő kockázatok jobb felmérését és értékelését, a megfelelő választ és az áldozatok gyors védelmének biztosítását. Ha a hatóságok megállapították, hogy egy vagy több azonosított személy életét valós és azonnali kockázat fenyegeti, akkor pozitív köteleességük volt operatív intézkedések megtétele. A megelőző operatív intézkedésekkel kapcsolatban a Bíróság hangsúlyozta, hogy ezeknek az intézkedéseknek megfelelő és hatékony választ kell kínálniuk az azonosított életveszélyre, miközben továbbra is tiszteletben kell tartaniuk az államok egyéb, az Egyezményből eredő kötelezettségeit.

A Bíróság emlékeztetett, hogy ahhoz, hogy az Egyezmény 5. cikke alapján megengedhető legyen, a szabadságelvonás, az állam belső joga szerint törvényesnek, és az e rendelkezés 1. bekezdésében foglalt kimerítően felsorolt indokokkal összhangban kell lennie.

Ezzel kapcsolatban a Bíróság először is emlékeztetett, hogy az 5. cikk 1. bekezdésének b) pontja

értelmében a kötelezettség, hogy ne kövessen el bűncselekményt, csak akkor tekinthető „különösnek és konkrétan”, ha a bűncselekmény küszöbön álló elkövetésének helyét és idejét és potenciális áldozatát vagy áldozatait kellőképpen meghatározták. Másodszor a Bíróság észlelte, hogy az 5. cikk 1. bekezdésének c) pontjának második fordulója a büntetőeljárásról kívüli megelőző fogvatartásra vonatkozik. A második fordulóval összefüggésben azonban a Bíróság korábban úgy ítélte, hogy ez a rendelkezés nem teszi lehetővé az általános megelőzési politikát olyan személyekkel szemben, akiket a hatóságok veszélyesnek vagy jogellenes cselekményekre hajlamosnak tartanak. Ez az őrizetbe vétel csak annyit tett lehetővé a Szerződő Államoknak, hogy megakadályozzon egy különös és konkrét bűncselekményt, különös tekintettel annak elkövetésének helyére és idejére, valamint lehetséges áldozataira. A Bíróság ítélkezési gyakorlatában csak nagyon rövid időre engedélyezte az ilyen fogva tartást megelőző célokra. Harmadszor, az 5. cikk 1. bekezdése c) pontjának előzetes letartóztatást szabályozó első fordulatával kapcsolatban a Bíróság emlékeztetett, hogy ez a rendelkezés csak a már elkövetett bűncselekménnyel kapcsolatos büntetőeljárások keretében alkalmazható.

Az Egyezmény 5. cikke 1. bekezdésének c) pontja szerinti előzetes letartóztatásról szóló döntéseket illetően a Bíróság kiemelte, hogy az előzetes letartóztatás soha nem használható pusztán megelőző intézkedésként. Az ebből az indokból fakadó szabadságfosztás mindig megfelelő alapot igényel a hazai jogban. Az előzetes letartóztatás nemzeti követelményeinek való megfelelés elmulasztása nem mentesítette a hatóságokat a felelősségük alól, hogy hatáskörükön belül más, kevésbé beavatkozó intézkedéseket hozzanak, amelyek megfelelően választ adnak az azonosított kockázat szintjére.

A Bíróság kiindulásként hangsúlyozta, hogy a jelen ügyben, az előtte lévő családon belüli vagy nemi alapú erőszak számos más ügyétől eltérően, a nemzeti hatóságok nem késlekedtek vagy tétlenkedtek a kérelmező családon belüli erőszakra vonatkozó állításainak megválaszolásában. Észrevételeiben a kérelmező nem a hatóságok késedelmét vagy tétlenségét, hanem a megtett intézkedések megválasztását sérelmezték. A Bíróság álláspontja szerint a hatóságok kellőképpen figyelembe vették a családon belüli erőszak sajátos összefüggéseit, és a szükséges különleges gondosságot tanúsították, amikor azonnal reagáltak a kérelmező családon belüli erőszakra vonatkozó állításaira.

A kockázatok hatóságok általi értékelését illetően a bíróság először is úgy ítélte meg, hogy a hatóságok önállóan és proaktív módon végezték el kockázatértékelésüket. A rendőrség nem csupán az események kérelmező által szolgáltatott beszámolójára támaszkodott, hanem számos más tényezőre és bizonyítékra is alapozta értékelését. A kérelmező bejelentésének napján a rendőrség kihallgatott minden közvetlenül érintett személyt, nevezetesen a kérelmezőt, férjét és gyermekeit. Nyilatkozataikról részletes jegyzőkönyvet készítettek, és bizonyítékot gyűjtöttek a kérelmező látható sérüléseiről készített képek formájában. A kérelmező orvosi vizsgálaton is átesett. Ezenkívül a rendőrség online keresést végzett az E. ellen kiadott korábbi távoltartási és védelmi, valamint ideiglenes korlátozási és eltiltási iratok nyilvántartásában. Azt is ellenőrizték, hogy vannak-e fegyverek a kérelmező férje nevében. A Bíróság emlékeztetett: fontos, hogy a hatóságok ellenőrizzék, vajon az erőszak feltételezett elkövetője hozzáférhet-e lőfegyverekhez vagy birtokában van-e ilyenek.

Másodszor, a Bíróság úgy találta, hogy a rendőrség által végzett kockázatértékelés figyelembe vette a legfontosabb ismert kockázati tényezőket ebben az összefüggésben, amint az az általuk készített jelentésből is kiderül. Figyelembe vették a nemi erőszak bejelentésének körülményeit, azt, hogy a kérelmezőn láthatóvá váltak az erőszak jelei véraláfutások formájában, könnyezett és nagyon félt, hogy fenyegetésnek van kitéve, és hogy gyermekei szintén ki vannak téve az erőszaknak. A rendőrség számos más releváns kockázati tényezőt is kiemelt, nevezetesen az ismert, bejelentett és be nem jelentett korábbi erőszakos cselekményeket, az eszkalációt, olyan stressztényezőket, mint például a munkanélküliség, a válás, illetve különválás, valamint E. erős hajlama az erőszak elbátellizálására. Továbbá figyelembe vették E. viselkedését, és megjegyezték, hogy nincs a nevében nyilvántartott lőfegyver. A Bíróság úgy ítélte, hogy a fenti konkrét tényezők azonosításával a hatóságok bizonyították, hogy a jelen esetben kockázatértékelésük során megfelelően figyelembe vették a családon belüli erőszak összefüggéseit.

A rendelkezésükre álló bizonyítékok alapján a hatóságok arra a következtetésre jutottak, hogy a kérelmezőt további erőszak fenyegeti, és a biztonsági rendszetről szóló törvény 38a. §-a alapján távoltartási és védelmi végzést hozott E. ellen. Az értékelésbe jelentős releváns tapasztalatokkal és képzettséggel rendelkező rendőröket vontak be. Igaz ugyan, hogy külön kockázatértékelést nem

végeztek kifejezetten a gyerekekkel kapcsolatban, de a Bíróság úgy ítélte, hogy a vonatkozó időpontban rendelkezésre álló információk alapján ez nem változtatott volna a helyzeten.

A Bíróság nem látott okot arra, hogy megkérdőjelezze a hatóságok azon értékelését, miszerint a vonatkozó időpontban rendelkezésükre álló információk alapján nem tűnt valószínűnek, hogy E. lőfegyvert szerez, gyermeke iskolájába megy és elveszi saját fia életét az események ilyen gyors eszkalációjában.

A Bíróság egyetértett a Kormányzattal abban, hogy a hatóságok által a tényállás idején ismert adatok alapján nem volt jele a kérelmező fia elleni további erőszak valós és azonnali veszélyének azokon a területeken kívül, amelyekre vonatkozóan távoltartási végzést adtak, nemhogy a halálos kockázatnak. A hatóságok értékelése szerint az apa által elkövetett családon belüli erőszak összefüggésében bizonyos mértékű, nem halálos kockázatot jelentettek a gyermekek számára, az elsődleges célpont a kérelmező volt. A hatóságok által elrendelt intézkedések megfelelőnek tűntek a gyermekek elleni további erőszak kockázatának megfékezésére, és a hatóságok alaposan és lelkiismeretesen megtették az összes szükséges védintézkedést. A gyermekek élete elleni támadás valós és azonnali veszélye nem volt észlelhető. Ezért a hatóságokat nem voltak kötelesek arra, hogy további megelőző operatív intézkedéseket tegyenek kifejezetten a kérelmező gyermekeivel kapcsolatban, akár magán-, akár közterületeken, például távoltartás elrendelése a gyermekek iskolája vonatkozásában. Figyelembe véve az osztrák büntetőjogból fakadó és a vádlottak Egyezmény 5. cikkéből fakadó jogait védő követelményeket, a Bíróság nem talált okot arra, hogy megkérdőjelezze azoknak az osztrák bíróságoknak a megállapításait, amelyek úgy döntöttek, hogy nem rendelik el E. előzetes letartóztatását. Ezzel kapcsolatban a Bíróság emlékeztetett, hogy az Egyezmény 5. cikke értelmében a fogvatartás nem megengedett, kivéve, ha az összhangban van a nemzeti joggal.

A hatóságok a szükséges különös gondosságot tanúsították, amikor gyorsan reagáltak a kérelmező családon belüli erőszakra vonatkozó állításaira, és megfelelően figyelembe vették az eset sajátos családon belüli erőszakkal kapcsolatos összefüggéseit. Önálló, proaktív és átfogó kockázatértékelést végeztek, és távoltartási és védelmi végzést hoztak. Ez a kockázatértékelés nem jelzett a kérelmező fiára nézve valódi és azonnali halálos kockázatot. Következésképpen a hatóságok nem voltak kötelesek e tekintetben megelőző operatív intézkedéseket hozni. Így az Egyezmény 2. cikkének anyagi jogi vetületét nem sértették meg.

3. Bivolaru és Moldovan Franciaország elleni ügye (40.324/16. és 12.623/17. sz. ügy)³⁷

Az első kérelmező, a kilencvenes évek óta egy spirituális jogmozgalom vezetője, 2004-ben büntetőeljárás alanya volt Romániában. 2005-ben Svédországba utazott, ahol politikai menedékjogot kért, és menekültként állandó tartózkodási engedélyt kapott, amellyel 2007-től utazhatott. A Romániai Legfelsőbb Semmitő- és Bíróság 2013. június 14-ei ítéletében távollétében hat év szabadságvesztésre ítélte a kiskorúval folytatott szexuális kapcsolat miatt. 2013. június 17-én a Szeben Megyei Bíróság elfogatóparancsot adott ki az ítélet végrehajtása érdekében. Az első kérelmezőt 2016 februárjában letartóztatták Párizsban, amikor álnéven utazott hamis bolgár személyazonosító okmányok segítségével. A Párizsi Fellebbviteli Bíróság Nyomozati Osztálya előtti eljárásban vitatta az európai elfogatóparancs végrehajtását, azzal érvelve, hogy az a tény, hogy Svédország menekültstátuszt adott neki, valamint a romániai elítélésének politikai és vallási okai embertelen és megalázó bánásmód veszélyének teszi őt ki, ami a kiadatás abszolút akadályának minősül. A Nyomozati Osztály további vizsgálatokat rendelt el. A svéd hatóságok részletesebb információkat közöltek, többek között pontosítva, hogy nem indítottak eljárást az első kérelmező menekült státuszának visszavonására. A Nyomozati Osztály 2016. június 8-án elrendelte az első kérelmező átadását a román igazságügyi hatóságoknak. Megállapította különösen, hogy a kérelmező kiadását köztörvényes bűncselekmény miatt kiszabott büntetésének letöltése céljából kérték, és a Bíróság ítélezési gyakorlatából arra következtetett, hogy az első kérelmező azon állítása, miszerint politikai nézetei miatt ítélték el, pusztán állítás volt. Úgy találta továbbá, hogy nem feladata annak megállapítása, vajon a kérelmező a romániai fogva tartási körülmények miatt embertelen vagy megalázó bánásmód valós veszélyével szembesül-e. Az első kérelmező felülvizsgálati kérelmet nyújtott

³⁷ Az ítélet 2021. június 25-én vált véglegessé.

be az ítélet ellen. A Semmitőszék 2016. július 12-én elutasította kérelmet, úgy ítélte: az a tény, hogy Svédország menekültstátuszt adott neki, nem zárja ki az európai elfogató parancs végrehajtását. Az első kérelmező 2016. július 13-án a Bíróság eljárási szabályzatának 39. szabálya értelmében kérte a román hatóságoknak való átadásának végrehajtásának felfüggesztését. A Bíróság 2016. július 15-én elutasította a kérelmet. Egy héttel később az első kérelmezőt az európai elfogató parancs alapján Romániába szállították, és őrizetbe vették; 2017. szeptember 13-án feltételes szabadságra bocsátották.

A második kérelmezőt 2015 júniusában hét év és hat hónap szabadságvesztésre ítélte a Marosvári Járásbíróság, 2010-ben Romániában és Franciaországban elkövetett embercsempészség miatt. A tárgyalás után visszatért Franciaországba. A román hatóságok 2016. április 29-én európai elfogatóparancsot adtak ki a második kérelmező ellen e szabadságvesztés végrehajtása céljából. A második kérelmezőt, akit bírósági felügyelet alá helyeztek, és hetente egyszer jelentkeznie kellett a clermont-ferrandi rendőrségen, 2016 júniusában letartóztatták, és az európai elfogató parancsot kézbesítették neki. A Riomi Fellebbviteli Bíróság Nyomozati Osztálya előtti eljárásban azzal érvelt, hogy a kiadatására csak akkor kerülhet sor, ha a Nyomozati Osztály további információkat kér és kap a romániai fogvatartás jövőbeli feltételeiről. A Nyomozati Osztály elküldte a vonatkozó megkeresést annak felmérésére, hogy fennáll-e az embertelen vagy megalázó bánásmód valós kockázata. Miután beszerezte az információkat, 2016. július 5-ei ítéletében úgy ítélte, hogy nincs akadály a második kérelmező kiadatásának. A második kérelmező jogorvoslati kérelmet nyújtott be ezen ítélet ellen, amelyet 2016. augusztus 10-én elutasítottak. 2016. augusztus 2-án az európai elfogató parancs alapján átadták a román hatóságoknak.

A kérelmezők – az Egyezmény 3. cikkére hivatkozva – azt állították, hogy az európai elfogatóparancs alapján a román hatóságoknak történő átadásuk az Egyezményt sértő bánásmód veszélyének teszi ki őket.

A nemzetközi jog alkalmazása során a Szerződő Államokat továbbra is kötelezik az Emberi Jogok Európai Egyezményéhez való csatlakozáskor vállalt kötelezettségek. A nemzetközi jogi kötelezettségek teljesítése érdekében hozott intézkedést akkor kell indokoltnak tekinteni, ha a szóban forgó szervezet az alapvető jogokat legalább az Egyezményben biztosított védelemmel egyenértékű vagy azzal összehasonlítható szintű védelemben részesíti. Ha a szervezet úgy tekinthető, mint amely egyenértékű védelmet biztosít, akkor az a vélelem, hogy egy Állam nem tért el az Egyezmény követelményeitől, ha nem tett mást, mint végrehajtotta a szervezet tagságából fakadó jogi kötelezettségeit.

A Bíróságnak ellenőriznie kellett, hogy teljesülnek-e az egyenlő védelem vélelmének alkalmazásának feltételei az előtte folyó ügy körülményei között. Ha igen, akkor meg kell győződnie arról, hogy az európai elfogató parancsot végrehajtó hatóság nem fogja nyilvánvalóan kiüresíteni az Egyezményben biztosított jogok védelmét. Ha nem ezt állapították meg, és az egyenlő védelem vélelmének alkalmazásának feltételei nem teljesültek teljes mértékben, a Bíróságnak felül kell vizsgálnia, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság milyen módon igyekezett megállapítani, hogy fennáll-e a az Egyezmény által védett jogok megsértésének valós és személyre szabott kockázata az európai elfogató parancs végrehajtása esetén. El kellett tehát döntenie azt a kérelmezők kiadatása ellentétes-e az Egyezmény 3. cikkével.

Az első kérelmező 3. cikk szerinti panasza két szempontot tartalmazott: az első a menekült státusának jogkövetkezményeire vonatkozott, a második pedig a romániai fogvatartás feltételeire vonatkozott.

Az egyenlő védelem vélelmének alkalmazásával kapcsolatban a Bíróság kiemelte, hogy a Semmitőszék elutasította a kérelmező azon kérelmét, hogy kérjen előzetes döntéshozatalt az Európai Unió Bíróságától egy tagállam által egy harmadik, később ugyancsak tagállammá vált ország állampolgára részére megadott menekültstátusz európai elfogatóparancs végrehajtására gyakorolt jogkövetkezményei tárgyába. Ez valódi és komoly kérdés volt az alapvető jogok uniós jog általi védelme és az 1951-es genfi egyezmény által biztosított védelemhez való viszonya tekintetében, amelyet az Európai Unió Bírósága korábban soha nem vizsgált. A Bíróság úgy ítélte: a Semmitőszék, mivel úgy döntött, hogy nem utalja az ügyet az Európai Unió Bíróságára, anélkül határozott, hogy az alapvető jogok felügyeletére vonatkozó - alapvetően az Egyezménnyel egyenértékű – nemzetközi mechanizmus teljes potenciálját bevetették volna. Tekintettel e határozatra és a szóban forgó kérdések fontosságára, az egyenlő védelem vélelmének alkalmazhatóságát.

Ennek megfelelően a Bíróság feladata volt megvizsgálni azt a módot, ahogyan a végrehajtó igazságügyi hatóság annak megállapítására törekedett, hogy fennáll-e valós veszélye annak, hogy a kérelmező

politikai és vallási meggyőződése miatt üldöztetésnek van kitéve, ha az európai elfogatóparancsot végrehajtják. El kellett döntenie, hogy volt-e kellően szilárd ténybeli alap ahhoz, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság megállapítsa, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtása valós és egyéni kockázatot jelent a kérelmező számára, hogy az Egyezmény 3. cikkével ellentétes bánásmódban részesül, és hogy ezen az alapon megtagadja az európai elfogatóparancs végrehajtását.

A Bíróság észlelte, hogy a belföldi eljárásban a kérelmező, amikor bizonyítani akarta az embertelen és megalázó bánásmód valódi kockázatát az európai elfogatóparancs végrehajtása esetén, elsősorban a genfi egyezmény szerinti menekült státuszára és az egyezmény 33. cikkében meghatározott visszaküldési tilalomra hivatkozott. Az Egyezmény 3. cikkének megtartásának felülvizsgálata során a Bíróság kiemelte, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat nem tartalmaz olyan végrehajtás megtagadási okot, amely azon személy menekültstátuszával kapcsolatos, akinek a kiadását kéri. Hangsúlyozta azt a tényt, hogy a kérelmező menekültstátuszának megadásakor a svéd hatóságok nyilvánvalóan azt az álláspontot képviselték, hogy akkoriban elegendő bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy a származási országában üldöztetés veszélye fenyegeti. A felülvizsgálat során a végrehajtó igazságügyi hatóság úgy ítélte, hogy ez az állapot olyan tényező, amelyet különösen figyelembe kell vennie. A Nyomozati Osztály információt cserélt a svéd hatóságokkal, további részleteket kérve a kérelmező menekültstátuszáról. A svéd hatóságok azt válaszolták, hogy javasolják a kérelmező menekült státuszának fenntartását, de anélkül, hogy megvizsgálták volna, hogy fennáll-e az üldöztetés kockázata származási országában, tíz évvel a státusz megadása után. A végrehajtó igazságügyi hatóság előtti iratokban vagy a kérelmező által a Bíróság előtt előterjesztett bizonyítékokban semmi nem utalt arra, hogy kiadatása esetén továbbra is fennállna a vallási alapú üldöztetés veszélye Romániában. A Bíróság azt is kiemelte, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóságok ellenőrizték, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtására irányuló kérelemnek nem volt hátrányos megkülönböztetés célja, különösen a kérelmező politikai nézetei miatt. A Bíróság ezért úgy ítélte, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság a kérelmező egyéni helyzetének teljes körű és alapos vizsgálatát követően, amely bizonyította, hogy figyelembe vette menekült státuszát, nem rendelkezett kellő ténybeli alappal ahhoz, hogy megállapítsa az Egyezmény 3. cikke megsértése tényleges kockázatának fennállását, és hogy ezen az alapon megtagadja az európai elfogatóparancs végrehajtását.

A romániai fogvatartási feltételek kérdésével kapcsolatban a Bíróság észlelte, hogy a hazai bíróságok előtti eljárásban a kérelmező csupán nagy általánosságban panaszkodott a romániai politikai ellenfelekkel szembeni bánásmódra, beleértve a börtönt is, és nem a fogva tartás körülményeire a román börtönökben; ennek következtében a végrehajtó igazságügyi hatóság nem rendelkezett elegendő információval e tekintetben. Ennek megfelelően a Bíróság úgy ítélte, hogy a romániai börtönökben a fogvatartás körülményeinek leírása, amelyet a kérelmező a végrehajtó igazságügyi hatóságnak nyújtott be az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadására irányuló kérelmének alátámasztására, nem volt kellően részletes vagy alátámasztott ahhoz, hogy az Egyezmény 3. cikkével ellentétes bánásmódot valószínűsítse arra az esetre, ha átadják a román hatóságoknak. A Bíróság azt is kiemelte, hogy tekintettel a Semmitőszék szerepére, céltalan lett volna, hogy e bíróság előtt első alkalommal hivatkozzanak az Aranyosi és Căldăraru-ügyben hozott ítéletre az állítólagos strukturális hiányosságok bizonyítása érdekében. A Bíróság álláspontja szerint a végrehajtó igazságügyi hatóságnak nem volt kötelessége további információkat kérni a román hatóságoktól a kérelmező jövőbeni fogva tartási helyéről, a fogva tartás körülményeiről és a börtönrendszerről annak a valós veszélynek a fennálltának létezés azonosítása céljából, hogy fogva tartási körülményei miatt embertelen és megalázó bánásmódban lesz része. Ilyen körülmények között a Bíróság úgy ítélte, hogy nem volt szilárd ténybeli alapja annak, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság megállapítsa az Egyezmény 3. cikke megsértésének valós kockázatát, és hogy ezen okból megtagadja az európai elfogatóparancs végrehajtását. Ennek megfelelően az európai elfogatóparancs végrehajtása nem vonta maga után az Egyezmény 3. cikkének megsértését.

A második kérelmező ügyében az egyenlő védelem vélelmének alkalmazásának első feltételét, nevezetesen a nemzeti hatóságok mozgásterének hiányát illetően, a Bíróság kiemelte, hogy az európai elfogatóparancs-t végrehajtó igazságügyi hatóság jogi kötelezettsége a 2002/584/IB kerethatározat vonatkozó rendelkezéseiből ered, ahogy azt az Európai Unió Bírósága az Aranyosi- és Căldăraru-ügyben hozott ítélete óta értelmezi. Az Európai Unió Bíróságának jelenlegi ítélkezési gyakorlata szerint a

végrehajtó igazságügyi hatóság kivételes körülmények között eltérhet a tagállamok közötti kölcsönös bizalom és kölcsönös elismerés elvétől az elfogatóparancs végrehajtását felfüggesztve, vagy adott esetben megtagadva. A végrehajtó igazságügyi hatóság, amikor döntött az első kérelmezőnek az európai elfogatóparancs végrehajtása elleni kifogását, amelyet arra alapított, hogy az őt az Alapjogi Charta 4. cikkével ellentétes körülmények közötti fogvatartás veszélye fenyegeti, köteles volt felmérni, hogy a kérelmező által állított rendszerszintű hiányosságok léteznek-e a kibocsátó tagállamban, majd adott esetben elvégezzék annak az embertelen és megalázó bánásmód egyéni kockázatának konkrét és részletes vizsgálatát, amellyel a kérelmező kiadatása esetén szembesülne.

A Bíróság kiemelte az Európai Unió Bírósága által meghatározott követelmények és a saját ítélkezési gyakorlatából fakadó követelmények közeledését a valós és egyéni kockázat megállapítása tekintetében. Ebből következett, hogy a Nyomozati Osztálynak meg kellett volna tagadnia az európai elfogató parancs végrehajtását, ha a fent említett értékelés elvégzése után úgy találta: lényeges indokok alapján feltételezhető, hogy a kérelmező kiadatása esetén valóban embertelen és megalázó bánásmód kockázatával szembesül a fogvatartás körülményei miatt.

Az igazságügyi hatóságnak ezt a mérlegelési jogkörét azonban a tények és körülmények, valamint az azokból eredő jogkövetkezmények felmérésére az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata által szigorúan meghatározott keretek között és az uniós jogból fakadó kötelezettségek, nevezetesen az Alapjogi Charta 4. cikkének teljeskörű végrehajtásának biztosítása érdekében kellett gyakorolni, amely az Egyezmény 3. cikke által biztosított védelemmel egyenértékű védelmet biztosít. Ilyen körülmények között a végrehajtó igazságügyi hatóságról nem mondható el, hogy önálló mozgástérrel rendelkezne annak eldöntésében, hogy végrehajtja-e az európai elfogatóparancsot, vagy sem, olyan mértékben, ami az egyenlő védelem vélelmének alkalmazásának mellőzését eredményezi.

Ami a második alkalmazási feltételt, nevezetesen az uniós jog által biztosított felügyeleti mechanizmusban rejlő lehetőségek teljes körű kihasználását illeti, a Bíróság kiemelte, hogy az Európai Unió Bírósága ítélkezési gyakorlatának fényében nem merültek fel komoly nehézségek a kerethatározat értelmezése és annak alapvető jogokkal való összeegyeztethetősége tekintetében, ami arra a következtetésre vezethet, hogy előzetes döntéshozatalt kellett volna kérni az Európai Unió Bíróságától. Az egyenértékű védelem vélelmének alkalmazására vonatkozó második feltételt tehát teljesítettnek kell tekinteni. A fentiekre tekintettel a Bíróság úgy ítélte, hogy az egyenértékű védelem vélelmének alkalmazható a jelen ügyben.

Ennek megfelelően a Bíróságnak meg kellett vizsgálnia, hogy az Egyezményben biztosított jogok védelme nyilvánvalóan hiányos volt-e a jelen ügyben, megcáfolva ezt a vélelmet. Ha ez így lenne, akkor a nemzetközi együttműködés érdekeit felülmúlná az Egyezménynek, mint az emberi jogok területén az „európai közrend alkotmányos eszközének” betartása. Ebből a célból a Bíróság arra törekszik, hogy megállapítsa, volt-e kellően szilárd ténybeli alap, amely arra kötelezi a végrehajtó igazságügyi hatóságot, hogy állapítsa meg: az európai elfogatóparancs végrehajtása a második kérelmező számára valódi és egyéni kockázatot jelent, hogy az Egyezmény 3. cikkével ellentétes bánásmódnak lesz kitéve, a romániai fogvatartási körülmények miatt.

A Bíróság először is észlelte, hogy a nemzeti bíróságok előtti eljárásban a második kérelmező felperes bizonyítékot nyújtott be a kibocsátó állam börtöneiben tapasztalt rendszerszintű vagy általános hibákra. Kiemelte a Nyomozati Osztály előtt, majd a Semmitőszék előtt benyújtott bizonyítékok súlyos és részletes jellegét, rámutatva a román börtönrendszer, és különösen a Gherla-i fegyintézet, hiányosságaira, ahol a román hatóságok a kérelmezőt elhelyezni kívánták. A Bíróság kiemelte a hazai igazságügyi hatóság által hozott intézkedéseket is, amelyek további információkat kértek a román hatóságoktól. Az ezen információcsere során szerzett részletek fényében a végrehajtó igazságügyi hatóság úgy ítélte, hogy az európai elfogató parancs végrehajtása nem vonja maga után az Egyezmény 3. cikke megsértésének kockázatát a kérelmező esetében. A Bíróság viszont a maga részéről úgy ítélte, hogy elegendő ténybeli alap állt rendelkezésre ahhoz, hogy az érintett hatóság megállapítsa ilyen kockázat fennálltát.

Először is a Bíróság úgy ítélte, hogy a kibocsátó állam által szolgáltatott információkat nem helyezték kellőképpen a Bíróság ítélkezési gyakorlatának összefüggésrendszerébe, különös tekintettel a gherlai fegyintézet helyzetére, ahol a kérelmezőt állítólag fogva tartják. A Bíróság emlékeztetett, hogy ítélkezési

gyakorlata szerint fogvatartottként 3 négyzetméter padlófelület a többszemélyes zárkában az alkalmazandó minimális szabvány az Egyezmény 3. cikke értelmében. A Bíróság úgy ítélte, hogy a kérelmező számára kiosztandó személyes térről a végrehajtó igazságügyi hatóság rendelkezésére álló információk az Egyezmény 3. cikk megsértésének erős feltételezésére adtak okot. Másodszor, a Bíróság észlelte, hogy a román hatóságok által a gherlai fegyintézetben tapasztalható fogvatartási feltételek egyéb vonatkozásaival kapcsolatos biztosítékokat, amelyek állítólag képesek voltak csökkenteni az Egyezmény 3. cikke megsértésének valós kockázatát, sztereotip módon írták le, és azt nem tartalmazta a végrehajtó igazságügyi hatóság kockázatértékelése. Harmadszor, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy annak ellenére, hogy a román hatóságok nem zárták ki annak lehetőségét, hogy a kérelmezőt a gherla i fegyintézettől eltérő fegyintézetben tartják majd fogva, a végrehajtó igazságügyi hatóság által e tekintetben, ajánlások formájában tett óvintézkedések, hogy a kérelmezőt olyan börtönben kell tartani, amely azonos, ha nem jobb feltételeket biztosít, és nem volt megfelelő az embertelen és megalázó bánásmód valódi kockázatának kizárására.

Következésképpen a Bíróság úgy ítélte, hogy különösen a Bíróság saját ítélkezési gyakorlatából fakadóan kellően szilárd ténybeli alap volt ahhoz, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság megállapítsa, hogy a kérelmező ki van téve az embertelen és megalázó bánásmód valós kockázatának a romániai fogva tartási körülményei miatt, úgy, hogy nem hagyhatja magát egyszerűen a román hatóságok nyilatkozataira. A Bíróság ebből arra következtetett, hogy a jelen ügy sajátos körülményei között az alapvető jogok védelme nyilvánvalóan hiányos volt, és ennek következtében az egyenlő védelem védelme megdőlt. A Bíróság úgy találta, hogy az Egyezmény 3. cikkét megsértették.

A Bíróság a második kérelmező javára 5.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

4. Ribcheva és mások Bulgária elleni ügye (37.801/16., 39.549/16. és 40.658/16. sz. ügyek)³⁸

A kérelmezők a Belügyminisztérium terrorizmusellenes osztaga egyik tisztjének édesanyja, özvegye és lánya. A kérelmezők hozzátartozóját egy terrorellenes művelet során ölte meg egy személy, akit megpróbáltak elfogni.

A kérelmezők – különösen az Egyezmény 2. cikkére hivatkozva – sérelmezték, hogy a hatóságok nem vizsgálták meg megfelelően, hogy hanyagság történt-e a művelet megtervezésében és lefolytatásában, amelyben hozzátartozójukat megölték.

A Bíróság úgy ítélte, hogy a hatóságok – a közvetlen gyilkos felelősségén kívül – kötelesek voltak megvizsgálni, hogy bármely tisztviselő hozzájárult-e a rendőr halálához a művelet tervezésében és végrehajtásában elkövetett gondatlan cselekedetek vagy mulasztások révén. Valóban nem volt alapja annak a megállapítására, hogy ez a nyomozási kötelesség, amely akkor merült fel, amikor valaki az állítólagos gondatlanság miatt az állam esetleges felelősségével járó körülmények között vesztí életét, nem vonatkozott a magánszemélyek által feladataik ellátása közben megölt rendőrökre. A jelen esetben azonban a hatóságok nem teljesítették megfelelően ezt a kötelezettséget, így nem tettek eleget az Egyezmény 2. cikke szerinti eljárási kötelezettségüknek. Különösen a Belügyminisztérium két belső vizsgálata, bár a legtöbb tekintetben megfelelő volt, két súlyos hibában szenvedtek, amelyek megakadályozta őket abban, hogy teljes mértékben megfeleljenek az Egyezmény 2. cikke követelményeinek: a második vizsgálatot nem a hatóságok kezdeményezték, amint ezt a rendelkezés előírja, hanem az elhunyt édesanyja panasza alapján indult, és ami még fontosabb, és hiányzott a nyilvánosság és a kérelmezők bevonása mindkét vizsgálatba. Az egyezmény 2. cikkének eljárási vetületét tehát megsértették.

A Bíróság megerősítette, hogy az Egyezmény 2. cikk szerinti kötelezettség, hogy megelőző operatív intézkedéseket kell tenni az élet védelme érdekében a más személyektől származó halálos fenyegetésekkel szemben, egyformán alkalmazható minden olyan tevékenységre, amelyben az élethez való jog forog kockán. A jelen ügyben erről a kötelezettségről volt szó.

A hatóságok egyértelműen tudták, hogy a kérelmezők hozzátartozóját veszélyeztetheti a célpont, ha részt vesz a letartóztatásában, egy az állam által szervezett veszélyes tevékenységnek is nevezhető akcióban,

³⁸ Az ítélet 2021. június 30-án vált véglegessé.

és ezért a hatóságok pozitív kötelessége volt, hogy megtegyék azt, amit észszerűen elvárható tőlük, hogy megvédjék a kérelmezők hozzátartozóját, az adott művelet keretében felmerülő kockázatoktól. Ezt követően hangsúlyozta, hogy az észszerűség mércéje e pozitív kötelezettséggel kapcsolatban (2. cikk, 1. bekezdés) nem volt olyan szigorú, mint a negatív kötelezettség tekintetében, hogy tartózkodnia kell a „több, mint feltétlenül szükséges” erőszak alkalmazásától (2. cikk 2. bekezdés).

A hatóságok mérlegelési mozgástérrel rendelkeztek, és nem kellett lehetetlen vagy aránytalan terhet róni rájuk, figyelembe véve a prioritásokat és az erőforrásokat érintő operatív döntéseket, valamint az emberi magatartás kiszámíthatatlanságát – különösen akkor, amikor a bűnüldöző hatóságok fegyveres és veszélyes személyekkel szembeni tevőleges műveletről van szó. Az állam saját személyzetének életveszéllyel szembeni védelmére vonatkozó pozitív kötelezettségének hatálya és tartalma sem teszi lehetetlenné, hogy megkövetelje tőlük, hogy ilyen műveletekben részt vegyenek, vagy hogy a hatóságok számára indokolatlanul megterhelő legyen ezek megszervezése. Ebben az összefüggésben szem előtt kell tartani, hogy a bűnüldöző szervek személyzetének, akik szabadon vállalták szolgálatot, különösen olyan speciális egységekben, amelyek feladatai közé tartozott a terroristákkal és más veszélyes bűnözőkkel való foglalkozás, biztosan tisztában kell lenniük azzal, hogy ez esetenként kerülhetnek olyan helyzetbe, ahol halálos fenyegetésekkel kell szembenézniük, amelyeket nehéz lehet megfékezni.

Ugyanakkor a hatóságoknak gondoskodniuk kellett az ilyen személyzet megfelelő képzéséről és felkészítéséről. A Bíróság nem vitatta a terrorellenes osztag rendelkezésére bocsátott felszerelést és lőfegyvereket, mivel a nemzeti hatóságok feladata volt, amelyek jobb helyzetben voltak, hogy értékeljék a vonatkozó igényeket, és felelősséget vállaljanak a méltó szükségletek közötti döntésekért, és hogy döntsenek, hogyan kell elosztani korlátozott erőforrásaikat, és hogy nem voltak nyilvánvalóan rosszul felkészülve feladatuk ellátására. E követelmény alapján a Bíróság úgy ítélte, hogy bár a hatóságok hibáztak a művelet tervezésében és végrehajtásában, a tisztviselő életét veszélyeztető kockázatok minimalizálása érdekében tett lépéseik észszerűnek tekinthetők, és nem mondható, hogy elmulasztották kötelességüket, hogy észszerű lépéseket tegyenek védelme érdekében.

Különösen, bár a műveletet indokolatlanul sietteték, és a célpont ellenállásának valószínű mértékét alábecsülték, a hatóságok észszerű óvintézkedéseket tettek: titkos információkat szereztek a célponttól, és terveket dolgoztak ki a letartóztatásáról és a lőfegyvereinek elvételéről; számos speciálisan kiképzett tisztet vetettek be, és összehangoltan, mindenkor töretlen parancsnoki láncsal jártak el. A Bíróságnak rendkívül óvatosan kellett eljárnia a hatóságok által e tekintetben hozott döntések bármelyikének utólagos bölcsességgel történő felülvizsgálatával szemben - ezt még akkor is el kell kerülni, ha azt vizsgáljuk, hogy a hatóságok „több, mint feltétlenül szükséges” erőszakot alkalmaztak-e, amikor, mint már említettük, sokkal szigorúbb követelmény alkalmazandó. Az Egyezmény 2. cikkének anyagi jogi vetületét tehát nem sértették meg.

A bíróság a kérelmezők javára fejenként 8.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Bpkf.I.585/2021/2.

Az I. és II. rendű vádlottal szemben fenntartott kényszerintézkedés a korábban megjelölt általános és különös okokon alapul, törvényi feltételei fennállnak, az elérni kívánt célhoz szükségesek, egyéni körülményeikkel és az elérni kívánt céllal arányosak, az azzal elérni kívánt cél az I. rendű vádlott esetében enyhébb kényszerintézkedéssel nem, kizárólag letartóztatás útján, míg II. rendű vádlott esetében enyhébb kényszerintézkedéssel, büntügyi felügyelet útján biztosítható. A Kúria erre tekintettel az ítéletábra fellebbezéssel támadott végzését helybenhagyta.

Az Ítéletábra helyesen állapította meg, hogy a vádlottakkal szemben a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés általános feltétele a Be. 276. § (1) bekezdés a) pontjának II. fordulatára figyelemmel fennáll, az ügyészség a vádlottakat szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményekkel vádolja. A Kúria az ítéletábra indokolását kiegészíti azzal, hogy a vádlottak vonatkozásában a személyi

szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés további fenntartásának a Be. 276. § (1) bekezdés b) pontjában írt feltétele is fennáll, mert a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés céljának eléréséhez ez szükséges, és az elérni kívánt cél más módon nem biztosítható.

Az ítéletábra helyesen állapította meg, hogy a vádlottakkal szemben a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések különös feltételei közül a Be. 276. § (2) bekezdés a) pont ab) alpontja továbbra is megállapítható, az ennek alapjául szolgáló tények és körülmények nem változtak.

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 276. § (2) bekezdés a) pont ab) alpontja értelmében személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés rendelhető el a terhelt jelenlétének biztosítása érdekében, ha megalapozottan feltehető, hogy a büntetőeljárásban elérhetetlenné válna, így különösen megszökne, elrejtőzne.

A Kúria e vonatkozásban rámutatott arra, hogy a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés elrendelését követően annak fenntartására, illetve az elsőfokú eljárásban fenntartást követő 6 hónap elteltével felülvizsgálatára sor került, azok során ezen különös feltétel fennállását az ügyben eljáró bíróságok vizsgálták és megállapították. A Be. 279. § (3) bekezdés a) pontja értelmében a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés megszüntetésére akkor kerülhet sor, ha az elrendelésének oka megszűnt. Az ügyben első fokon eljáró ítéletábra helyesen állapította meg, hogy a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés elrendelésének oka nem szűnt meg, az eljárás során abban változás nem tapasztalható, a vádlottak jelenlétének biztosítása érdekében továbbra is feltehető, hogy az eljárásban való jelenlétük biztosítása kényszerintézkedés alkalmazása nélkül nem lehetséges, mert megalapozottan feltehető, hogy enélkül a büntetőeljárásban elérhetetlenné válnának, elrejtőznének. A Be. 279. § (3) bekezdésére figyelemmel ezért ebben az ügyben a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés megszüntetésének nincs helye, ugyanakkor vizsgálendő más személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés elrendelésének feltétele az I. rendű vádlott vonatkozásában, melynek az ítéletábra eleget tett, és helyesen állapította meg, hogy az I. rendű vádlott vonatkozásában a letartóztatásnál enyhébb személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés nem lenne elegendő annak célja elérésére.

A Kúria az ítéletábra végzésének indokolásából mellőzi mindkét vádlott tekintetében azt, hogy a szökés, elrejtőzés veszélye [Be. 276. § (2) bekezdés a) pont ab) alpont] a vád tárgyává tett bűncselekmények jellegére és a kitartó szándékkal történő elkövetésére figyelemmel lenne megállapítható, mivel azon feltételezés alapja, hogy a vádlottak jelenléte az eljárásban más módon nem lenne biztosítható a vád tárgyává tett bűncselekmények kiemelkedő törvényi fenyegetettségével kapcsolatos: a vád tárgyává tett cselekmények tárgyi súlya, az akár életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés kiszabásának lehetősége és az ezzel való fenyegetettség terhe az a konkrét tény, amely – összevetve az ügyben a vádlottak konkrét személyi körülményeivel, valamint az ügy objektív körülményeivel – a törvényi feltételek fennállását megalapozza.

A Kúria megállapította, hogy az I. rendű vádlott vonatkozásában a Be. 276. § (2) bekezdés b) pontjának bb) alpontjára és c) pontjának cc) alpontjára történő hivatkozás is megalapozott, az ítéletábra indokolása e körben helytálló.

A Be. 276. § (2) bekezdés b) pont bb) alpontja értelmében a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés elrendelhető a bizonyítás megnehezítésének vagy megghiúsításának megakadályozása érdekében, ha megalapozottan feltehető, hogy a terhelt a bizonyítást veszélyeztetné, így különösen, ha a büntetőeljárásban résztvevő vagy más személyt megfélemlítene, jogellenesen befolyásolna. Az első fokon eljáró ítéletábra ebben a körben helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az ügy egyedi körülményeire figyelemmel, a vádemelést követően bíróság előtt folyamatban lévő bizonyítási eljárás során jelen ügyben megalapozottan feltehető, hogy az I. rendű vádlott a tanúk megfélemlítésével vagy jogellenes befolyásolásával a bizonyítás megghiúsítására törekedne. A bűncselekmény elkövetését tagadó vádlott kifejezetten vitatja egyes tanúk szavahihetőségét, az ügy sajátos körülményeire figyelemmel pedig kiemelkedő jelentősége van a bizonyítás eredményessége szempontjából annak, hogy az ügy tanúi vallomásukat befolyás mentesen tegyék meg. A vádlott tárgyaláson tett vallomásának egyes elemeiből megállapítható, hogy a vádlott, valamint az ügy egyes tanúi között hosszabb időre visszanyúló ellentéteket megalapozó kapcsolat áll fenn, emellett a vádlott

kifejezetten kérte, hogy az általa megjelölt tanúkkal a szembesítés a személyes jelenlétében történjen. A vádiratban foglaltak bizonyítása során arra figyelemmel, hogy a vád tárgyává tett cselekmények elkövetési ideje közel 20 évvel ezelőtti, a valóságghú tényállás megállapítása szempontjából kiemelkedő jelentősége van annak, hogy a tanúk vallomásukat félelem- és befolyásmentesen tehessék meg.

A Be. 276. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontja értelmében a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés a bűnisméltés lehetőségének megakadályozása érdekében is elrendelhető, ha megalapozottan feltehető, hogy a terhelt a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghez vinné, vagy az eljárás tárgyát képező bűncselekményt folytatná, vagy szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el. Az I. rendű vádlott előélete, letartóztatás előtti személyi körülményei alapján alappal feltehető, hogy a vádlott újabb, szabadságvesztéssel büntetendő, vagyon elleni bűncselekményt követne el megélhetésének biztosítása érdekében.

Az I. rendű vádlott vonatkozásában a letartóztatás fenntartása a Be. 277. § (4) bekezdés a), c) és e) pontjai alapján továbbra is indokolt: a bűncselekmény jellegére, személyi és családi körülményeire, valamint a büntetőeljárás előtt és az eljárás során tanúsított magatartására tekintettel megállapítható, hogy jelenlétének biztosítása, elrejtőzésének megakadályozása, a bizonyítás veszélyeztetésének elhárítása, illetve újabb, szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény elkövetésének megakadályozása távoltartással, illetve bűnügyi felügyelettel nem biztosítható.

Míndez megalapozza a Be. 271. § (2) bekezdését, mely szerint súlyosabb korlátozással járó kényszerintézkedés akkor rendelhető el, ha a kényszerintézkedéssel elérni kívánt cél kisebb korlátozással járó kényszerintézkedéssel vagy egyéb eljárási cselekménnyel nem érhető el.

A Kúria a Be. 271. § (1) bekezdésére figyelemmel megállapítja, hogy az eljárásban elrendelt kényszerintézkedés az I. rendű vádlott vonatkozásában jelenleg nem olyan hosszú tartamú, amely az ügy tárgyi súlyához, valamint a vád tárgyává tett cselekmények jellegéből és az elkövetés óta eltelt időmúlásból fakadó terjedelmes bizonyításhoz kapcsolódó legszükségesebb mértékű korlátozás túllépésének lenne tekinthető.

A letartóztatás és a személyi szabadságot korlátozó más bírói engedélyes kényszerintézkedés feltételeinek vizsgálatánál konkrét, az adott ügyre vonatkozó tényeken alapulhat az a következtetés, hogy fennáll a szökés, elrejtőzés vagy a bűnisméltés veszélye (BH 2009.7.).

Az Emberi Jogok Európai Bírósága az EJEB 2013.53129/2009. Imre Zsolt kontra Magyarország ítéletében kifejtette: azt, hogy a vádlott előzetes letartóztatásának fenntartása ésszerű-e, minden esetben az ügy speciális vonásainak a fényében kell megítélni. Az elhúzódó fogva tartás egy adott ügyben csak akkor lehet indokolt, ha a közérdek valódi követelményének olyan specifikus jelei állnak fenn, amelyek – az ártatlanság véelme ellenére – nagyobb súllyal esnek latba, mint az Egyezmény 5. cikkében lefektetett, az egyéni szabadság tiszteletben tartását előíró szabályok (indokolás 41.).

A nyomozási bíró eljárásáról az előzetes letartóztatás elrendelése tárgyában született 93/2011. BK. vélemény szerint, amikor a bíróság az (előzetes) letartóztatás különös feltételeit vizsgálja, rendkívüli gondossággal kell eljárnia. Figyelembe kell venni, hogy olyan feltételezés, amely egy jövőbeli esemény bekövetkezésének a valószínűsítéséből áll, csak tényeken alapuló következtetések útján történhet. A megalapozottan feltehető kifejezés olyan jövőbeli történésre, eseményre utal, amelynek a bekövetkezése a rendelkezésre álló körülményekből, tényekből előre látható, elképzelhető, várható, gyanítható, vagyis valószínűsíthető, valószínű. A bűncselekmény – büntetési tételben megnyilvánuló – tárgyi súlya csak a konkrét ügy speciális jellemzőivel együtt jut szerephez, illetve ad ilyen következtetésre alapot. A tárgyi súly kapcsán önmagában a (Btk. Általános és Különös Része szerinti) jogalkotói értékelés nem biztosít az előzetes letartóztatás indokoltságára önálló következtetési alapot.

Az előzetes letartóztatás szükségessége a büntetőeljárás törvényben meghatározott különös okok és a konkrét ügy jellemzőjének egybevetett vizsgálata eredményeként válik megismerhetővé (BH 2007.403.).

A közérdek előtérbe léphet a személyi szabadság tiszteletben tartásának követelményeivel szemben (BH 2009.7.II.). A Kúria a közérdek körébe sorolja azt is, amikor a felrótt bűncselekmény büntetési tétele alapján a kiszabható büntetés olyan tetemes, hogy abból a szökés, elrejtőzés veszélyére vonható megalapozott következtetés. E következtetés alapja tény, éspedig a büntetési tétel. Ebből következik,

hogy a vádlottaknak bűnösségük megállapítása esetén kiemelkedő tartamú, akár életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés végrehajtásával kell számolniuk, amely alapjául szolgálhat azon megalapozott feltevésnek, hogy erre figyelemmel személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés nélkül jelenlétük az eljárásban nem lenne biztosítható, illetve elrejtőznének (Kúria Bpkf.II.568/2015/2. számú végzése).

Ez a körülmény megalapozza a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés elrendelésének hivatkozott törvényi feltételét, ugyanakkor az I. és II. rendű terheltek vonatkozásában konkrét személyi körülményeik összevetésével kell azt meghatározni, hogy erre figyelemmel letartóztatás elrendelése és fenntartása szükséges, vagy elégséges enyhébb személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés elrendelése, illetve fenntartása. Az ítéletábra e tekintetben az I. és II. rendű vádlottak személyi és családi körülményeit, jövedelmi viszonyait, bűnügyi előéletüket figyelembe véve helyesen foglalt állást abban, hogy az I. rendű vádlott esetében az elérni kívánt cél kizárólag letartóztatással, míg a II. rendű vádlott esetében a korábban elrendelt feltételek mellett bűnügyi felügyelet fenntartásával is elérhető. Az ítéletábra döntése és annak indokolása ezért megfelel a Be. 2. § (2) bekezdésében és (3) bekezdésében szabályozott elveknek mind az I., mind a II. rendű vádlott vonatkozásában, így határozata törvényes. A vádlottakkal szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó bírói engedélyes kényszerintézkedés elrendelésének okai továbbra is változatlanul fennállnak, ezért azok megszüntetésének nincs helye. Az I. és II. rendű vádlottal szemben fenntartott kényszerintézkedés a korábban megjelölt általános és különös okokon alapul, törvényi feltételei fennállnak, az elérni kívánt célhoz szükségesek, egyéni körülményeikkel és az elérni kívánt céllal arányosak, az azzal elérni kívánt cél az I. rendű vádlott esetében enyhébb kényszerintézkedéssel nem, kizárólag letartóztatás útján, míg a II. rendű vádlott esetében enyhébb kényszerintézkedéssel, bűnügyi felügyelet útján biztosítható.

A II. rendű vádlott védőjének érvelésével kapcsolatban a Kúria megjegyzi, hogy nincs jelentősége annak, hogy védenca a bűnügyi felügyelet szabályait betartotta. A kényszerintézkedés magatartási szabályainak betartása önmagában kényszerintézkedés indokoltságát nem közömbösíti, a törvény csak a fenti szabályok megszegéséhez fűz eljárásjogi szankciókat. Betartása a vádlott kötelessége, ami önmagában nem hat vissza az alkalmazásának törvényi feltételeire (Kúria Bpkf.III.164/2021.).

Közigazgatási ügyszak

Kfv.II.37.814/2020/12.

I. A bíróság új eljárásra utasító ítéletének meghozatalát követően megalkotott és a megismételt eljárásban alkalmazott új bírságközlemény sérti a Ket. 109. § (4) bekezdését, a hatékony jogorvoslathoz való jogot és a tisztességes eljárás követelményét.

II. A hatékony jogorvoslathoz való jog nem kizárólag a jogorvoslati fórumok igénybe vételének lehetőségét jelenti, az magában foglalja a jogerős ítélet végrehajtását, és azt is, hogy a bíróságok a megismételt eljárásra előírtak megvalósulását érdemben ellenőrzik.

III. A felperesek jogos várokozása, hogy az alperes a megismételt eljárásban a korábbi bírósági ítéletben előírtaknak megfelelően fog eljárni (bizalmi elv). Súlyosítási tilalom a közigazgatási eljárásban nincs.

IV. A Ket. 109. § (4) bekezdésének rendelkezéséből következően, azon határozati megállapítások, amelyeket a felperesek a korábbi peres eljárásban nem vitattak, és így, amelyekben a bíróság nem foglalt állást, a megismételt eljárásban tényként rögzülnek, azokhoz az alperes a megismételt eljárásban kötve van.

V. Versenykorlátozó magatartás miatt kiszabott bírság elleni keresetek elbírálásakor a felperesek nem kötelezhetők egyetemlegesen a perköltség megfizetésére

Az alperes alaphatározata két elkülöníthető rendelkezésből állt: a jogsértés megállapításából és a versenyfelügyeleti bírságot kiszabó rendelkezésekből. A Kúria korábbi ítélete a jogsértésre vonatkozó részt (a jogalap kérdését) ítéletével véglegesen lezárta, e körben ugyanis a felperesek keresetét elutasította, ítéletével kizárólag az alperes határozatának bírságot megállapító részét helyezte hatályon kívül a jelen per felperesei tekintetében és e körben rendelt el új eljárást.

A Kúria korábbi ítéletében tehát nemcsak a jogsértést vizsgálta érdemben, hanem a kiszabott bírságot

is, és a bírságkiszabás során az alperes által alkalmazott mérlegelési szempontokat, a mérlegelési körülmények értékelését és magát a mérlegelési tevékenységet. A megelőző peres eljárásban a bíróságok, és végső soron a Kúriai Ítélet az alperes alaphatározatának és az abban alkalmazott, Régi Bírságközlemény szerinti mérlegelés bírósági felülvizsgálatát végezték el, annak jogszerűségét ellenőrizték, és hozták meg ítéleteiket. A Kúriai Ítélet a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa Elnökének 1/2012. közleményén (a továbbiakban: Régi Bírságközlemény) alapuló mérlegelési tevékenység körében egyes szempontokat – a jogorvoslati kérelemhez kötöttség okán – nem vizsgálta, egyeseket elfogadott, másokat nem, az utóbbiak tekintetében előírta, hogy a megismételt eljárásban azokat hogyan kell jogszerűen érvényre juttatni. Az ítéletben a Kúria a megismételt eljárásra az alperes részére a bírságkiszabás tekintetében iránymutatást adott, kimondva többek között, hogy a jogsértés súlya körében azt is értékelni kell, hogy 2011. szeptember 15-én nem jött létre átfogó terv, ami a jogsértés súlyát csökkenti.

A perbeli esetben tehát az alperes megismételt eljárásban járt el, eljárásának kereteit – már nem a jogalkalmazói gyakorlata, ezen belül az alkalmazandó bírságközlemény – hanem az alaphatározata nem vitatott tényei és a Kúriai Ítélet jelölte ki. A megismételt eljárás során a 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 109. § (4) bekezdése folytán az alperest a Kúriai Ítélet rendelkező része és indokolása a vizsgált kérdésekben kötötte, a megismételt eljárás és a döntéshozatal során annak megfelelően kellett eljárnia.

Az alperes a Kúriai Ítélet meghozatalát követően, de még a megismételt eljárásban kialakított előzetes álláspontjának közlését megelőzően saját hatáskörben megalkotta a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa Elnökének a 11/2017. közleményét (a továbbiakban: Új Bírságközlemény), és azt a megismételt eljárásban is alkalmazni rendelte. A Kúria emlékeztetett a bírságközlemény jogi jellegének körében kialakult egységes ítélkezési gyakorlatra, amely szerint a Tptv. 78. §-a alapján az alperes a bíróságot mérlegelési jogkörében határozza meg és az általa alkalmazott bírságközlemény, illetőleg ezen belül is a ténylegesen felhívott közleményi pontok jelenítik meg a mérlegelés szempontjait. A bírságközlemények a 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) 36. § (6) bekezdése szerint kötelező erővel nem bírnak, rendeltetésük a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése. A bírságközlemény a bírságkiszabás szempontjait rögzíti, és a bírságkiszabás egységességének biztosítása és a kiszámíthatóság érdekében tartalmaz bírság megállapítási módszereket, amelyek az objektivitásra törekvés érdekében nem különböző jelzőkkel, hanem matematikai műveletekkel értékelik az egyedi ügyekben előfordulható releváns körülményeket (Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.37.497/2010/14. számú döntés). Az Alkotmánybíróság 1392/B/2007. AB határozatában a bírságközlemény tekintetében akként foglalt állást, hogy „e közlemények — az Európai Unió gyakorlatára tekintettel — az érintett piaci szereplők számára fogalmazznak meg olyan támpontokat, amelyek alapján világossá válik számukra, hogy a versenytanács milyen szempontrendszer alkalmaz határozatának meghozatala során.”

Nem volt (és a Tptv. 36. § (6) bekezdése folytán nem is lehetett) vita a felek között abban, hogy a bírságközleménynek kötelező ereje nincs, az puha jogi eszköznek, ún. soft law-nak minősül. Az sem volt vitatott, hogy az alperes a bíróságot mérlegelési jogkörben eljárva határozza meg.

Azzal, hogy az alperes a megismételt eljárásban azonban már nem a Régi, hanem a megismételt eljárás során meghozott és alkalmazni rendelt Új Bírságközleményt alkalmazta, új mérlegelési szempontokat vezetett be az eljárásba, és az alaphatározatban foglaltaktól eltérő szempontok alapján állapította meg a bíróságot. Az alperes ezen eljárása a megismételt eljárásban lehetetlenné tette annak bíróság általi vizsgálatát, hogy a Kúriai Ítélet megismételt eljárásra előírt rendelkezései az alperes által betartásra kerültek-e. Az alperes határozatának 207. pontjában maga is elismerte, hogy az alaphatározatában és a perbeli határozatában foglalt mérlegelési tevékenység nem vethető össze. Mivel pedig nem ellenőrizhető, hogy az alperes perben felülvizsgált határozata a Kúriai Ítélet szerinti iránymutatásoknak megfelel-e, az alperes határozata a Ket. 109. § (4) bekezdésébe ütközik, és ekként a Ket. 121. § (1) bekezdés f) pontja alapján semmis.

A perbeli alperesi határozat kapcsán nem az a kérdés merül fel, hogy az alperes saját bírságközleményétől eltérő mérlegelése mennyiben jogszerű (akár megfelelő indokolás kíséri-e, akár nem), hanem az, hogy az alperes megelőző és megismételt eljárása között saját hatáskörben hatályba

léptetett és alkalmazott bírságközleménye szerinti bírság-megállapítás jogszerű és tisztességes eljárásnak tekinthető-e. Az alperesi határozat (200. pont) és az elsőfokú ítélet ([31] bekezdés) e körben kizárólag az Új Bírságközlemény 83., hatályba léptető rendelkezésére hivatkozik, ami nyilvánvalóan elégtelen hivatkozás, mert az alperes által saját hatáskörben alkotott és hatályba léptetett Új Bírságközlemény alkalmazását saját magával magyarázza meg. Az Új Bírságközlemény jelen ügyben való alkalmazása ugyanakkor felveti annak kérdését, hogy az alperes mérlegelési tevékenységének kúriai ítélettel felállított kereteit lépheti át, azzal, hogy saját belátása szerint késlekedik a döntéshozattal, saját belátása szerint alkot új bírságolási szempontokat, s saját döntése alapján határozza meg a közlemény hatályát, s mindezzel összességében adott ügyre formázhatja bírságolási gyakorlatát annak látszatát keltve, hogy bünteti az adott vállalkozásokat amiatt, hogy jogorvoslati jogukkal a bíróság előtt sikerrel éltek.

A Kúria emlékeztetett az Alkotmánybíróság 30/2014. (IX. 30.) AB határozat [76] bekezdésére, amelyben a testület, idézve a 9/1992. (I. 30.) AB határozatot, kiemelte, hogy „az Alkotmánynak megfelelően biztosított jogorvoslati lehetőségek mellett beállott jogerő tiszteletben tartása a jogrend egészének biztonságát szolgálja. A jogerős határozatok megváltoztathatatlanságához és irányadó voltához alapvető alkotmányos érdek fűződik. [...] A jogbiztonság megköveteli, hogy a jogerős határozat – az eldöntött kérdés személyi és tárgyi keretei között – irányadóvá váljék mind az eljárásban résztvevőkre, mind a később eljáró bíróságra, illetőleg más hatóságra. Ha a jogerő beálltához előírt feltételek teljesültek, akkor annak hatálya a határozat tartalmi helyességétől függetlenül beáll.”

Az Új Bírságközlemény megismételt eljárásban történt alkalmazásával az alperes megsértette a hatékony jogorvoslathoz való jogot, mert a felperesek számára a korábbi peres eljárásban biztosított jogorvoslatot kiüresítette, azt formálissá tette azzal, hogy a Kúria Ítélet végrehajtását lehetetlenné tette el. Az elsőfokú bírósági érveléssel szemben a hatékony jogorvoslathoz való jog nem kizárólag annak lehetőségét jelenti, hogy jogorvoslati fórum(ok) vehetők igénybe, ez ugyanis rendkívül formalista értelmezés, amely megfosztja az ügyfeleket a jogorvoslati jog lényegétől, vagyis attól, hogy egy bíróság által elrendelt megismételt eljárásban az legyen vizsgálható, hogy a hatóság orvosolta-e a bíróság által korábban feltárt hibákat. Helyesen utaltak arra a felperesek, hogy egy ilyen alperesi eljárás, de még annak csak a lehetősége is elrettenti a feleket a jogorvoslattól. E körben azt is helyesen emelték ki a felperesek, hogy a megismételt eljárásra éppen az alperes hibájából került sor, így a megismételt eljárást saját javára és a felperesek sérelmére az alperes nem használhatja fel. Helytállóan hivatkozott továbbá e körben az II. rendű felperes arra, hogy az ügyfél joggal várhatja el, hogy a megismételt eljárás során olyan helyzetbe kerülhessen, mintha a hatóság eleve jogszerűen járt volna el.

Azon ítéleti hivatkozás, amely szerint az nem tartozik a jogorvoslathoz való jog körébe, és ilyet a Kúria sem írt elő, hogy az új bírságnak összességében alacsonyabbnak kell lennie, mint a hatályon kívül helyezettnek, végképp alaptalan utalás a perbeli ügyben, mert a Kúriai Ítélet megismételt eljárásra adott iránymutatása éppen az volt, hogy a jogsértés súlyát csökkenteni kell, mely törvényszerűen eredményezi – az arányossági követelmény miatt – a bírság csökkentését. Emellett azt is értékelnie kellett volna az elsőfokú bíróságnak, hogy az érintett piac ismételt meghatározására vonatkozó ítéleti kötelezés és a releváns forgalom újbóli meghatározása is szükségszerűvé tette a bírság csökkentését. Olyan új körülményt pedig nem tárt fel az alperes, amely súlyosítást indokolt volna.

A felpereseknek a Kúriai Ítélet alapján az alperes hivatkozásával szemben igenis volt és lehetett jogos várakozása (és nem jóhiszeműen szerzett és gyakorolt joga), méghozzá abban a körben, hogy a megismételt eljárásban az alperes a Kúriai Ítélet által felülvizsgált és részben véglegesen eldöntött mérlegelési szempontok szerint, részben pedig a jogszerű alkalmazást megállapító ítéleti rendelkezések tükrében a bírság nemcsak nominálisan, hanem relatív módon is csökkenteni fog. Az elsőfokú ítélet e körben alaptalanul állította, hogy a megismételt eljárásban kiszabott bírságok összegei az alaphatározatban foglaltaknál alacsonyabbak, mert ezen megállapítás kizárólag azt veszi figyelembe, hogy a bírságok végső összegei csökkentek, a kiszabás során irányadó szempontokat és azok súlyozását azonban figyelmen kívül hagyja, mint ahogy azt is, hogy a bírságnak a jogsértés súlyával kell arányban állnia. Ezzel szemben több felperes is bemutatta elsőfokú perben és felülvizsgálati kérelmében, hogy a megismételt eljárásban a bírság a releváns forgalom magasabb százalékában került kiszabásra, figyelemmel arra is, hogy a MIF-ügyben hozott határozat bírósági megsemmisítése miatt több felperes nem minősült már ismételt jogsértőnek, így e súlyosító körülményt a megismételt eljárásban mellőzni

kellett.

Nem volt vitatott a felperesek által, hogy az alperes ne lenne jogosult bírságotlasi gyakorlatát időről időre átgondolni és megváltoztatni, erre azonban nem kerülhet sor egy véglegesen le nem zárt, lényegében 2011-től folyamatban lévő ügyben. A bíróság mindenre (jogsértésre és bírságra) kiterjedő, végleges érdemi döntésének hiányában ugyanis az alperes legelőször 2011. november 23. napján megindított versenyfelügyeleti eljárása a Kúriai Ítélet ellenére is folyamatban lévőnek minősül, tekintve, hogy a Kúriai Ítélet csak a jogsértés tekintetében zárta le véglegesen az eljárást, a bírság tekintetében nem.

A jogerős ítélet tévesen értelmezte az Európai Unió Bírósága Dansk Rørindustri A/S (C-189/02. P. számú) ügyben és az Archer Daniels Midland (C-397/03. P. számú) ügyben idézett gyakorlatát, abban ugyanis a felek nem egy megismételt eljárásban kifogásolták – sikertelenül – az új jogalkalmazási gyakorlatot, hanem egy korábbi ügyre figyelemmel várták el későbbi ügyük enyhébb megítélését. Az Európai Unió Bírósága gyakorlata tehát nem jelen ügyre vonatkozott.

Alapvetően téves megközelítésen nyugvó az az elsőfokú ítéleti megállapítás, amely szerint a Kúriai Ítélet nem adott arra vonatkozóan kifejezett állásfoglalást, hogy az alperesnek melyik bírságközleményt kell alkalmaznia tekintve, hogy ilyen kérdés a Kúria előtt nem merült fel, és nem is merülhetett fel, figyelemmel arra, hogy a Kúriai Ítélet meghozatalának időpontjában az Új Bírságközlemény még nem létezett, továbbá a Kúriai Ítélet a Régi Bírságközlemény alapján hozott mérlegelési döntést vizsgált felül – nem is teljes terjedelmében –, mely okból nyilvánvaló, hogy csak a Régi Bírságközlemény alkalmazását tarthatta szem előtt.

A súlyosítási tilalom körében a Kúria hangsúlyozza, hogy ilyen jogelv a büntetőjoggal szemben a közigazgatási jogban nincs, a súlyosítási tilalomra hivatkozó felperesek sem jelölték meg ezt deklaráló tételes jogszabályi rendelkezést. Önmagában az, hogy a versenyjog büntetőjogi jellegű (30/2014. (IX. 30.) AB határozat és 3124/2015. (VII. 9.) AB határozat), nem teszi lehetővé e büntetőjogi elv versenyügyekben való alkalmazását. Azonban nyilvánvalóan értelmezhető ezen hivatkozás abban a körben, hogy az alperes azon eljárása, hogy az alperesi eljárásból eredő hiba miatt hatályon kívül helyezett határozatának meghozatalát követően új mérlegelési szempontokat vezet be, vagyis Új Bírságközleményt alkot és alkalmaz, amelynek folytán a megismételt eljárásban a felperesekkel szemben relatíve magasabb bírságot szab ki és a Kúriai Ítélet végrehajtásának ellenőrzését ellehetetleníti, sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot és a hatékony jogorvoslat elvét.

Nem fogadható el azon ítéleti érvelés sem, amely szerint önmagában az Új Bírságközlemény alkalmazása nem teheti az eljárást tisztességtelenné, mert a tisztességes eljáráshoz való jog magának az eljárásnak és nem az eljárás eredményeként hozott döntésnek a minőségét hivatott biztosítani. A tisztességes eljárás és annak eredménye egymástól nem választható el, csak tisztességes eljárás vezethet a tisztességes eljárás jogának megfelelő eredményhez. Azon alperesi hivatkozás körében, amely szerint a tisztességes eljáráshoz való jog az Új Bírságközlemény alkalmazásával nem, csak az eljárás tisztességét biztosító szabály megsértésével következhet be, a Kúria utalt az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozatában foglaltakra, amely szerint „a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”.” Mindemellett messze áll a tisztességes eljárás követelményétől egy olyan hatósági eljárás, amely figyelmen kívül hagy egy kúriai ítélet megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatását.

Kfv.IV.35.203/2021/4.

Működési támogatás kizárólag bevett egyház részére állapítható meg.

A 2017. évi C. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 40. § (1) bekezdés b) pontja értelmében, az Országgyűlés a köznevelési feladat ellátására működési támogatást állapít meg a nemzetiségi önkormányzat vagy az egyházi jogi személy által fenntartott nevelési-oktatási intézményekben ellátott, továbbá a pedagógiai szakszolgálati intézményekben gyógypedagógiai tanácsadásban, korai fejlesztésben, oktatásban és gondozásban, valamint a fejlesztő nevelésben részt vevő gyermekekre, tanulóakra tekintettel a

nemzetiségi önkormányzat és a bevett egyház részére a 7. melléklet II. pontja szerint.

Az igény előterjesztésének időpontjában, 2018. január 31. napján hatályos 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) 6. § (1) bekezdése szerint vallási közösség az Országgyűlés által elismert egyház és a vallási tevékenységet végző szervezet. Az Országgyűlés által elismert egyház bevett egyház. Az Ehtv. 16. § (1) bekezdése alapján a miniszter az e törvénynek az adott bevett egyház felvételére vonatkozó módosítása hatálybalépését követő 30 napon belül a bevett egyházat nyilvántartásba veszi.

A felperes alappal hivatkozott a 6/2013. (III. 1.) AB határozatában (a továbbiakban: ABH) indoklásában foglaltakra, miszerint a 8/2012. (II. 29.) OGY határozatban nevesített szervezetek az egyházi jogállásukat nem veszítették el. Az ABH meghozatalát követően ugyanakkor az Alaptörvénynek az ügy megítélését illetően releváns rendelkezései módosultak. A 3310/2018. (X. 16.) AB határozat és a 3047/2019. (III. 14.) AB határozat ennek kapcsán foglalkozik az AB-határozatok erga omnes hatályával. Eszerint figyelembe kell venni az Alaptörvény változását is, azaz jelen esetben azt, hogy az ABH után hatályba lépett az Alaptörvény negyedik módosítása, amely már sarkalatos törvényi elismeréshez kötötte az egyházi státuszt. Majd pedig – 2013. október 1-jén – hatályba lépett az Alaptörvény ötödik módosítása is, amely a sarkalatos törvényben elismert egyházakat bevett egyházként nevesíti. Amennyiben tehát az Alkotmánybíróság határozatának meghozatalát követően az Alaptörvény releváns rendelkezése módosul, akkor a bírói döntés nem alapítható kizárólag a korábbi AB határozattal való ellentétre, mivel a jogalkalmazónak figyelemmel kell lennie az Alaptörvény változására is annak hatálya alatt. Az ezzel összefüggésben keletkezett igények érvényesítésére ugyanakkor más eljárások rendelkezésre állhatnak, mint ahogyan ez az Emberi Jogok Európai Bíróságának a felperes által a 2015. és 2016. támogatási évekre vonatkozóan kezdeményezett, Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség kontra Magyarország ügyben meghozott ítéletéből is kiderül. (Kfv.IV.35.310/2020/5. sz. ítélet [41]-[43] pontok)

A fentiek alapján megállapítható, hogy a felperes a bevett egyházi státuszát az ABH-ból következően azért nem nyerhette vissza, mert azzal soha nem is rendelkezett, hiszen az egyházi jogállását nem az Ehtv. alapján vették nyilvántartásba. Az Ehtv. 6. §-a és a Kvtv. 40. § (1) bekezdése b) pontja alkalmazása szempontjából ugyanis bevett egyháznak, illetve egyházi jogi személynek csak az Ehtv. 16. és 17. §-ai szerint nyilvántartásba vett szervezetek minősülnek. Ezt támasztja alá az Ehtv. 2019. április 15. napjától hatályos 7. § (2) bekezdésének alaptörvény-ellenességét vizsgáló 3194/2020. (VI. 11.) AB határozat is, mely egyfelől rögzíti, hogy az Ehtv. rendszerében a bevett egyház a vallási közösségek egyetlen kategóriája, amelyről nem bíróság, hanem az Országgyűlés dönt, másfelől a bevett egyház és a többi vallási közösség megkülönböztetése közvetlenül az Alaptörvényen alapul. ([29] és [41] pontok)

Az Alaptörvény VII. cikk (4) bekezdése alapján az állam és a vallási közösségek a közösségi célok elérése érdekében együttműködhetnek. Az együttműködésről a vallási közösség kérelme alapján az Országgyűlés dönt. Az együttműködésben részt vevő vallási közösségek bevett egyházként működnek. A bevett egyházaknak a közösségi célok elérését szolgáló feladatokban való részvételükre tekintettel az állam sajátos jogosultságokat biztosít.

A felperes nem szerepel az Ehtv. bevett egyházakat rögzítő mellékletében, ezért az alperes a kérelem elbírálása során nem hagyhatta figyelmen kívül a Kvtv. és az Ehtv. kötelező előírásait, a felperes támogatásra való jogosultságát nem állapíthatta meg.

Kpkf.VI.40.257/2021/2.

I. A felszámolás veszélyével fenyegetettség és az a feltételezés, hogy a felszámoló nem fog a megfelelő szintű, hatékony jogorvoslatról gondoskodni, önmagában azonnali jogvédelem alapja nem lehet, mert nem vonható a pénzügyi marasztalást tartalmazó közigazgatási cselekményből fakadó közvetlen joghátrány körébe.

II. Az azonnali jogvédelem indokoltsága körében az ügy érdemére tartozó kérdések semmilyen módon nem vizsgálhatók, előzetes döntéshozatali eljárás sem kezdeményezhető.

A felszámolási eljárásnak a per jogerős befejezését követően történő folytatása ezért a felperesnek az azonnali jogvédelem kapcsán a védekezéshez és a perorvoslatához való joga gyakorlására, azok

kiüresítésére közvetlen befolyással nem bír. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy egy esetleges felszámolási eljárásban a felperes védelemhez való jogának érvényesítésétől ugyanakkor nincs elzárva, ahogyan azt a Kúria a Kpkf.VI.39.859/2020/3. számú végzésében is rögzítette, a felszámolási eljárás során lesz effektív lehetőség a felperes jogi képviseletére.

A korábbi kúriai végzés szerint amennyiben a felszámolási eljárás elrendelésével a jogi képviselet adott esetben különbözni fog a jelenlegi, vagy a felperes által elképzelt jogi képviselettől, önmagában nem jelent olyan méltányolható és súlyos egyéni érdeket, mely a végrehajtáshoz fűződő közérdek elé helyezhető lenne. Nem állítható, hogy az esetleges felszámolás okából a jogi képviselő nem látja el hatékonyan és tisztességesen a felperes képviseletét. Kétségtelen, hogy a felszámolási eljárás célja, hogy a fizetéképtelen adós jogutód nélküli megszüntetése során a hitelezők a 1991. évi XLIX. törvényben (a továbbiakban: Cstv.) meghatározott módon kielégítést nyerjenek, így minél nagyobb a társaság rendelkezésre álló vagyona, annál nagyobb mértékben fordítható a hitelezők kielégítésére. Logikailag helytálló az a következtetés is, hogy a felszámolóknak éppen a hitelezői érdekek kielégítése kapcsán érdeke a gazdasági társaság működőképességének, illetve hatékony pervitelének fenntartása. Mindazonáltal az alperes a fellebbezésre előterjesztett észrevételében helytállóan utalt arra, hogy a jogvédelem iránti kérelem szempontjából irreleváns az a felperesi hivatkozás, hogy a jogerős ítélet meghozatalát követően sor kerülhet felszámolási eljárásra, és az az esetleges peres eljárásban gyakorolható jogaira lenne kihatással.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága *Teltronic-Catv v. Lengyelország* ügyben hozott döntésének tárgya pedig a tisztességes eljárás és az eljárási illeték/költség viszonya volt, párhuzam a jelen jogkérdéssel, az azonnali jogvédelem biztosításának szükségessége körébe az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés nem vonható, mert a fizetési kötelezettség teljesítése a peres jogorvoslati jog gyakorlásának nem feltétele, ezekre az indokokra az alperes szintén helytállóan utalt.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslati jog - az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint - a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a hatóságok érdemi, ügydöntő határozatai tekintetében tegye lehetővé a valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét. Az Alkotmánybíróság szerint a jogorvoslat lényegi, immanens eleme a jogorvoslás lehetősége is, vagyis az, hogy a jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékony legyen, vagyis képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására. A fentiekből nem következik, hogy a jogorvoslatot elbíró szervnek a kérelemnek minden körülmények között helyt kell adnia, az azonban alkotmányos kötelezettség, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják {lásd: 3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15]-[16]}.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.III.21.236/2020/7.

Az okszerűtlen bizonyítékértékelés és az indokolás tartalmi hiányossága alkalmatlanná teszi a jogerős ítéletet az érdemi felülvizsgálatra, ezért a Kúria azt hatályon kívül helyezte, és az ügyben eljárt másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen értékelése és az anyagi jogszabályokat figyelembe nem vevő döntéshozatal miatt állította a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét, a Pp. 2. § (1) bekezdésének a megsértését.

A Pp. 2. § (1) bekezdése a bíróság polgári perbeli feladatát szabályozza, és ennek körében az igazságszolgáltatás alapelveit rögzíti, összhangban az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikk 1. bekezdésével, valamint a Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikk (1) bekezdésével. Ha a

bíróság nem teljesíti a Pp. 2. § (1) bekezdésében megfogalmazott feladatát, úgy a fél erre hivatkozással a Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti igényeket érvényesítheti. A Pp. 275. § (3) bekezdése alapján csak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bíró, konkrét eljárási szabálysértés vezethet a jogerős határozat hatályon kívül helyezésére. Mindezek alapján a Pp. 2. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettség esetleges megsértése felülvizsgálati eljárásban nem orvosolható, nem alapozhatja meg a jogerős határozat hatályon kívül helyezését, így az állított jogszabálysértés érdemi vizsgálatára nem volt lehetőség (Kúria Pfv.III.21.034/2017/8., Pfv.III.21.450/2017/8., Pfv.III.21.213/2019/6., Pfv.III.21.280/2019/3., Pfv.III.21.472/2019/6.).

Pfv.III.21.323/2020/7.

A Kúria nem vizsgálhatja, hogy a jogerős ítélet sérti-e az Alaptörvény és az Emberi Jogok Európai Egyezménye rendelkezéseit. Nem alkalmas érdemi felülbírálatra az a felülvizsgálati kérelem, amely nem tartalmazza az arra vonatkozó érvelést, hogy a jogerős bírósági döntés miért jogszabálysértő.

A felperes felülvizsgálati kérelmében az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) megjelölt rendelkezéseinek a megsértését is állította.

A Kúria Pfv.III.20.004/2020/5. számú határozatában is kifejtettek szerint az Egyezmény preambuluma alapján annak aláírói az Egyezményben részes országok kormányai, amelyek az 1. cikk szerint arra vállaltak kötelezettséget, hogy biztosítják a joghatóságuk alatt álló minden személy számára az Egyezmény I. fejezetében meghatározott jogokat és szabadságokat. Az Egyezmény így az abban részes országok kormányaira rója azt a kötelezettséget, hogy belső jogszabályaikkal megteremtsék az Egyezményben írt jogok és szabadságok gyakorlásának, valamint érvényesítésének rendjét, meghatározzák a jogsértések következményeit. Mivel az Egyezmény címzettjei az érintett kormányok, ezért nincs lehetőség az abban meghatározott jogok egyedi jogvitákban való közvetlen érvényesítésére a nemzeti bíróságok előtt (Kúria Pfv.IV.21.699/2016/4., megjelent: BH2017. 148.). Az Egyezménybe ütköző magatartások közvetlenül nem szankcionálhatók, azokhoz az annak alapján meghozott belső jogszabályok megsértése esetén fűződhetnek jogkövetkezmények (Kúria Pfv. III.21.423/2011/13., megjelent: BH2013. 45.). Mindezek alapján az Egyezmény felperes által állított megsértését a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.

Pfv.IV.20.336/2021/4.

A perindítást megelőző ideiglenes intézkedés elrendelése jogintézményének rendeltetése a felek helyzetének átmeneti rendezése a kérelmező méltányolható és azonnali jogvédelmi igényének teljesítésére. A megindítandó per érdemére tartozik annak eldöntése, hogy az ütköző alapjogok (véleménynyilvánításhoz való jog, illetve személyes adatok védelméhez való jog) közül melyik élvez elsőbbséget.

Az I. és IV. rendű kérelmezők ideiglenes intézkedéssel érintett személyes adatai az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 3. § 4. pontja értelmében bűnügyi személyes adatnak minősülnek, amelyek a következetes ítélkezési gyakorlat szerint a személyes adatok körén belül is érzékeny adatok. Helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy ezeknek az adatoknak a nyilvánosságra kerülése a nem közszereplő kérelmezők esetében jelentős hátránynak tekinthető.

A kérelmezett hátránként nem konkrét vagyoni hátrányt, hanem a szabad vélemény-nyilvánításhoz való jog érvényesülését jelölte meg. Azzal érvelt, hogy az ideiglenes intézkedés elrendelése a cikk megjelenésének ellehetetlenüléséhez vezet, ezért a sajtószerv nem tudja betölteni a sajtó alkotmányos rendeltetését; több alkotmánybírósági határozat is kifejtette a szabad vélemény-nyilvánításhoz, a szólás szabadságához fűződő jogok kiemelkedő jogok alkotmányos szerepét, amelynek kiteljesítésében a sajtónak kiemelt szerepe van [3/2015. (II.2.) AB határozat; 7/2014. (III.7.) AB határozat; 34/2017. (XII.11.) AB határozat].

Nem találta megalapozottnak a Kúria a kérelmezett azon érvelését, hogy az ideiglenes intézkedés ellehetetlenítené az oknyomozó, tényfeltáró újságírást, a sajtó társadalmi rendeltetésének betöltését, a közpénzek sorsának nyomon követését. A közpénzek elköltésének módja nem vitásan közügynek tekinthető, annak kutatását az elrendelt ideiglenes intézkedés nem teszi lehetetlenné, az adott gazdasági csoport magatartása, gazdasági cselekvései a sajtószervek által bemutatatható, elemezhető. Az ideiglenes intézkedés kizárólag az I. és IV. rendű kérelmező büntügyi személyes adataira vonatkozik, ezért nem lehet olyan aránytalanul súlyos korlátozásnak tekinteni, amely a sajtó tevékenységét érdemben ellehetetlenítené.

A kérelmezett kiemelt jelentőséget tulajdonított annak, hogy nem lett volna mellőzhető az alapjogi vizsgálat, amelynek során a bíróságoknak össze kellett volna vetniük az ütköző alapjogokat és el kellett volna végezniük a szükségesség-arányosság tesztjét. A kérelmezett által e körben hivatkozott 2016/679/EK rendelet (továbbiakban: GDPR) 6. cikk (1) bekezdésének f) pontja úgy rendelkezik, hogy a személyes adatok kezelése akkor és annyiban jogszerű, amennyiben az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei, vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

A Kúria nem kívánt eltérni a korábban hasonló tárgyban hozott, Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett Pfv.IV.20.395/2020/4. számú végzésében már kifejtett álláspontjától, mely szerint a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének f) pontja alapján annak megítélése, hogy a kérelmezett sajtó- és véleményszabadsághoz, illetve tájékoztatáshoz fűződő joga vagy a kérelmezők magánszférához, ezen belül személyes adataik védelméhez fűződő joga élvez-e elsőbbséget, a per érdemében való állásfoglalást jelent. Az érdekösszemérés eredményeként lehet ugyanis eldönteni a kérelmezett kifogásolt adatkezelésének jogszerűségét, amely azonban a 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 109. § (1) bekezdése alapján a megindítandó per érdemi elbírálására tartozik. A Kúria a hivatkozott határozatában megállapította, hogy a keresetlevél előterjesztése előtt benyújtott ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelem tárgyában a nemperes eljárásban eljáró bíróság hatáskörét meghaladja a perben előterjeszhető kereset felől való érdemi döntés. Miután tehát a per érdemére tartozik az érdekösszemérés eredményeként annak megállapítása, hogy az adott esetben melyik alapjog, a véleménynyilvánításhoz, a sajtószabadsághoz való jog, illetve a kérelmezők személyes adatok védelméhez való joga elsőbbségének biztosítása indokolt, a keresetlevél előterjesztését megelőzően benyújtott ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálása során az alapjogok ütközése a szükségesség-arányosság teszt alkalmazásával a Pp. 104. § (2) bekezdése alapján nem vizsgálható.

A kérelmezett által hivatkozott a Debreceni Ítéltábla BDT2019.4070 számon közzétett eseti döntése, amely lehetővé teszi az alapjogi érdekösszemérést az ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálása során, azon túlmenően, hogy ez az álláspont nem elfogadható, a Kúria ítélező tevékenységére nem irányadó. A kérelmezett által hivatkozott Kúria Pfv.IV.21.051/2016/5. számú, személyiségi jog megsértése iránti indult perben hozott ítélete, amely a perbeli jogvitát érdemben döntötte el, ugyancsak nem irányadó, mert a fent kifejtettek szerint a jelen nemperes eljárásban a jogvita érdemi eldöntésére nincs lehetőség.

Pfv.IV.20.440/2021/5.

I. A vezető politikus közeli hozzátartozójaként a gazdasági életben való részvétele, vagyonosodása, a közpénzt és közbeszerzést érdeklő ügyek kapcsán közérdeklődésre tarthat számot, ezért ilyen ügyekben a türelességi kötelezettség határai - a közszereplőkön hasonló mértékben - tágabbak.

II. A sajtó tevékenysége akkor nem ad alapot sajtó-helyreigazításra, ha a közéleti szereplők sajtótájékoztatóján a közügyek vitájának körében egymást érintően tett kijelentésekről hűen, saját értékelés nélkül tudósít, a közlések beazonosítható forrását egyértelműen megjelöli és a jóhírnevet esetleg sértő tényállításokkal érintett személy cáfolatának is helyet biztosít (vagy a válaszadás lehetőségét felkínálja).

Az 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 12. § (1) bekezdése értelmében, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tény állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis

színen tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítását valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

Helytállóan hivatkozott arra az alperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy az Alaptörvény IX. cikk (2) – (3) bekezdése és az Smtv. 4. § és 10. §-a alapján a sajtó a sajtószabadság által védett alkotmányos küldetését teljesíti, ehhez kapcsolódóan joga van a megfelelő tájékoztatás biztosítására. A sajtónak ez a joga azonban nem érvényesül korlátlanul. Az Smtv. 12. §-a ugyanis a tájékoztatás tekintetében olyan „kereteket” határoz, amelyek betartása az érintett sajtószerv kötelessége. Ezek megsértését a bíróságoknak a 317/2020. (VI.19.) AB határozatban adott iránymutatás {Indokolás [80]}, a PK 12. és a PK 14. számú állásfoglalások alapján kell megítélnie. Minden sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni, azokat nem a formális megjelenésük, hanem a valós tartalmuk alapján kell „minősíteni”. Emellett figyelemmel kell lenni a közlemény belső összefüggéseire is, és a társadalmilag kialakult közfelfogásra is.

A másodfokú bíróság a 3145/2018 (V.7.) AB határozatban meghatározott szempontrendszer {Indokolás [43]- [49]} alapján helytállóan foglalt állást abban a kérdésben, hogy a sérelmezett közlések megítélése körében abból kell kiindulni, hogy a cikkről tudósító sajtótájékoztatót közszereplő tartotta részben közérdeklődésre is számot tartó kérdésben, illetve, hogy a cikkben megjelölt hotel értékesítésének és az ahhoz kapcsolt osztaléknak nincs közpénzzel kapcsolatos érintettsége, így a közszférával összekapcsolható eleme. A felperes személye ugyanis önmagában ezt a kapcsolatot sem közvetlenül, sem közvetve nem teremti meg. A Kúria nem értett egyet a jogerős ítéletnek azzal a megállapításával, hogy a felperes a híradással érintett körben azért minősül közéleti szereplőnek, mert a politikus a politikai és gazdasági élet összefonódásáról kifejtett bírálata során ismert szereplőként hivatkozott a felperesre.

A Kúria a felperes közszereplői „minősége” megítélése körében nem kívánt eltérni attól a korábbi gyakorlatától, hogy a felperes ugyan nem minősül közszereplőnek, személye azonban a ... közeli hozzátartozójaként a gazdasági életben való részvétele, vagyonosodása, a közpénzt és közbeszerzést érdeklő ügyek kapcsán közérdeklődésre tarthat számot, ezért a felperes tűrés kötelezettségének határai – a közszereplőkhöz hasonló mértékben – az ilyen ügyekben tágabbak. Fokozott tűrés kötelezettsége azonban kimerül abban, hogy az őt érintő, közérdeklődésre számot tartó témákban a nyilvánosság előtt kérdéseket intézhetnek hozzá (Pfv.IV.20.335/2018/6., Pfv IV. 20.067/2018/6.). A Kúria megállapítása szerint a felperes – a cikkben írt adásvétel és osztalék-kifizetés közpénzzel kapcsolatos érintettségének hiánya miatt – a sérelmezett első és második közlés tekintetében sem minősül közéleti szereplőnek. Ettől függetlenül az alperes által jogszabálysértésként megjelölt, a közéleti szereplők személyiségi jogának védelmére vonatkozó Ptk. 2:44. §-ának a megsértése a sajtó-helyreigazítás iránt indult perben nem merülhet fel, ennek értelmezése körében hivatkozott joggyakorlat az alperes felülvizsgálati álláspontjával szemben, nem alkalmazható.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében azt nem vitatta, hogy az első és második közlés is tényállításnak minősül, illetve, hogy ezek valóságának bizonyítása őt terhelte. E vonatkozásban csupán a bizonyítékok értékelése körében a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. §-ának a megsértését állította.

A másodfokú bíróság a bizonyítékokat a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettsége körében a per egyéb adatainak az egybevetése és összességében való értékelése alapján megfelelően értékelt és okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a sérelmezett közlések miatt fennállnak a sajtó-helyreigazítás feltételei. A felperesről a cikk egyik közlés vonatkozásában sem közszereplőként tudósított, ezért a sérelmezett közlések vonatkozásában nem terheli fokozott tűrés kötelezettség. A másodfokú bíróság azt is helytállóan értékelt, hogy a cikkben azért nem szerepelt az érintett (felperes) cáfolata, mert arra az alperes nem biztosított lehetőséget (sem a politikustól idézett mondatok, sem az ahhoz fűzött előzményi cikkben tett megállapításra vonatkozó megjegyzés és az osztalék tekintetében sem). A cikk új elemet is tartalmazott, a szerződés nyilvánosságra hozatala és bűncselekménnyel összefüggésbe hozása ugyanis a rendelkezésre álló adatok szerint új hírként jelent meg, korábban nem volt nyomon követhető, ahogyan az osztalékkal kapcsolatos adatokat sem tartalmazta a sajtótájékoztató. Azzal az alperes egészítette ki a sajtótájékoztatót elhangzottakat.

A bizonyítékok mérlegelése körében azt is figyelembe kellett venni, hogy az alperes nem élőben

tudósított a sajtótájékoztatóról. Ennek azért van jelentősége, mert az Alkotmánybíróság által a 34/2017. (XII. 11.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) e vonatkozásban meghatározottak miatt az alperesnek a hiteles tájékoztatáshoz kötelessége lett volna a felperes számára még a sajtócikk megjelenését megelőzően a cáfolatra lehetőséget biztosítani. Az Abh. szerint ugyanis a sajtó tevékenységét akkor nem lehet híresztelésként értékelni, ha a közéleti szereplők sajtótájékoztatóján a közügyek vitájának körében egymást érintően tett kijelentésekről hünen, saját értékelés nélkül tudósít, a közlések beazonosítható forrását egyértelműen megjelöli és a jóhírnevet esetleg sértő tényállításokkal érintett személy cáfolatának is helyet biztosít (vagy a válaszadás lehetőségét felkínálja) {Indokolás [50]}. A Kúria ezt a „mérce” szem előtt tartva nem kíván eltérni attól a gyakorlatától, hogy a sajtószerv a politikai párt sajtótájékoztatójáról történő tudósítás esetében akkor mentesül az elhangzott közlések miatti helyreigazítás kötelezettsége alól, ha a tudósítás a forrás pontos megjelölésével, valóság hünen adja vissza az elhangzottakat, továbbá teret adnak az ellentétes álláspontnak is (Kúria Pfv.IV.22.224/2016/3.).

Pkk.V.24.695/2021/2.

Eljáró bíróság kijelölése.

A felperes a keresetlevelében az ország valamennyi kinevezett bíróját alperesként tüntette fel.

A bírósági szervezetrendszer és az erre épülő jogorvoslati rendszer alapján a Pp. 12. § a) pontjának alkalmazása sem teszi lehetővé a teljes járásbírói, törvényszéki és ítélőtáblai szint kizárását, figyelemmel arra, hogy nem maradna olyan bírói szerv, amely a hatáskörében eljárhatna (BH 2013.69.). A bíróságok kizárására vonatkozó szabályok alkalmazása nem eredményezheti a teljes Kúria kizárását sem (BH 2016.284.).

Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) XXVIII. cikk (1) bekezdése a bírósághoz fordulás jogát alanyi jogként határozza meg. A jogorvoslati jogosultság az igazságszolgáltatással összefüggő legfontosabb alkotmányos, illetve emberi jogok közé tartozik. Ennek értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogait független és pártatlan bíróság előtt érvényesítse, és hogy a bírósági eljárásban a fél pozíciójában szerepelhessen.

Az államot az alapjogok érvényesíthetőségével kapcsolatban az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés második mondata szerint objektív intézményvédelmi kötelezettség terheli, amelynek alapján az alapjogok érvényesítésének feltételeit, így a bírósághoz fordulás jogának érvényesítését is biztosítani kell. Ez a kötelezettség az államot akkor is terheli, ha a fél a szükségtelen elfogultsági kifogásával maga korlátozná vagy zárná ki a bírósághoz fordulás jogának gyakorlását.

A polgári perekben eljáró bíróságokról a Pp. 8. §-a rendelkezik, meghatározva a 8. § (2) bekezdés a) pontjában azt, hogy a járásbíróihoz tartozó ügyekben másodfokon a törvényszék ítélkezik.

A kifejtettek értelmében a Kúria a Pp. 31. § (2) bekezdés c) pontja szerint eljárva, a felperes bírósághoz fordulás, valamint jogorvoslatihoz való jogának biztosítása érdekében másodfokon eljáró bírósággént a ... Törvényszéket jelöli ki.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Főosztálya

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Csöke Andrea, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András

Munkatárs: Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.